॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੇ

ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤਪਾਲ਼ਿ

੧. ਉਰਗਵਗ੍ਗੋ

੧. ਉਰਗਸੁਤ੍ਤੰ

੧. ਯੋ [ਯੋ ਵੇ (ਸਜਾ॰)] ਉਪ੍ਪਤਿਤੰ ਵਿਨੇਤਿ ਕੋਧੰ, ਵਿਸਟੰ ਸਪ੍ਪਵਿਸੰਵ ਓਸਧੇਹਿ [ਓਸਧੇਭਿ (ਕ॰)]।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ [ਜਿਣ੍ਣਮਿਵ ਤਚੰ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰), ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਾ ਤਚੰ (?)] ਪੁਰਾਣੰ॥

੨. ਯੋ ਰਾਗਮੁਦਚ੍ਛਿਦਾ ਅਸੇਸੰ, ਭਿਸਪੁਪ੍ਫੰਵ ਸਰੋਰੁਹੰ [ਸਰੇਰੁਹੰ (ਕ॰)] ਵਿਗਯ੍ਹ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ, ਪੁਰਾਣੰ॥

੩. ਯੋ ਤਣ੍ਹਮੁਦਚ੍ਛਿਦਾ ਅਸੇਸੰ, ਸਰਿਤੰ ਸੀਘਸਰੰ ਵਿਸੋਸਯਿਤ੍ਵਾ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੪. ਯੋ ਮਾਨਮੁਦਬ੍ਬਧੀ ਅਸੇਸੰ, ਨਲ਼ਸੇਤੁੰਵ ਸੁਦੁਬ੍ਬਲੰ ਮਹੋਘੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੫. ਯੋ ਨਾਜ੍ਝਗਮਾ ਭਵੇਸੁ ਸਾਰੰ, ਵਿਚਿਨੰ ਪੁਪ੍ਫਮਿਵ [ਪੁਪ੍ਫਮਿਵ (ਬਹੂਸੁ)] ਉਦੁਮ੍ਬਰੇਸੁ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੬. ਯਸ੍ਸਨ੍ਤਰਤੋ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੋਪਾ, ਇਤਿਭਵਾਭਵਤਞ੍ਚ [ਇਤਿਬ੍ਭਵਾਭਵਤਞ੍ਚ (ਕ॰)] ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੭. ਯਸ੍ਸ ਵਿਤਕ੍ਕਾ ਵਿਧੂਪਿਤਾ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸੁਵਿਕਪ੍ਪਿਤਾ ਅਸੇਸਾ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੮. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬੰ ਅਚ੍ਚਗਮਾ ਇਮੰ ਪਪਞ੍ਚੰ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੯. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਤਥਮਿਦਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ [ਉਤ੍ਵਾ (ਸਜਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਲੋਕੇ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰੰ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚੰ ਪੁਰਾਣੰ॥

੧੦. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤਥਮਿਦਨ੍ਤਿ ਵੀਤਲੋਭੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੧. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤਥਮਿਦਨ੍ਤਿ ਵੀਤਰਾਗੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੨. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤਥਮਿਦਨ੍ਤਿ ਵੀਤਦੋਸੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੩. ਯੋ ਨਾਚ੍ਚਸਾਰੀ ਨ ਪਚ੍ਚਸਾਰੀ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤਥਮਿਦਨ੍ਤਿ ਵੀਤਮੋਹੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੪. ਯਸ੍ਸਾਨੁਸਯਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਮੂਲਾ ਚ ਅਕੁਸਲਾ ਸਮੂਹਤਾਸੇ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੫. ਯਸ੍ਸ ਦਰਥਜਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਓਰਂ ਆਗਮਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯਾਸੇ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੬. ਯਸ੍ਸ ਵਨਥਜਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਵਿਨਿਬਨ੍ਧਾਯ ਭਵਾਯ ਹੇਤੁਕਪ੍ਪਾ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

੧੭. ਯੋ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹਾਯ ਪਞ੍ਚ, ਅਨਿਘੋ ਤਿਣ੍ਣਕਥਂਕਥੋ ਵਿਸਲ੍ਲੋ।
ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਹਾਤਿ ਓਰਪਾਰਂ, ਉਰਗੋ ਜਿਣ੍ਣਮਿਵਤ੍ਤਚਂ ਪੁਰਾਣਂ॥

ਉਰਗਸੁਤ੍ਤਂ ਪਠਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਧਨਿਯਸੁਤ੍ਤਂ

੧੮. ‘‘ਪਕ੍ਕੋਦਨੋ ਦੁਦ੍ਧਖੀਰੋਹਮਸ੍ਮਿ, (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਅਨੁਤੀਰੇ ਮਹਿਯਾ ਸਮਾਨਵਾਸੋ।
ਛਨ੍ਨਾ ਕੁਟਿ ਆਹਿਤੋ ਗਿਨਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ’’॥

੧੯. ‘‘ਅਕ੍ਕੋਧਨੋ ਵਿਗਤਖਿਲੋਹਮਸ੍ਮਿ [ਵਿਗਤਖੀਲੋਹਮਸ੍ਮਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਅਨੁਤੀਰੇ ਮਹਿਯੇਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸੋ।
ਵਿਵਟਾ ਕੁਟਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਗਿਨਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ’’॥

੨੦. ‘‘ਅਨ੍ਧਕਮਕਸਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਰੇ, (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਕਚ੍ਛੇ ਰੂਲ੍ਹਤਿਣੇ ਚਰਨ੍ਤਿ ਗਾਵੋ।
ਵੁਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਸਹੇਯ੍ਯੁਮਾਗਤਂ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ’’॥

੨੧. ``ਬਦ੍ਧਾਸਿ ਭਿਸੀ ਸੁਸਙ੍ਖਤਾ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਗਤੋ ਵਿਨੇਯਜ ਓਘਂ।
ਅਤ੍ਥੋ ਭਿਸਿਯਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੨. ``ਗੋਪੀ ਮਮ ਅਸ੍ਸਵਾ ਅਲੋਲਾ, (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ [ਦੀਘਰਤ੍ਤ (ਕ॰)] ਸਂਵਾਸਿਯਾ ਮਨਾਪਾ।
ਤਸ੍ਸਾ ਨ ਸੁਣਾਮਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਪਂ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੩. ``ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਮ ਅਸ੍ਸਵਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭਾਵਿਤਂ ਸੁਦਨ੍ਤਂ।
ਪਾਪਂ ਪਨ ਮੇ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੪. ``ਅਤ੍ਤਵੇਤਨਭਤੋਹਮਸ੍ਮਿ , (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਮੇ ਸਮਾਨਿਯਾ ਅਰੋਗਾ।
ਤੇਸਂ ਨ ਸੁਣਾਮਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਪਂ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੫. ``ਨਾਹਂ ਭਤਕੋਸ੍ਮਿ ਕਸ੍ਸਚਿ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਨਿਬ੍ਬਿਟ੍ਠੇਨ ਚਰਾਮਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਅਤ੍ਥੋ ਭਤਿਯਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੬. ``ਅਤ੍ਥਿ ਵਸਾ ਅਤ੍ਥਿ ਧੇਨੁਪਾ, (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਗੋਧਰਣਿਯੋ ਪਵੇਣਿਯੋਪਿ ਅਤ੍ਥਿ।
ਉਸਭੋਪਿ ਗਵਮ੍ਪਤੀਧ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੭. ``ਨਤ੍ਥਿ ਵਸਾ ਨਤ੍ਥਿ ਧੇਨੁਪਾ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਗੋਧਰਣਿਯੋ ਪਵੇਣਿਯੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ।
ਉਸਭੋਪਿ ਗਵਮ੍ਪਤੀਧ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੮. ``ਖਿਲਾ ਨਿਖਾਤਾ ਅਸਮ੍ਪਵੇਧੀ, (ਇਤਿ ਧਨਿਯੋ ਗੋਪੋ)
ਦਾਮਾ ਮੁਞ੍ਜਮਯਾ ਨਵਾ ਸੁਸਣ੍ਠਾਨਾ।
ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਖਿਨ੍ਤਿ ਧੇਨੁਪਾਪਿ ਛੇਤ੍ਤੁਂ [ਛੇਤੁਂ (ਕ॰)], ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੨੯. ``ਉਸਭੋਰਿਵ ਛੇਤ੍ਵ [ਛੇਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਨਾਗੋ ਪੂਤਿਲਤਂਵ ਦਾਲਯਿਤ੍ਵਾ [ਪੂਤਿਲਤਂ ਪਦਾਲਯਿਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]।
ਨਾਹਂ ਪੁਨੁਪੇਸ੍ਸਂ [ਪੁਨ ਉਪੇਸ੍ਸਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰), ਪੁਨੁਪੇਯਜ (ਕ॰)] ਗਬ੍ਭਸੇਯਜਂ, ਅਥ ਚੇ ਪਤ੍ਥਯਸੀ ਪਵਸ੍ਸ ਦੇਵ''॥

੩੦. ``ਨਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਥਲਞ੍ਚ ਪੂਰਯਨ੍ਤੋ, ਮਹਾਮੇਘੋ ਪਵਸ੍ਸਿ ਤਾਵਦੇਵ।

ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਤੋ, ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਧਨਿਯੋ ਅਭਾਸਥ॥

੩੧. ‘‘ਲਾਭਾ ਵਤ ਨੋ ਅਨਪ੍ਪਕਾ, ਯੇ ਮਯਂ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਦ੍ਦਸਾਮ।
ਸਰਣਂ ਤਂ ਉਪੇਮ ਚਕ੍ਖੁਮ, ਸਤ੍ਥਾ ਨੋ ਹੋਹਿ ਤੁਵਂ ਮਹਾਮੁਨਿ॥

੩੨. ‘‘ਗੋਪੀ ਚ ਅਹਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਵਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ [ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ (ਕ॰)] ਸੁਗਤੇ ਚਰਾਮਸੇ।
ਜਾਤਿਮਰਣਸ੍ਸ ਪਾਰਗੂ [ਪਾਰਗਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰਾ ਭਵਾਮਸੇ’’॥

੩੩. ‘‘ਨਨ੍ਦਤਿ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪੁਤ੍ਤਿਮਾ, (ਇਤਿ ਮਾਰੋ ਪਾਪਿਮਾ)
ਗੋਮਾ [ਗੋਮਿਕੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਗੋਪਿਕੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰), ਗੋਪਿਯੋ (ਕ॰)] ਗੋਹਿ ਤਥੇਵ ਨਨ੍ਦਤਿ।
ਉਪਧੀ ਹਿ ਨਰਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦਨਾ, ਨ ਹਿ ਸੋ ਨਨ੍ਦਤਿ ਯੋ ਨਿਰੂਪਧਿ’’॥

੩੪. ‘‘ਸੋਚਤਿ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪੁਤ੍ਤਿਮਾ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਗੋਪਿਯੋ ਗੋਹਿ ਤਥੇਵ ਸੋਚਤਿ।
ਉਪਧੀ ਹਿ ਨਰਸ੍ਸ ਸੋਚਨਾ, ਨ ਹਿ ਸੋ ਸੋਚਤਿ ਯੋ ਨਿਰੂਪਧੀ’’ਤਿ॥

ਧਨਿਯਸੁਤ੍ਤੰ ਦੁਤਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤੰ

੩੫. ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਭੂਤੇਸੁ ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ, ਅਵਿਹੇਠਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ।
ਨ ਪੁਤ੍ਤਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਕੁਤੋ ਸਹਾਯਂ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੩੬. ਸਂਸਗ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸ੍ਨੇਹਾ, ਸ੍ਨੇਹਨ੍ਵਯਂ ਦੁਕ੍ਖਮਿਦਂ ਪਹੋਤਿ।
ਆਦੀਨਵਂ ਸ੍ਨੇਹਜਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੩੭. ਮਿਤ੍ਤੇ ਸੁਹਜ੍ਜੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੋ, ਹਾਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੰ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ।
ਏਤਂ ਭਯਂ ਸਨ੍ਥਵੇ [ਸਨ੍ਧਵੇ (ਕ॰)] ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੩੮. ਵਂਸੋ ਵਿਸਾਲੋਵ ਯਥਾ ਵਿਸਤ੍ਤੋ, ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਾਰੇਸੁ ਚ ਯਾ ਅਪੇਕ੍ਖਾ।
ਵਂਸਕ੍ਕਲੀਰੋਵ [ਵਂਸਕਲ਼ੀਰੋਵ (ਸੀ॰), ਵਂਸਾਕਲ਼ੀਰੋਵ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰), ਵਂਸੇਕਲ਼ੀਰੋਵ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੩੯. ਮਿਗੋ ਅਰਞ੍ਞਮ੍ਹਿ ਯਥਾ ਅਬਦ੍ਧੋ [ਅਬਨ੍ਧੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)], ਯੇਨਿਚ੍ਛਕਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਗੋਚਰਾਯ।
ਵਿਞ੍ਞੂ ਨਰੋ ਸੇਰਿਤਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੦. ਆਮਨ੍ਤਨਾ ਹੋਤਿ ਸਹਾਯਮਜ੍ਝੇ, ਵਾਸੇ ਠਾਨੇ ਗਮਨੇ ਚਾਰਿਕਾਯ।
ਅਨਭਿਜ੍ਝਿਤਂ ਸੇਰਿਤਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੧. ਖਿਡ੍ਡਾ ਰਤੀ ਹੋਤਿ ਸਹਾਯਮਜ੍ਝੇ, ਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚ ਵਿਪੁਲਂ ਹੋਤਿ ਪੇਮਂ।

ਪਿਯਵਿਪ੍ਪਯੋਗਂ ਵਿਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੨. ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸੋ ਅਪ੍ਪਟਿਘੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਮਾਨੋ ਇਤਰੀਤਰੇਨ।
ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਸਹਿਤਾ ਅਛਮ੍ਭੀ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੩. ਦੁਸ੍ਸਙ੍ਗਹਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਪਿ ਏਕੇ, ਅਥੋ ਗਹਟ੍ਠਾ ਘਰਮਾਵਸਨ੍ਤਾ।
ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਪਰਪੁਤ੍ਤੇਸੁ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੪. ਓਰੋਪਯਿਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ [ਗਿਹਿਵ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤੋ [ਸਂਸੀਨਪਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰)] ਯਥਾ ਕੋਵਿਲ਼ਾਰੋ।
ਛੇਤ੍ਵਾਨ ਵੀਰੋ ਗਿਹਿਬਨ੍ਧਨਾਨਿ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੫. ਸਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕਂ ਸਹਾਯਂ, ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਂ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿਧੀਰਂ।
ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਿ, ਚਰੇਯ੍ਯ ਤੇਨਤ੍ਤਮਨੋ ਸਤੀਮਾ॥

੪੬. ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ ਨਿਪਕਂ ਸਹਾਯਂ, ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਂ ਸਾਧੁਵਿਹਾਰਿਧੀਰਂ।
ਰਾਜਾਵ ਰਟ੍ਠਂ ਵਿਜਿਤਂ ਪਹਾਯ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਮਾਤਙ੍ਗਰਞ੍ਞੇਵ ਨਾਗੋ॥

੪੭. ਅਦ੍ਧਾ ਪਸਂਸਾਮ ਸਹਾਯਸਮ੍ਪਦਂ, ਸੇਟ੍ਠਾ ਸਮਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਸਹਾਯਾ।
ਏਤੇ ਅਲਦ੍ਧਾ ਅਨਵਜ੍ਜਭੋਜੀ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੮. ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਭਸ੍ਸਰਾਨਿ, ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸੁਨਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ।
ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਮਾਨਾਨਿ ਦੁਵੇ ਭੁਜਸ੍ਮਿਂ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੪੯. ਏਵਂ ਦੁਤਿਯੇਨ [ਦੁਤਿਯੇਨ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ)] ਸਹਾ ਮਮਸ੍ਸ, ਵਾਚਾਭਿਲਾਪੋ ਅਭਿਸਜ੍ਜਨਾ ਵਾ।
ਏਤਂ ਭਯਂ ਆਯਤਿਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੦. ਕਾਮਾ ਹਿ ਚਿਤ੍ਰਾ ਮਧੁਰਾ ਮਨੋਰਮਾ, ਵਿਰੂਪਰੂਪੇਨ ਮਥੇਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ।
ਆਦੀਨਵਂ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੧. ਈਤੀ ਚ ਗਣ੍ਡੋ ਚ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਚ, ਰੋਗੋ ਚ ਸਲ੍ਲਞ੍ਚ ਭਯਞ੍ਚ ਮੇਤਂ।
ਏਤਂ ਭਯਂ ਕਾਮਗੁਣੇਸੁ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੨. ਸੀਤਞ੍ਚ ਉਣ੍ਹਞ੍ਚ ਖੁਦਂ ਪਿਪਾਸਂ, ਵਾਤਾਤਪੇ ਡਂਸਸਰੀਸਪੇ [ਡਂਸਸਿਰਿਂਸਪੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਚ।
ਸਬ੍ਬਾਨਿਪੇਤਾਨਿ ਅਭਿਸਮ੍ਭਵਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੩. ਨਾਗੋਵ ਯੂਥਾਨਿ ਵਿਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾ, ਸਞ੍ਜਾਤਖਨ੍ਧੋ ਪਦੁਮੀ ਉਲ਼ਾਰੋ।
ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤਂ ਵਿਹਰਂ [ਵਿਹਰੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਅਰਞ੍ਞੇ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੪. ਅਟ੍ਠਾਨਤਂ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਤਸ੍ਸ, ਯਂ ਫਸ੍ਸਯੇ [ਫੁਸ੍ਸਯੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਾਮਯਿਕਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ।

ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਸ੍ਸ ਵਚੋ ਨਿਸਮ੍ਮ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੫. ਦਿਟ੍ਠੀਵਿਸੂਕਾਨਿ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਯਾਮਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮਗ੍ਗੋ।
ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞਾਣੋਮ੍ਹਿ ਅਨਞ੍ਞਨੇਯ੍ਯੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੬. ਨਿਲ੍ਲੋਲੁਪੋ ਨਿਕ੍ਕੁਹੋ ਨਿਪ੍ਪਿਪਾਸੋ, ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖੋ ਨਿਦ੍ਧਨ੍ਤਕਸਾਵਮੋਹੋ।
ਨਿਰਾਸਯੋ [ਨਿਰਾਸਾਸੋ (ਕ॰)] ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ ਭਵਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੭. ਪਾਪਂ ਸਹਾਯਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਥ, ਅਨਤ੍ਥਦਸ੍ਸਿਂ ਵਿਸਮੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠਂ।
ਸਯਂ ਨ ਸੇਵੇ ਪਸੁਤਂ ਪਮਤ੍ਤਂ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੮. ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਂ ਧਮ੍ਮਧਰਂ ਭਜੇਥ, ਮਿਤ੍ਤਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਪਟਿਭਾਨਵਨ੍ਤਂ।
ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਾਨਿ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਕਙ੍ਖਂ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੫੯. ਖਿਡ੍ਡਂ ਰਤਿਂ ਕਾਮਸੁਖਞ੍ਚ ਲੋਕੇ, ਅਨਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ।
ਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾ ਵਿਰਤੋ ਸਚ੍ਚਵਾਦੀ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੦. ਪੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਾਰਂ ਪਿਤਰਞ੍ਚ ਮਾਤਰਂ, ਧਨਾਨਿ ਧਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਬਨ੍ਧਵਾਨਿ [ਬਨ੍ਧਵਾਨਿ ਚ (ਪੀ॰)]।
ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਕਾਮਾਨਿ ਯਥੋਧਿਕਾਨਿ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੧. ਸਙ੍ਗੋ ਏਸੋ ਪਰਿਤ੍ਤਮੇਤ੍ਥ ਸੋਖ੍ਯਂ, ਅਪ੍ਪਸ੍ਸਾਦੋ ਦੁਕ੍ਖਮੇਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ।
ਗਲ਼ੋ ਏਸੋ ਇਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਮੁਤੀਮਾ [ਮਤੀਮਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੨. ਸਨ੍ਦਾਲਯਿਤ੍ਵਾਨ [ਪਦਾਲਯਿਤ੍ਵਾਨ (ਕ॰)] ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ, ਜਾਲਂਵ ਭੇਤ੍ਵਾ ਸਲਿਲਮ੍ਬੁਚਾਰੀ।
ਅਗ੍ਗੀਵ ਦਡ੍ਢਂ ਅਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੩. ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ ਨ ਚ ਪਾਦਲੋਲੋ, ਗੁਤ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਰਕ੍ਖਿਤਮਾਨਸਾਨੋ।
ਅਨਵਸ੍ਸੁਤੋ ਅਪਰਿਡਯ੍ਹਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੪. ਓਹਾਰਯਿਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ, ਸਞ੍ਛਨ੍ਨਪਤ੍ਤੋ [ਸਞ੍ਛਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਤ੍ਤੋ (ਕ॰)] ਯਥਾ ਪਾਰਿਛਤ੍ਤੋ।
ਕਾਸਾਯਵਤ੍ਥੋ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੫. ਰਸੇਸੁ ਗੇਧਂ ਅਕਰਂ ਅਲੋਲੋ, ਅਨਞ੍ਞਪੋਸੀ ਸਪਦਾਨਚਾਰੀ।
ਕੁਲੇ ਕੁਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ [ਅਪ੍ਪਟਿਬਨ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ (ਕ॰)], ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੬. ਪਹਾਯ ਪਞ੍ਚਾਵਰਣਾਨਿ ਚੇਤਸੋ, ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਬ੍ਯਪਨੁਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬੇ।
ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਛੇਤ੍ਵ [ਛੇਤ੍ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਸਿਨੇਹਦੋਸਂ [ਸ੍ਨੇਹਦੋਸਂ (ਕ॰)], ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੭. ਵਿਪਿਟ੍ਠਿਕਤ੍ਵਾਨ ਸੁਖਂ ਦੁਖਞ੍ਚ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਚ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਂ।
ਲਦ੍ਧਾਨੁਪੇਕ੍ਖਂ ਸਮਥਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੮. ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਪਰਮਤ੍ਥਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤੋ ਅਕੁਸੀਤਵੁਤ੍ਤਿ।
ਦਲ੍ਹਨਿਕ੍ਕਮੋ ਥਾਮਬਲੂਪਪਨ੍ਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੬੯. ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਂ ਝਾਨਮਰਿਞ੍ਚਮਾਨੋ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਚਂ ਅਨੁਧਮ੍ਮਚਾਰੀ।
ਆਦੀਨਵਂ ਸਮ੍ਮਸਿਤਾ ਭਵੇਸੁ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੦. ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਂ ਪਤ੍ਥਯਮਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਅਨੇਲ਼ਮੂਗੋ [ਅਨੇਲਮੂਗੋ (ਸਜਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਸੁਤਵਾ ਸਤੀਮਾ।
ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਪਧਾਨਵਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੧. ਸੀਹੋਵ ਸਦ੍ਦੇਸੁ ਅਸਨ੍ਤਸਨ੍ਤੋ, ਵਾਤੋਵ ਜਾਲਮ੍ਹਿ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ।
ਪਦੁਮਂਵ ਤੋਯੇਨ ਅਲਿਪ੍ਪਮਾਨੋ [ਅਲਿਮ੍ਪਮਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਕ॰)], ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੨. ਸੀਹੋ ਯਥਾ ਦਾਠਬਲੀ ਪਸਯ੍ਹ, ਰਾਜਾ ਮਿਗਾਨਂ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਚਾਰੀ।
ਸੇਵੇਥ ਪਨ੍ਤਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੩. ਮੇਤ੍ਤਂ ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਕਰੁਣਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ, ਆਸੇਵਮਾਨੋ ਮੁਦਿਤਞ੍ਚ ਕਾਲੇ।
ਸਬ੍ਬੇਨ ਲੋਕੇਨ ਅਵਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨੋ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੪. ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਮੋਹਂ, ਸਨ੍ਦਾਲਯਿਤ੍ਵਾਨ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ।
ਅਸਨ੍ਤਸਂ ਜੀਵਿਤਸਙ੍ਖਯਮ੍ਹਿ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

੭੫. ਭਜਨ੍ਤਿ ਸੇਵਨ੍ਤਿ ਚ ਕਾਰਣਤ੍ਥਾ, ਨਿਕ੍ਕਾਰਣਾ ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਅਜ੍ਜ ਮਿਤ੍ਤਾ।
ਅਤ੍ਤਟ੍ਠਪਞ੍ਞਾ ਅਸੁਚੀ ਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਏਕੋ ਚਰੇ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਕਪ੍ਪੋ॥

ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਂ ਤਤਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੪. ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿਂ [ਦਕ੍ਖਿਣਗਿਰਿਸ੍ਮਿਂ (ਕ॰)] ਏਕਨਾਲ਼ਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਨਙ੍ਗਲਸਤਾਨਿ ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਪ੍ਪਕਾਲੇ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਯੇਨ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਸਨਾ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਪਰਿਵੇਸਨਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਠਿਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਹਂ ਖੋ, ਸਮਣ, ਕਸਾਮਿ ਚ ਵਪਾਮਿ ਚ; ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਾਮਿ। ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ, ਸਮਣ, ਕਸਸ੍ਸੁ ਚ ਵਪਸ੍ਸੁ ਚ; ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਸ੍ਸੂ''ਤਿ।

''ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਸਾਮਿ ਚ ਵਪਾਮਿ ਚ; ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ। ''ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਯਂ [ਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਣ (ਸਜਾ॰)] ਪਸ੍ਸਾਮ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯੁਗਂ ਵਾ ਨਙ੍ਗਲਂ ਵਾ ਫਾਲਂ ਵਾ ਪਾਚਨਂ ਵਾ ਬਲਿਬਦ੍ਦੇ [ਬਲਿਵਦ੍ਦੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਬਲੀਬਦ੍ਦੇ

(?)] ਵਾ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਸਾਮਿ ਚ ਵਪਾਮਿ ਚ; ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਵਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਾਮੀ'''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੭੬. ''ਕਸ੍ਸਕੋ ਪਟਿਜਾਨਾਸਿ, ਨ ਚ ਪਸ੍ਸਾਮ ਤੇ ਕਸਿਂ।
ਕਸਿਂ ਨੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਯਥਾ ਜਾਨੇਮੁ ਤੇ ਕਸਿਂ''॥

੭੭. ''ਸਦ੍ਧਾ ਬੀਜਂ ਤਪੋ ਵੁਟ੍ਠਿ, ਪਞ੍ਞਾ ਮੇ ਯੁਗਨਙ੍ਗਲਂ।
ਹਿਰੀ ਈਸਾ ਮਨੋ ਯੋਤ੍ਤਂ, ਸਤਿ ਮੇ ਫਾਲਪਾਚਨਂ॥

੭੮. ''ਕਾਯਗੁਤ੍ਤੋ ਵਚੀਗੁਤ੍ਤੋ, ਆਹਾਰੇ ਉਦਰੇ ਯਤੋ।
ਸਚ੍ਚਂ ਕਰੋਮਿ ਨਿਦ੍ਦਾਨਂ, ਸੋਰਚ੍ਚਂ ਮੇ ਪਮੋਚਨਂ॥

੭੯. ''ਵੀਰਿਯਂ ਮੇ ਧੁਰਧੋਰਯ੍ਹਂ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਾਧਿਵਾਹਨਂ।
ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਂ, ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਤਿ॥

੮੦. ''ਏਵਮੇਸਾ ਕਸੀ ਕਟ੍ਠਾ, ਸਾ ਹੋਤਿ ਅਮਤਪ੍ਫਲਾ।
ਏਤਂ ਕਸਿਂ ਕਸਿਤ੍ਵਾਨ, ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਤਿਯਾ ਕਂਸਪਾਤਿਯਾ ਪਾਯਸਂ [ਪਾਯਾਸਂ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ)] ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਉਪਨਾਮੇਸਿ – ''ਭੁਞ੍ਜਤੁ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਪਾਯਸਂ। ਕਸ੍ਸਕੋ ਭਵਂ; ਯਂ ਹਿ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮਤਪ੍ਫਲਂ [ਅਮਤਪ੍ਫਲਮ੍ਪਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੯੭)] ਕਸਿਂ ਕਸਤੀ''ਤਿ।

੮੧. ''ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਮੇ ਅਭੋਜਨੇਯ੍ਯਂ, ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਨੇਸ ਧਮ੍ਮੋ।
ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਪਨੁਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਧਮ੍ਮੇ ਸਤੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਵੁਤ੍ਤਿਰੇਸਾ॥

੮੨. ''ਅਞ੍ਞੇਨ ਚ ਕੇਵਲਿਨਂ ਮਹੇਸਿਂ, ਖੀਣਾਸਵਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਵੂਪਸਨ੍ਤਂ।
ਅਨ੍ਨੇਨ ਪਾਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਸ੍ਸੁ, ਖੇਤ੍ਤਂ ਹਿ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੋਤੀ''ਤਿ॥

''ਅਥ ਕਸ੍ਸ ਚਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਇਮਂ ਪਾਯਸਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ? ''ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ ਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ, ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਪਾਯਸੋ ਭੁਤ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਣਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਾ ਤਥਾਗਤਸਾਵਕਸ੍ਸ ਵਾ। ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਂ ਪਾਯਸਂ ਅਪ੍ਪਹਰਿਤੇ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਹਿ ਅਪ੍ਪਾਣਕੇ ਵਾ ਉਦਕੇ ਓਪਿਲਾਪੇਹੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਪਾਯਸਂ ਅਪ੍ਪਾਣਕੇ ਉਦਕੇ ਓਪਿਲਾਪੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਪਾਯਸੋ ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚਿਚ੍ਚਿਟਾਯਤਿ ਚਿਟਿਚਿਟਾਯਤਿ ਸਨ੍ਧੂਪਾਯਤਿ ਸਮ੍ਪਧੂਪਾਯਤਿ [ਸਨ੍ਧੂਮਾਯਤਿ ਸਮ੍ਪਧੂਮਾਯਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਫਾਲੋ ਦਿਵਸਂ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ [ਦਿਵਸਸਨ੍ਤਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚਿਚ੍ਚਿਟਾਯਤਿ ਚਿਟਿਚਿਟਾਯਤਿ ਸਨ੍ਧੂਪਾਯਤਿ ਸਮ੍ਪਧੂਪਾਯਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਸੋ ਪਾਯਸੋ ਉਦਕੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚਿਚ੍ਚਿਟਾਯਤਿ ਚਿਟਿਚਿਟਾਯਤਿ ਸਨ੍ਧੂਪਾਯਤਿ ਸਮ੍ਪਧੂਪਾਯਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ , ਭੋ ਗੋਤਮ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ [ਦਕ੍ਖਿਨ੍ਤੀਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)]; ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ, ਲਭੇਯ੍ਯਾਹਂ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ – ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਤ੍ਤਰਂ – ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ‘‘ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ’’ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ [ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ ਖੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਕਸਿਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਚੁਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਂ

੮੩. ‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਮੁਨਿਂ ਪਹੂਤਪਞ੍ਞਂ, (ਇਤਿ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ)
ਬੁਦ੍ਧਂ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਮਿਂ ਵੀਤਤਣ੍ਹਂ।
ਦ੍ਵਿਪਦੁਤ੍ਤਮਂ [ਦਿਪਦੁਤ੍ਤਮਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਸਾਰਥੀਨਂ ਪਵਰਂ, ਕਤਿ ਲੋਕੇ ਸਮਣਾ ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹਿ’’॥

੮੪. ‘‘ਚਤੁਰੋ ਸਮਣਾ ਨ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਥਿ, (ਚੁਨ੍ਦਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਤੇ ਤੇ ਆਵਿਕਰੋਮਿ ਸਕ੍ਖਿਪੁਟ੍ਠੋ।
ਮਗ੍ਗਜਿਨੋ ਮਗ੍ਗਦੇਸਕੋ ਚ, ਮਗ੍ਗੇ ਜੀਵਤਿ ਯੋ ਚ ਮਗ੍ਗਦੂਸੀ’’॥

੮੫. ‘‘ਕਂ ਮਗ੍ਗਜਿਨਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, (ਇਤਿ ਚੁਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਾਰਪੁਤ੍ਤੋ)
ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਾਯੀ ਕਥਂ ਅਤੁਲ੍ਯੋ ਹੋਤਿ।
ਮਗ੍ਗੇ ਜੀਵਤਿ ਮੇ ਬ੍ਰੂਹਿ ਪੁਟ੍ਠੋ, ਅਥ ਮੇ ਆਵਿਕਰੋਹਿ ਮਗ੍ਗਦੂਸਿਂ’’ [ਮਗ੍ਗਦੂਸੀ (ਕ॰)]॥

੮੬. ‘‘ਯੋ ਤਿਣ੍ਣਕਥਂਕਥੋ ਵਿਸਲ੍ਲੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਭਿਰਤੋ ਅਨਾਨੁਗਿਦ੍ਧੋ।
ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਨੇਤਾ, ਤਾਦਿਂ ਮਗ੍ਗਜਿਨਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ॥

੮੭. ‘‘ਪਰਮਂ ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਯੋਧ ਞਤ੍ਵਾ, ਅਕ੍ਖਾਤਿ ਵਿਭਜਤੇ ਇਧੇਵ ਧਮ੍ਮਂ।
ਤਂ ਕਙ੍ਖਛਿਦਂ ਮੁਨਿਂ ਅਨੇਜਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਮਾਹੁ ਮਗ੍ਗਦੇਸਿਂ॥

੮੮. ‘‘ਯੋ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਸੁਦੇਸਿਤੇ, ਮਗ੍ਗੇ ਜੀਵਤਿ ਸਞ੍ਞਤੋ ਸਤੀਮਾ।
ਅਨਵਜ੍ਜਪਦਾਨਿ ਸੇਵਮਾਨੋ, ਤਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਮਾਹੁ ਮਗ੍ਗਜੀਵਿਂ॥

੮੯. ‘‘ਛਦਨਂ ਕਤ੍ਵਾਨ ਸੁਬ੍ਬਤਾਨਂ, ਪਕ੍ਖਨ੍ਦੀ ਕੁਲਦੂਸਕੋ ਪਗਬ੍ਭੋ।
ਮਾਯਾਵੀ ਅਸਞ੍ਞਤੋ ਪਲਾਪੋ, ਪਤਿਰੂਪੇਨ ਚਰਂ ਸ ਮਗ੍ਗਦੂਸੀ॥

੯੦. ‘‘ਏਤੇ ਚ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ ਯੋ ਗਹਟ੍ਠੋ, ਸੁਤਵਾ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸਪਞ੍ਞੋ।
ਸਬ੍ਬੇ ਨੇਤਾਦਿਸਾਤਿ [ਸਬ੍ਬੇ ਨੇ ਤਾਦਿਸਾਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਞਤ੍ਵਾ, ਇਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਹਾਪੇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾ।
ਕਥਂ ਹਿ ਦੁਟ੍ਠੇਨ ਅਸਮ੍ਪਦੁਟ੍ਠਂ, ਸੁਦ੍ਧਂ ਅਸੁਦ੍ਧੇਨ ਸਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ॥

ਚੁਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੬. ਪਰਾਭਵਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਦੇਵਤਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣਾ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਂ ਜੇਤਵਨਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ ਸਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੯੧. ‘‘ਪਰਾਭਵਨ੍ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ, ਮਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ ਗੋਤਮ [ਗੋਤਮਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]।
ਭਗਵਨ੍ਤਂ [ਭਵਨ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪੁਟ੍ਠੁਮਾਗਮ੍ਮ, ਕਿਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੨. ‘‘ਸੁਵਿਜਾਨੋ ਭਵਂ ਹੋਤਿ, ਸੁਵਿਜਾਨੋ [ਦੁਵਿਜਾਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪਰਾਭਵੋ।
ਧਮ੍ਮਕਾਮੋ ਭਵਂ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਦੇਸ੍ਸੀ ਪਰਾਭਵੋ’’॥

੯੩. ‘‘ਇਤਿ ਹੇਤਂ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਪਠਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਦੁਤਿਯਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੪. ‘‘ਅਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਤੇ ਨ ਕੁਰੁਤੇ ਪਿਯਂ।
ਅਸਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਰੋਚੇਤਿ, ਤਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੫. ‘‘ਇਤਿ ਹੇਤਂ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਦੁਤਿਯੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਤਤਿਯਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੬. ‘‘ਨਿਦ੍ਦਾਸੀਲੀ ਸਭਾਸੀਲੀ, ਅਨੁਟ੍ਠਾਤਾ ਚ ਯੋ ਨਰੋ।
ਅਲਸੋ ਕੋਧਪਞ੍ਞਾਣੋ, ਤਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੭. ‘‘ਇਤਿ ਹੇਤਂ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਤਤਿਯੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੮. ‘‘ਯੋ ਮਾਤਰਂ [ਯੋ ਮਾਤਰਂ ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਪਿਤਰਂ ਵਾ, ਜਿਣ੍ਣਕਂ ਗਤਯੋਬ੍ਬਨਂ।
ਪਹੁ ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਭਰਤਿ, ਤਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੯੯. ‘‘ਇਤਿ ਹੇਤਂ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਪਞ੍ਚਮਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿਂ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖਂ’’॥

੧੦੦.‘‘ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ [ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਸਮਣਂ ਵਾ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾਪਿ ਵਨਿਬ੍ਬਕਂ।

ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੧.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਪਞ੍ਚਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਛਟ੍ਠਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੨.''ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਸਹਿਰਞ੍ਞੋ ਸਭੋਜਨੋ।
ਏਕੋ ਭੁਞ੍ਜਤਿ ਸਾਦੂਨਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੩.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਛਟ੍ਠਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਸਤ੍ਤਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੪.''ਜਾਤਿਤ੍ਥਦ੍ਧੋ ਧਨਤ੍ਥਦ੍ਧੋ, ਗੋਤ੍ਤਤ੍ਥਦ੍ਧੋ ਚ ਯੋ ਨਰੋ।
ਸਞ੍ਞਾਤਿਂ ਅਤਿਮਞ੍ਞੇਤਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੫.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਸਤ੍ਤਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਅਟ੍ਠਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੬.''ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤੋ ਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤੋ, ਅਕ੍ਖਧੁਤ੍ਤੋ ਚ ਯੋ ਨਰੋ।
ਲਦ੍ਧੰ ਲਦ੍ਧੰ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੭.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਅਟ੍ਠਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਨਵਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੮.''ਸੇਹਿ ਦਾਰੇਹਿ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ [ਦਾਰੇਹ੍ਯਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ (ਕ॰)], ਵੇਸਿਯਾਸੁ ਪਦੁਸ੍ਸਤਿ [ਪਦਿਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰)]।
ਦੁਸ੍ਸਤਿ [ਦਿਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਰਦਾਰੇਸੁ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੦੯.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਨਵਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਦਸਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੧੦.''ਅਤੀਤਯੋਬ੍ਬਨੋ ਪੋਸੋ, ਆਨੇਤਿ ਤਿਮ੍ਬਰੁਤ੍ਥਨਿਂ।
ਤਸ੍ਸਾ ਇਸ੍ਸਾ ਨ ਸੁਪਤਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੧੧.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਦਸਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਏਕਾਦਸਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੧੨.''ਇਤ੍ਥਿਂ ਸੋਣ੍ਡਿਂ ਵਿਕਿਰਣਿਂ, ਪੁਰਿਸੰ ਵਾਪਿ ਤਾਦਿਸੰ।
ਇਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਮਿਂ ਠਪੇਤਿ [ਠਾਪੇਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਥਪੇਤਿ (ਕ॰)], ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੧੩.''ਇਤਿ ਹੇਤੰ ਵਿਜਾਨਾਮ, ਏਕਾਦਸਮੋ ਸੋ ਪਰਾਭਵੋ।
ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਿੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ''॥

੧੧੪.“ਅਪ੍ਪਭੋਗੋ ਮਹਾਤਣ੍ਹੋ, ਖਤ੍ਤਿਯੇ ਜਾਯਤੇ ਕੁਲੇ।
ਸੋ ਚ ਰਜ੍ਜੰ ਪਤ੍ਥਯਤਿ, ਤੰ ਪਰਾਭਵਤੋ ਮੁਖੰ”॥

੧੧੫.“ਏਤੇ ਪਰਾਭਵੇ ਲੋਕੇ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਯ।
ਅਰਿਯੋ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸ ਲੋਕੰ ਭਜਤੇ ਸਿਵ”ਨ੍ਤਿ॥

ਪਰਾਭਵਸੁਤ੍ਤੰ ਛਟ੍ਠੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੭. ਵਸਲਸੁਤ੍ਤੰ

ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੇ ਅਗ੍ਗਿ ਪਜ੍ਜਲਿਤੋ ਹੋਤਿ ਆਹੁਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਾ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਸਪਦਾਨੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਮਾਨੋ ਯੇਨ ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – “ਤਤ੍ਰੇਵ [ਅਤ੍ਰੇਵ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਮੁਣ੍ਡਕ; ਤਤ੍ਰੇਵ, ਸਮਣਕ; ਤਤ੍ਰੇਵ, ਵਸਲਕ ਤਿਟ੍ਠਾਹੀ”ਤਿ।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਏਤਦਵੋਚ – “ਜਾਨਾਸਿ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਵਸਲੰ ਵਾ ਵਸਲਕਰਣੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ”ਤਿ? “ਨ ਖ੍ਵਾਹੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਜਾਨਾਮਿ ਵਸਲੰ ਵਾ ਵਸਲਕਰਣੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ; ਸਾਧੁ ਮੇ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਤਥਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੁ, ਯਥਾਹੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯੰ ਵਸਲੰ ਵਾ ਵਸਲਕਰਣੇ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇ”ਤਿ। “ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੁਣਾਹਿ, ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹਿ; ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ”ਤਿ। “ਏਵੰ, ਭੋ”ਤਿ ਖੋ ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੧੧੬.“ਕੋਧਨੋ ਉਪਨਾਹੀ ਚ, ਪਾਪਮਕ੍ਖੀ ਚ ਯੋ ਨਰੋ।
ਵਿਪਨ੍ਨਦਿਟ੍ਠਿ ਮਾਯਾਵੀ, ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੧੭.“ਏਕਜੰ ਵਾ ਦ੍ਵਿਜੰ [ਦਿਜੰ (ਪੀ॰)] ਵਾਪਿ, ਯੋਧ ਪਾਣੰ ਵਿਹਿੰਸਤਿ।
ਯਸ੍ਸ ਪਾਣੇ ਦਯਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੧੮.“ਯੋ ਹਨ੍ਤਿ ਪਰਿਰੁਨ੍ਧਤਿ [ਉਪਰੁਨ੍ਧੇਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਉਪਰੁਨ੍ਧਤਿ (ਕ॰)], ਗਾਮਾਨਿ ਨਿਗਮਾਨਿ ਚ।
ਨਿਗ੍ਗਾਹਕੋ [ਨਿਗ੍ਘਾਤਕੋ (?)] ਸਮਞ੍ਞਾਤੋ, ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੧੯.“ਗਾਮੇ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਰਞ੍ਞੇ, ਯੰ ਪਰੇਸੰ ਮਮਾਯਿਤੰ।
ਥੇਯ੍ਯਾ ਅਦਿਨ੍ਨਮਾਦੇਤਿ [ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੦.“ਯੋ ਹਵੇ ਇਣਮਾਦਾਯ, ਚੁਜ੍ਜਮਾਨੋ [ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ (?)] ਪਲਾਯਤਿ।
ਨ ਹਿ ਤੇ ਇਣਮਤ੍ਥੀਤਿ, ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੧.“ਯੋ ਵੇ ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਕਮ੍ਯਤਾ, ਪਨ੍ਥਸ੍ਮਿੰ ਵਜਨ੍ਤੰ ਜਨੰ।
ਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਮਾਦੇਤਿ, ਤੰ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੨.‘‘ਅਤ੍ਤਹੇਤੁ ਪਰਹੇਤੁ, ਧਨਹੇਤੁ ਚ [ਧਨਹੇਤੁ ਵ (ਕ॰)] ਯੋ ਨਰੋ।
ਸਕ੍ਖਿਪੁਟ੍ਠੋ ਮੁਸਾ ਬ੍ਰੂਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੩.‘‘ਯੋ ਞਾਤੀਨਂ ਸਖੀਨਂ ਵਾ, ਦਾਰੇਸੁ ਪਟਿਦਿਸ੍ਸਤਿ।
ਸਾਹਸਾ [ਸਹਸਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਮ੍ਪਿਯੇਨ ਵਾ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੪.‘‘ਯੋ ਮਾਤਰਂ ਪਿਤਰਂ ਵਾ, ਜਿਣ੍ਣਕਂ ਗਤਯੋਬ੍ਬਨਂ।
ਪਹੁ ਸਨ੍ਤੋ ਨ ਭਰਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੫.‘‘ਯੋ ਮਾਤਰਂ ਪਿਤਰਂ ਵਾ, ਭਾਤਰਂ ਭਗਿਨਿਂ ਸਸੁਂ।
ਹਨ੍ਤਿ ਰੋਸੇਤਿ ਵਾਚਾਯ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੬.‘‘ਯੋ ਅਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਸਨ੍ਤੋ, ਅਨਤ੍ਥਮਨੁਸਾਸਤਿ।
ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਮਨ੍ਤੇਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੭.‘‘ਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਪਕਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਮਾ ਮਂ ਜਞ੍ਞਾਤਿ ਇਚ੍ਛਤਿ [ਵਿਭ॰ ੮੯੪ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ]।
ਯੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੮.‘‘ਯੋ ਵੇ ਪਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਭੁਤ੍ਵਾਨ [ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਸੁਚਿਭੋਜਨਂ।
ਆਗਤਂ ਨਪ੍ਪਟਿਪੂਜੇਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੨੯.‘‘ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਮਣਂ ਵਾ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾਪਿ ਵਨਿਬ੍ਬਕਂ।
ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੦.‘‘ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਮਣਂ ਵਾ, ਭਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ।
ਰੋਸੇਤਿ ਵਾਚਾ ਨ ਚ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੧.‘‘ਅਸਤਂ ਯੋਧ ਪਬ੍ਰੂਤਿ, ਮੋਹੇਨ ਪਲਿਗੁਣ੍ਠਿਤੋ।
ਕਿਞ੍ਚਿਕ੍ਖਂ ਨਿਜਿਗੀਸਾਨੋ [ਨਿਜਿਗਿਂਸਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੨.‘‘ਯੋ ਚਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮੁਕ੍ਕਂਸੇ, ਪਰੇ ਚ ਮਵਜਾਨਾਤਿ [ਮਵਜਾਨਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਨਿਹੀਨੋ ਸੇਨ ਮਾਨੇਨ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੩.‘‘ਰੋਸਕੋ ਕਦਰਿਯੋ ਚ, ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਮਚ੍ਛਰੀ ਸਠੋ।
ਅਹਿਰਿਕੋ ਅਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪੀ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੪.‘‘ਯੋ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਰਿਭਾਸਤਿ, ਅਥ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਂ।
ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਂ [ਪਰਿਬ੍ਬਜਂ (ਕ॰), ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਗਹਟ੍ਠਂ ਵਾ, ਤਂ ਜਞ੍ਞਾ ਵਸਲੋ ਇਤਿ॥

੧੩੫.‘‘ਯੋ ਵੇ ਅਨਰਹਂ [ਅਨਰਹਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਨ੍ਤੋ, ਅਰਹਂ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ [ਪਟਿਜਾਨਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।

ਚੋਰੋ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਲੋਕੇ, ਏਸੋ ਖੋ ਵਸਲਾਧਮੋ॥

੧੩੬.‘‘ਏਤੇ ਖੋ ਵਸਲਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਮਯਾ ਯੇਤੇ ਪਕਾਸਿਤਾ।
ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਵਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਕਮ੍ਮੁਨਾ [ਕਮ੍ਮਨਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੧੩੭.‘‘ਤਦਮਿਨਾਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਯਥਾਮੇਦੰ [ਯਥਾਪੇਦੰ (ਕ॰)] ਨਿਦਸ੍ਸਨੰ।
ਚਣ੍ਡਾਲਪੁਤ੍ਤੋ ਸੋਪਾਕੋ [ਸਪਾਕੋ (?)], ਮਾਤਙ੍ਗੋ ਇਤਿ ਵਿਸ੍ਸੁਤੋ॥

੧੩੮.‘‘ਸੋ ਯਸੰ ਪਰਮੰ ਪਤ੍ਤੋ [ਸੋ ਯਸਪ੍ਪਰਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਮਾਤਙ੍ਗੋ ਯੰ ਸੁਦੁਲ੍ਲਭੰ।
ਆਗਚ੍ਛੁੰ ਤਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬਹੂ॥

੧੩੯.‘‘ਦੇਵਯਾਨੰ ਅਭਿਰੁਯ੍ਹ, ਵਿਰਜੰ ਸੋ ਮਹਾਪਥੰ।
ਕਾਮਰਾਗੰ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਗੋ ਅਹੁ।
ਨ ਨੰ ਜਾਤਿ ਨਿਵਾਰੇਸਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ॥

੧੪੦.‘‘ਅਜ੍ਝਾਯਕਕੁਲੇ ਜਾਤਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਨ੍ਤਬਨ੍ਧਵਾ।
ਤੇ ਚ ਪਾਪੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ, ਅਭਿਣ੍ਹਮੁਪਦਿਸ੍ਸਰੇ॥

੧੪੧.‘‘ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਗਾਰਯ੍ਹਾ, ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਦੁਗ੍ਗਤਿ।
ਨ ਨੇ ਜਾਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤਿ, ਦੁਗ੍ਗਤ੍ਯਾ [ਦੁਗ੍ਗਚ੍ਚਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਗਰਹਾਯ ਵਾ॥

੧੪੨.‘‘ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਵਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਵਸਲੋ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ॥

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਗ੍ਗਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ...ਪੇ॰... ਉਪਾਸਕੰ ਮੰ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤੰ ਸਰਣੰ ਗਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਵਸਲਸੁਤ੍ਤੰ ਸਤ੍ਤਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੮. ਮੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੰ

੧੪੩.ਕਰਣੀਯਮਤ੍ਥਕੁਸਲੇਨ, ਯਨ੍ਤ ਸਨ੍ਤੰ ਪਦੰ ਅਭਿਸਮੇਚ੍ਚ।
ਸਕ੍ਕੋ ਉਜੂ ਚ ਸੁਹੁਜੂ [ਸੁਜੂ (ਸੀ॰)] ਚ, ਸੂਵਚੋ ਚਸ੍ਸ ਮੁਦੁ ਅਨਤਿਮਾਨੀ॥

੧੪੪.ਸਨ੍ਤੁਸ੍ਸਕੋ ਚ ਸੁਭਰੋ ਚ, ਅਪ੍ਪਕਿਚ੍ਚੋ ਚ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿ।
ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਚ ਨਿਪਕੋ ਚ, ਅਪ੍ਪਗਬ੍ਭੋ ਕੁਲੇਸ੍ਵਨਨੁਗਿਦ੍ਧੋ॥

੧੪੫.ਨ ਚ ਖੁਦ੍ਦਮਾਚਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪਰੇ ਉਪਵਦੇਯ੍ਯੁੰ।
ਸੁਖਿਨੋ ਵ ਖੇਮਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾ [ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਵਨ੍ਤੁ ਸੁਖਿਤਤ੍ਤਾ॥

੧੪੬.ਯੇ ਕੇਚਿ ਪਾਣਭੂਤਤ੍ਥਿ, ਤਸਾ ਵਾ ਥਾਵਰਾ ਵਨਵਸੇਸਾ।

ਦੀਘਾ ਵਾ ਯੇ ਵ ਮਹਨ੍ਤਾ [ਮਹਨ੍ਤ (?)], ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਰਸ੍ਸਕਾ ਅਣੁਕਥੂਲਾ॥

੧੪੭.ਦਿਟ੍ਠਾ ਵਾ ਯੇ ਵ ਅਦਿਟ੍ਠਾ [ਅਦਿਟ੍ਠ (?)], ਯੇ ਵ [ਯੇ ਚ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਦੂਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿ ਅਵਿਦੂਰੇ।

ਭੂਤਾ ਵ ਸਮ੍ਭਵੇਸੀ ਵ [ਭੂਤਾ ਵਾ ਸਮ੍ਭਵੇਸੀ ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤੁ ਸੁਖਿਤਤ੍ਤਾ॥

੧੪੮.ਨ ਪਰੋ ਪਰੰ ਨਿਕੁਬ੍ਬੇਥ, ਨਾਤਿਮਞ੍ਞੇਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨ ਕਞ੍ਚਿ [ਨੰ ਕਞ੍ਚਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਨੰ ਕਿਞ੍ਚਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ (ਕ॰)]।

ਬ੍ਯਾਰੋਸਨਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾ, ਨਾਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਮਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ॥

੧੪੯.ਮਾਤਾ ਯਥਾ ਨਿਯੰ ਪੁਤ੍ਤਮਾਯੁਸਾ ਏਕਪੁਤ੍ਤਮਨੁਰਕ੍ਖੇ।

ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਭੂਤੇਸੁ, ਮਾਨਸੰ ਭਾਵਯੇ ਅਪਰਿਮਾਣੰ॥

੧੫੦.ਮੇਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਮਿ, ਮਾਨਸੰ ਭਾਵਯੇ ਅਪਰਿਮਾਣੰ।

ਉਦ੍ਧੰ ਅਧੋ ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ, ਅਸਮ੍ਬਾਧੰ ਅਵੇਰਮਸਪਤ੍ਤੰ॥

੧੫੧.ਤਿਟ੍ਠੰ ਚਰੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵ [ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)], ਸਯਾਨੋ ਯਾਵਤਾਸ੍ਸ ਵਿਤਮਿਦ੍ਧੋ [ਵਿਗਤਮਿਦ੍ਧੋ (ਬਹੂਸੁ)]।

ਏਤੰ ਸਤਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਮੇਤੰ ਵਿਹਾਰਮਿਧਮਾਹੁ॥

੧੫੨.ਦਿਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਅਨੁਪਗ੍ਗਮ੍ਮ, ਸੀਲਵਾ ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ।

ਕਾਮੇਸੁ ਵਿਨਯ [ਵਿਨੇਯ੍ਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਗੇਧੰ, ਨ ਹਿ ਜਾਤੁਗ੍ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯ ਪੁਨਰੇਤੀਤਿ॥

ਮੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੯. ਹੇਮਵਤਸੁਤ੍ਤੰ

੧੫੩.''ਅਜ੍ਜ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਉਪੋਸਥੋ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)

ਦਿਬ੍ਬਾ [ਦਿਬ੍ਯਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਰਤ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਨੋਮਨਾਮੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ, ਹਨ੍ਦ ਪਸ੍ਸਾਮ ਗੋਤਮੰ''॥

੧੫੪.''ਕਚ੍ਚਿ ਮਨੋ ਸੁਪਣਿਹਿਤੋ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)

ਸਬ੍ਬਭੂਤੇਸੁ ਤਾਦਿਨੋ।

ਕਚ੍ਚਿ ਇਟ੍ਠੇ ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਚ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਵਸੀਕਤਾ''॥

੧੫੫.''ਮਨੋ ਚਸ੍ਸ ਸੁਪਣਿਹਿਤੋ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)

ਸਬ੍ਬਭੂਤੇਸੁ ਤਾਦਿਨੋ।

ਅਥੋ ਇਟ੍ਠੇ ਅਨਿਟ੍ਠੇ ਚ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਵਸੀਕਤਾ''॥

੧੫੬.''ਕਚ੍ਚਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਦਿਯਤਿ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)

ਕਚ੍ਚਿ ਪਾਣੇਸੁ ਸਞ੍ਞਤੋ।

ਕਚ੍ਚਿ ਆਰਾ ਪਮਾਦਮ੍ਹਾ, ਕਚ੍ਚਿ ਝਾਨੰ ਨ ਰਿਞ੍ਚਤਿ''॥

੧੫੭.‘‘ਨ ਸੋ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਤਿ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਅਥੋ ਪਾਣੇਸੁ ਸਞ੍ਞਤੋ।
ਅਥੋ ਆਰਾ ਪਮਾਦਮ੍ਹਾ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਝਾਨਂ ਨ ਰਿਞ੍ਚਤਿ’’॥

੧੫੮.‘‘ਕਚ੍ਚਿ ਮੁਸਾ ਨ ਭਣਤਿ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਕਚ੍ਚਿ ਨ ਖੀਣਬ੍ਯਪ੍ਪਥੋ।
ਕਚ੍ਚਿ ਵੇਭੂਤਿਯਂ ਨਾਹ, ਕਚ੍ਚਿ ਸਮ੍ਫਂ ਨ ਭਾਸਤਿ’’॥

੧੫੯.‘‘ਮੁਸਾ ਚ ਸੋ ਨ ਭਣਤਿ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਅਥੋ ਨ ਖੀਣਬ੍ਯਪ੍ਪਥੋ।
ਅਥੋ ਵੇਭੂਤਿਯਂ ਨਾਹ, ਮਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਂ ਚ [ਅਤ੍ਥਂ ਸੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਭਾਸਤਿ’’॥

੧੬੦.‘‘ਕਚ੍ਚਿ ਨ ਰਜ੍ਜਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਕਚ੍ਚਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਾਵਿਲਂ।
ਕਚ੍ਚਿ ਮੋਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਕਚ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਮਾ’’॥

੧੬੧.‘‘ਨ ਸੋ ਰਜ੍ਜਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਅਥੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨਾਵਿਲਂ।
ਸਬ੍ਬਮੋਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਮਾ’’॥

੧੬੨.‘‘ਕਚ੍ਚਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਕਚ੍ਚਿ ਸਂਸੁਦ੍ਧਚਾਰਣੋ।
ਕਚ੍ਚਿਸ੍ਸ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਕਚ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’॥

੧੬੩.‘‘ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਚੇਵ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, (ਇਤਿ ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਅਥੋ ਸਂਸੁਦ੍ਧਚਾਰਣੋ।
ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਆਸਵਾ ਖੀਣਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’॥

੧੬੪.‘‘ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੁਨਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਥੇਨ ਚ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਧਮ੍ਮਤੋ ਨਂ ਪਸਂਸਤਿ’’॥

੧੬੫.‘‘ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੁਨਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਥੇਨ ਚ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਧਮ੍ਮਤੋ ਅਨੁਮੋਦਸਿ’’॥

੧੬੬.‘‘ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮੁਨਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਥੇਨ ਚ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਹਨ੍ਦ ਪਸ੍ਸਾਮ ਗੋਤਮਂ॥

੧੬੭.‘‘ਏਣਿਜਙ੍ਘਂ ਕਿਸਂ ਵੀਰਂ [ਧੀਰਂ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਅਪ੍ਪਾਹਾਰਂ ਅਲੋਲੁਪਂ।
ਮੁਨਿਂ ਵਨਸ੍ਮਿਂ ਝਾਯਨ੍ਤਂ, ਏਹਿ ਪਸ੍ਸਾਮ ਗੋਤਮਂ॥

੧੬੮. ‘‘ਸੀਹਂਵੇਕਚਰਂ ਨਾਗਂ, ਕਾਮੇਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨਂ।
ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ ਪੁਚ੍ਛਾਮ, ਮਚ੍ਚੁਪਾਸਪ੍ਪਮੋਚਨਂ॥

੧੬੯. ‘‘ਅਕ੍ਖਾਤਾਰਂ ਪਵਤ੍ਤਾਰਂ, ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ ਪਾਰਗੁਂ।
ਬੁਦ੍ਧਂ ਵੇਰਭਯਾਤੀਤਂ, ਮਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ ਗੋਤਮਂ’’॥

੧੭੦. ‘‘ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੋ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, (ਇਤਿ ਹੇਮਵਤੋ ਯਕ੍ਖੋ)
ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਕੁਬ੍ਬਤਿ ਸਨ੍ਥਵਂ [ਸਨ੍ਧਵਂ (ਕ॰)]।
ਕਿਸ੍ਸ ਲੋਕੋ ਉਪਾਦਾਯ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ’’॥

੧੭੧. ‘‘ਛਸੁ [ਛਸ੍ਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਕੋ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, (ਹੇਮਵਤਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਛਸੁ ਕੁਬ੍ਬਤਿ ਸਨ੍ਥਵਂ।
ਛਨ੍ਨਮੇਵ ਉਪਾਦਾਯ, ਛਸੁ ਲੋਕੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ’’॥

੧੭੨. ‘‘ਕਤਮਂ ਤਂ ਉਪਾਦਾਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਲੋਕੋ ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ।
ਨਿਯ੍ਯਾਨਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਥਂ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ’’ [ਪਮੁਞ੍ਚਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

੧੭੩. ‘‘ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਲੋਕੇ, ਮਨੋਛਟ੍ਠਾ ਪਵੇਦਿਤਾ।
ਏਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜੇਤ੍ਵਾ, ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ॥

੧੭੪. ‘‘ਏਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਨਿਯ੍ਯਾਨਂ, ਅਕ੍ਖਾਤਂ ਵੋ ਯਥਾਤਥਂ।
ਏਤਂ ਵੋ ਅਹਮਕ੍ਖਾਮਿ, ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਾ ਪਮੁਚ੍ਚਤਿ’’॥

੧੭੫. ‘‘ਕੋ ਸੂਧ ਤਰਤਿ ਓਘਂ, ਕੋਧ ਤਰਤਿ ਅਣ੍ਣਵਂ।
ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠੇ ਅਨਾਲਮ੍ਬੇ, ਕੋ ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਨ ਸੀਦਤਿ’’॥

੧੭੬. ‘‘ਸਬ੍ਬਦਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਪਞ੍ਞਵਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤੋ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਚਿਨ੍ਤੀ [ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਸਤਿਮਾ, ਓਘਂ ਤਰਤਿ ਦੁਤ੍ਤਰਂ॥

੧੭੭. ‘‘ਵਿਰਤੋ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਯ, ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਜਨਾਤਿਗੋ।
ਨਨ੍ਦੀਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣੋ, ਸੋ ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਨ ਸੀਦਤਿ’’॥

੧੭੮. ‘‘ਗਬ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਂ ਨਿਪੁਣਤ੍ਥਦਸ੍ਸਿਂ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਕਾਮਭਵੇ ਅਸਤ੍ਤਂ।
ਤਂ ਪਸ੍ਸਥ ਸਬ੍ਬਧਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਂ, ਦਿਬ੍ਬੇ ਪਥੇ ਕਮਮਾਨਂ ਮਹੇਸਿਂ॥

੧੭੯. ‘‘ਅਨੋਮਨਾਮਂ ਨਿਪੁਣਤ੍ਥਦਸ੍ਸਿਂ, ਪਞ੍ਞਾਦਦਂ ਕਾਮਾਲਯੇ ਅਸਤ੍ਤਂ।
ਤਂ ਪਸ੍ਸਥ ਸਬ੍ਬਵਿਦੁਂ ਸੁਮੇਧਂ, ਅਰਿਯੇ ਪਥੇ ਕਮਮਾਨਂ ਮਹੇਸਿਂ॥

੧੮੦. ‘‘ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ ਵਤ ਨੋ ਅਜ੍ਜ, ਸੁਪ੍ਪਭਾਤਂ ਸੁਹੁਟ੍ਠਿਤਂ।

ਯਂ ਅਦ੍ਦਸਾਮ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ, ਓਘਤਿਣ੍ਣਮਨਾਸਵਂ॥

੧੮੧.‘‘ਇਮੇ ਦਸਸਤਾ ਯਕ੍ਖਾ, ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਸਬ੍ਬੇ ਤਂ ਸਰਣਂ ਯਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਂ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ॥

੧੮੨.‘‘ਤੇ ਮਯਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਗਾਮਾ ਗਾਮਂ ਨਗਾ ਨਗਂ।
ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਹੇਮਵਤਸੁਤ੍ਤਂ ਨਵਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੦. ਆਲ਼ਵਕਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਆਲ਼ਵਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਆਲ਼ਵਕਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨੇ। ਅਥ ਖੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਨਿਕ੍ਖਮ, ਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ‘‘ਪਵਿਸ, ਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਪਾਵਿਸਿ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਨਿਕ੍ਖਮ, ਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ‘‘ਪਵਿਸ, ਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧਾਵੁਸੋ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਪਾਵਿਸਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਨਿਕ੍ਖਮ, ਸਮਣਾ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ ਤਂ , ਆਵੁਸੋ, ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਂ ਤੇ ਕਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ।

‘‘ਪਞ੍ਹਂ ਤਂ, ਸਮਣ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਮੇ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਤੇ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਹਦਯਂ ਵਾ ਤੇ ਫਾਲੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਾਦੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

‘‘ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਯੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖਿਪੇਯ੍ਯ ਹਦਯਂ ਵਾ ਫਾਲੇਯ੍ਯ ਪਾਦੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਖਿਪੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਚ ਤ੍ਵਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਚ੍ਛ ਯਦਾਕਙ੍ਖਸੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਲ਼ਵਕੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੧੮੩.‘‘ਕਿਂ ਸੂਧ ਵਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਕਿਂ ਸੁ ਸੁਚਿਣ੍ਣਂ ਸੁਖਮਾਵਹਾਤਿ।
ਕਿਂ ਸੁ [ਕਿਂ ਸੂ (ਸੀ॰)] ਹਵੇ ਸਾਦੁਤਰਂ ਰਸਾਨਂ, ਕਥਂ ਜੀਵਿਂ ਜੀਵਿਤਮਾਹੁ ਸੇਟ੍ਠਂ’’॥

੧੮੪.‘‘ਸਦ੍ਧੀਧ ਵਿਤ੍ਤਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਚਿਣ੍ਣੋ ਸੁਖਮਾਵਹਾਤਿ।
ਸਚ੍ਚਂ ਹਵੇ ਸਾਦੁਤਰਂ ਰਸਾਨਂ, ਪਞ੍ਞਾਜੀਵਿਂ ਜੀਵਿਤਮਾਹੁ ਸੇਟ੍ਠਂ’’॥

੧੮੫.‘‘ਕਥਂ ਸੁ ਤਰਤਿ ਓਘਂ, ਕਥਂ ਸੁ ਤਰਤਿ ਅਣ੍ਣਵਂ।
ਕਥਂ ਸੁ ਦੁਕ੍ਖਮਚ੍ਚੇਤਿ, ਕਥਂ ਸੁ ਪਰਿਸੁਜ੍ਝਤਿ’’॥

੧੮੬.‘‘ਸਦ੍ਧਾ ਤਰਤਿ ਓਘਂ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਅਣ੍ਣਵਂ।
ਵੀਰਿਯੇਨ [ਵਿਰਿਯੇਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਦੁਕ੍ਖਮਚ੍ਚੇਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਸੁਜ੍ਝਤਿ’’॥

੧੮੭.‘‘ਕਥਂ ਸੁ ਲਭਤੇ ਪਞ੍ਞਂ, ਕਥਂ ਸੁ ਵਿਨ੍ਦਤੇ ਧਨਂ।
ਕਥਂ ਸੁ ਕਿਤ੍ਤਿਂ ਪਪ੍ਪੋਤਿ, ਕਥਂ ਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਗਨ੍ਥਤਿ।
ਅਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ ਪਰਂ ਲੋਕਂ, ਕਥਂ ਪੇਚ੍ਚ ਨ ਸੋਚਤਿ’’॥

੧੮੮.‘‘ਸਦ੍ਦਹਾਨੋ ਅਰਹਤਂ, ਧਮ੍ਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਤ੍ਤਿਯਾ।
ਸੁਸ੍ਸੂਸਂ [ਸੁਸ੍ਸੂਸਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਲਭਤੇ ਪਞ੍ਞਂ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ॥

੧੮੯.‘‘ਪਤਿਰੂਪਕਾਰੀ ਧੁਰਵਾ, ਉਟ੍ਠਾਤਾ ਵਿਨ੍ਦਤੇ ਧਨਂ।
ਸਚ੍ਚੇਨ ਕਿਤ੍ਤਿਂ ਪਪ੍ਪੋਤਿ, ਦਦਂ ਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਗਨ੍ਥਤਿ॥

੧੯੦.‘‘ਯਸ੍ਸੇਤੇ ਚਤੁਰੋ ਧਮ੍ਮਾ, ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਘਰਮੇਸਿਨੋ।
ਸਚ੍ਚਂ ਧਮ੍ਮੋ [ਦਮੋ (?)] ਧਿਤਿ ਚਾਗੋ, ਸ ਵੇ ਪੇਚ੍ਚ ਨ ਸੋਚਤਿ॥

੧੯੧.‘‘ਇਙ੍ਘ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਪੁਚ੍ਛਸ੍ਸੁ, ਪੁਥੂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ।
ਯਦਿ ਸਚ੍ਚਾ ਦਮਾ ਚਾਗਾ, ਖਨ੍ਤ੍ਯਾ ਭਿਯ੍ਯੋਧ ਵਿਜ੍ਜਤਿ’’॥

੧੯੨.‘‘ਕਥਂ ਨੁ ਦਾਨਿ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ, ਪੁਥੂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ।
ਯੋਹਂ [ਸੋਹਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਜ੍ਜ ਪਜਾਨਾਮਿ, ਯੋ ਅਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋ॥

੧੯੩.‘‘ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਤ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਵਾਸਾਯਾਲ਼ਵਿਮਾਗਮਾ।
ਯੋਹਂ [ਅਟ੍ਠਿਨ੍ਹਾਰੂਹਿ ਸਂਯੁਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਅਜ੍ਜ ਪਜਾਨਾਮਿ, ਯਤ੍ਥ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲਂ॥

੧੯੪.‘‘ਸੋ ਅਹਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਾਮਾ ਗਾਮਂ ਪੁਰਾ ਪੁਰਂ।
ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚ ਸੁਧਮ੍ਮਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਆਲ਼ਵਕਸੁਤ੍ਤਂ ਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੧. ਵਿਜਯਸੁਤ੍ਤਂ

੧੯੫.ਚਰਂ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਂ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਉਦ ਵਾ ਸਯਂ।
ਸਮਿਞ੍ਜੇਤਿ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਏਸਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਇਞ੍ਜਨਾ॥

੧੯੬.ਅਟ੍ਠਿਨਹਾਰੁਸਂਯੁਤ੍ਤੋ, ਤਚਮਂਸਾਵਲੇਪਨੋ।
ਛਵਿਯਾ ਕਾਯੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ, ਯਥਾਭੂਤਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ॥

੧੯੭.ਅਨ੍ਤਪੂਰੋ ਉਦਰਪੂਰੋ, ਯਕਨਪੇਲ਼ਸ੍ਸ [ਯਕਪੇਲ਼ਸ੍ਸ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਤ੍ਥਿਨੋ।
ਹਦਯਸ੍ਸ ਪਪ੍ਫਾਸਸ੍ਸ, ਵਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਿਹਕਸ੍ਸ ਚ॥

੧੯੮.ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਯ ਖੇਲ਼ਸ੍ਸ, ਸੇਦਸ੍ਸ ਚ ਮੇਦਸ੍ਸ ਚ।
ਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਲਸਿਕਾਯ, ਪਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਸਾਯ ਚ॥

੧੯੯.ਅਥਸ੍ਸ ਨਵਹਿ ਸੋਤੇਹਿ, ਅਸੁਚੀ ਸਵਤਿ ਸਬ੍ਬਦਾ।
ਅਕ੍ਖਿਮ੍ਹਾ ਅਕ੍ਖਿਗੂਥਕੋ, ਕਣ੍ਣਮ੍ਹਾ ਕਣ੍ਣਗੂਥਕੋ॥

੨੦੦.ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾ ਚ ਨਾਸਤੋ, ਮੁਖੇਨ ਵਮਤੇਕਦਾ।
ਪਿਤ੍ਤੁਂ ਸੇਮ੍ਹਞ੍ਚ ਵਮਤਿ, ਕਾਯਮ੍ਹਾ ਸੇਦਜਲ੍ਲਿਕਾ॥

੨੦੧.ਅਥਸ੍ਸ ਸੁਸਿਰਂ ਸੀਸਂ, ਮਤ੍ਥਲੁਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪੂਰਿਤਂ।
ਸੁਭਤੋ ਨਂ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਬਾਲੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ॥

੨੦੨.ਯਦਾ ਚ ਸੋ ਮਤੋ ਸੇਤਿ, ਉਦ੍ਧੁਮਾਤੋ ਵਿਨੀਲਕੋ।
ਅਪਵਿਦ੍ਧੋ ਸੁਸਾਨਸ੍ਮਿਂ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਞਾਤਯੋ॥

੨੦੩.ਖਾਦਨ੍ਤਿ ਨਂ ਸੁਵਾਨਾ [ਸੁਪਾਣਾ (ਪੀ॰)] ਚ, ਸਿਙ੍ਗਾਲਾ [ਸਿਗਾਲਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਵਕਾ ਕਿਮੀ।
ਕਾਕਾ ਗਿਜ੍ਝਾ ਚ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਸਨ੍ਤਿ ਪਾਣਿਨੋ॥

੨੦੪.ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਞਾਣਵਾ ਇਧ।
ਸੋ ਖੋ ਨਂ ਪਰਿਜਾਨਾਤਿ, ਯਥਾਭੂਤਞ੍ਹਿ ਪਸ੍ਸਤਿ॥

੨੦੫.ਯਥਾ ਇਦਂ ਤਥਾ ਏਤਂ, ਯਥਾ ਏਤਂ ਤਥਾ ਇਦਂ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ, ਕਾਯੇ ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਰਾਜਯੇ॥

੨੦੬.ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਰਤ੍ਤੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਞਾਣਵਾ ਇਧ।
ਅਜ੍ਝਗਾ ਅਮਤਂ ਸਨ੍ਤਿਂ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਦਮਚ੍ਚੁਤਂ॥

੨੦੭.ਦ੍ਵਿਪਾਦਕੋਯਂ [ਦਿਪਾਦਕੋਯਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਅਸੁਚਿ, ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧੋ ਪਰਿਹਾਰਤਿ [ਪਰਿਹੀਰਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)]।
ਨਾਨਾਕੁਣਪਪਰਿਪੂਰੋ, ਵਿਸ੍ਸਵਨ੍ਤੋ ਤਤੋ ਤਤੋ॥

੨੦੮.ਏਤਾਦਿਸੇਨ ਕਾਯੇਨ, ਯੋ ਮਞ੍ਞੇ ਉਣ੍ਣਮੇਤਵੇ [ਉਨ੍ਨਮੇਤਵੇ (?)]।
ਪਰਂ ਵਾ ਅਵਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਕਿਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਦਸ੍ਸਨਾਤਿ॥

ਵਿਜਯਸੁਤ੍ਤਂ ਏਕਾਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੨. ਮੁਨਿਸੁਤ੍ਤਂ

੨੦੯.ਸਨ੍ਥਵਾਤੋ [ਸਨ੍ਧਵਤੋ (ਕ॰)] ਭਯਂ ਜਾਤਂ, ਨਿਕੇਤਾ ਜਾਯਤੇ ਰਜੋ।
ਅਨਿਕੇਤਮਸਨ੍ਥਵਂ, ਏਤਂ ਵੇ ਮੁਨਿਦਸ੍ਸਨਂ॥

੨੧੦.ਯੋ ਜਾਤਮੁਚ੍ਛਿਜ੍ਜ ਨ ਰੋਪਯੇਯ੍ਯ, ਜਾਯਨ੍ਤਮਸ੍ਸ ਨਾਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇ।
ਤਮਾਹੁ ਏਕਂ ਮੁਨਿਨਂ ਚਰਨ੍ਤਂ, ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਸੋ ਸਨ੍ਤਿਪਦਂ ਮਹੇਸਿ॥

२११.ਸਙ੍ਖਾਯ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਮਾਯ [ਪਹਾਯ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰), ਸਮਾਯ (ਕ॰) ਪ + ਮੀ + ਤ੍ਵਾ = ਪਮਾਯ, ਯਥਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯਾਤਿਪਦਂ]
ਬੀਜਂ, ਸਿਨੇਹਮਸ੍ਸ ਨਾਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇ।
ਸ ਵੇ ਮੁਨੀ ਜਾਤਿਖਯਨ੍ਤਦਸ੍ਸੀ, ਤਕ੍ਕਂ ਪਹਾਯ ਨ ਉਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖਂ॥

२१२.ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ, ਅਨਿਕਾਮਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ।
ਸ ਵੇ ਮੁਨੀ ਵੀਤਗੇਧੋ ਅਗਿਦ੍ਧੋ, ਨਾਯੂਹਤੀ ਪਾਰਗਤੋ ਹਿ ਹੋਤਿ॥

२१३.ਸਬ੍ਬਾਭਿਭੁਂ ਸਬ੍ਬਵਿਦੁਂ ਸੁਮੇਧਂ, ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤਂ।
ਸਬ੍ਬਞ੍ਜਹਂ ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ [ਮੁਨਿਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१४.ਪਞ੍ਞਾਬਲਂ ਸੀਲਵਤੂਪਪਨ੍ਨਂ, ਸਮਾਹਿਤਂ ਝਾਨਰਤਂ ਸਤੀਮਂ।
ਸਙ੍ਗਾ ਪਮੁਤ੍ਤਂ ਅਖਿਲਂ ਅਨਾਸਵਂ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१५.ਏਕਂ ਚਰਨ੍ਤਂ ਮੁਨਿਮਪ੍ਪਮਤ੍ਤਂ, ਨਿਨ੍ਦਾਪਸਂਸਾਸੁ ਅਵੇਧਮਾਨਂ।
ਸੀਹਂਵ ਸਦ੍ਦੇਸੁ ਅਸਨ੍ਤਸਨ੍ਤਂ, ਵਾਤਂਵ ਜਾਲਮ੍ਹਿ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਂ।
ਪਦ੍ਮਂਵ [ਪਦੁਮਂਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਤੋਯੇਨ ਅਲਿਪ੍ਪਮਾਨਂ [ਅਲਿਮ੍ਪਮਾਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)],
ਨੇਤਾਰਮਞ੍ਞੇਸਮਨਞ੍ਞਨੇਯ੍ਯਂ।
ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१६.ਯੋ ਓਗਹਣੇ ਥਮ੍ਭੋਰਿਵਾਭਿਜਾਯਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਰੇ ਵਾਚਾਪਰਿਯਨ੍ਤਂ [ਵਾਚਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਂ (ਕ॰)] ਵਦਨ੍ਤਿ।
ਤਂ ਵੀਤਰਾਗਂ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१७.ਯੋ ਵੇ ਠਿਤਤ੍ਤੋ ਤਸਰਂਵ ਉਜ੍ਜੁ, ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਕਮ੍ਮੇਹਿ ਪਾਪਕੇਹਿ।
ਵੀਮਂਸਮਾਨੋ ਵਿਸਮਂ ਸਮਞ੍ਚ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१८.ਯੋ ਸਞ੍ਞਤਤ੍ਤੋ ਨ ਕਰੋਤਿ ਪਾਪਂ, ਦਹਰੋ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਚ ਮੁਨਿ [ਦਹਰੋ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਮੁਨੀ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਯਤਤ੍ਤੋ।
ਅਰੋਸਨੇਯ੍ਯੋ ਨ ਸੋ ਰੋਸੇਤਿ ਕਞ੍ਚਿ [ਨ ਰੋਸੇਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२१९.ਯਦਗ੍ਗਤੋ ਮਜ੍ਝਤੋ ਸੇਸਤੋ ਵਾ, ਪਿਣ੍ਡਂ ਲਭੇਥ ਪਰਦਤ੍ਤੂਪਜੀਵੀ।
ਨਾਲਂ ਥੁਤੁਂ ਨੋਪਿ ਨਿਪਚ੍ਚਵਾਦੀ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२२०.ਮੁਨਿਂ ਚਰਨ੍ਤਂ ਵਿਰਤਂ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਾ, ਯੋ ਯੋਬ੍ਬਨੇ ਨੋਪਨਿਬਜ੍ਝਤੇ ਕ੍ਵਚਿ।
ਮਦਪ੍ਪਮਾਦਾ ਵਿਰਤਂ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२२१.ਅਞ੍ਞਾਯ ਲੋਕਂ ਪਰਮਤ੍ਥਦਸ੍ਸਿਂ, ਓਘਂ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਤਿਤਰਿਯ ਤਾਦਿਂ।
ਤਂ ਛਿਨ੍ਨਗਨ੍ਥਂ ਅਸਿਤਂ ਅਨਾਸਵਂ, ਤਂ ਵਾਪਿ ਧੀਰਾ ਮੁਨਿ ਵੇਦਯਨ੍ਤਿ॥

२२२.ਅਸਮਾ ਉਭੋ ਦੂਰਵਿਹਾਰਵੁਤ੍ਤਿਨੋ, ਗਿਹੀ [ਗਿਹਿ (ਕ॰)] ਦਾਰਪੋਸੀ ਅਮਮੋ ਚ ਸੁਬ੍ਬਤੋ।
ਪਰਪਾਣਰੋਧਾਯ ਗਿਹੀ ਅਸਞ੍ਞਤੋ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਮੁਨੀ ਰਕ੍ਖਤਿ ਪਾਣਿਨੇ [ਪਾਣਿਨੋ (ਸੀ॰)] ਯਤੋ॥

೨೨೩.ਸਿਖੀ ਯਥਾ ਨੀਲਗੀਵੋ [ਨੀਲਗਿਵੋ (ਸਜਾ॰)] ਵਿਹਙ੍ਗਮੋ, ਹੰਸਸ੍ਸ ਨੋਪੇਤਿ ਜਵੰ ਕੁਦਾਚਨੰ।
ਏਵੰ ਗਿਹੀ ਨਾਨੁਕਰੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਮੁਨਿਨੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਨਮ੍ਹਿ ਝਾਯਤੋਤਿ॥

ਮੁਨਿਸੁਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।ਉਰਗਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨੰ –

ਉਰਗੋ ਧਨਿਯੋ ਚੇਵ, ਵਿਸਾਣਞ੍ਚ ਤਥਾ ਕਸਿ।
ਚੁਨ੍ਦੋ ਪਰਾਭਵੋ ਚੇਵ, ਵਸਲੋ ਮੇਤ੍ਤਭਾਵਨਾ॥

ਸਾਤਾਗਿਰੋ ਆਲ਼ਵਕੋ, ਵਿਜਯੋ ਚ ਤਥਾ ਮੁਨਿ।
ਦ੍ਵਾਦਸੇਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਉਰਗਵਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

੨. ਚੂਲ਼ਵੱਗੋ

੧. ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ

੨੨੪.ਯਾਨੀਧ ਭੂਤਾਨਿ ਸਮਾਗਤਾਨਿ, ਭੁਮ੍ਮਾਨਿ [ਭੂਮਾਨਿ (ਕ॰)] ਵਾ ਯਾਨਿ ਵ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਸਬ੍ਬੇਵ ਭੂਤਾ ਸੁਮਨਾ ਭਵਨ੍ਤੁ, ਅਥੋਪਿ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਭਾਸਿਤਂ॥

੨੨੫.ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਭੂਤਾ ਨਿਸਾਮੇਥ ਸਬ੍ਬੇ, ਮੇਤ੍ਤਂ ਕਰੋਥ ਮਾਨੁਸਿਯਾ ਪਜਾਯ।
ਦਿਵਾ ਚ ਰਤ੍ਤੋ ਚ ਹਰਨ੍ਤਿ ਯੇ ਬਲਿਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਨੇ ਰਕ੍ਖਥ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ॥

੨੨੬.ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਤ੍ਤਂ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰਂ ਵਾ, ਸਗ੍ਗੇਸੁ ਵਾ ਯਂ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ।
ਨ ਨੋ ਸਮਂ ਅਤ੍ਥਿ ਤਥਾਗਤੇਨ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ।
ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੨੭.ਖਯਂ ਵਿਰਾਗਂ ਅਮਤਂ ਪਣੀਤਂ, ਯਦਜ੍ਝਗਾ ਸਕ੍ਯਮੁਨੀ ਸਮਾਹਿਤੋ।
ਨ ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ।
ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੨੮.ਯਂ ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠੋ ਪਰਿਵਣ੍ਣਯੀ ਸੁਚਿਂ, ਸਮਾਧਿਮਾਨਨ੍ਤਰਿਕਞ੍ਞਮਾਹੁ।
ਸਮਾਧਿਨਾ ਤੇਨ ਸਮੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ।
ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੨੯.ਯੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਅਟ੍ਠ ਸਤਂ ਪਸਤ੍ਥਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਏਤਾਨਿ ਯੁਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।
ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਾ ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ, ਏਤੇਸੁ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਮਹਪ੍ਫਲਾਨਿ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੦.ਯੇ ਸੁਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਮਨਸਾ ਦਲ਼੍ਹੇਨ, ਨਿਕ੍ਕਾਮਿਨੋ ਗੋਤਮਸਾਸਨਮ੍ਹਿ।
ਤੇ ਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਾ ਅਮਤਂ ਵਿਗਯ੍ਹ, ਲਦ੍ਧਾ ਮੁਧਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ [ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ (ਕ॰)] ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਾ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੧.ਯਥਿਨ੍ਦਖੀਲੋ ਪਥਵਿਸ੍ਸਿਤੋ [ਪਦਵਿਸ੍ਸਿਤੋ (ਕ॰ ਸੀ॰), ਪਠਵਿ ਸਿਤੋ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਸਿਯਾ, ਚਤੁਬ੍ਭਿ ਵਾਤੇਹਿ ਅਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਿਯੋ।
ਤਥੂਪਮਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ ਵਦਾਮਿ, ਯੋ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਵੇਚ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੨.ਯੇ ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਿਭਾਵਯਨ੍ਤਿ, ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞੇਨ ਸੁਦੇਸਿਤਾਨਿ।
ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭੁਸਂ ਪਮਤ੍ਤਾ, ਨ ਤੇ ਭਵਂ ਅਟ੍ਠਮਮਾਦਿਯਨ੍ਤਿ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੩.ਸਹਾਵਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਦਾਯ [ਸਹਾਵਸਦ੍ਦਸ੍ਸਨਸਮ੍ਪਦਾਯ (ਕ॰)], ਤਯਸ੍ਸੁ ਧਮ੍ਮਾ ਜਹਿਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ।
ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਿਤਞ੍ਚ, ਸੀਲਬ੍ਬਤਂ ਵਾਪਿ ਯਦਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ॥

੨੩੪.ਚਤੂਹਪਾਯੇਹਿ ਚ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਛਚ੍ਚਾਭਿਠਾਨਾਨਿ [ਛ ਚਾਭਿਠਾਨਾਨਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਭਬ੍ਬ ਕਾਤੁਂ [ਅਭਬ੍ਬੋ ਕਾਤੁਂ (ਸੀ॰)]।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੫.ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੋ ਕਮ੍ਮ [ਕਮ੍ਮਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਕਰੋਤਿ ਪਾਪਕਂ, ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾ ਉਦ ਚੇਤਸਾ ਵਾ।
ਅਭਬ੍ਬ [ਅਭਬ੍ਬੋ (ਬਹੂਸੁ)] ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਦਾਯ [ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਾਯ (ਸੀ॰)], ਅਭਬ੍ਬਤਾ ਦਿਟ੍ਠਪਦਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਾ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੬.ਵਨਪ੍ਪਗੁਮ੍ਬੇ ਯਥ [ਯਥਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਫੁਸ੍ਸਿਤਗ੍ਗੇ, ਗਿਮ੍ਹਾਨਮਾਸੇ ਪਠਮਸ੍ਮਿਂ [ਪਠਮਸ੍ਮਿ (?)] ਗਿਮ੍ਹੇ।
ਤਥੂਪਮਂ ਧਮ੍ਮਵਰਂ ਅਦੇਸਯਿ [ਅਦੇਸਯੀ (ਸੀ॰)], ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਂ ਪਰਮਂ ਹਿਤਾਯ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੭.ਵਰੋ ਵਰਞ੍ਞੂ ਵਰਦੋ ਵਰਾਹਰੋ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਧਮ੍ਮਵਰਂ ਅਦੇਸਯਿ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੮.ਖੀਣਂ ਪੁਰਾਣਂ ਨਵ ਨਤ੍ਥਿ ਸਮ੍ਭਵਂ, ਵਿਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾਯਤਿਕੇ ਭਵਸ੍ਮਿਂ।
ਤੇ ਖੀਣਬੀਜਾ ਅਵਿਰੂਲ੍ਹਿਛਨ੍ਦਾ, ਨਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਧੀਰਾ ਯਥਾਯਂ [ਯਥਯਂ (ਕ॰)] ਪਦੀਪੋ।
ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘੇ ਰਤਨਂ ਪਣੀਤਂ, ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਚੇਨ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੩੯.ਯਾਨੀਧ ਭੂਤਾਨਿ ਸਮਾਗਤਾਨਿ, ਭੁਮ੍ਮਾਨਿ ਵਾ ਯਾਨਿ ਵ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਤਥਾਗਤਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਪੂਜਿਤਂ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੪੦.ਯਾਨੀਧ ਭੂਤਾਨਿ ਸਮਾਗਤਾਨਿ, ਭੁਮ੍ਮਾਨਿ ਵਾ ਯਾਨਿ ਵ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਤਥਾਗਤਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਪੂਜਿਤਂ, ਧਮ੍ਮਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੁ॥

੨੪੧.ਯਾਨੀਧ ਭੂਤਾਨਿ ਸਮਾਗਤਾਨਿ, ਭੁਮ੍ਮਾਨਿ ਵਾ ਯਾਨਿ ਵ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਤਥਾਗਤਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਪੂਜਿਤਂ, ਸਙ੍ਘਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮ ਸੁਵਤ੍ਥਿ ਹੋਤੂਤਿ॥

ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਂ ਪਠਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੨. ਆਮਗਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਂ

੨੪੨.''ਸਾਮਾਕਚਿਙ੍ਗੂਲਕਚੀਨਕਾਨਿ ਚ, ਪਤ੍ਤਪ੍ਫਲਂ ਮੂਲਫਲਂ ਗਵਿਪ੍ਫਲਂ।
ਧਮ੍ਮੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਸਤਮਸ੍ਨਮਾਨਾ [ਸਤਮਸਮਾਨਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਸਤਮਸ੍ਸਮਾਨਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)], ਨ ਕਾਮਕਾਮਾ ਅਲਿਕਂ ਭਣਨ੍ਤਿ॥

੨੪੩.''ਯਦਸ੍ਨਮਾਨੋ ਸੁਕਤਂ ਸੁਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਪਰੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਯਤਂ ਪਣੀਤਂ।

ਸਾਲੀਨਮਨ੍ਨੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ, ਸੋ ਭੁਞ੍ਜਸੀ ਕਸ੍ਸਪ ਆਮਗਨ੍ਧੰ॥

੨੪੪.''ਨ ਆਮਗਨ੍ਧੋ ਮਮ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਵ ਤ੍ਵੰ ਭਾਸਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਬਨ੍ਧੁ।

ਸਾਲੀਨਮਨ੍ਨੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ, ਸਕੁਨ੍ਤਮੰਸੇਹਿ ਸੁਸਙ੍ਖਤੇਹਿ।

ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਕਸ੍ਸਪ ਏਤਮਤ੍ਥੰ, ਕਥੰ ਪਕਾਰੋ ਤਵ ਆਮਗਨ੍ਧੋ''॥

੨੪੫.''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਵਧਛੇਦਬਨ੍ਧਨੰ, ਥੇਯ੍ਯੰ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਨਿਕਤਿਵਞ੍ਚਨਾਨਿ ਚ।

ਅਜ੍ਝੇਨਕੁਤ੍ਤੰ [ਅਜ੍ਝੇਨ ਕੁਜ੍ਜੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਰਦਾਰਸੇਵਨਾ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੪੬.''ਯੇ ਇਧ ਕਾਮੇਸੁ ਅਸਞ੍ਞਤਾ ਜਨਾ, ਰਸੇਸੁ ਗਿਦ੍ਧਾ ਅਸੁਚਿਭਾਵਮਸ੍ਸਿਤਾ [ਅਸੁਚੀਕਮਿਸ੍ਸਿਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)]।

ਨਤ੍ਥਿਕਦਿਟ੍ਠੀ ਵਿਸਮਾ ਦੁਰਨ੍ਨਯਾ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੪੭.''ਯੇ ਲੂਖਸਾ ਦਾਰੁਣਾ ਪਿਟ੍ਠਿਮੰਸਿਕਾ [ਯੇ ਲੂਖਰਸਾ ਦਾਰੁਣਾ ਪਰਪਿਟ੍ਠਿਮੰਸਿਕਾ (ਕ॰)], ਮਿਤ੍ਤਦ੍ਦੁਨੋ ਨਿਕ੍ਕਰੁਣਾਤਿਮਾਨਿਨੋ।

ਅਦਾਨਸੀਲਾ ਨ ਚ ਦੇਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੪੮.''ਕੋਧੋ ਮਦੋ ਥਮ੍ਭੋ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪਨਾ [ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਪਨਾ ਚ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਪਨਾ (ਪੀ॰)], ਮਾਯਾ ਉਸੂਯਾ ਭਸ੍ਸਸਮੁਸ੍ਸਯੋ ਚ।

ਮਾਨਾਤਿਮਾਨੋ ਚ ਅਸਬ੍ਭਿ ਸਨ੍ਥਵੋ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੪੯.''ਯੇ ਪਾਪਸੀਲਾ ਇਣਘਾਤਸੂਚਕਾ, ਵੋਹਾਰਕੂਟਾ ਇਧ ਪਾਟਿਰੂਪਿਕਾ [ਪਾਤਿਰੂਪਿਕਾ (?)]।

ਨਰਾਧਮਾ ਯੇਧ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਕਿਬ੍ਬਿਸੰ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੫੦.''ਯੇ ਇਧ ਪਾਣੇਸੁ ਅਸਞ੍ਞਤਾ ਜਨਾ, ਪਰੇਸਮਾਦਾਯ ਵਿਹੇਸਮੁਯ੍ਯੁਤਾ।

ਦੁਸ੍ਸੀਲਲੁਦ੍ਦਾ ਫਰੁਸਾ ਅਨਾਦਰਾ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੫੧.''ਏਤੇਸੁ ਗਿਦ੍ਧਾ ਵਿਰੁਦ੍ਧਾਤਿਪਾਤਿਨੋ, ਨਿਚ੍ਚੁਯ੍ਯੁਤਾ ਪੇਚ੍ਚ ਤਮੰ ਵਜਨ੍ਤਿ ਯੇ।

ਪਤਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾ ਨਿਰਯੰ ਅਵੰਸਿਰਾ, ਏਸਾਮਗਨ੍ਧੋ ਨ ਹਿ ਮੰਸਭੋਜਨੰ॥

੨੫੨.''ਨ ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਨਮਨਾਸਕਤ੍ਤੰ [ਨ ਮਚ੍ਛਮੰਸੰ ਨ ਅਨਾਸਕਤ੍ਤੰ (ਸੀ॰ ਅਟ੍ਠ ਮੂਲਪਾਠੋ), ਨ ਮੰਚ੍ਛਮੰਸਾਨਾਨਾਸਕਤ੍ਤੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਨ ਨਗ੍ਗਿਯੰ ਨ ਮੁਣ੍ਡਿਯੰ ਜਟਾਜਲ੍ਲੰ।

ਖਰਾਜਿਨਾਨਿ ਨਾਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤਸ੍ਸੁਪਸੇਵਨਾ, ਯੇ ਵਾਪਿ ਲੋਕੇ ਅਮਰਾ ਬਹੂ ਤਪਾ।

ਮਨ੍ਤਾਹੁਤੀ ਯਞ੍ਞਮੁਤੂਪਸੇਵਨਾ, ਸੋਧੇਨ੍ਤਿ ਮਚ੍ਚੰ ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੰ॥

੨੫੩.''ਯੋ ਤੇਸੁ [ਸੋਤੇਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਗੁਤ੍ਤੋ ਵਿਦਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਚਰੇ, ਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋ ਅਜ੍ਜਵਮਦ੍ਦਵੇ ਰਤੋ।

ਸਙ੍ਗਾਤਿਗੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਹੀਨੋ, ਨ ਲਿਪ੍ਪਤਿ [ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ ਕ॰)] ਦਿਟ੍ਠਸੁਤੇਸੁ ਧੀਰੋ''॥

੨੫੪.ਇਚ੍ਚੇਤਮਤ੍ਥੰ ਭਗਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ, ਅਕ੍ਖਾਸਿ ਨੰ [ਤੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵੇਦਯਿ ਮਨ੍ਤਪਾਰਗੂ।

ਚਿਤ੍ਰਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਮੁਨੀ ਪਕਾਸਯਿ, ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧੋ ਅਸਿਤੋ ਦੁਰਨ੍ਨਯੋ॥

੨੫੫.

ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤਂ ਪਦਂ, ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਨੂਦਨਂ।
ਨੀਚਮਨੋ ਵਨ੍ਦਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਮਰੋਚਯਿਤ੍ਥਾਤਿ॥

ਆਮਗਨ੍ਧਸੁਤ੍ਤਂ ਦੁਤਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਹਿਰਿਸੁਤ੍ਤਂ

੨੫੬.ਹਿਰਿਂ ਤਰਨ੍ਤਂ ਵਿਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨਂ, ਤਵਾਹਮਸ੍ਮਿ [ਸਖਾਹਮਸ੍ਮਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਇਤਿ ਭਾਸਮਾਨਂ।
ਸਯ੍ਹਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਨਾਦਿਯਨ੍ਤਂ, ਨੇਸੋ ਮਮਨ੍ਤਿ ਇਤਿ ਨਂ ਵਿਜਞ੍ਞਾ॥

੨੫੭.ਅਨਨ੍ਵਯਂ [ਅਤ੍ਥਨ੍ਵਯਂ (ਕ॰)] ਪਿਯਂ ਵਾਚਂ, ਯੋ ਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਪਕੁਬ੍ਬਤਿ।
ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਭਾਸਮਾਨਂ, ਪਰਿਜਾਨਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ॥

੨੫੮.ਨ ਸੋ ਮਿਤ੍ਤੋ ਯੋ ਸਦਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਭੇਦਾਸਙ੍ਕੀ ਰਨ੍ਧਮੇਵਾਨੁਪਸ੍ਸੀ।
ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸੇਤਿ ਉਰਸੀਵ ਪੁਤ੍ਤੋ, ਸ ਵੇ ਮਿਤ੍ਤੋ ਯੋ ਪਰੇਹਿ ਅਭੇਜ੍ਜੋ॥

੨੫੯.ਪਾਮੁਜ੍ਜਕਰਣਂ ਠਾਨਂ, ਪਸਂਸਾਵਹਨਂ ਸੁਖਂ।
ਫਲਾਨਿਸਂਸੋ ਭਾਵੇਤਿ, ਵਹਨ੍ਤੋ ਪੋਰਿਸਂ ਧੁਰਂ॥

੨੬੦.ਪਵਿਵੇਕਰਸਂ ਪਿਤ੍ਵਾ, ਰਸਂ ਉਪਸਮਸ੍ਸ ਚ।
ਨਿਦ੍ਦਰੋ ਹੋਤਿ ਨਿਪ੍ਪਾਪੋ, ਧਮ੍ਮਪੀਤਿਰਸਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿ॥

ਹਿਰਿਸੁਤ੍ਤਂ ਤਤਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੪. ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਦੇਵਤਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣਾ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਂ ਜੇਤਵਨਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ ਸਾ ਦੇਵਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੨੬੧.‘‘ਬਹੂ ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ, ਮਙ੍ਗਲਾਨਿ ਅਚਿਨ੍ਤਯੁਂ।
ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾ ਸੋਤ੍ਥਾਨਂ, ਬ੍ਰੂਹਿ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ’’॥

੨੬੨.‘‘ਅਸੇਵਨਾ ਚ ਬਾਲਾਨਂ, ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਞ੍ਚ ਸੇਵਨਾ।
ਪੂਜਾ ਚ ਪੂਜਨੇਯ੍ਯਾਨਂ [ਪੂਜਨੀਯਾਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੩.‘‘ਪਤਿਰੂਪਦੇਸਵਾਸੋ ਚ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਕਤਪੁਞ੍ਞਤਾ।
ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਮਾਪਣਿਧਿ [ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਮਾਪਣੀਧੀ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਚ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੪.‘‘ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਞ੍ਚ ਸਿਪ੍ਪਞ੍ਚ, ਵਿਨਯੋ ਚ ਸੁਸਿਕ੍ਖਿਤੋ।

ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਚ ਯਾ ਵਾਚਾ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੫.''ਮਾਤਾਪਿਤੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੋ।
ਅਨਾਕੁਲਾ ਚ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੬.''ਦਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚ, ਞਾਤਕਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹੋ।
ਅਨਵਜ੍ਜਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੭.''ਆਰਤੀ ਵਿਰਤੀ ਪਾਪਾ, ਮਜ੍ਜਪਾਨਾ ਚ ਸਂਯਮੋ।
ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਚ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੮.''ਗਾਰਵੋ ਚ ਨਿਵਾਤੋ ਚ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿ ਚ ਕਤਞ੍ਞੁਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਂ [ਧਮ੍ਮਸਵਣਂ (ਕਤ੍ਥਚਿ), ਧਮ੍ਮਸਵਨਂ (ਸੀ॰ ਕ॰)], ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੬੯.''ਖਨ੍ਤੀ ਚ ਸੋਵਚਸ੍ਸਤਾ, ਸਮਣਾਨਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਨਂ।
ਕਾਲੇਨ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੭੦.''ਤਪੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ, ਅਰਿਯਸਚ੍ਚਾਨ ਦਸ੍ਸਨਂ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਚ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੭੧.''ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਸ ਨ ਕਮ੍ਪਤਿ।
ਅਸੋਕਂ ਵਿਰਜਂ ਖੇਮਂ, ਏਤਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੨੭੨.''ਏਤਾਦਿਸਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾਨ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਮਪਰਾਜਿਤਾ।
ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਙ੍ਗਲਮੁਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ॥

ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਸੂਚਿਲੋਮਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਗਯਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚੇ ਸੂਚਿਲੋਮਸ੍ਸ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਵਨੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਖਰੋ ਚ ਯਕ੍ਖੋ ਸੂਚਿਲੋਮੋ ਚ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਖਰੋ ਯਕ੍ਖੋ ਸੂਚਿਲੋਮਂ ਯਕ੍ਖਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਸੋ ਸਮਣੋ''ਤਿ। ''ਨੇਸੋ ਸਮਣੋ, ਸਮਣਕੋ ਏਸੋ। ਯਾਵਾਹਂ ਜਾਨਾਮਿ [ਯਾਵ ਜਾਨਾਮਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਯਦਿ ਵਾ ਸੋ ਸਮਣੋ [ਯਦਿ ਵਾ ਸਮਣੋ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਯਦਿ ਵਾ ਸੋ ਸਮਣਕੋ''ਤਿ [ਯਦਿ ਵਾ ਸਮਣਕੋਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।

ਅਥ ਖੋ ਸੂਚਿਲੋਮੋ ਯਕ੍ਖੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕਾਯਂ ਅਪਨਾਮੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੂਚਿਲੋਮੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਭਾਯਸਿ ਮਂ, ਸਮਣਾ''ਤਿ? ''ਨ ਖ੍ਵਾਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਾਯਾਮਿ; ਅਪਿ ਚ ਤੇ ਸਪ੍ਫਸ੍ਸੋ ਪਾਪਕੋ''ਤਿ।

‘‘ਪਞ੍ਹੰ ਤੰ, ਸਮਣ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਮੇ ਨ ਬਜਾਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਤੇ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਹਦਯੰ ਵਾ ਤੇ ਫਾਲੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਾਦੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਖਿਪਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

‘‘ਨ ਖ੍ਵਾਹੰ ਤੰ, ਆਵੁਸੋ, ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੇ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਯੋ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਖਿਪੇਯਜ ਹਦਯੰ ਵਾ ਫਾਲੇਯਜ ਪਾਦੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਗਙ੍ਗਾਯ ਖਿਪੇਯਜ। ਅਪਿ ਚ ਤ੍ਵੰ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਚ੍ਛ ਯਦਾਕਙ੍ਖਸੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੂਚਿਲੋਮੋ ਯਕ੍ਖੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੨੭੩.‘‘ਰਾਗੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਅਰਤੀ ਰਤੀ ਲੋਮਹੰਸੋ ਕੁਤੋਜਾ।
ਕੁਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਮਨੋਵਿਤਕ੍ਕਾ, ਕੁਮਾਰਕਾ ਧਙ੍ਕਮਿਵੋਸ੍ਸਜਨ੍ਤਿ’’॥

੨੭੪.‘‘ਰਾਗੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ ਇਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਅਰਤੀ ਰਤੀ ਲੋਮਹੰਸੋ ਇਤੋਜਾ।
ਇਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਯ ਮਨੋਵਿਤਕ੍ਕਾ, ਕੁਮਾਰਕਾ ਧਙ੍ਕਮਿਵੋਸ੍ਸਜਨ੍ਤਿ॥

੨੭੪.‘‘ਸ੍ਨੇਹਜਾ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਭੂਤਾ, ਨਿਗ੍ਰੋਧਸ੍ਸੇਵ ਖਨ੍ਧਜਾ।
ਪੁਥੂ ਵਿਸਤ੍ਤਾ ਕਾਮੇਸੁ, ਮਾਲੁਵਾਵ ਵਿਤਤਾਵਨੇ॥

੨੭੫.‘‘ਯੇ ਨੰ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ ਯਤੋਨਿਦਾਨੰ, ਤੇ ਨੰ ਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ ਸੁਣੋਹਿ ਯਕ੍ਖ।
ਤੇ ਦੁਤ੍ਤਰੰ ਓਘਮਿਮੰ ਤਰਨ੍ਤਿ, ਅਤਿਣ੍ਣਪੁਬ੍ਬੰ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਾਯਾ’’ਤਿ॥

ਸੂਚਿਲੋਮਸੁਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਚਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੬. ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਸੁਤ੍ਤੰ

੨੭੬.ਧਮ੍ਮਚਰਿਯੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਏਤਦਾਹੁ ਵਸੁਤ੍ਤਮੰ।
ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਪਿ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਅਗਾਰਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ॥

੨੭੭.ਸੋ ਚੇ ਮੁਖਰਜਾਤਿਕੋ, ਵਿਹੇਸਾਭਿਰਤੋ ਮਗੋ।
ਜੀਵਿਤੰ ਤਸ੍ਸ ਪਾਪਿਯੋ, ਰਜੰ ਵਡ੍ਢੇਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ॥

੨੭੮.ਕਲਹਾਭਿਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਮੋਹਧਮ੍ਮੇਨ ਆਵੁਤੋ।
ਅਕ੍ਖਾਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਧਮ੍ਮੰ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤੰ॥

੨੭੯.ਵਿਹੇਸੰ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾਨੰ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ।
ਸੰਕਿਲੇਸੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਮਗ੍ਗੰ ਨਿਰਯਗਾਮਿਨੰ॥

੨੮੦.ਵਿਨਿਪਾਤੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਗਬ੍ਭਾ ਗਬ੍ਭੰ ਤਮਾ ਤਮੰ।
ਸ ਵੇ ਤਾਦਿਸਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪੇਚ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ॥

੨੮੧.ਗੂਥਕੂਪੋ ਯਥਾ ਅਸ੍ਸ, ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣੋ ਗਣਵਸ੍ਸਿਕੋ।
ਯੋ ਚ ਏਵਰੂਪੋ ਅਸ੍ਸ, ਦੁਬ੍ਬਿਸੋਧੋ ਹਿ ਸਾਙ੍ਗਣੋ॥

੨੮੨.ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਜਾਨਾਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਗੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤਂ।
ਪਾਪਿਚ੍ਛਂ ਪਾਪਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ, ਪਾਪਆਚਾਰਗੋਚਰਂ॥

੨੮੩.ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾਨ, ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਜ੍ਜਿਯਾਥ [ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਜ੍ਜਯਾਥ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੧੦)] ਨਂ।
ਕਾਰਣ੍ਡਵਂ [ਕਾਰਣ੍ਡਂ ਵ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰) ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੧੦] ਨਿਦ੍ਧਮਥ, ਕਸਮ੍ਬੁਂ ਅਪਕਸ੍ਸਥ [ਅਵਕਸ੍ਸਥ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]॥

੨੮੪.ਤਤੋ ਪਲਾਪੇ [ਪਲਾਸੇ (ਕ॰)] ਵਾਹੇਥ, ਅਸ੍ਸਮਣੇ ਸਮਣਮਾਨਿਨੇ।
ਨਿਦ੍ਧਮਿਤ੍ਵਾਨ ਪਾਪਿਚ੍ਛੇ, ਪਾਪਆਚਾਰਗੋਚਰੇ॥

੨੮੫.ਸੁਦ੍ਧਾ ਸੁਦ੍ਧੇਹਿ ਸਂਵਾਸਂ, ਕਪ੍ਪਯਵ੍ਹੋ ਪਤਿਸ੍ਸਤਾ।
ਤਤੋ ਸਮਗ੍ਗਾ ਨਿਪਕਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ॥

ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਸੁਤ੍ਤਂ [ਕਪਿਲਸੁਤ੍ਤਂ (ਅਟ੍ਠ॰)] ਛਟ੍ਠਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੭. ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕੋਸਲਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਜਿਣ੍ਣਾ ਵੁਡ੍ਢਾ ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਅਦ੍ਧਗਤਾ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ? ''ਨ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਪੋਰਾਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮਂ ਭਾਸਤੁ, ਸਚੇ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਅਗਰੂ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਸੁਣਾਥ, ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

੨੮੬.''ਇਸਯੋ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਆਸੁਂ, ਸਞ੍ਞਤਤ੍ਤਾ ਤਪਸ੍ਸਿਨੋ।
ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਅਤ੍ਤਦਤ੍ਥਮਚਾਰਿਸੁਂ॥

੨੮੭.''ਨ ਪਸੂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਾਸੁਂ, ਨ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਨ ਧਾਨਿਯਂ।
ਸਜ੍ਝਾਯਧਨਧਞ੍ਞਾਸੁਂ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਨਿਧਿਮਪਾਲਯੁਂ॥

੨੮੮.''ਯਂ ਨੇਸਂ ਪਕਤਂ ਆਸਿ, ਦ੍ਵਾਰਭਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਂ।
ਸਦ੍ਧਾਪਕਤਮੇਸਾਨਂ, ਦਾਤਵੇ ਤਦਮਞ੍ਞਿਸੁਂ॥

੨੮੯.''ਨਾਨਾਰਤ੍ਤੇਹਿ ਵਤ੍ਥੇਹਿ, ਸਯਨੇਹਾਵਸਥੇਹਿ ਚ।
ਫੀਤਾ ਜਨਪਦਾ ਰਟ੍ਠਾ, ਤੇ ਨਮਸ੍ਸਿਂਸੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ॥

੨੯੦.''ਅਵਜ੍ਝਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਸੁਂ, ਅਜੇਯ੍ਯਾ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਾ।
ਨ ਨੇ ਕੋਚਿ ਨਿਵਾਰੇਸਿ, ਕੁਲਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸੋ॥

੨੯੧.‘‘ਅਟ੍ਠਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, (ਕੋਮਾਰ) ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਂਸੁ ਤੇ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਂ, ਅਚਰੁਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਰੇ॥

੨੯੨.‘‘ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਞ੍ਞਮਗਮੁਂ, ਨਪਿ ਭਰਿਯਂ ਕਿਣਿਂਸੁ ਤੇ।
ਸਮ੍ਪਿਯੇਨੇਵ ਸਂਵਾਸਂ, ਸਙ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮਰੋਚਯੁਂ॥

੨੯੩.‘‘ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਮ੍ਹਾ ਸਮਯਾ, ਉਤੁਵੇਰਮਣਿਂ ਪਤਿ।
ਅਨ੍ਤਰਾ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਨਾਸ੍ਸੁ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ॥

੨੯੪.‘‘ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਸੀਲਞ੍ਚ, ਅਜ੍ਜਵਂ ਮਦ੍ਦਵਂ ਤਪਂ।
ਸੋਰਚ੍ਚਂ ਅਵਿਹਿਂਸਞ੍ਚ, ਖਨ੍ਤਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਵਣ੍ਣਯੁਂ॥

੨੯੫.‘‘ਯੋ ਨੇਸਂ ਪਰਮੋ ਆਸਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਦਲ੍ਹਪਰਕ੍ਕਮੋ।
ਸ ਵਾਪਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਪਿ ਨਾਗਮਾ॥

੨੯੬.‘‘ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਮਨੁਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ, ਇਧੇਕੇ ਵਿਞ੍ਞੁਜਾਤਿਕਾ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਸੀਲਞ੍ਚ, ਖਨ੍ਤਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਵਣ੍ਣਯੁਂ॥

੨੯੭.‘‘ਤਣ੍ਡੁਲਂ ਸਯਨਂ ਵਤ੍ਥਂ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਞ੍ਚ ਯਾਚਿਯ।
ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ, ਤਤੋ ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯੁਂ॥

੨੯੮.‘‘ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਮਿਂ ਯਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ, ਨਾਸ੍ਸੁ ਗਾਵੋ ਹਨਿਂਸੁ ਤੇ।
ਯਥਾ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਭਾਤਾ, ਅਞ੍ਞੇ ਵਾਪਿ ਚ ਞਾਤਕਾ।
ਗਾਵੋ ਨੋ ਪਰਮਾ ਮਿਤ੍ਤਾ, ਯਾਸੁ ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਓਸਧਾ॥

੨੯੯.‘‘ਅਨ੍ਨਦਾ ਬਲਦਾ ਚੇਤਾ, ਵਣ੍ਣਦਾ ਸੁਖਦਾ ਤਥਾ [ਸੁਖਦਾ ਚ ਤਾ (ਕ॰)]।
ਏਤਮਤ੍ਥਵਸਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਨਾਸ੍ਸੁ ਗਾਵੋ ਹਨਿਂਸੁ ਤੇ॥

੩੦੦.‘‘ਸੁਖੁਮਾਲਾ ਮਹਾਕਾਯਾ, ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ।
ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਕਿਚ੍ਚਾਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਉਸ੍ਸੁਕਾ।
ਯਾਵ ਲੋਕੇ ਅਵਤ੍ਤਿਂਸੁ, ਸੁਖਮੇਧਿਤ੍ਥਯਂ ਪਜਾ॥

੩੦੧.‘‘ਤੇਸਂ ਆਸਿ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ, ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਅਣੁਤੋ ਅਣੁਂ।
ਰਾਜਿਨੋ ਚ ਵਿਯਾਕਾਰਂ, ਨਾਰਿਯੋ ਸਮਲਙ੍ਕਤਾ॥

੩੦੨.‘‘ਰਥੇ ਚਾਜਞ੍ਞਸਂਯੁਤ੍ਤੇ, ਸੁਕਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਿਬ੍ਬਨੇ।
ਨਿਵੇਸਨੇ ਨਿਵੇਸੇ ਚ, ਵਿਭਤ੍ਤੇ ਭਾਗਸੋ ਮਿਤੇ॥

੩੦੩.‘‘ਗੋਮਣ੍ਡਲਪਰਿਬ੍ਬੂਲ੍ਹਂ, ਨਾਰੀਵਰਗਣਾਯੁਤਂ।

ਉਲ਼ਾਰੰ ਮਾਨੁਸੰ ਭੋਗੰ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਯਿੰਸੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ॥

੩੦੪.‘‘ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਮਨ੍ਤੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ, ਓਕ੍ਕਾਕੰ ਤਦੁਪਾਗਮੁੰ।
ਪਹੂਤਧਨਧਞ੍ਞੋਸਿ , ਯਜਸ੍ਸੁ ਬਹੁ ਤੇ ਵਿਤ੍ਤੰ।
ਯਜਸ੍ਸੁ ਬਹੁ ਤੇ ਧਨੰ॥

੩੦੫.‘‘ਤਤੋ ਚ ਰਾਜਾ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਰਥੇਸਭੋ।
ਅਸ੍ਸਮੇਧੰ ਪੁਰਿਸਮੇਧੰ, ਸਮ੍ਮਾਪਾਸੰ ਵਾਜਪੇਯ੍ਯੰ ਨਿਰਗ੍ਗਲ਼ੰ।
ਏਤੇ ਯਾਗੇ ਯਜਿਤ੍ਵਾਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਮਦਾ ਧਨੰ॥

੩੦੬.‘‘ਗਾਵੋ ਸਯਨਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥਞ੍ਚ, ਨਾਰਿਯੋ ਸਮਲਙ੍ਕਤਾ।
ਰਥੇ ਚਾਜਞ੍ਞਸੰਯੁਤ੍ਤੇ, ਸੁਕਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਿਬ੍ਬਨੇ॥

੩੦੭.‘‘ਨਿਵੇਸਨਾਨਿ ਰਮ੍ਮਾਨਿ, ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਭਾਗਸੋ।
ਨਾਨਾਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਮਦਾ ਧਨੰ॥

੩੦੮.‘‘ਤੇ ਚ ਤਤ੍ਥ ਧਨੰ ਲਦ੍ਧਾ, ਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਸਮਰੋਚਯੁੰ।
ਤੇਸੰ ਇਚ੍ਛਾਵਤਿਣ੍ਣਾਨੰ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਤਣ੍ਹਾ ਪਵਡ੍ਢਥ।
ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਮਨ੍ਤੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ, ਓਕ੍ਕਾਕੰ ਪੁਨਮੁਪਾਗਮੁੰ॥

੩੦੯.‘‘ਯਥਾ ਆਪੋ ਚ ਪਥਵੀ ਚ, ਹਿਰਞ੍ਞੰ ਧਨਧਾਨਿਯੰ।
ਏਵੰ ਗਾਵੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਸੋ ਹਿ ਪਾਣਿਨੰ।
ਯਜਸ੍ਸੁ ਬਹੁ ਤੇ ਵਿਤ੍ਤੰ, ਯਜਸ੍ਸੁ ਬਹੁ ਤੇ ਧਨੰ॥

੩੧੦.‘‘ਤਤੋ ਚ ਰਾਜਾ ਸਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਰਥੇਸਭੋ।
ਨੇਕਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਿਯੋ, ਗਾਵੋ ਯਞ੍ਞੇ ਅਘਾਤਯਿ॥

੩੧੧.‘‘ਨ ਪਾਦਾ ਨ ਵਿਸਾਣੇਨ, ਨਾਸ੍ਸੁ ਹਿੰਸਨ੍ਤਿ ਕੇਨਚਿ।
ਗਾਵੋ ਏਲ਼ਕਸਮਾਨਾ, ਸੋਰਤਾ ਕੁਮ੍ਭਦੂਹਨਾ।
ਤਾ ਵਿਸਾਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ, ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਘਾਤਯਿ॥

੩੧੨.‘‘ਤਤੋ ਦੇਵਾ ਪਿਤਰੋ ਚ [ਤਤੋ ਚ ਦੇਵਾ ਪਿਤਰੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਇਨ੍ਦੋ ਅਸੁਰਰਕ੍ਖਸਾ।
ਅਧਮ੍ਮੋ ਇਤਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਦੁੰ, ਯੰ ਸਤ੍ਥੰ ਨਿਪਤੀ ਗਵੇ॥

੩੧੩.‘‘ਤਯੋ ਰੋਗਾ ਪੁਰੇ ਆਸੁੰ, ਇਚ੍ਛਾ ਅਨਸਨੰ ਜਰਾ।
ਪਸੂਨਞ੍ਚ ਸਮਾਰਮ੍ਭਾ, ਅਟ੍ਠਾਨਵੁਤਿਮਾਗਮੁੰ॥

੩੧੪.‘‘ਏਸੋ ਅਧਮ੍ਮੋ ਦਣ੍ਡਾਨੰ, ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪੁਰਾਣੋ ਅਹੁ।
ਅਦੂਸਿਕਾਯੋ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਾ ਧੰਸਨ੍ਤਿ [ਧੰਸੇਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਯਾਜਕਾ॥

੩੧੫.‘‘ਏਵਮੇਸੋ ਅਣੁਧਮ੍ਮੋ, ਪੋਰਾਣੋ ਵਿਞ੍ਞੂਗਰਹਿਤੋ।
ਯਤ੍ਥ ਏਦਿਸਕਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਾਜਕਂ ਗਰਹਤੀ [ਗਰਹੀ (ਕ॰)] ਜਨੋ॥

੩੧੬.‘‘ਏਵਂ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਯਾਪਨ੍ਨੇ, ਵਿਭਿਨ੍ਨਾ ਸੁਦ੍ਦਵੇਸ੍ਸਿਕਾ।
ਪੁਥੂ ਵਿਭਿਨ੍ਨਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਪਤਿਂ ਭਰਿਯਾਵਮਞ੍ਞਥ॥

੩੧੭.‘‘ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਬਨ੍ਧੂ ਚ, ਯੇ ਚਞ੍ਞੇ ਗੋਤ੍ਤਰਕ੍ਖਿਤਾ।
ਜਾਤਿਵਾਦਂ ਨਿਰਂਕਤ੍ਵਾ [ਨਿਰਾਕਤ੍ਵਾ (?) ਯਥਾ ਅਨਿਰਾਕਤਜ੍ਝਾਨੋਤਿ], ਕਾਮਾਨਂ ਵਸਮਨ੍ਵਗੁ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ...ਪੇ॰ ... ਉਪਾਸਕੇ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤੇ ਸਰਣਂ ਗਤੇ’’ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੮. ਨਾਵਾਸੁਤ੍ਤਂ

੩੧੮.ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਜਞ੍ਞਾ, ਇਨ੍ਦਂਵ ਨਂ ਦੇਵਤਾ ਪੂਜਯੇਯ੍ਯ।
ਸੋ ਪੂਜਿਤੋ ਤਸ੍ਮਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਪਾਤੁਕਰੋਤਿ ਧਮ੍ਮਂ॥

੩੧੯.ਤਦਟ੍ਠਿਕਤ੍ਵਾਨ ਨਿਸਮ੍ਮ ਧੀਰੋ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ।
ਵਿਞ੍ਞੂ ਵਿਭਾਵੀ ਨਿਪੁਣੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਯੋ ਤਾਦਿਸਂ ਭਜਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ॥

੩੨੦.ਖੁਦ੍ਦਞ੍ਚ ਬਾਲਂ ਉਪਸੇਵਮਾਨੋ, ਅਨਾਗਤਤ੍ਥਞ੍ਚ ਉਸੂਯਕਞ੍ਚ।
ਇਧੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ, ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ ਮਰਣਂ ਉਪੇਤਿ॥

੩੨੧.ਯਥਾ ਨਰੋ ਆਪਗਮੋਤਰਿਤ੍ਵਾ, ਮਹੋਦਕਂ ਸਲਿਲਂ ਸੀਘਸੋਤਂ।
ਸੋ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨੋ ਅਨੁਸੋਤਗਾਮੀ, ਕਿਂ ਸੋ ਪਰੇ ਸਕ੍ਖਤਿ ਤਾਰਯੇਤੁਂ॥

੩੨੨.ਤਥੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਅਵਿਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਅਨਿਸਾਮਯਤ੍ਥਂ।
ਸਯਂ ਅਜਾਨਂ ਅਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ, ਕਿਂ ਸੋ ਪਰੇ ਸਕ੍ਖਤਿ ਨਿਜ੍ਝਪੇਤੁਂ॥

੩੨੩.ਯਥਾਪਿ ਨਾਵਂ ਦਲ੍ਹਮਾਰੁਹਿਤ੍ਵਾ, ਫਿਯੇਨ [ਪਿਯੇਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਿਤ੍ਤੇਨ ਸਮਙ੍ਗਿਭੂਤੋ।
ਸੋ ਤਾਰਯੇ ਤਤ੍ਥ ਬਹੂਪਿ ਅਞ੍ਞੇ, ਤਤ੍ਰੂਪਯਞ੍ਞੂ ਕੁਸਲੋ ਮੁਤੀਮਾ [ਮਤੀਮਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]॥

੩੨੪.ਏਵਮ੍ਪਿ ਯੋ ਵੇਦਗੁ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਹੋਤਿ ਅਵੇਧਧਮ੍ਮੋ।
ਸੋ ਖੋ ਪਰੇ ਨਿਜ੍ਝਪਯੇ ਪਜਾਨਂ, ਸੋਤਾਵਧਾਨੂਪਨਿਸੂਪਪਨ੍ਨੇ॥

੩੨੫.ਤਸ੍ਮਾ ਹਵੇ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਂ ਭਜੇਥ, ਮੇਧਾਵਿਨਞ੍ਚੇਵ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਞ੍ਚ।
ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਧਮ੍ਮੋ ਸ ਸੁਖਂ [ਸੋ ਸੁਖਂ (ਸੀ॰)] ਲਭੇਥਾਤਿ॥

ਨਾਵਾਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੯. ਕਿਂਸੀਲਸੁਤ੍ਤਂ

੩੨੬.‘‘ਕਿਂਸੀਲੋ ਕਿਂਸਮਾਚਾਰੋ, ਕਾਨਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਬ੍ਰੂਹਯਂ।
ਨਰੋ ਸਮ੍ਮਾ ਨਿਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣੇ’’॥

੩੨੭.‘‘ਵੁਡ੍ਢਾਪਚਾਯੀ ਅਨੁਸੂਯਕੋ ਸਿਯਾ, ਕਾਲਞ੍ਞੂ [ਕਾਲਞ੍ਞੁ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਚਸ੍ਸ ਗਰੂਨਂ [ਗਰੂਨਂ (ਸੀ॰)] ਦਸ੍ਸਨਾਯ।
ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਏਰਯਿਤਂ ਖਣਞ੍ਞੂ, ਸੁਣੇਯ੍ਯ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨਿ॥

੩੨੮.‘‘ਕਾਲੇਨ ਗਚ੍ਛੇ ਗਰੂਨਂ ਸਕਾਸਂ, ਥਮ੍ਭਂ ਨਿਰਂਕਤ੍ਵਾ [ਨਿਰਾਕਤ੍ਵਾ (?) ਨਿ + ਆ + ਕਰ + ਤ੍ਵਾ]
ਨਿਵਾਤਵੁਤ੍ਤਿ।
ਅਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਂਯਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਅਨੁਸ੍ਸਰੇ ਚੇਵ ਸਮਾਚਰੇ ਚ॥

੩੨੯.‘‘ਧਮ੍ਮਾਰਾਮੋ ਧਮ੍ਮਰਤੋ, ਧਮ੍ਮੇ ਠਿਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਞੂ।
ਨੇਵਾਚਰੇ ਧਮ੍ਮਸਨ੍ਦੋਸਵਾਦਂ, ਤਚ੍ਛੇਹਿ ਨੀਯੇਥ ਸੁਭਾਸਿਤੇਹਿ॥

੩੩੦.‘‘ਹਸ੍ਸਂ ਜਪ੍ਪਂ ਪਰਿਦੇਵਂ ਪਦੋਸਂ, ਮਾਯਾਕਤਂ ਕੁਹਨਂ ਗਿਦ੍ਧਿ ਮਾਨਂ।
ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਕਕ੍ਕਸਂ ਕਸਾਵਞ੍ਚ ਮੁਚ੍ਛਂ [ਸਾਰਮ੍ਭ ਕਕ੍ਕਸ੍ਸ ਕਸਾਵ ਮੁਚ੍ਛਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਹਿਤ੍ਵਾ ਚਰੇ ਵੀਤਮਦੋ ਠਿਤਤ੍ਤੋ॥

੩੩੧.‘‘ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਾਰਾਨਿ ਸੁਭਾਸਿਤਾਨਿ, ਸੁਤਞ੍ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਮਾਧਿਸਾਰਂ।
ਨ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ ਚ ਸੁਤਞ੍ਚ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਯੋ ਸਾਹਸੋ ਹੋਤਿ ਨਰੋ ਪਮਤ੍ਤੋ॥

੩੩੨.‘‘ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਯੇ ਅਰਿਯਪਵੇਦਿਤੇ ਰਤਾ,
ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਤੇ ਵਚਸਾ ਮਨਸਾ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਚ।
ਤੇ ਸਨ੍ਤਿਸੋਰਚ੍ਚਸਮਾਧਿਸਣ੍ਠਿਤਾ,
ਸੁਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਸਾਰਮਜ੍ਝਗੂ’’ਤਿ॥

ਕਿਂਸੀਲਸੁਤ੍ਤਂ ਨਵਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੦. ਉਟ੍ਠਾਨਸੁਤ੍ਤਂ

੩੩੩.ਉਟ੍ਠਹਥ ਨਿਸੀਦਥ, ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ ਸੁਪਿਤੇਨ ਵੋ।
ਆਤੁਰਾਨਞ੍ਹਿ ਕਾ ਨਿਦ੍ਦਾ, ਸਲ੍ਲਵਿਦ੍ਧਾਨ ਰੁਪ੍ਪਤਂ॥

੩੩੪.ਉਟ੍ਠਹਥ ਨਿਸੀਦਥ, ਦਲ੍ਹਂ ਸਿਕ੍ਖਥ ਸਨ੍ਤਿਯਾ।
ਮਾ ਵੋ ਪਮਤ੍ਤੇ ਵਿਞ੍ਞਾਯ, ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਅਮੋਹਯਿਤ੍ਥ ਵਸਾਨੁਗੇ॥

੩੩੫.ਯਾਯ ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ, ਸਿਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਿਕਾ।

तरथेतं वि‍सत्तिकं, खणो वो [खणे वो (पी॰ क॰)] मा उपच्चगा।
खणातीता हि सोचन्ति, निरयम्हि समप्पिता॥

३३६.पमादो रजो पमादो, पमादानुपतितो रजो।
अप्पमादेन विज्जाय, अब्बहे [अब्बूळ्हे (स्या॰ पी॰), अब्बुहे (क॰ अट्ठ॰)] सल्लमत्तनोति॥

उट्ठानसुत्तं दसमं निट्ठितं।

११. राहुलसुत्तं

३३७.''कच्चि अभिण्हसंवासा, नावजानासि पण्डितं।
उक्काधारो [ओक्काधारो (स्या॰ क॰)] मनुस्सानं, कच्चि अपचितो तया'' [तव (सी॰ अट्ठ॰)]॥

३३८.''नाहं अभिण्हसंवासा, अवजानामि पण्डितं।
उक्काधारो मनुस्सानं, निच्चं अपचितो मया''॥

३३९.''पञ्च कामगुणे हित्वा, पियरूपे मनोरमे।
सद्धाय घरा निक्खम्म, दुक्खस्सन्तकरो भव॥

३४०.''मित्ते भजस्सु कल्याणे, पन्तञ्च सयनासनं।
विवित्तं अप्पनिग्घोसं, मत्तञ्ञू होहि भोजने॥

३४१.''चीवरे पिण्डपाते च, पच्चये सयनासने।
एतेसु तण्हं माकासि, मा लोकं पुनरागमि॥

३४२.''संवुतो पातिमोक्खस्मिं, इन्द्रियेसु च पञ्चसु।
सति कायगतात्यत्थु, निब्बिदाबहुलो भव॥

३४३.''निमित्तं परिवज्जेहि, सुभं रागूपसञ्हितं।
असुभाय चित्तं भावेहि, एकग्गं सुसमाहितं॥

३४४.''अनिमित्तञ्च भावेहि, मानानुसयमुज्जह।
ततो मानाभिसमया, उपसन्तो चरिस्सती''ति॥

इत्थं सुदं भगवा आयस्मन्तं राहुलं इमाहि गाथाहि अभिण्हं ओवदतीति।

राहुलसुत्तं एकादसमं निट्ठितं।

१२. निग्रोधकप्पसुत्तं

ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਆਲਵਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਅਗ੍ਗਾਲਵੇ ਚੇਤਿਯੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਵਙ੍ਗੀਸਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧਕਪ੍ਪੋ ਨਾਮ ਥੇਰੋ ਅਗ੍ਗਾਲਵੇ ਚੇਤਿਯੇ ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਵਙ੍ਗੀਸਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਉਦਾਹੁ ਨੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ''ਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੰ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧ ਮਯ੍ਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵੰ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਉਦਾਹੁ ਨੋ ਪਰਿਨਬ੍ਬੁਤੋ'''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿੰ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੩੪੫.''ਪੁਚ੍ਛਾਮ [ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ (ਕ॰)] ਸਤ੍ਥਾਰਮਨੋਮਪਞ੍ਞਂ, ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਯੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨੰ ਛੇਤ੍ਤਾ।
ਅਗ੍ਗਾਲਵੇ ਕਾਲਮਕਾਸਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤੋ॥

੩੪੬.''ਨਿਗ੍ਰੋਧਕਪ੍ਪੋ ਇਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮੰ, ਤਯਾ ਕਤੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ।
ਸੋ ਤੰ ਨਮਸ੍ਸੰ ਅਚਰਿ ਮੁਤ੍ਯਪੇਕ੍ਖੋ, ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯੋ ਦਲ੍ਹਧਮ੍ਮਦਸ੍ਸੀ॥

੩੪੭.''ਤੰ ਸਾਵਕੰ ਸਕ੍ਯ [ਸਕ੍ਕ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਮਯਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇ, ਅਞ੍ਞਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾਮ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ।
ਸਮਵਟ੍ਠਿਤਾ ਨੋ ਸਵਨਾਯ ਸੋਤਾ, ਤੁਵੰ ਨੋ ਸਤ੍ਥਾ ਤ੍ਵਮਨੁਤ੍ਤਰੋਸਿ॥

੩੪੮.''ਛਿਨ੍ਦੇਵ ਨੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇਤੰ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਵੇਦਯ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞ।
ਮਜ੍ਝੇਵ [ਮਜ੍ਝੇ ਚ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਨੋ ਭਾਸ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਸਕ੍ਕੋਵ ਦੇਵਾਨ ਸਹਸ੍ਸਨੇਤ੍ਤੋ॥

੩੪੯.''ਯੇ ਕੇਚਿ ਗਨ੍ਥਾ ਇਧ ਮੋਹਮਗ੍ਗਾ, ਅਞ੍ਞਾਣਪਕ੍ਖਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਠਾਨਾ।
ਤਥਾਗਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਨ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਹਿ ਏਤੰ ਪਰਮੰ ਨਰਾਨੰ॥

੩੫੦.''ਨੋ ਚੇ ਹਿ ਜਾਤੁ ਪੁਰਿਸੋ ਕਿਲੇਸੇ, ਵਾਤੋ ਯਥਾ ਅਬ੍ਭਧਨੰ ਵਿਹਾਨੇ।
ਤਮੋਵਸ੍ਸ ਨਿਵੁਤੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕੋ, ਨ ਜੋਤਿਮਨ੍ਤੋਪਿ ਨਰਾ ਤਪੇਯ੍ਯੁੰ॥

੩੫੧.''ਧੀਰਾ ਚ ਪਜ੍ਜੋਤਕਰਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਅਹੰ ਵੀਰ [ਧੀਰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਤਥੇਵ ਮਞ੍ਞੇ।
ਵਿਪਸ੍ਸਿਨੰ ਜਾਨਮੁਪਾਗਮੁਮ੍ਹਾ [ਜਾਨਮੁਪਗਮਮ੍ਹਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਪਰਿਸਾਸੁ ਨੋ ਆਵਿਕਰੋਹਿ ਕਪ੍ਪੰ॥

੩੫੨.''ਖਿਪ੍ਪੰ ਗਿਰੰ ਏਰਯ ਵਗ੍ਗੁ ਵਗ੍ਗੁੰ, ਹੰਸੋਵ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਣਿਕੰ [ਸਣਿੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨਿਕੂਜ।
ਬਿਨ੍ਦੁਸ੍ਸਰੇਨ ਸੁਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇਨ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੇ ਉਜ੍ਜੁਗਤਾ ਸੁਣੋਮ॥

੩੫੩.''ਪਹੀਨਜਾਤਿਮਰਣੰ ਅਸੇਸੰ, ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਧੋਨੰ [ਧੋਤੰ (ਸੀ॰)] ਵਦੇਸ੍ਸਾਮਿ ਧਮ੍ਮੰ।
ਨ ਕਾਮਕਾਰੋ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ, ਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਕਾਰੋ ਚ [ਸਙ੍ਖਯ੍ਯਕਾਰੋਵ (ਕ॰)] ਤਥਾਗਤਾਨੰ॥

੩੫੪.''ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ ਤਵੇਦੰ, ਸਮੁਜ੍ਜੁਪਞ੍ਞਸ੍ਸ [ਸਮੁਜ੍ਜਪਞ੍ਞਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤੰ।
ਅਯਮਞ੍ਜਲੀ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਸੁਪ੍ਪਣਾਮਿਤੋ, ਮਾ ਮੋਹਯੀ ਜਾਨਮਨੋਮਪਞ੍ਞ॥

੩੫੫.''ਪਰੋਵਰੰ [ਵਰਾਵਰੰ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਅਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਮਾ ਮੋਹਯੀ ਜਾਨਮਨੋਮਵੀਰ।
ਵਾਰਿੰ ਯਥਾ ਘਮ੍ਮਨਿ ਘਮ੍ਮਤਤ੍ਤੋ, ਵਾਚਾਭਿਕਙ੍ਖਾਮਿ ਸੁਤੰ ਪਵਸ੍ਸ [ਸੁਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸ (ਸਜਾ॰)]॥

੩੫੬.''ਯਦਤ੍ਥਿਕੰ [ਯਦਤ੍ਥਿਯੰ (ਪੀ॰), ਯਦਤ੍ਥਿਤੰ (ਕ॰)] ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਅਚਰੀ, ਕਪ੍ਪਾਯਨੋ ਕਚ੍ਚਿਸ੍ਸ ਤੰ ਅਮੋਘੰ।
ਨਿਬ੍ਬਾਯਿ ਸੋ ਆਦੁ ਸਉਪਾਦਿਸੇਸੋ, ਯਥਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਅਹੁ ਤੰ ਸੁਣੋਮ''॥

੩੫੭.''ਅਚ੍ਛੇਚ੍ਛਿ [ਅਛੇਜ੍ਜਿ (ਕ॰)] ਤਣ੍ਹੰ ਇਧ ਨਾਮਰੂਪੇ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਕਣ੍ਹਸ੍ਸ [ਤਣ੍ਹਾਯ (ਕ॰)] ਸੋਤੰ ਦੀਘਰਤ੍ਤਾਨੁਸਯਿਤੰ।
ਅਤਾਰਿ ਜਾਤਿੰ ਮਰਣੰ ਅਸੇਸੰ,''
ਇਚ੍ਚਬ੍ਰਵੀ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਚਸੇਟ੍ਠੋ॥

੩੫੮.''ਏਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸੀਦਾਮਿ, ਵਚੋ ਤੇ ਇਸਿਸਤ੍ਤਮ।
ਅਮੋਘੰ ਕਿਰ ਮੇ ਪੁਟ੍ਠੰ, ਨ ਮੰ ਵਞ੍ਚੇਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੩੫੯.''ਯਥਾਵਾਦੀ ਤਥਾਕਾਰੀ, ਅਹੁ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ।
ਅਚ੍ਛਿਦਾ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਜਾਲੰ, ਤਤੰ ਮਾਯਾਵਿਨੋ ਦਲ੍ਹੰ॥

੩੬੦.''ਅਦ੍ਦਸਾ ਭਗਵਾ ਆਦਿੰ, ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯੋ।
ਅਚ੍ਚਗਾ ਵਤ ਕਪ੍ਪਾਯਨੋ, ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯੰ ਸੁਦੁਤ੍ਤਰ''ਨ੍ਤਿ॥

ਨਿਗ੍ਰੋਧਕਪ੍ਪਸੁਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੧੩. ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਬ੍ਬਾਜਨੀਯਸੁਤ੍ਤੰ

੩੬੧.''ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਮੁਨਿੰ ਪਹੂਤਪਞ੍ਞੰ,
ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਾਰਙ੍ਗਤੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੰ ਠਿਤਤ੍ਤੰ।
ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਘਰਾ ਪਨੁਜ੍ਜ ਕਾਮੇ, ਕਥੰ ਭਿਕ੍ਖੁ
ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ''॥

੩੬੨.''ਯਸ੍ਸ ਮਙ੍ਗਲਾ ਸਮੂਹਤਾ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਉਪ੍ਪਾਤਾ ਸੁਪਿਨਾ ਚ ਲਕ੍ਖਣਾ ਚ।
ਸੋ ਮਙ੍ਗਲਦੋਸਵਿਪ੍ਪਹੀਨੋ,
ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੩.''ਰਾਗੰ ਵਿਨਯੇਥ ਮਾਨੁਸੇਸੁ, ਦਿਬ੍ਬੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ ਚਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ।
ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਭਵੰ ਸਮੇਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮੰ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੪.''ਵਿਪਿਟ੍ਠਿਕਤ੍ਵਾਨ ਪੇਸੁਣਾਨਿ, ਕੋਧੰ ਕਦਰਿਯੰ ਜਹੇਯ੍ਯ ਭਿਕ੍ਖੁ।
ਅਨੁਰੋਧਵਿਰੋਧਵਿਪ੍ਪਹੀਨੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੫.‘‘ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ, ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ।
ਸਂਯੋਜਨਿਯੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੬.‘‘ਨ ਸੋ ਉਪਧੀਸੁ ਸਾਰਮੇਤਿ, ਆਦਾਨੇਸੁ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਛਨ੍ਦਰਾਗਂ।
ਸੋ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਅਨਞ੍ਞਨੇਯ੍ਯੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੭.‘‘ਵਚਸਾ ਮਨਸਾ ਚ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਚ, ਅਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਾਭਿਪਤ੍ਥਯਾਨੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੮.‘‘ਯੋ ਵਨ੍ਦਤਿ ਮਨ੍ਤਿ ਨੁਣ੍ਣਮੇਯ੍ਯ [ਨੁਨ੍ਨਮੇਯ੍ਯ (?)], ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋਪਿ ਨ ਸਨ੍ਧਿਯੇਥ ਭਿਕ੍ਖੁ।
ਲਦ੍ਧਾ ਪਰਭੋਜਨਂ ਨ ਮਜ੍ਜੇ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੬੯.‘‘ਲੋਭਞ੍ਚ ਭਵਞ੍ਚ ਵਿਪ੍ਪਹਾਯ, ਵਿਰਤੋ ਛੇਦਨਬਨ੍ਧਨਾ ਚ [ਛੇਦਨਬਨ੍ਧਨਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਿਕ੍ਖੁ।
ਸੋ ਤਿਣ੍ਣਕਥਂਕਥੋ ਵਿਸਲ੍ਲੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੦.‘‘ਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਨੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹਿਂਸੇਯ੍ਯ ਕਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ।
ਯਥਾ ਤਥਿਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੧.‘‘ਯਸ੍ਸਾਨੁਸਯਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਮੂਲਾ ਚ [ਮੂਲਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਕੁਸਲਾ ਸਮੂਹਤਾਸੇ।
ਸੋ ਨਿਰਾਸੋ [ਨਿਰਾਸਯੋ (ਸੀ॰), ਨਿਰਾਸਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਨਾਸਿਸਾਨੋ [ਅਨਾਸਯਾਨੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਅਨਾਸਸਾਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੨.‘‘ਆਸਵਖੀਣੋ ਪਹੀਨਮਾਨੋ, ਸਬ੍ਬਂ ਰਾਗਪਥਂ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ।
ਦਨ੍ਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਠਿਤਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੩.‘‘ਸਦ੍ਧੋ ਸੁਤਵਾ ਨਿਯਾਮਦਸ੍ਸੀ, ਵਗ੍ਗਗਤੇਸੁ ਨ ਵਗ੍ਗਸਾਰਿ ਧੀਰੋ।
ਲੋਭਂ ਦੋਸਂ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਪਟਿਘਂ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੪.‘‘ਸਂਸੁਦ੍ਧਜਿਨੋ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਸੀ ਪਾਰਗੂ ਅਨੇਜੋ।
ਸਙ੍ਖਾਰਨਿਰੋਧਞ੍ਞਾਣਕੁਸਲੋ , ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੫.‘‘ਅਤੀਤੇਸੁ ਅਨਾਗਤੇਸੁ ਚਾਪਿ, ਕਪ੍ਪਾਤੀਤੋ ਅਤਿਚ੍ਚਸੁਦ੍ਧਿਪਞ੍ਞੋ।
ਸਬ੍ਬਾਯਤਨੇਹਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ॥

੩੭੬.‘‘ਅਞ੍ਞਾਯ ਪਦਂ ਸਮੇਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ, ਵਿਵਟਂ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਪਹਾਨਮਾਸਵਾਨਂ।
ਸਬ੍ਬੁਪਧੀਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾਨੋ [ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ (ਪੀ॰)], ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ’’॥

੩੭੭.‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਤਥੇਵ ਏਤਂ, ਯੋ ਸੋ ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਦਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ।

ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਯੋਗਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ [ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਿਯੇ ਚ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ॥

ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਬ੍ਬਾਜਨੀਯਸੁਤ੍ਤੰ ਤੇਰਸਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੧੪. ਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤੰ

ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਉਪਾਸਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਹਿ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੩੭੮.''ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਗੋਤਮ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞ, ਕਥੰਕਰੋ ਸਾਵਕੋ ਸਾਧੁ ਹੋਤਿ।
ਯੋ ਵਾ ਅਗਾਰਾ ਅਨਗਾਰਮੇਤਿ, ਅਗਾਰਿਨੋ ਵਾ ਪਨੁਪਾਸਕਾਸੇ॥

੩੭੯.''ਤੁਵਞ੍ਹਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ, ਗਤਿੰ ਪਜਾਨਾਸਿ ਪਰਾਯਣਞ੍ਚ।
ਨ ਚਤ੍ਥਿ ਤੁਲ੍ਯੋ ਨਿਪੁਣਤ੍ਥਦਸ੍ਸੀ, ਤੁਵਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਵਰੰ ਵਦਨ੍ਤਿ॥

੩੮੦.''ਸਬ੍ਬੰ ਤੁਵੰ ਞਾਣਮਵੇਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮੰ, ਪਕਾਸੇਸਿ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੋ।
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋਸਿ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਵਿਰੋਚਸਿ ਵਿਮਲੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ॥

੩੮੧.''ਆਗਞ੍ਛਿ ਤੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਾਗਰਾਜਾ, ਏਰਾਵਣੋ ਨਾਮ ਜਿਨੋਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ।
ਸੋਪਿ ਤਯਾ ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾਜ੍ਝਗਮਾ, ਸਾਧੂਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਪਤੀਤਰੂਪੋ॥

੩੮੨.''ਰਾਜਾਪਿ ਤੰ ਵੇਸ੍ਸਵਣੋ ਕੁਵੇਰੋ, ਉਪੇਤਿ ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਮਾਨੋ।
ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤ੍ਵੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਬ੍ਰੂਸਿ ਧੀਰ, ਸੋ ਚਾਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਪਤੀਤਰੂਪੋ॥

੩੮੩.''ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾਦਸੀਲਾ, ਆਜੀਵਕਾ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠਾ।
ਪਞ੍ਞਾਯ ਤੰ ਨਾਤਿਤਰਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇ, ਠਿਤੋ ਵਜਨ੍ਤੰ ਵਿਯ ਸੀਘਗਾਮਿੰ॥

੩੮੪.''ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾਦਸੀਲਾ, ਵੁਦ੍ਧਾ ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ।
ਸਬ੍ਬੇ ਤਯਿ ਅਤ੍ਥਬਦ੍ਧਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਚਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇ ਵਾਦਿਨੋ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ॥

੩੮੫.''ਅਯਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਨਿਪੁਣੋ ਸੁਖੋ ਚ, ਯੋਯੰ ਤਯਾ ਭਗਵਾ ਸੁਪ੍ਪਵੁਤ੍ਤੋ।
ਤਮੇਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ [ਸਬ੍ਬੇ ਮਯੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸੁਸ੍ਸੂਸਮਾਨਾ, ਤੰ ਨੋ ਵਦ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠ॥

੩੮੬.''ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਉਪਾਸਕਾ ਚਾਪਿ ਤਥੇਵ ਸੋਤੁੰ।
ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਧਮ੍ਮੰ ਵਿਮਲੇਨਾਨੁਬੁਦ੍ਧੰ, ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਵਾਸਵਸ੍ਸੇਵ ਦੇਵਾ''॥

੩੮੭.''ਸੁਣਾਥ ਮੇ ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਸਾਵਯਾਮਿ ਵੋ, ਧਮ੍ਮੰ ਧੁਤੰ ਤਞ੍ਚ ਚਰਾਥ ਸਬ੍ਬੇ।
ਇਰਿਯਾਪਥੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੁਲੋਮਿਕੰ, ਸੇਵੇਥ ਨੰ ਅਤ੍ਥਦਸੋ ਮੁਤੀਮਾ॥

੩੮੮.‘‘ਨੋ ਵੇ ਵਿਕਾਲੇ ਵਿਚਰੇਯਜ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਗਾਮੇ ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰੇਯਜ ਕਾਲੇ।
ਅਕਾਲਚਾਰਿਞ੍ਹਿ ਸਜਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਕਾਲੇ ਨ ਚਰਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ॥

੩੮੯.‘‘ਰੂਪਾ ਚ ਸਦ੍ਦਾ ਚ ਰਸਾ ਚ ਗਨ੍ਧਾ, ਫਸ੍ਸਾ ਚ ਯੇ ਸਮ੍ਮਦਯਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤੇ।
ਏਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਨੇਯਜ ਛਨ੍ਦੰ, ਕਾਲੇਨ ਸੋ ਪਵਿਸੇ ਪਾਤਰਾਸੰ॥

੩੯੦.‘‘ਪਿਣ੍ਡਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਯੇਨ ਲਦ੍ਧਾ, ਏਕੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਰਹੋ ਨਿਸੀਦੇ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਚਿਨ੍ਤੀ ਨ ਮਨੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ, ਨਿਚ੍ਛਾਰਯੇ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਭਾਵੋ॥

੩੯੧.‘‘ਸਚੇਪਿ ਸੋ ਸਲ੍ਲਪੇ ਸਾਵਕੇਨ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ।
ਧਮ੍ਮੰ ਪਣੀਤੰ ਤਮੁਦਾਹਰੇਯਜ, ਨ ਪੇਸੁਣੰ ਨੋਪਿ ਪਰੂਪਵਾਦੰ॥

੩੯੨.‘‘ਵਾਦਞ੍ਹਿ ਏਕੇ ਪਟਿਸੇਨਿਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਪਸੰਸਾਮ ਪਰਿਤ੍ਤਪਞ੍ਞੇ।
ਤਤੋ ਤਤੋ ਨੇ ਪਸਜਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਾ, ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਗਮੇਨ੍ਤਿ ਦੂਰੇ॥

੩੯੩.‘‘ਪਿਣ੍ਡੰ ਵਿਹਾਰੰ ਸਯਨਾਸਨਞ੍ਚ, ਆਪਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾਟਿਰਜੂਪਵਾਹਨੰ।
ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੰ, ਸਙ੍ਖਾਯ ਸੇਵੇ ਵਰਪਞ੍ਞਸਾਵਕੋ॥

੩੯੪.‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡੇ ਸਯਨਾਸਨੇ ਚ, ਆਪੇ ਚ ਸਙ੍ਘਾਟਿਰਜੂਪਵਾਹਨੇ।
ਏਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾ ਪੋਕ੍ਖਰੇ ਵਾਰਿਬਿਨ੍ਦੁ॥

੩੯੫.‘‘ਗਹਟ੍ਠਵਤ੍ਤੰ ਪਨ ਵੋ ਵਦਾਮਿ, ਯਥਾਕਰੋ ਸਾਵਕੋ ਸਾਧੁ ਹੋਤਿ।
ਨ ਹੇਸ [ਨ ਹੇਸੋ (ਸੀ॰)] ਲਬ੍ਭਾ ਸਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ, ਫਸ੍ਸੇਤੁੰ ਯੋ ਕੇਵਲੋ ਭਿਕ੍ਖੁਧਮ੍ਮੋ॥

੩੯੬.‘‘ਪਾਣੰ ਨ ਹਨੇ [ਨ ਹਾਨੇ (ਸੀ॰)] ਨ ਚ ਘਾਤਯੇਯਜ, ਨ ਚਾਨੁਜਞ੍ਞਾ ਹਨਤੰ ਪਰੇਸੰ।
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਭੂਤੇਸੁ ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡੰ, ਯੇ ਥਾਵਰਾ ਯੇ ਚ ਤਸਾ ਸਨ੍ਤਿ [ਤਸਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਕੇ॥

੩੯੭.‘‘ਤਤੋ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਯਜ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕ੍ਵਚਿ ਸਾਵਕੋ ਬੁਜ੍ਝਮਾਨੋ।
ਨ ਹਾਰਯੇ ਹਰਤੰ ਨਾਨੁਜਞ੍ਞਾ, ਸਬ੍ਬੰ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਯਜ॥

੩੯੮.‘‘ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਯਜ, ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁੰ ਜਲਿਤੰਵ ਵਿਞ੍ਞੂ।
ਅਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੋ ਪਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਪਰਸ੍ਸ ਦਾਰੰ ਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯਜ॥

੩੯੯.‘‘ਸਭਗ੍ਗਤੋ ਵਾ ਪਰਿਸਗ੍ਗਤੋ ਵਾ, ਏਕਸ੍ਸ ਵੇਕੋ [ਚੇਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਨ ਮੁਸਾ ਭਣੇਯਜ।
ਨ ਭਾਣਯੇ ਭਣਤੰ ਨਾਨੁਜਞ੍ਞਾ, ਸਬ੍ਬੰ ਅਭੂਤੰ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਯਜ॥

੪੦੦.‘‘ਮਜ੍ਜਞ੍ਚ ਪਾਨੰ ਨ ਸਮਾਚਰੇਯਜ, ਧਮ੍ਮੰ ਇਮੰ ਰੋਚਯੇ ਯੋ ਗਹਟ੍ਠੋ।
ਨ ਪਾਯਯੇ ਪਿਵਤੰ ਨਾਨੁਜਞ੍ਞਾ, ਉਮ੍ਮਾਦਨਨ੍ਤੰ ਇਤਿ ਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ॥

੪੦੧.‘‘ਮਦਾ ਹਿ ਪਾਪਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਬਾਲਾ, ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ ਚਞ੍ਞੇਪਿ ਜਨੇ ਪਮਤ੍ਤੇ।

ਏਤਂ ਅਪੁਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਵਿਵਜ੍ਜਯੇ, ਉਮ੍ਮਾਦਨਂ ਮੋਹਨਂ ਬਾਲਕਨ੍ਤਂ॥

੪੦੨.‘‘ਪਾਣਂ ਨ ਹਨੇ ਨ ਚਾਦਿਨ੍ਨਮਾਦਿਯੇ, ਮੁਸਾ ਨ ਭਾਸੇ ਨ ਚ ਮਜ੍ਜਪੋ ਸਿਯਾ।
ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਵਿਰਮੇਯਜ ਮੇਥੁਨਾ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯਜ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਂ॥

੪੦੩.‘‘ਮਾਲਂ ਨ ਧਾਰੇ ਨ ਚ ਗਨ੍ਧਮਾਚਰੇ, ਮਞ੍ਚੇ ਛਮਾਯਂ ਵ ਸਯੇਥ ਸਨ੍ਥਤੇ।
ਏਤਞ੍ਹਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਾਹੁਪੋਸਥਂ, ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਗੁਨਾ ਪਕਾਸਿਤਂ॥

੪੦੪.‘‘ਤਤੋ ਚ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸੁਪਵਸ੍ਸੁਪੋਸਥਂ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਂ ਪਞ੍ਚਦਸਿਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਮਿਂ।
ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਪਕ੍ਖਞ੍ਚ ਪਸਨ੍ਨਮਾਨਸੋ, ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਪੇਤਂ ਸੁਸਮਤ੍ਤਰੂਪਂ॥

੪੦੫.‘‘ਤਤੋ ਚ ਪਾਤੋ ਉਪਵੁਤ੍ਥੁਪੋਸਥੋ, ਅਨ੍ਨੇਨ ਪਾਨੇਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ।
ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਮੋਦਮਾਨੋ, ਯਥਾਰਹਂ ਸਂਵਿਭਜੇਥ ਵਿਞ੍ਞੂ॥

੪੦੬.‘‘ਧਮ੍ਮੇਨ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਭਰੇਯਜ, ਪਯੋਜਯੇ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਸੋ ਵਣਿਜ੍ਜਂ।
ਏਤਂ ਗਿਹੀ ਵਤ੍ਤਯਮਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਸਯਮ੍ਪਭੇ ਨਾਮ ਉਪੇਤਿ ਦੇਵੇ’’ਤਿ॥

ਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਰਤਨਾਮਗਨ੍ਧੋ ਹਿਰਿ ਚ, ਮਙ੍ਗਲਂ ਸੂਚਿਲੋਮੇਨ।
ਧਮ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ [ਕਪਿਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਚ (ਸਜਾ॰ ਕ॰)], ਨਾਵਾ ਕਿਂਸੀਲਮੁਟ੍ਠਾਨਂ॥

ਰਾਹੁਲੋ ਪੁਨ ਕਪ੍ਪੋ ਚ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਨਿਯਂ ਤਥਾ।
ਧਮ੍ਮਿਕਞ੍ਚ ਵਿਦੂਨੇ ਆਹੁ, ਚੂਲ਼ਵਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਚੁਦ੍ਦਸਾਤਿ॥

੩. ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤੰ

੪੦੭.ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਪਬ੍ਬਜਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਯਥਾ ਵੀਮੰਸਮਾਨੋ ਸੋ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਸਮਰੋਚਯਿ॥

੪੦੮.ਸਮ੍ਬਾਧੋਯੰ ਘਰਾਵਾਸੋ, ਰਜਸ੍ਸਾਯਤਨੰ ਇਤਿ।
ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋਵ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਇਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਪਬ੍ਬਜਿ॥

੪੦੯.ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਨ ਕਾਯੇਨ, ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਵਿਵਜ੍ਜਯਿ।
ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਆਜੀਵੰ ਪਰਿਸੋਧਯਿ॥

੪੧੦.ਅਗਮਾ ਰਾਜਗਹੰ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਮਗਧਾਨੰ ਗਿਰਿਬ੍ਬਜੰ।
ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਅਭਿਹਾਰੇਸਿ, ਆਕਿਣ੍ਣਵਰਲਕ੍ਖਣੋ॥

੪੧੧.ਤਮਦ੍ਦਸਾ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ, ਪਾਸਾਦਸ੍ਮਿੰ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।
ਦਿਸ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਅਭਾਸਥ॥

੪੧੨.‘‘ਇਮੰ ਭੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸਾਮੇਥ, ਅਭਿਰੂਪੋ ਬ੍ਰਹਾ ਸੁਚਿ।
ਚਰਣੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯੁਗਮਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪੇਕ੍ਖਤਿ॥

੪੧੩.‘‘ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁ ਸਤਿਮਾ, ਨਾਯੰ ਨੀਚਕੁਲਾਮਿਵ।
ਰਾਜਦੂਤਾਭਿਧਾਵਨ੍ਤੁ, ਕੁਹਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ’’॥

੪੧੪.ਤੇ ਪੇਸਿਤਾ ਰਾਜਦੂਤਾ, ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸੁੰ।
ਕੁਹਿੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਕਤ੍ਥ ਵਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

੪੧੫.ਸਪਦਾਨੰ ਚਰਮਾਨੋ, ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਸੁਸੰਵੁਤੋ।
ਖਿਪ੍ਪੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਪੂਰੇਸਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਪਟਿਸ੍ਸਤੋ॥

੪੧੬.ਪਿਣ੍ਡਚਾਰੰ ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਨਗਰਾ ਮੁਨਿ।
ਪਣ੍ਡਵੰ ਅਭਿਹਾਰੇਸਿ, ਏਤ੍ਥ ਵਾਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ॥

੪੧੭.ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਵਾਸੂਪਗਤੰ, ਤਯੋ [ਤਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਦੂਤਾ ਉਪਾਵਿਸੁੰ।
ਤੇਸੁ ਏਕੋਵ [ਏਕੋ ਚ ਦੂਤੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਰਾਜਿਨੋ ਪਟਿਵੇਦਯਿ॥

੪੧੮.‘‘ਏਸ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਹਾਰਾਜ, ਪਣ੍ਡਵਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਤੋ [ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]।
ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਬ੍ਯਗ੍ਘੁਸਭੋਵ, ਸੀਹੋਵ ਗਿਰਿਗਬ੍ਭਰੇ’’॥

੪੧੯.ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਦੂਤਵਚਨੰ, ਭਦ੍ਦਯਾਨੇਨ ਖਤ੍ਤਿਯੋ।
ਤਰਮਾਨਰੂਪੋ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ, ਯੇਨ ਪਣ੍ਡਵਪਬ੍ਬਤੋ॥

੪੨੦.ਸ ਯਾਨਭੂਮਿੰ ਯਾਯਿਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਖਤ੍ਤਿਯੋ।
ਪਤ੍ਤਿਕੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ, ਆਸਜ੍ਜ ਨੰ ਉਪਾਵਿਸਿ॥

੪੨੧.ਨਿਸਜ੍ਜ ਰਾਜਾ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਤਤੋ।
ਕਥੰ ਸੋ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਇਮਮਤ੍ਥੰ ਅਭਾਸਥ॥

੪੨੨.''ਯੁਵਾ ਚ ਦਹਰੋ ਚਾਸਿ, ਪਠਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕੋ [ਪਠਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ (ਸੀ॰), ਪਠਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸੁਸੁ।
ਵਣ੍ਣਾਰੋਹੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਜਾਤਿਮਾ ਵਿਯ ਖਤ੍ਤਿਯੋ॥

੪੨੩.''ਸੋਭਯਨ੍ਤੋ ਅਨੀਕਗ੍ਗੰ, ਨਾਗਸਙ੍ਘਪੁਰਕ੍ਖਤੋ।
ਦਦਾਮਿ ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜਸ੍ਸੁ, ਜਾਤਿੰ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ''॥

੪੨੪.''ਉਜੁੰ ਜਨਪਦੋ ਰਾਜ, ਹਿਮਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਤੋ।
ਧਨਵੀਰਿਯੇਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਕੋਸਲੇਸੁ [ਕੋਸਲਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਨਿਕੇਤਿਨੋ॥

੪੨੫.''ਆਦਿਚ੍ਚਾ [ਆਦਿਚ੍ਚੋ (ਕ॰)] ਨਾਮ ਗੋਤ੍ਤੇਨ, ਸਾਕਿਯਾ [ਸਾਕਿਯੋ (ਕ॰)] ਨਾਮ ਜਾਤਿਯਾ।
ਤਮ੍ਹਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਮ੍ਹਿ, ਨ ਕਾਮੇ ਅਭਿਪਤ੍ਥਯੰ॥

੪੨੬.''ਕਾਮੇਸ੍ਵਾਦੀਨਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ ਦਟ੍ਠੁ ਖੇਮਤੋ।
ਪਧਾਨਾਯ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਥ ਮੇ ਰਞ੍ਜਤੀ ਮਨੋ''ਤਿ॥

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸੁਤ੍ਤੰ ਪਠਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੨. ਪਧਾਨਸੁਤ੍ਤੰ

੪੨੭.''ਤੰ ਮੰ ਪਧਾਨਪਹਿਤਤ੍ਤੰ, ਨਦਿੰ ਨੇਰਞ੍ਜਰੰ ਪਤਿ।
ਵਿਪਰਕ੍ਕਮ੍ਮ ਝਾਯਨ੍ਤੰ, ਯੋਗਕ੍ਖੇਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਯਾ॥

੪੨੮.''ਨਮੁਚੀ ਕਰੁਣੰ ਵਾਚੰ, ਭਾਸਮਾਨੋ ਉਪਾਗਮਿ।
'ਕਿਸੋ ਤ੍ਵਮਸਿ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੋ, ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਰਣੰ ਤਵ॥

੪੨੯.'''ਸਹਸ੍ਸਭਾਗੋ ਮਰਣਸ੍ਸ, ਏਕੰਸੋ ਤਵ ਜੀਵਿਤੰ।
ਜੀਵ ਭੋ ਜੀਵਿਤੰ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਜੀਵੰ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਾਹਸਿ॥

੪੩੦.'''ਚਰਤੋ ਚ ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਜੂਹਤੋ।
ਪਹੂਤੰ ਚੀਯਤੇ ਪੁਞ੍ਞੰ, ਕਿੰ ਪਧਾਨੇਨ ਕਾਹਸਿ॥

੪੩੧.‘‘‘ਦੁਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਧਾਨਾਯ, ਦੁਕ੍ਕਰੋ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵੋ’’’।
ਇਮਾ ਗਾਥਾ ਭਣਂ ਮਾਰੋ, ਅਟ੍ਠਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ॥

੪੩੨.ਤਂ ਤਥਾਵਾਦਿਨਂ ਮਾਰਂ, ਭਗਵਾ ਏਤਦਬ੍ਰਵਿ।
‘‘ਪਮਤ੍ਤਬਨ੍ਧੁ ਪਾਪਿਮ, ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ [ਸੇਨਤ੍ਥੇਨ (?), ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥੇਨ (ਅਟ੍ਠ॰ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ)] ਇਧਾਗਤੋ॥

੪੩੩.‘‘ਅਣੁਮਤ੍ਤੋਪਿ [ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਨਪਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਪੁਞ੍ਞੇਨ, ਅਤ੍ਥੋ ਮਯ੍ਹਂ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਯੇਸਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਪੁਞ੍ਞੇਨ, ਤੇ ਮਾਰੋ ਵਤ੍ਤੁਮਰਹਤਿ॥

੪੩੪.‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਸਦ੍ਧਾ ਤਥਾ [ਤਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਤਪੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਵੀਰਿਯਂ, ਪਞ੍ਞਾ ਚ ਮਮ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਏਵਂ ਮਂ ਪਹਿਤਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਕਿਂ ਜੀਵਮਨੁਪੁਚ੍ਛਸਿ॥

੪੩੫.‘‘ਨਦੀਨਮਪਿ ਸੋਤਾਨਿ, ਅਯਂ ਵਾਤੋ ਵਿਸੋਸਯੇ।
ਕਿਞ੍ਚ ਮੇ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਲੋਹਿਤਂ ਨੁਪਸੁਸ੍ਸਯੇ॥

੪੩੬.‘‘ਲੋਹਿਤੇ ਸੁਸ੍ਸਮਾਨਮ੍ਹਿ, ਪਿਤ੍ਤਂ ਸੇਮ੍ਹਞ੍ਚ ਸੁਸ੍ਸਤਿ।
ਮਂਸੇਸੁ ਖੀਯਮਾਨੇਸੁ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਤਿ।
ਭਿਯ੍ਯੋ ਸਤਿ ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਚ, ਸਮਾਧਿ ਮਮ ਤਿਟ੍ਠਤਿ॥

੪੩੭.‘‘ਤਸ੍ਸ ਮੇਵਂ ਵਿਹਰਤੋ, ਪਤ੍ਤਸ੍ਸੁਤ੍ਤਮਵੇਦਨਂ।
ਕਾਮੇਸੁ [ਕਾਮੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਾਪੇਕ੍ਖਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਪਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਤਂ॥

੪੩੮.‘‘ਕਾਮਾ ਤੇ ਪਠਮਾ ਸੇਨਾ, ਦੁਤਿਯਾ ਅਰਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਤਤਿਯਾ ਖੁਪ੍ਪਿਪਾਸਾ ਤੇ, ਚਤੁਤ੍ਥੀ ਤਣ੍ਹਾ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੪੩੯.‘‘ਪਞ੍ਚਮਂ [ਪਞ੍ਚਮੀ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਤੇ, ਛਟ੍ਠਾ ਭੀਰੂ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਸਤ੍ਤਮੀ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਤੇ, ਮਕ੍ਖੋ ਥਮ੍ਭੋ ਤੇ ਅਟ੍ਠਮੋ॥

੪੪੦.‘‘ਲਾਭੋ ਸਿਲੋਕੋ ਸਕ੍ਕਾਰੋ, ਮਿਚ੍ਛਾਲਦ੍ਧੋ ਚ ਯੋ ਯਸੋ।
ਯੋ ਚਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮੁਕ੍ਕਂਸੇ, ਪਰੇ ਚ ਅਵਜਾਨਤਿ॥

੪੪੧.‘‘ਏਸਾ ਨਮੁਚਿ ਤੇ ਸੇਨਾ, ਕਣ੍ਹਸ੍ਸਾਭਿਪ੍ਪਹਾਰਿਨੀ।
ਨ ਨਂ ਅਸੂਰੋ ਜਿਨਾਤਿ, ਜੇਤ੍ਵਾ ਚ ਲਭਤੇ ਸੁਖਂ॥

੪੪੨.‘‘ਏਸ ਮੁਞ੍ਜਂ ਪਰਿਹਰੇ, ਧਿਰਤ੍ਥੁ ਮਮ [ਇਦ (ਕ॰)] ਜੀਵਿਤਂ।
ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਮੇ ਮਤਂ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਯਂ ਚੇ ਜੀਵੇ ਪਰਾਜਿਤੋ॥

੪੪੩.‘‘ਪਗਾਲ਼੍ਹੇਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ।
ਤਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਯੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਸੁਬ੍ਬਤਾ॥

੪੪੪.‘‘ਸਮਨ੍ਤਾ ਧਜਿਨਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਯੁਤ੍ਤਂ ਮਾਰਂ ਸਵਾਹਨਂ।
ਯੁਦ੍ਧਾਯ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਮਾ ਮਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵਯਿ॥

੪੪੫.‘‘ਯਂ ਤੇ ਤਂ ਨਪ੍ਪਸਹਤਿ, ਸੇਨਂ ਲੋਕੋ ਸਦੇਵਕੋ।
ਤਂ ਤੇ ਪਞ੍ਞਾਯ ਭੇਚ੍ਛਾਮਿ [ਗਚ੍ਛਾਮਿ (ਸੀ॰), ਵੇਚ੍ਛਾਮਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਵਜ੍ਝਾਮਿ (ਕ॰)], ਆਮਂ ਪਤ੍ਤਂਵ ਅਸ੍ਮਨਾ [ਪਕ੍ਕਂਵ ਅਮੁਨਾ (ਕ॰)]॥

੪੪੬.‘‘ਵਸੀਕਰਿਤ੍ਵਾ [ਵਸਿਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ (ਬਹੂਸੁ)] ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਂ, ਸਤਿਞ੍ਚ ਸੂਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ।
ਰਟ੍ਠਾ ਰਟ੍ਠਂ ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਂ, ਸਾਵਕੇ ਵਿਨਯਂ ਪੁਥੂ॥

੪੪੭.‘‘ਤੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ ਪਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਮਮ ਸਾਸਨਕਾਰਕਾ।
ਅਕਾਮਸ੍ਸ [ਅਕਾਮਾ (ਕ॰)] ਤੇ ਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਸੋਚਰੇ’’॥

੪੪੮.‘‘ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ, ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਂ ਪਦਾਪਦਂ।
ਓਤਾਰਂ ਨਾਧਿਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਂ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਤੀਮਤੋ॥

੪੪੯.‘‘ਮੇਦਵਣ੍ਣਂਵ ਪਾਸਾਣਂ, ਵਾਯਸੋ ਅਨੁਪਰਿਯਗਾ।
ਅਪੇਤ੍ਥ ਮੁਦੁਂ [ਮੁਦੁ (ਸੀ॰)] ਵਿਨ੍ਦੇਮ, ਅਪਿ ਅਸ੍ਸਾਦਨਾ ਸਿਯਾ॥

੪੫੦.‘‘ਅਲਦ੍ਧਾ ਤਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਦਂ, ਵਾਯਸੇਤ੍ਤੋ ਅਪਕ੍ਕਮਿ।
ਕਾਕੋਵ ਸੇਲਮਾਸਜ੍ਜ, ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਜਾਪੇਮ ਗੋਤਮਂ’’॥

੪੫੧.ਤਸ੍ਸ ਸੋਕਪਰੇਤਸ੍ਸ, ਵੀਣਾ ਕਚ੍ਛਾ ਅਭਸ੍ਸਥ।
ਤਤੋ ਸੋ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਯਕ੍ਖੋ, ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯਥਾਤਿ॥

ਪਧਾਨਸੁਤ੍ਤਂ ਦੁਤਿਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੩. ਸੁਭਾਸਿਤਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਤਤ੍ਰ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਭਿਕ੍ਖਵੋ’’ਤਿ। ‘‘ਭਦਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਚਤੂਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਾਚਾ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਚ ਅਨਨੁਵਜ੍ਜਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ। ਕਤਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਭਾਸਿਤਂਯੇਵ ਭਾਸਤਿ ਨੋ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ, ਧਮ੍ਮਂਯੇਵ ਭਾਸਤਿ ਨੋ ਅਧਮ੍ਮਂ, ਪਿਯਂਯੇਵ ਭਾਸਤਿ ਨੋ ਅਪ੍ਪਿਯਂ, ਸਚ੍ਚਂਯੇਵ ਭਾਸਤਿ ਨੋ ਅਲਿਕਂ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੂਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਾਚਾ ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਚ ਅਨਨੁਵਜ੍ਜਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞੂਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੪੫੨.‘‘ਸੁਭਾਸਿਤਂ ਉਤ੍ਤਮਮਾਹੁ ਸਨ੍ਤੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਭਣੇ ਨਾਧਮ੍ਮਂ ਤਂ ਦੁਤਿਯਂ।
ਪਿਯਂ ਭਣੇ ਨਾਪ੍ਪਿਯਂ ਤਂ ਤਤਿਯਂ, ਸਚ੍ਚਂ ਭਣੇ ਨਾਲਿਕਂ ਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿੰ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਪਟਿਭਾਤਿ ਮੰ ਭਗਵਾ, ਪਟਿਭਾਤਿ ਮੰ ਸੁਗਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਪਟਿਭਾਤੁ ਤੰ ਵਙ੍ਗੀਸਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਵਙ੍ਗੀਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿ –

੪੫੩.‘‘ਤਮੇਵ ਵਾਚੰ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਯਾਯਤ੍ਤਾਨੰ ਨ ਤਾਪਯੇ।
ਪਰੇ ਚ ਨ ਵਿਹਿੰਸੇਯ੍ਯ, ਸਾ ਵੇ ਵਾਚਾ ਸੁਭਾਸਿਤਾ॥

੪੫੪.‘‘ਪਿਯਵਾਚਮੇਵ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਯਾ ਵਾਚਾ ਪਟਿਨਨ੍ਦਿਤਾ।
ਯੰ ਅਨਾਦਾਯ ਪਾਪਾਨਿ, ਪਰੇਸੰ ਭਾਸਤੇ ਪਿਯੰ॥

੪੫੫.‘‘ਸਚ੍ਚੰ ਵੇ ਅਮਤਾ ਵਾਚਾ, ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ ਸਨਨ੍ਤਨੋ।
ਸਚ੍ਚੇ ਅਤ੍ਥੇ ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਚ, ਆਹੁ ਸਨ੍ਤੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ॥

੪੫੬.‘‘ਯੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਾਸਤਿ ਵਾਚੰ, ਖੇਮੰ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਤ੍ਤਿਯਾ।
ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ, ਸਾ ਵੇ ਵਾਚਾਨਮੁਤ੍ਤਮਾ’’ਤਿ॥

ਸੁਭਾਸਿਤਸੁਤ੍ਤੰ ਤਤਿਯੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੪. ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸੁਤ੍ਤੰ

ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਵਿਹਰਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਾਯ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜੁਹਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਚਰਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਗ੍ਗਿੰ ਜੁਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤੰ ਪਰਿਚਰਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਸਿ – ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮੰ ਹਬ੍ਯਸੇਸੰ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਸਸੀਸੰ ਪਾਰੁਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ; ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਵਾਮੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਬ੍ਯਸੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਮਣ੍ਡਲੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਦਸਦ੍ਦੇਨ ਸੀਸੰ ਵਿਵਰਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ – ‘‘ਮੁਣ੍ਡੋ ਅਯੰ ਭਵੰ, ਮੁਣ੍ਡਕੋ ਅਯੰ ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ ਤਤੋਵ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਮੁਣ੍ਡਾਪਿ ਹਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿੰਜਚ੍ਚੋ ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ?

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਗਾਥਾਹਿ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੪੫੭.‘‘ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨੋਮ੍ਹਿ ਨ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਵੇਸ੍ਸਾਯਨੋ ਉਦ ਕੋਚਿ ਨੋਮ੍ਹਿ।
ਗੋਤ੍ਤੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ, ਅਕਿਞ੍ਚਨੋ ਮਨ੍ਤ ਚਰਾਮਿ ਲੋਕੇ॥

੪੫੮.‘‘ਸਙ੍ਘਾਟਿਵਾਸੀ ਅਗਹੋ ਚਰਾਮਿ [ਅਗਿਹੋ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਅਗੇਹੋ (ਕਤ੍ਥਚਿ)], ਨਿਵੁਤ੍ਤਕੇਸੋ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤੋ।
ਅਲਿਪ੍ਪਮਾਨੋ ਇਧ ਮਾਣਵੇਹਿ, ਅਕਲ੍ਲੰ ਮੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਪੁਚ੍ਛਸਿ ਗੋਤ੍ਤਪਞ੍ਹੰ’’॥

੪੫੯.‘‘ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਵੇ ਭੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਭਿ ਸਹ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨੋ ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ॥

੪੬੦.‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹਿ ਚੇ ਤ੍ਵਂ ਬ੍ਰੂਸਿ, ਮਞ੍ਚ ਬ੍ਰੂਸਿ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ।
ਤਂ ਤਂ ਸਾਵਿਤ੍ਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਿਪਦਂ ਚਤੁਵੀਸਤਕ੍ਖਰਂ॥

੪੬੧.‘‘ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਇਸਯੋ ਮਨੁਜਾ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ [ਪਠਮਪਾਦਨ੍ਤੋ] ਦੇਵਤਾਨਂ।
ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿਂਸੁ ਪੁਥੂ ਇਧ ਲੋਕੇ [ਦੁਤਿਯਪਾਦਨ੍ਤੋ (ਸੀ॰)]॥

੪੬੨.‘‘ਯਦਨ੍ਤਗੂ ਵੇਦਗੂ ਯਞ੍ਞਕਾਲੇ, ਯਸ੍ਸਾਹੁਤਿਂ ਲਭੇ ਤਸ੍ਸਿਜ੍ਝੇਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ’’॥

੪੬੩.‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਹੁਤਮਿਜ੍ਝੇ, (ਇਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ)
ਯਂ ਤਾਦਿਸਂ ਵੇਦਗੁਮਦ੍ਦਸਾਮ।
ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਞ੍ਹਿ ਅਦਸ੍ਸਨੇਨ, ਅਞ੍ਞੋ ਜਨੋ ਭੁਞ੍ਜਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ’’॥

੪੬੪.‘‘ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤ੍ਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਅਤ੍ਥੇਨ, ਅਤ੍ਥਿਕੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ ਪੁਚ੍ਛ।
ਸਨ੍ਤਂ ਵਿਧੂਮਂ ਅਨੀਘਂ ਨਿਰਾਸਂ, ਅਪ੍ਪੇਵਿਧ ਅਭਿਵਿਨ੍ਦੇ ਸੁਮੇਧਂ’’॥

੪੬੫.‘‘ਯਞ੍ਞੇ ਰਤੋਹਂ ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞਂ ਯਿਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਨਾਹਂ ਪਜਾਨਾਮਿ।
ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਮਂ ਭਵਂ, ਯਤ੍ਥ ਹੁਤਂ ਇਜ੍ਝਤੇ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ’’॥

‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਓਦਹਸ੍ਸੁ ਸੋਤਂ; ਧਮ੍ਮਂ ਤੇ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ –

੪੬੬.‘‘ਮਾ ਜਾਤਿਂ ਪੁਚ੍ਛੀ ਚਰਣਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛ, ਕਟ੍ਠਾ ਹਵੇ ਜਾਯਤਿ ਜਾਤਵੇਦੋ।
ਨੀਚਾਕੁਲੀਨੋਪਿ ਮੁਨੀ ਧਿਤੀਮਾ, ਆਜਾਨਿਯੋ ਹੋਤਿ ਹਿਰੀਨਿਸੇਧੋ॥

੪੬੭.‘‘ਸਚ੍ਚੇਨ ਦਨ੍ਤੋ ਦਮਸਾ ਉਪੇਤੋ, ਵੇਦਨ੍ਤਗੂ ਵੂਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ।
ਕਾਲੇਨ ਤਮ੍ਹਿ ਹਬ੍ਯਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ [ਪੁਞ੍ਞਪੇਖੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਯਜੇਥ॥

੪੬੮.‘‘ਯੇ ਕਾਮੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਹਾ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਸੁਸਞ੍ਞਤਤ੍ਤਾ ਤਸਰਂਵ ਉਜ੍ਜੁਂ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੬੯.‘‘ਯੇ ਵੀਤਰਾਗਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ, ਚਨ੍ਦੋਵ ਰਾਹੁਗ੍ਗਹਣਾ ਪਮੁਤ੍ਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੭੦.‘‘ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ, ਸਦਾ ਸਤਾ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਾਯਿਤਾਨਿ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੭੧.‘‘ਯੋ ਕਾਮੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯਚਾਰੀ, ਯੋ ਵੇਦਿ ਜਾਤੀਮਰਣਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ।
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਉਦਕਰਹਦੋਵ ਸੀਤੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੨.‘‘ਸਮੋ ਸਮੇਹਿ ਵਿਸਮੇਹਿ ਦੂਰੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਹੋਤਿ ਅਨਨ੍ਤਪਞ੍ਞੋ।
ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰਂ ਵਾ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੩.‘‘ਯਮ੍ਹਿ ਨ ਮਾਯਾ वਸਤਿ ਨ ਮਾਨੋ, ਯੋ वੀਤਲੋਭੋ ਅਮਮੋ ਨਿਰਾਸੋ।
ਪਨੁਣ੍ਣਕੋਧੋ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤੋ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੋਕਮਲਂ ਅਹਾਸਿ।
ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੪ .

‘‘ਨਿवੇਸਨਂ ਯੋ ਮਨਸੋ ਅਹਾਸਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ।
ਅਨੁਪਾਦਿਯਾਨੋ ਇਧ वਾ ਹੁਰਂ वਾ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੫.‘‘ਸਮਾਹਿਤੋ ਯੋ ਉਦਤਾਰਿ ਓਘਂ, ਧਮ੍ਮਂ ਚਞ੍ਞਾਸਿ ਪਰਮਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ।
ਖੀਣਾਸवੋ ਅਨ੍ਤਿਮਦੇਹਧਾਰੀ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੬.‘‘ਭवਾਸवਾ ਯਸ੍ਸ वਚੀ ਖਰਾ ਚ, वਿਧੂਪਿਤਾ ਅਤ੍ਥਗਤਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ।
ਸ वੇਦਗੂ ਸਬ੍ਬਧਿ वਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੭.‘‘ਸਙ੍ਗਾਤਿਗੋ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਾ, ਯੋ ਮਾਨਸਤ੍ਤੇਸੁ ਅਮਾਨਸਤ੍ਤੋ।
ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਸਖੇਤ੍ਤवਤ੍ਥੁਂ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੮.‘‘ਆਸਂ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ वਿवੇਕਦਸ੍ਸੀ, ਪਰवੇਦਿਯਂ ਦਿਟ੍ਠਿਮੁਪਾਤਿवਤ੍ਤੋ।
ਆਰਮ੍ਮਣਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੭੯.‘‘ਪਰੋਪਰਾ [ਪਰੋवਰਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਯਸ੍ਸ ਸਮੇਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ, वਿਧੂਪਿਤਾ ਅਤ੍ਥਗਤਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ।
ਸਨ੍ਤੋ ਉਪਾਦਾਨਖਯੇ वਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੮੦.‘‘ਸਂਯੋਜਨਂ ਜਾਤਿਖਯਨ੍ਤਦਸ੍ਸੀ, ਯੋਪਾਨੁਦਿ ਰਾਗਪਥਂ ਅਸੇਸਂ।
ਸੁਦ੍ਧੋ ਨਿਦੋਸੋ वਿਮਲੋ ਅਕਾਚੋ [ਅਕਾਮੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੮੧.‘‘ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ [ਅਤ੍ਤਨਾਤ੍ਤਾਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਾਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਾਹਿਤੋ ਉਜ੍ਜੁਗਤੋ ਠਿਤਤ੍ਤੋ।
ਸ वੇ ਅਨੇਜੋ ਅਖਿਲੋ ਅਕਙ੍ਖੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ॥

੪੮੨.‘‘ਮੋਹਨ੍ਤਰਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਞਾਣਦਸ੍ਸੀ।
ਸਰੀਰਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਿਮਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਚ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਿवਂ।
ਏਤ੍ਤਾवਤਾ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ’’॥

੪੮੩.‘‘ਹੁਤਞ੍ਚ [ਹੁਤ੍ਤਞ੍ਚ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਮਯ੍ਹਂ ਹੁਤਮਤ੍ਥੁ ਸਚ੍ਚਂ, ਯਂ ਤਾਦਿਸਂ वੇਦਗੁਨਂ ਅਲਤ੍ਥਂ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਹਿ ਸਕ੍ਖਿ ਪਟਿਗਣ੍ਹਾਤੁ ਮੇ ਭਗवਾ, ਭੁਞ੍ਜਤੁ ਮੇ ਭਗवਾ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ’’॥

੪੮੪.‘‘ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਮੇ ਅਭੋਜਨੇਯ੍ਯਂ, ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਨੇਸ ਧਮ੍ਮੋ।
ਗਾਥਾਭਿਗੀਤਂ ਪਨੁਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਧਮ੍ਮੇ ਸਤੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ वੁਤ੍ਤਿਰੇਸਾ॥

੪੮੫.‘‘ਅਞ੍ਞੇਨ ਚ ਕੇਵਲਿਨਂ ਮਹੇਸਿਂ, ਖੀਣਾਸਵਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਵੂਪਸਨ੍ਤਂ।
ਅਨ੍ਨੇਨ ਪਾਨੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਸ੍ਸੁ, ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਂ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੋਤਿ’’॥

੪੮੬.‘‘ਸਾਧਾਹਂ ਭਗਵਾ ਤਥਾ ਵਿਜਞ੍ਞਂ, ਯੋ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਮਾਦਿਸਸ੍ਸ।
ਯਂ ਯਞ੍ਞਕਾਲੇ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ, ਪਪ੍ਪੁਯ੍ਯ ਤਵ ਸਾਸਨਂ’’॥

੪੮੭.‘‘ਸਾਰਮ੍ਭਾ ਯਸ੍ਸ ਵਿਗਤਾ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਸ ਅਨਾਵਿਲਂ।
ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਚ ਕਾਮੇਹਿ, ਥਿਨਂ ਯਸ੍ਸ ਪਨੂਦਿਤਂ॥

੪੮੮.‘‘ਸੀਮਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਨੇਤਾਰਂ, ਜਾਤਿਮਰਣਕੋਵਿਦਂ।
ਮੁਨਿਂ ਮੋਨੇਯ੍ਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਯਞ੍ਞਮਾਗਤਂ॥

੪੮੯.‘‘ਭਕੁਟਿਂ [ਭੁਕੁਟਿਂ (ਕ॰ ਸੀ॰), ਭਾਕੁਟਿਂ (ਕ॰ ਸੀ॰, ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੬)] ਵਿਨਯਿਤ੍ਵਾਨ, ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਥ।
ਪੂਜੇਥ ਅਨ੍ਨਪਾਨੇਨ, ਏਵਂ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਾ॥

੪੯੦.‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਂ ਅਰਹਤਿ ਪੂਰਲ਼ਾਸਂ, ਪੁਞ੍ਞਖੇਤ੍ਤਮਨੁਤ੍ਤਰਂ।
ਆਯਾਗੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ, ਭੋਤੋ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਪ੍ਫਲ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ – ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਹਂ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸੁਨ੍ਦਰਿਕਭਾਰਦ੍ਵਾਜਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਮਾਘਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਅਥ ਖੋ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਅਹਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਦਾਯਕੋ ਦਾਨਪਤਿ ਵਦਞ੍ਞੂ ਯਾਚਯੋਗੋ; ਧਮ੍ਮੇਨ ਭੋਗੇ ਪਰਿਯੇਸਾਮਿ; ਧਮ੍ਮੇਨ ਭੋਗੇ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧੇਹਿ ਭੋਗੇਹਿ ਧਮ੍ਮਾਧਿਗਤੇਹਿ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਦਦਾਮਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਵਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦਦਾਮਿ, ਵੀਸਾਯਪਿ ਤਿਂਸਾਯਪਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯਪਿ ਪਞ੍ਞਾਸਾਯਪਿ ਦਦਾਮਿ, ਸਤਸ੍ਸਪਿ ਦਦਾਮਿ, ਭਿਯ੍ਯੋਪਿ ਦਦਾਮਿ। ਕਚ੍ਚਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵਂ ਦਦਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਯਜਨ੍ਤੋ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਾਮੀ’’ਤਿ ?

‘‘ਤਗ੍ਘ ਤ੍ਵਂ, ਮਾਣਵ, ਏਵਂ ਦਦਨ੍ਤੋ ਏਵਂ ਯਜਨ੍ਤੋ ਬਹੁਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਸਿ। ਯੋ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਦਾਯਕੋ ਦਾਨਪਤਿ ਵਦਞ੍ਞੂ ਯਾਚਯੋਗੋ; ਧਮ੍ਮੇਨ ਭੋਗੇ ਪਰਿਯੇਸਤਿ; ਧਮ੍ਮੇਨ ਭੋਗੇ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਲਦ੍ਧੇਹਿ ਭੋਗੇਹਿ ਧਮ੍ਮਾਧਿਗਤੇਹਿ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਦਦਾਤਿ...ਪੇ॰...

ਸਤਸ੍ਸਪਿ ਦਦਾਤਿ, ਭਿਯਯੋਪਿ ਦਦਾਤਿ, ਬਹੁੰ ਸੋ ਪੁਞ੍ਞੰ ਪਸਵਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੪੯੧.''ਪੁਚ੍ਛਾਮਹੰ ਗੋਤਮੰ ਵਦਞ੍ਞੁੰ, (ਇਤਿ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ)
ਕਾਸਾਯਵਾਸਿੰ ਅਗਹੰ [ਅਗਿਹੰ (ਸੀ॰), ਅਗੇਹੰ (ਪੀ॰)] ਚਰਨ੍ਤੰ।
ਯੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਪਤਿ [ਦਾਨਪਤੀ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਗਹਟ੍ਠੋ, ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੋ [ਪੁਞ੍ਞਪੇਖੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਯਜਤਿ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ।
ਦਦੰ ਪਰੇਸੰ ਇਧ ਅਨ੍ਨਪਾਨੰ, ਕਥੰ ਹੁਤੰ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਸੁਜ੍ਝੇ''॥

੪੯੨.''ਯੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਪਤਿ ਗਹਟ੍ਠੋ, (ਮਾਘਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੋ ਯਜਤਿ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ।
ਦਦੰ ਪਰੇਸੰ ਇਧ ਅਨ੍ਨਪਾਨੰ, ਆਰਾਧਯੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇਭਿ ਤਾਦਿ''॥

੪੯੩.''ਯੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਪਤਿ ਗਹਟ੍ਠੋ, (ਇਤਿ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ)
ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੋ ਯਜਤਿ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ।
ਦਦੰ ਪਰੇਸੰ ਇਧ ਅਨ੍ਨਪਾਨੰ, ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਮੇ ਭਗਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇ''॥

੪੯੪.''ਯੇ ਵੇ ਅਸਤ੍ਤਾ [ਅਲਗ੍ਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਾ ਕੇਵਲਿਨੋ ਯਤਤ੍ਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੯੫.''ਯੇ ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਬਨ੍ਧਨਚ੍ਛਿਦਾ, ਦਨ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਅਨੀਘਾ ਨਿਰਾਸਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੯੬.''ਯੇ ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਾ, ਦਨ੍ਤਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਾ ਅਨੀਘਾ ਨਿਰਾਸਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੯੭.''ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਮੋਹੰ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੯੮.''ਯੇਸੁ ਨ ਮਾਯਾ ਵਸਤਿ ਨ ਮਾਨੋ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੪੯੯.''ਯੇ ਵੀਤਲੋਭਾ ਅਮਮਾ ਨਿਰਾਸਾ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੦.''ਯੇ ਵੇ ਨ ਤਣ੍ਹਾਸੁ ਉਪਾਤਿਪਨ੍ਨਾ, ਵਿਤਰੇਯ੍ਯ ਓਘੰ ਅਮਮਾ ਚਰਨ੍ਤਿ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੧.''ਯੇਸੰ ਤਣ੍ਹਾ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ, ਭਵਾਭਵਾਯ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰੰ ਵਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬ੍ਯੰ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੨.‘‘ਯੇ ਕਾਮੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਹਾ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਸੁਸਞ੍ਞਤਤ੍ਤਾ ਤਸਰੰਵ ਉਜ੍ਜੁਂ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੩.‘‘ਯੇ ਵੀਤਰਾਗਾ ਸੁਸਮਾਹਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ, ਚਨ੍ਦੋਵ ਰਾਹੁਗ੍ਗਹਣਾ ਪਮੁਤ੍ਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੪.‘‘ਸਮਿਤਾਵਿਨੋ ਵੀਤਰਾਗਾ ਅਕੋਪਾ, ਯੇਸਂ ਗਤੀ ਨਤ੍ਥਿਧ ਵਿਪ੍ਪਹਾਯ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੫.‘‘ਜਹਿਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਮਰਣਂ ਅਸੇਸਂ, ਕਥਂਕਥਿਂ ਸਬ੍ਬਮੁਪਾਤਿਵਤ੍ਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੬.‘‘ਯੇ ਅਤ੍ਤਦੀਪਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਾ ਸਬ੍ਬਧਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤਾ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੭.‘‘ਯੇ ਹੇਤ੍ਥ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਤਥਾ ਇਦਂ, ਅਯਮਨ੍ਤਿਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋਤਿ।
ਕਾਲੇਨ ਤੇਸੁ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ॥

੫੦੮.‘‘ਯੋ ਵੇਦਗੂ ਝਾਨਰਤੋ ਸਤੀਮਾ, ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤੋ ਸਰਣਂ ਬਹੂਨਂ।
ਕਾਲੇਨ ਤਮ੍ਹਿ ਹਬਜਂ ਪਵੇਚ੍ਛੇ, ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ ਯਜੇਥ’’॥

੫੦੯.‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਅਮੋਘਾ ਮਮ ਪੁਚ੍ਛਨਾ ਅਹੁ, ਅਕ੍ਖਾਸਿ ਮੇ ਭਗਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇ।
ਤ੍ਵਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਜਾਨਾਸਿ ਯਥਾ ਤਥਾ ਇਦਂ, ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਵਿਦਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ॥

੫੧੦.‘‘ਯੋ ਯਾਚਯੋਗੋ ਦਾਨਪਤਿ ਗਹਟ੍ਠੋ, (ਇਤਿ ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ)
ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੋ ਯਜਤਿ ਪੁਞ੍ਞਪੇਕ੍ਖੋ।
ਦਦਂ ਪਰੇਸਂ ਇਧ ਅਨ੍ਨਪਾਨਂ,
ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਮੇ ਭਗਵਾ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਂ’’॥

੫੧੧.‘‘ਯਜਸ੍ਸੁ ਯਜਮਾਨੋ ਮਾਘਾਤਿ ਭਗਵਾ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਚ ਵਿਪ੍ਪਸਾਦੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ।
ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞੋ, ਏਤ੍ਥਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਜਹਾਤਿ ਦੋਸਂ॥

੫੧੨.‘‘ਸੋ ਵੀਤਰਾਗੋ ਪਵਿਨੇਯ੍ਯ ਦੋਸਂ, ਮੇਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵਯਮਪ੍ਪਮਾਣਂ।
ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਸਤਤਮਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਾ ਦਿਸਾ ਫਰਤਿ ਅਪ੍ਪਮਞ੍ਞਂ’’॥

੫੧੩.‘‘ਕੋ ਸੁਜ੍ਝਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਬਜ੍ਝਤੀ ਚ, ਕੇਨਤ੍ਤਨਾ ਗਚ੍ਛਤਿ [ਕੇਨਤ੍ਥੇਨਾ ਗਚ੍ਛਤਿ (ਕ॰)] ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ।
ਅਜਾਨਤੋ ਮੇ ਮੁਨਿ ਬ੍ਰੂਹਿ ਪੁਟ੍ਠੋ, ਭਗਵਾ ਹਿ ਮੇ ਸਕ੍ਖਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜ੍ਜਦਿਟ੍ਠੋ।
ਤੁਵਞ੍ਹਿ ਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮੋਸਿ ਸਚ੍ਚਂ, ਕਥਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਜੁਤਿਮ’’॥

੫੧੪.‘‘ਯੋ ਯਜਤਿ ਤਿਵਿਧਂ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਂ, (ਮਾਘਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਆਰਾਧਯੇ ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੇਭਿ ਤਾਦਿ।
ਏਵਂ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਯਾਚਯੋਗੋ,
ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਮੀ’’ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਮਾਘੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ...ਪੇ॰... ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਮਾਘਸੁਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੬. ਸਭਿਯਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਵੇਲੁਵਨੇ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਸਾਲੋਹਿਤਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ਪਞ੍ਹਾ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ – ‘‘ਯੋ ਤੇ, ਸਭਿਯ, ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਙ੍ਘਿਨੋ ਗਣਿਨੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ ਞਾਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤਾ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਮਕ੍ਖਲਿਗੋਸਾਲੋ ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਪਕੁਧੋ [ਕਕੁਧੋ (ਸੀ॰) ਪਕੁਦ੍ਧੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਕਚ੍ਚਾਨੋ ਸਞ੍ਚਯੋ [ਸਞ੍ਜਯੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ [ਬੇਲ੍ਲਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਵੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ [ਨਾਤਪੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਤੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਤੇ ਸਭਿਯੇਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇਨ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ; ਅਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਾ ਕੋਪਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਾਤੁਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਅਪਿ ਚ ਸਭਿਯਂ ਯੇਵ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਙ੍ਘਿਨੋ ਗਣਿਨੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ ਞਾਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤਾ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ...ਪੇ॰... ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ, ਤੇ ਮਯਾ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਾ ਕੋਪਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਾਤੁਕਰੋਨ੍ਤਿ; ਅਪਿ ਚ ਮਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਨ੍ਨੂਨਾਹਂ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ; ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਯੇਪਿ ਖੋ ਤੇ [ਯੇ ਖੋ ਤੇ (ਸ੍ਯਾ॰), ਯਂ ਖੋ ਤੇ (ਕ॰)] ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਜਿਣ੍ਣਾ ਵੁਡ੍ਢਾ ਮਹਲ੍ਲਕਾ ਅਦ੍ਧਗਤਾ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਥੇਰਾ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਸਙ੍ਘਿਨੋ ਗਣਿਨੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ ਞਾਤਾ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ ਤਿਤ੍ਥਕਰਾ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤਾ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ...ਪੇ॰ ... ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ, ਤੇਪਿ ਮਯਾ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠਾ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਸਮ੍ਪਾਯਨ੍ਤਾ ਕੋਪਞ੍ਚ ਦੋਸਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਾਤੁਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਮਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਕਿਂ ਪਨ ਮੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ! ਸਮਣੋ ਹਿ ਗੋਤਮੋ ਦਹਰੋ ਚੇਵ ਜਾਤਿਯਾ, ਨਵੋ ਚ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਮਣੋ ਖੋ [ਸਮਣੋ ਖੋ ਗੋਤਮੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਦਹਰੋਤਿ ਨ ਉਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੋ ਨ ਪਰਿਭੋਤਬ੍ਬੋ। ਦਹਰੋਪਿ ਚੇਸ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਯੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਤੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਯੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਵੇਲੁਵਨਂ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੋ, ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੫੧੫.‘‘ਕਙ੍ਖੀ ਵੇਚਿਕਿਚ੍ਛੀ ਆਗਮਂ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਭਿਕਙ੍ਖਮਾਨੋ।
ਤੇਸਨ੍ਤਕਰੋ ਭਵਾਹਿ [ਭਵਾਹਿ ਮੇ (ਪੀ॰ ਕ॰)] ਪਞ੍ਹੇ ਮੇ ਪੁਟ੍ਠੋ,
ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਂ ਅਨੁਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ ਮੇ’’॥

੫੧੬.‘‘ਦੂਰਤੋ ਆਗਤੋਸਿ ਸਭਿਯ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਭਿਕਙ੍ਖਮਾਨੋ।
ਤੇਸਨ੍ਤਕਰੋ ਭਵਾਮਿ [ਤੇਸਮਨ੍ਤਕਰੋਮਿ ਤੇ (ਕ॰)] ਪਞ੍ਹੇ ਤੇ ਪੁਟ੍ਠੋ,
ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਂ ਅਨੁਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਮਿ ਤੇ॥

੫੧੭.‘‘ਪੁਚ੍ਛ ਮਂ ਸਭਿਯ ਪਞ੍ਹਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨਸਿਚ੍ਛਸਿ।
ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਅਹਂ ਅਨ੍ਤਂ ਕਰੋਮਿ ਤੇ’’ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ, ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ, ਭੋ! ਯਂ ਵਤਾਹਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ [ਓਕਾਸਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਤਂ ਮੇ ਇਦਂ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਮੁਦਿਤੋ ਉਦਗ੍ਗੋ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

੫੧੮.‘‘ਕਿਂ ਪਤ੍ਤਿਨਮਾਹੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਸੋਰਤਂ ਕੇਨ ਕਥਞ੍ਚ ਦਨ੍ਤਮਾਹੁ।
ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਕਥਂ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ’’॥

੫੧੯.‘‘ਪਜ੍ਜੇਨ ਕਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ, (ਸਭਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਗਤੋ ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ।
ਵਿਭਵਞ੍ਚ ਭਵਞ੍ਚ ਵਿਪ੍ਪਹਾਯ,
ਵੁਸਿਤਵਾ ਖੀਣਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਸ ਭਿਕ੍ਖੁ॥

੫੨੦.‘‘ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ, ਨ ਸੋ ਹਿਂਸਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਤਿਣ੍ਣੋ ਸਮਣੋ ਅਨਾਵਿਲੋ, ਉਸ੍ਸਦਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਸੋਰਤੋ ਸੋ॥

੫੨੧.‘‘ਯਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਭਾਵਿਤਾਨਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝ ਇਮਂ ਪਰਞ੍ਚ ਲੋਕਂ, ਕਾਲਂ ਕਙ੍ਖਤਿ ਭਾਵਿਤੋ ਸ ਦਨ੍ਤੋ॥

੫੨੨.‘‘ਕਪ੍ਪਾਨਿ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਕੇਵਲਾਨਿ, ਸਂਸਾਰਂ ਦੁਭਯਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਂ।
ਵਿਗਤਰਜਮਨਙ੍ਗਣਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਪਤ੍ਤਂ ਜਾਤਿਖਯਂ ਤਮਾਹੁ ਬੁਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਮੁਦਿਤੋ ਉਦਗ੍ਗੋ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ [ਉਤ੍ਤਰਿ (ਕ॰)] ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

੫੨੩.‘‘ਕਿਂ ਪਤ੍ਤਿਨਮਾਹੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਸਮਣਂ ਕੇਨ ਕਥਞ੍ਚ ਨ੍ਹਾਤਕੋਤਿ।
ਨਾਗੋਤਿ ਕਥਂ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਬਜਾਕਰੋਹਿ’’॥

੫੨੪.‘‘ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਾਪਕਾਨਿ, (ਸਭਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਵਿਮਲੋ ਸਾਧੁਸਮਾਹਿਤੋ ਠਿਤਤ੍ਤੋ।
ਸਂਸਾਰਮਤਿਚ੍ਚ ਕੇਵਲੀ ਸੋ,
ਅਸਿਤੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ॥

੫੨੫.‘‘ਸਮਿਤਾਵਿ ਪਹਾਯ ਪੁਞ੍ਞਪਾਪਂ, ਵਿਰਜੋ ਞਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਰਞ੍ਚ ਲੋਕਂ।
ਜਾਤਿਮਰਣਂ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਸਮਣੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੨੬.‘‘ਨਿਨ੍ਹਾਯ [ਨਿਨਹਾਯ (ਸਜਾ॰)] ਸਬ੍ਬਪਾਪਕਾਨਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯੇਸੁ, ਕਪ੍ਪਂ ਨੇਤਿ ਤਮਾਹੁ ਨ੍ਹਾਤਕੋ’’ਤਿ॥

੫੨੭.‘‘ਆਗੁਂ ਨ ਕਰੋਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ, ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਗੇ [ਸਬ੍ਬਯੋਗੇ (ਕ॰)] ਵਿਸਜ੍ਜ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ।
ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨ ਸਜ੍ਜਤੀ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਨਾਗੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ’’ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

੫੨੮.‘‘ਕਂ ਖੇਤ੍ਤਜਿਨਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਕੁਸਲਂ ਕੇਨ ਕਥਞ੍ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ।
ਮੁਨਿ ਨਾਮ ਕਥਂ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ,
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਬਜਾਕਰੋਹਿ’’॥

੫੨੯.‘‘ਖੇਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਚੇਯਜ ਕੇਵਲਾਨਿ, (ਸਭਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਦਿਬ੍ਬਂ ਮਾਨੁਸਕਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਖੇਤ੍ਤਂ।
ਸਬ੍ਬਖੇਤ੍ਤਮੂਲਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤੋ,
ਖੇਤ੍ਤਜਿਨੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੩੦.‘‘ਕੋਸਾਨਿ ਵਿਚੇਯਜ ਕੇਵਲਾਨਿ, ਦਿਬ੍ਬਂ ਮਾਨੁਸਕਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕੋਸਂ।
ਸਬ੍ਬਕੋਸਮੂਲਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਕੁਸਲੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੩੧.‘‘ਦੁਭਯਾਨਿ ਵਿਚੇਯਜ ਪਣ੍ਡਰਾਨਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸੁਦ੍ਧਿਪਞ੍ਞੋ।
ਕਣ੍ਹਂ ਸੁਕ੍ਕਂ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੩੨.“ਅਸਤਞ੍ਚ ਸਤਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਪੂਜਨੀਯੋ, ਸਙ੍ਗਂ ਜਾਲਮਤਿਚ੍ਚ ਸੋ ਮੁਨੀ”ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

੫੩੩.“ਕਿਂ ਪਤ੍ਤਿਨਮਾਹੁ ਵੇਦਗੁਂ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਅਨੁਵਿਦਿਤਂ ਕੇਨ ਕਥਞ੍ਚ ਵੀਰਿਯਵਾਤਿ।
ਆਜਾਨਿਯੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ,
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ”॥

੫੩੪.“ਵੇਦਾਨਿ ਵਿਚੇਯ੍ਯ ਕੇਵਲਾਨਿ, (ਸਭਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸਮਣਾਨਂ ਯਾਨਿਧਤ੍ਥਿ [ਯਾਨਿਪਤ੍ਥਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ।
ਸਬ੍ਬਵੇਦਨਾਸੁ ਵੀਤਰਾਗੋ,
ਸਬ੍ਬਂ ਵੇਦਮਤਿਚ੍ਚ ਵੇਦਗੂ ਸੋ॥

੫੩੫.“ਅਨੁਵਿਚ੍ਚ ਪਪਞ੍ਚਨਾਮਰੂਪਂ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਰੋਗਮੂਲਂ।
ਸਬ੍ਬਰੋਗਮੂਲਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਅਨੁਵਿਦਿਤੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੩੬.“ਵਿਰਤੋ ਇਧ ਸਬ੍ਬਪਾਪਕੇਹਿ, ਨਿਰਯਦੁਕ੍ਖਂ ਅਤਿਚ੍ਚ ਵੀਰਿਯਵਾ ਸੋ।
ਸੋ ਵੀਰਿਯਵਾ ਪਧਾਨਵਾ, ਧੀਰੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ॥

੫੩੭.“ਯਸ੍ਸਸ੍ਸੁ ਲੁਨਾਨਿ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ ਸਙ੍ਗਮੂਲਂ।
ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਮੂਲਬਨ੍ਧਨਾ ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਆਜਾਨਿਯੋ ਤਾਦਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੇ ਤਥਤ੍ਤਾ”ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ...ਪੇ॰... ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ –

੫੩੮.“ਕਿਂ ਪਤ੍ਤਿਨਮਾਹੁ ਸੋਤ੍ਤਿਯਂ, (ਇਤਿ ਸਭਿਯੋ)
ਅਰਿਯਂ ਕੇਨ ਕਥਞ੍ਚ ਚਰਣਵਾਤਿ।
ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ,
ਪੁਟ੍ਠੋ ਮੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ”॥

੫੩੯.“ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਲੋਕੇ, (ਸਭਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜਂ ਯਦਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ।
ਅਭਿਭੁਂ ਅਕਥਂਕਥਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ,
ਅਨਿਘਂ ਸਬ੍ਬਧਿਮਾਹੁ ਸੋਤ੍ਤਿਯੋਤਿ॥

੫੪੦.“ਛੇਤ੍ਵਾ ਆਸਵਾਨਿ ਆਲਯਾਨਿ, ਵਿਦ੍ਵਾ ਸੋ ਨ ਉਪੇਤਿ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਂ।
ਸਞ੍ਞਂ ਤਿਵਿਧਂ ਪਨੁਜ੍ਜ ਪਙ੍ਕਂ, ਕਪ੍ਪਂ ਨੇਤਿ ਤਮਾਹੁ ਅਰਿਯੋਤਿ॥

੫੪੧.‘‘ਯੋ ਇਧ ਚਰਣੇਸੁ ਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤੋ, ਕੁਸਲੋ ਸਬ੍ਬਦਾ ਆਜਾਨਾਤਿ [ਆਜਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਧਮ੍ਮਂ।
ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨ ਸਜ੍ਜਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ [ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰)], ਪਟਿਘਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਚਰਣਵਾ ਸੋ॥

੫੪੨.‘‘ਦੁਕ੍ਖਵੇਪਕ੍ਕਂ ਯਦਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਂ, ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਵਾਪਿ [ਤਿਰਿਯਞ੍ਚਾਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮਜ੍ਝੇ।
ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਯਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਞ੍ਞਚਾਰੀ, ਮਾਯਂ ਮਾਨਮਥੋਪਿ ਲੋਭਕੋਧਂ।
ਪਰਿਯਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਨਾਮਰੂਪਂ, ਤਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਮਾਹੁ ਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਮੁਦਿਤੋ ਉਦਗ੍ਗੋ ਪੀਤਿਸੋਮਨਸ੍ਸਜਾਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿ –

੫੪੩.‘‘ਯਾਨਿ ਚ ਤੀਣਿ ਯਾਨਿ ਚ ਸਟ੍ਠਿ, ਸਮਣਪ੍ਪਵਾਦਸਿਤਾਨਿ [ਸਮਣਪ੍ਪਵਾਦਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਭੂਰਿਪਞ੍ਞ।
ਸਞ੍ਞਕ੍ਖਰਸਞ੍ਞਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿ, ਓਸਰਣਾਨਿ ਵਿਨੇਯ ਓਘਤਮਗਾ॥

੫੪੪.‘‘ਅਨ੍ਤਗੂਸਿ ਪਾਰਗੂ [ਪਾਰਗੂਸਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਅਰਹਾਸਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਖੀਣਾਸਵਂ ਤਂ ਮਞ੍ਞੇ।
ਜੁਤਿਮਾ ਮੁਤਿਮਾ ਪਹੂਤਪਞ੍ਞੋ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਕਰਂ ਅਤਾਰੇਸਿ ਮਂ॥

੫੪੫.‘‘ਯਂ ਮੇ ਕਙ੍ਖਿਤਮਞ੍ਞਾਸਿ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਮਂ ਤਾਰਯਿ ਨਮੋ ਤੇ।
ਮੁਨਿ ਮੋਨਪਥੇਸੁ ਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤ, ਅਖਿਲ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁ ਸੋਰਤੋਸਿ॥

੫੪੬.‘‘ਯਾ ਮੇ ਕਙ੍ਖਾ ਪੁਰੇ ਆਸਿ, ਤਂ ਮੇ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਅਦ੍ਧਾ ਮੁਨੀਸਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੀਵਰਣਾ ਤਵ॥

੫੪੭.‘‘ਉਪਾਯਾਸਾ ਚ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ, ਵਿਦ੍ਧਸ੍ਤਾ ਵਿਨਲ਼ੀਕਤਾ।
ਸੀਤਿਭੂਤੋ ਦਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਧਿਤਿਮਾ ਸਚ੍ਚਨਿਕ੍ਕਮੋ॥

੫੪੮.‘‘ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਨਾਗਨਾਗਸ੍ਸ, ਮਹਾਵੀਰਸ੍ਸ ਭਾਸਤੋ।
ਸਬ੍ਬੇ ਦੇਵਾਨੁਮੋਦਨ੍ਤਿ, ਉਭੋ ਨਾਰਦਪਬ੍ਬਤਾ॥

੫੪੯.‘‘ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾਜਞ੍ਞ, ਨਮੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੁਤ੍ਤਮ।
ਸਦੇਵਕਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ॥

੫੫੦.‘‘ਤੁਵਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੁਵਂ ਸਤ੍ਥਾ, ਤੁਵਂ ਮਾਰਾਭਿਭੂ ਮੁਨਿ।
ਤੁਵਂ ਅਨੁਸਯੇ ਛੇਤ੍ਵਾ, ਤਿਣ੍ਣੋ ਤਾਰੇਸਿ ਮਂ ਪਜਂ॥

੫੫੧.‘‘ਉਪਧੀ ਤੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਆਸਵਾ ਤੇ ਪਦਾਲਿਤਾ।
ਸੀਹੋਸਿ ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ, ਪਹੀਨਭਯਭੇਰਵੋ॥

੫੫੨.

‘‘ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਂ ਯਥਾ ਵਗ੍ਗੁ, ਤੋਯੇ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ [ਤੋਯੇਨ ਨ ਉਪਲਿਪ੍ਪਤਿ (ਸੀ॰), ਤੋਯੇ ਨ ਉਪਲਿਪ੍ਪਤਿ (ਪੀ॰), ਤੋਯੇਨ ਨ ਉਪਲਿਮ੍ਪਤਿ (ਕ॰)]।
ਏਵਂ ਪੁਞ੍ਞੇ ਚ ਪਾਪੇ ਚ, ਉਭਯੇ ਤ੍ਵਂ ਨ ਲਿਮ੍ਪਸਿ।
ਪਾਦੇ ਵੀਰ ਪਸਾਰੇਹਿ, ਸਭਿਯੋ ਵਨ੍ਦਤਿ ਸਤ੍ਥੁਨੋ’’ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਏਸਾਹਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ; ਲਭੇਯ੍ਯਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਯੋ ਖੋ, ਸਭਿਯ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ, ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਤਿ; ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ। ਅਪਿ ਚ ਮੇਤ੍ਥ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਮਤ੍ਤਤਾ ਵਿਦਿਤਾ’’ਤਿ।

‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ, ਅਹਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੁ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯਾ’’ਤਿ। ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਸਭਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ...ਪੇ॰... ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸਭਿਯੋ ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਸਭਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਛਟ੍ਠਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੭. ਸੇਲਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਪੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਆਪਣਂ ਨਾਮ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਪਾਨਂ ਨਿਗਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਪੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਆਪਣਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ’ਤਿ [ਭਗਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ, ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਕੇਣਿਯਂ ਜਟਿਲਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਸਮਾਦਪਿਤੋ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜਿਤੋ ਸਮ੍ਪਹਂਸਿਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕੇਣਿਯਂ ਜਟਿਲਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਹਾ ਖੋ, ਕੇਣਿਯ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ; ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ’’ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਹਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ; ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੇਣਿਯਂ ਜਟਿਲਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਹਾ ਖੋ, ਕੇਣਿਯ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ; ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ’’ਤਿ।

ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮਹਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ, ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ [ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵੇਵ (ਸੀ॰)] ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ। ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਯੇਨ ਸਕੋ ਅਸ੍ਸਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚੇ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ, ਸਮਣੋ ਮੇ ਗੋਤਮੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ, ਯੇਨ ਮੇ ਕਾਯਵੇਯ੍ਯਾਵਟਿਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ’’ਤਿ ਖੋ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਉਦ੍ਧਨਾਨਿ ਖਣਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਕਟ੍ਠਾਨਿ ਫਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਭਾਜਨਾਨਿ ਧੋਵਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਉਦਕਮਣਿਕਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਕੇਣਿਯੋ ਪਨ ਜਟਿਲੋ ਸਾਮਂਯੇਵ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਪਣੇ ਪਟਿਵਸਤਿ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ, ਤੀਣਿ ਚ ਮਾਣਵਕਸਤਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਸੇਲੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੀਹਿ ਮਾਣਵਕਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਜਙ੍ਘਾਵਿਹਾਰਂ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਮਾਨੋ ਅਨੁਵਿਚਰਮਾਨੋ ਯੇਨ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮੇ [ਕੇਣਿਯ੍ਸਮਿਯੇ ਜਟਿਲੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਉਦ੍ਧਨਾਨਿ ਖਣਨ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੇ, ਕੇਣਿਯਂ ਪਨ ਜਟਿਲਂ ਸਾਮਂਯੇਵ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਂ ਪਟਿਯਾਦੇਨ੍ਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਕੇਣਿਯਂ ਜਟਿਲਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਭੋਤੋ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਆਵਾਹੋ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਵਾਹੋ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਾਯਞ੍ਞੋ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ, ਰਾਜਾ ਵਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਲਕਾਯੇਨਾ’’ਤਿ?

‘‘ਨ ਮੇ, ਭੋ ਸੇਲ, ਆਵਾਹੋ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਵਾਹੋ ਵਾ, ਨਾਪਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਲਕਾਯੇਨ; ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਮੇ ਮਹਾਯਞ੍ਞੋ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ। ਅਤ੍ਥਿ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਾਪੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਆਪਣਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ...ਪੇ॰... ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ। ਸੋ ਮੇ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਭੋ ਕੇਣਿਯ, ਵਦੇਸਿ’’? ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਭੋ ਸੇਲ, ਵਦਾਮਿ’’। ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਭੋ ਕੇਣਿਯ, ਵਦੇਸਿ’’? ‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ, ਭੋ ਸੇਲ, ਵਦਾਮੀ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੇਲਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਘੋਸੋਪਿ ਖੋ ਏਸੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਯਦਿਦਂ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ। ਆਗਤਾਨਿ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਮਨ੍ਤੇਸੁ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਵ ਗਤਿਯੋ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ। ਸਚੇ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਕ੍ਕਰਤਨਂ, ਹਤ੍ਥਿਰਤਨਂ, ਅਸ੍ਸਰਤਨਂ, ਮਣਿਰਤਨਂ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨਂ, ਗਹਪਤਿਰਤਨਂ, ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਮਂ। ਪਰੋਸਹਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੂਰਾ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ ਪਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਪਥਵਿਂ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ

ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਅਰਹਂ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ [ਵਿਵਤ੍ਤਚ੍ਛਦ੍ਦੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਕਹਂ ਪਨ, ਭੋ ਕੇਣਿਯ, ਏਤਰਹਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ?

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਬਾਹੁਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਲਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਯੇਨੇਸਾ , ਭੋ ਸੇਲ, ਨੀਲਵਨਰਾਜੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੀਹਿ ਮਾਣਵਕਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਮਾਣਵਕੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਾ ਭੋਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ, ਪਦੇ ਪਦਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਾ। ਦੁਰਾਸਦਾ ਹਿ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ [ਭਵਨ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਸੀਹਾਵ ਏਕਚਰਾ। ਯਦਾ ਚਾਹਂ, ਭੋ, ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਂ, ਮਾ ਮੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਕਥਂ ਓਪਾਤੇਥ; ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਆਗਮੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਸਮਨ੍ਨੇਸਿ [ਸਮ੍ਮਨ੍ਨੇਸਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ, ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚਾਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਪਸ੍ਸਤਿ ਖੋ ਮੇ ਅਯਂ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ, ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾਰੂਪਂ ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਸਿ [ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਸਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਯਥਾ ਅਦ੍ਦਸ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਕੋਸੋਹਿਤਂ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਂ । ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਜਿਵ੍ਹਂ ਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਕਣ੍ਣਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਉਭੋਪਿ ਨਾਸਿਕਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਨਲਾਟਮਣ੍ਡਲਂ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਛਾਦੇਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੇਲਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਖੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ, ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ। ਨੋ ਚ ਖੋ ਨਂ ਜਾਨਾਮਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਾ ਨੋ ਵਾ। ਸੁਤਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ – 'ਯੇ ਤੇ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ, ਤੇ ਸਕੇ ਵਣ੍ਣੇ ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਾਤੁਕਰੋਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਸਾਰੁਪ੍ਪਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਭਿਤ੍ਥਵਿ –

੫੫੩.''ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕਾਯੋ ਸੁਰੁਚਿ, ਸੁਜਾਤੋ ਚਾਰੁਦਸ੍ਸਨੋ।
ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋਸਿ ਭਗਵਾ, ਸੁਸੁਕ੍ਕਦਾਠੋਸਿ ਵੀਰਿਯਵਾ॥

੫੫੪.''ਨਰਸ੍ਸ ਹਿ ਸੁਜਾਤਸ੍ਸ, ਯੇ ਭਵਨ੍ਤਿ ਵਿਯਞ੍ਜਨਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਤਵ ਕਾਯਸ੍ਮਿਂ, ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾ॥

੫੫੫.''ਪਸਨ੍ਨਨੇਤ੍ਤੋ ਸੁਮੁਖੋ, ਬ੍ਰਹਾ ਉਜੁ ਪਤਾਪਵਾ।
ਮਜ੍ਝੇ ਸਮਣਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਆਦਿਚ੍ਚੋਵ ਵਿਰੋਚਸਿ॥

੫੫੬.''ਕਲ੍ਯਾਣਦਸ੍ਸਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਕਞ੍ਚਨਸਨ੍ਨਿਭਤ੍ਤਚੋ।
ਕਿਂ ਤੇ ਸਮਣਭਾਵੇਨ, ਏਵਂ ਉਤ੍ਤਮਵਣ੍ਣਿਨੋ॥

੫੫੭. ''ਰਾਜਾ ਅਰਹਸਿ ਭਵਿਤੁੰ, ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਰਥੇਸਭੋ।
ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ, ਜਮ੍ਬੁਸਣ੍ਡਸ੍ਸ [ਜਮ੍ਬੁਮਣ੍ਡਸ੍ਸ (ਕ॰)] ਇਸ੍ਸਰੋ॥

੫੫੮. ''ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਭੋਗਿਰਾਜਾਨੋ [ਭੋਜਰਾਜਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਅਨੁਯਨ੍ਤਾ [ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ (ਸੀ॰)] ਭਵਨ੍ਤੁ ਤੇ।
ਰਾਜਾਭਿਰਾਜਾ ਮਨੁਜਿਨ੍ਦੋ, ਰਜ੍ਜੰ ਕਾਰੇਹਿ ਗੋਤਮ''॥

੫੫੯. ''ਰਾਜਾਹਮਸ੍ਮਿ ਸੇਲਾਤਿ, (ਭਗਵਾ) ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
ਧਮ੍ਮੇਨ ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤੇਮਿ, ਚਕ੍ਕੰ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯੰ''॥

੫੬੦. ''ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਟਿਜਾਨਾਸਿ, (ਇਤਿ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ) ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ।
'ਧਮ੍ਮੇਨ ਚਕ੍ਕੰ ਵਤ੍ਤੇਮਿ', ਇਤਿ ਭਾਸਸਿ ਗੋਤਮ॥

੫੬੧. ''ਕੋ ਨੁ ਸੇਨਾਪਤਿ ਭੋਤੋ, ਸਾਵਕੋ ਸਤ੍ਥੁਰਨ੍ਵਯੋ।
ਕੋ ਤੇ ਤਮਨੁਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ''॥

੫੬੨. ''ਮਯਾ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਚਕ੍ਕੰ, (ਸੇਲਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕੰ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ।
ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਅਨੁਜਾਤੋ ਤਥਾਗਤੰ॥

੫੬੩. ''ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੰ, ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤੰ।
ਪਹਾਤਬ੍ਬੰ ਪਹੀਨੰ ਮੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ॥

੫੬੪. ''ਵਿਨਯਸ੍ਸੁ ਮਯਿ ਕਙ੍ਖੰ, ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਸ੍ਸੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਭਿਣ੍ਹਸੋ॥

੫੬੫. ''ਯੇਸੰ ਵੇ [ਯੇਸੰ ਵੋ (ਪੀ॰), ਯਸ੍ਸ ਵੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਲੋਕੇ, ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਅਭਿਣ੍ਹਸੋ।
ਸੋਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ॥

੫੬੬. ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੋ ਅਤਿਤੁਲੋ, ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨੋ।
ਸਬ੍ਬਾਮਿਤ੍ਤੇ ਵਸੀਕਤ੍ਵਾ, ਮੋਦਾਮਿ ਅਕੁਤੋਭਯੋ''॥

੫੬੭. ''ਇਮੰ ਭਵਨ੍ਤੋ ਨਿਸਾਮੇਥ, ਯਥਾ ਭਾਸਤਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤੋ ਮਹਾਵੀਰੋ, ਸੀਹੋਵ ਨਦਤੀ ਵਨੇ॥

੫੬੮. ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੰ ਅਤਿਤੁਲੰ, ਮਾਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨੰ।
ਕੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਪ੍ਪਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਅਪਿ ਕਣ੍ਹਾਭਿਜਾਤਿਕੋ॥

੫੬੯. ''ਯੋ ਮੰ ਇਚ੍ਛਤਿ ਅਨ੍ਵੇਤੁ, ਯੋ ਵਾ ਨਿਚ੍ਛਤਿ ਗਚ੍ਛਤੁ।
ਇਧਾਹੰ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਰਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ''॥

੫੭੦. ''ਏਵਞ੍ਚੇ [ਏਤਞ੍ਚੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਰੁਚ੍ਚਤਿ ਭੋਤੋ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ [ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)]।

ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮ, ਵਰਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ''॥

੫੭੧.''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਿਸਤਾ ਇਮੇ, ਯਾਚਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲੀਕਤਾ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਭਗਵਾ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ''॥

੫੭੨.''ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ, (ਸੇਲਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਮਕਾਲਿਕੰ।
ਯਤ੍ਥ ਅਮੋਘਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਤੋ''ਤਿ॥

ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਪਰਿਸੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ, ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ। ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਅਸ੍ਸਮੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਕਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ । ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਯੇਨ ਕੇਣਿਯਸ੍ਸ ਜਟਿਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ।

ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੇਣਿਯੋ ਜਟਿਲੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿੰ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਨੀਚੰ ਆਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਖੋ ਕੇਣਿਯੰ ਜਟਿਲੰ ਭਗਵਾ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿ –

੫੭੩.''ਅਗ੍ਗਿਹੁਤ੍ਤਮੁਖਾ ਯਞ੍ਞਾ, ਸਾਵਿਤ੍ਤੀ ਛਨ੍ਦਸੋ ਮੁਖੰ।
ਰਾਜਾ ਮੁਖੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ, ਨਦੀਨੰ ਸਾਗਰੋ ਮੁਖੰ॥

੫੭੪.''ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਮੁਖੰ ਚਨ੍ਦੋ, ਆਦਿਚ੍ਚੋ ਤਪਤੰ ਮੁਖੰ।
ਪੁਞ੍ਞੰ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨਾਨੰ, ਸਙ੍ਘੋ ਵੇ ਯਜਤੰ ਮੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੇਣਿਯੰ ਜਟਿਲੰ ਇਮਾਹਿ ਗਾਥਾਹਿ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੇਲੋ ਸਪਰਿਸੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇ ...ਪੇ॰... ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਸੇਲੋ ਸਪਰਿਸੋ ਅਰਹਤੰ ਅਹੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੇਲੋ ਸਪਰਿਸੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿੰ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਗਾਥਾਯ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੫੭੫.''ਯੰ ਤੰ ਸਰਣਮਾਗਮ੍ਹ [ਮਾਗਮ੍ਮ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਇਤੋ ਅਟ੍ਠਮਿ ਚਕ੍ਖੁਮ।
ਸਤ੍ਤਰਤ੍ਤੇਨ ਭਗਵਾ, ਦਨ੍ਤਮ੍ਹ ਤਵ ਸਾਸਨੇ॥

੫੭੬.''ਤੁਵੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਤੁਵੰ ਸਤ੍ਥਾ, ਤੁਵੰ ਮਾਰਾਭਿਭੂ ਮੁਨਿ।
ਤੁਵੰ ਅਨੁਸਯੇ ਛੇਤ੍ਵਾ, ਤਿਣ੍ਣੋ ਤਾਰੇਸਿਮੰ ਪਜੰ॥

੫੭੭.''ਉਪਧੀ ਤੇ ਸਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਆਸਵਾ ਤੇ ਪਦਾਲਿਤਾ।
ਸੀਹੋਸਿ [ਸੀਹੋਵ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੦੧)] ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ, ਪਹੀਨਭਯਭੇਰਵੋ॥

੫੭੮.''ਭਿਕ੍ਖਵੋ ਤਿਸਤਾ ਇਮੇ, ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲੀਕਤਾ।

ਪਾਦੇ ਵੀਰ ਪਸਾਰੇਹਿ, ਨਾਗਾ ਵਨੂਨੁ ਸਤ੍ਥਨੋ’’ਤਿ॥

ਸੇਲਸੁਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੮. ਸਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਂ

੫੭੯.ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਮਨਞ੍ਞਾਤਂ , ਮਚ੍ਚਾਨਂ ਇਧ ਜੀਵਿਤਂ।
ਕਸਿਰਞ੍ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਤਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਂਯੁਤਂ॥

੫੮੦.ਨ ਹਿ ਸੋ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਯੇਨ ਜਾਤਾ ਨ ਮਿਯ੍ਯਰੇ।
ਜਰਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਵਾ ਮਰਣਂ, ਏਵਂਧਮ੍ਮਾ ਹਿ ਪਾਣਿਨੋ॥

੫੮੧.ਫਲਾਨਮਿਵ ਪਕ੍ਕਾਨਂ, ਪਾਤੋ ਪਤਨਤੋ [ਪਪਤਤੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰)] ਭਯਂ।
ਏਵਂ ਜਾਤਾਨ ਮਚ੍ਚਾਨਂ, ਨਿਚ੍ਚਂ ਮਰਣਤੋ ਭਯਂ॥

੫੮੨.ਯਥਾਪਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ, ਕਤਾ ਮਤ੍ਤਿਕਭਾਜਨਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਭੇਦਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ [ਭੇਦਪਰਿਯਨ੍ਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਏਵਂ ਮਚ੍ਚਾਨ ਜੀਵਿਤਂ॥

੫੮੩.ਦਹਰਾ ਚ ਮਹਨ੍ਤਾ ਚ, ਯੇ ਬਾਲਾ ਯੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਮਚ੍ਚੁਵਸਂ ਯਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਮਚ੍ਚੁਪਰਾਯਣਾ॥

੫੮੪.ਤੇਸਂ ਮਚ੍ਚੁਪਰੇਤਾਨਂ, ਗਚ੍ਛਤਂ ਪਰਲੋਕਤੋ।
ਨ ਪਿਤਾ ਤਾਯਤੇ ਪੁਤ੍ਤਂ, ਞਾਤੀ ਵਾ ਪਨ ਞਾਤਕੇ॥

੫੮੫.ਪੇਕ੍ਖਤਂ ਯੇਵ ਞਾਤੀਨਂ, ਪਸ੍ਸ ਲਾਲਪਤਂ ਪੁਥੁ।
ਏਕਮੇਕੋਵ ਮਚ੍ਚਾਨਂ, ਗੋਵਜ੍ਝੋ ਵਿਯ ਨੀਯਤਿ [ਨਿਯ੍ਯਤਿ (ਬਹੂਸੁ)]॥

੫੮੬.ਏਵਮਬ੍ਭਾਹਤੋ ਲੋਕੋ, ਮਚ੍ਚੁਨਾ ਚ ਜਰਾਯ ਚ।
ਤਸ੍ਮਾ ਧੀਰਾ ਨ ਸੋਚਨ੍ਤਿ, ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਲੋਕਪਰਿਯਾਯਂ॥

੫੮੭.ਯਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਆਗਤਸ੍ਸ ਗਤਸ੍ਸ ਵਾ।
ਉਭੋ ਅਨ੍ਤੇ ਅਸਮ੍ਪਸ੍ਸਂ, ਨਿਰਤ੍ਥਂ ਪਰਿਦੇਵਸਿ॥

੫੮੮.ਪਰਿਦੇਵਯਮਾਨੋ ਚੇ, ਕਿਞ੍ਚਿਦਤ੍ਥਂ ਉਦਬ੍ਬਹੇ।
ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੋ ਹਿਂਸਮਤ੍ਤਾਨਂ, ਕਯਿਰਾ ਚੇ ਨਂ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ॥

੫੮੯.ਨ ਹਿ ਰੁਣ੍ਣੇਨ ਸੋਕੇਨ, ਸਨ੍ਤਿਂ ਪਪ੍ਪੋਤਿ ਚੇਤਸੋ।
ਭਿਯ੍ਯਸ੍ਸੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੇ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਸਰੀਰਂ ਚੁਪਹਞ੍ਞਤਿ॥

੫੯੦.ਕਿਸੋ ਵਿਵਣ੍ਣੋ ਭਵਤਿ, ਹਿਂਸਮਤ੍ਤਾਨਮਤ੍ਤਨਾ।

ਨ ਤੇਨ ਪੇਤਾ ਪਾਲੇਨ੍ਤਿ, ਨਿਰਤ੍ਥਾ ਪਰਿਦੇਵਨਾ॥

੫੯੧.ਸੋਕਮਪ੍ਪਜਹਂ ਜਨ੍ਤੁ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ।
ਅਨੁਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਕਾਲਙ੍ਕਤਂ [ਕਾਲਕਤਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਸੋਕਸ੍ਸ ਵਸਮਨ੍ਵਗੂ॥

੫੯੨.ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਪਸ੍ਸ ਗਮਿਨੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਨਰੇ।
ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਵਸਮਾਗਮ੍ਮ, ਫਨ੍ਦਨ੍ਤੇਵਿਧ ਪਾਣਿਨੋ॥

੫੯੩.ਯੇਨ ਯੇਨ ਹਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤਂ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਥਾ।
ਏਤਾਦਿਸੋ ਵਿਨਾਭਾਵੋ, ਪਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਂ॥

੫੯੪.ਅਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵੇ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਵਾ ਪਨ ਮਾਣਵੋ।
ਞਾਤਿਸਙ੍ਘਾ ਵਿਨਾ ਹੋਤਿ, ਜਹਾਤਿ ਇਧ ਜੀਵਿਤਂ॥

੫੯੫.ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਪਰਿਦੇਵਿਤਂ।
ਪੇਤਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਨੇਸੋ ਲਬ੍ਭਾ ਮਯਾ ਇਤਿ॥

੫੯੬.ਯਥਾ ਸਰਣਮਾਦਿਤ੍ਤਂ, ਵਾਰਿਨਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਯੇ [ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ (ਸੀ॰ ਕ॰)]।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਧੀਰੋ ਸਪਞ੍ਞੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਕੁਸਲੋ ਨਰੋ।
ਖਿਪ੍ਪਮੁਪ੍ਪਤਿਤਂ ਸੋਕਂ, ਵਾਤੋ ਤੂਲਂਵ ਧਂਸਯੇ॥

੫੯੭.ਪਰਿਦੇਵਂ ਪਜਪ੍ਪਞ੍ਚ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਖਮੇਸਾਨੋ, ਅਬ੍ਬਹੇ ਸਲ੍ਲਮਤ੍ਤਨੋ॥

੫੯੮.ਅਬ੍ਬੂਲ੍ਹਸਲ੍ਲੋ ਅਸਿਤੋ, ਸਨ੍ਤਿਂ ਪਪ੍ਪੁਯ੍ਯ ਚੇਤਸੋ।
ਸਬ੍ਬਸੋਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਅਸੋਕੋ ਹੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋਤਿ॥

ਸਲ੍ਲਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੯. ਵਾਸੇਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਵਿਹਰਤਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਚਙ੍ਕੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤਾਰੁਕ੍ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਜਾਣੁਸ੍ਸੋਣਿ [ਜਾਣੁਸੋਣਿ (ਕ॰)] ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤੋਦੇਯ੍ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ। ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾਨਂ ਮਾਣਵਾਨਂ ਜਙ੍ਘਾਵਿਹਾਰਂ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨਂ [ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾਨਂ ਅਨੁਵਿਚਰਮਾਨਾਨਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਯਮਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਕਥਂ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ?

ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ ਭੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਸੀਲਵਾ ਚ ਹੋਤਿ ਵਤਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ [ਵਤ੍ਤੁਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੫੪)] ਚ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਨੇਵ ਖੋ ਅਸਕ੍ਖਿ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ, ਨ ਪਨ ਅਸਕ੍ਖਿ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਂ ਮਾਣਵਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ।

ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਖੋ, ਭੋ [ਅਯਂ ਭੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਅਯਂ ਖੋ (ਪੀ॰)] ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਵਿਹਰਤਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੇ; ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ...ਪੇ॰... ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। ਆਯਾਮ, ਭੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ। ਯਥਾ ਨੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਤਥਾ ਨਂ ਧਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾ ਮਾਣਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਾਥਾਹਿ ਅਜ੍ਝਭਾਸਿ –

੫੯੯.''ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪਟਿਞ੍ਞਾਤਾ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਮਯਮਸ੍ਮੁਭੋ।
ਅਹਂ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ, ਤਾਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾਯਂ ਮਾਣਵੋ॥

੬੦੦.''ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਯਦਕ੍ਖਾਤਂ, ਤਤ੍ਰ ਕੇਵਲਿਨੋਸ੍ਮਸੇ।
ਪਦਕਸ੍ਮ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾ, ਜਪ੍ਪੇ ਆਚਰਿਯਸਾਦਿਸਾ॥

੬੦੧.''ਤੇਸਂ ਨੋ ਜਾਤਿਵਾਦਸ੍ਮਿਂ, ਵਿਵਾਦੋ ਅਤ੍ਥਿ ਗੋਤਮ।
ਜਾਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤਿ, ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਇਤਿ ਭਾਸਤਿ।
ਅਹਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮੁਨਾ [ਕਮ੍ਮਨਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ] ਬ੍ਰੂਮਿ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਹਿ ਚਕ੍ਖੁਮ॥

੬੦੨.''ਤੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮਯਂ ਉਭੋ।
ਭਵਨ੍ਤਂ [ਭਗਵਨ੍ਤਂ (ਕ॰)] ਪੁਟ੍ਠੁਮਾਗਮ੍ਹਾ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਇਤਿ ਵਿਸ੍ਸੁਤਂ॥

੬੦੩.''ਚਨ੍ਦਂ ਯਥਾ ਖਯਾਤੀਤਂ, ਪੇਚ੍ਚ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਜਨਾ।
ਵਨ੍ਦਮਾਨਾ ਨਮਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਲੋਕਸ੍ਮਿ ਗੋਤਮਂ॥

੬੦੪.''ਚਕ੍ਖੁਂ ਲੋਕੇ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਮਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ ਗੋਤਮਂ।
ਜਾਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਭਵਤਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ।
ਅਜਾਨਤਂ ਨੋ ਪਬ੍ਰੂਹਿ, ਯਥਾ ਜਾਨੇਮੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ''॥

੬੦੫.''ਤੇਸਂ ਵੋ ਅਹਂ ਬ੍ਯਕ੍ਖਿਸ੍ਸਂ, (ਵਾਸੇਟ੍ਠਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਂ ਯਥਾਤਥਂ।
ਜਾਤਿਵਿਭਙ੍ਗਂ ਪਾਣਾਨਂ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੦੬.''ਤਿਣਰੁਕ੍ਖੇਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਨ ਚਾਪਿ ਪਟਿਜਾਨਰੇ।
ਲਿਙ੍ਗਂ ਜਾਤਿਮਯਂ ਤੇਸਂ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੦੭.‘‘ਤਤੋ ਕੀਟੇ ਪਟਙ੍ਗੇ ਚ, ਯਾਵ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕੇ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਤੇਸੰ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੦੮.‘‘ਚਤੁਪ੍ਪਦੇਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਚ ਮਹਲ੍ਲਕੇ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਤੇਸੰ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੦੯.‘‘ਪਾਦੂਦਰੇਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਉਰਗੇ ਦੀਘਪਿਟ੍ਠਿਕੇ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਤੇਸੰ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੧੦.‘‘ਤਤੋ ਮਚ੍ਛੇਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਓਦਕੇ ਵਾਰਿਗੋਚਰੇ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਤੇਸੰ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੧੧.‘‘ਤਤੋ ਪਕ੍ਖੀਪਿ ਜਾਨਾਥ, ਪਤ੍ਤਯਾਨੇ ਵਿਹਙ੍ਗਮੇ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਤੇਸੰ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਾ ਹਿ ਜਾਤਿਯੋ॥

੬੧੨.‘‘ਯਥਾ ਏਤਾਸੁ ਜਾਤੀਸੁ, ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਪੁਥੁ।
ਏਵੰ ਨਤ੍ਥਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਪੁਥੁ॥

੬੧੩.‘‘ਨ ਕੇਸੇਹਿ ਨ ਸੀਸੇਨ, ਨ ਕਣ੍ਣੇਹਿ ਨ ਅਕ੍ਖਿਭਿ।
ਨ ਮੁਖੇਨ ਨ ਨਾਸਾਯ, ਨ ਓਟ੍ਠੇਹਿ ਭਮੂਹਿ ਵਾ॥

੬੧੪.‘‘ਨ ਗੀਵਾਯ ਨ ਅਂਸੇਹਿ, ਨ ਉਦਰੇਨ ਨ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ।
ਨ ਸੋਣਿਯਾ ਨ ਉਰਸਾ, ਨ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਨ ਮੇਥੁਨੇ [ਨ ਸਮ੍ਬਾਧਾ ਨ ਮੇਥੁਨਾ (ਸਜ਼ਾ॰ ਕ॰)]॥

੬੧੫.‘‘ਨ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਨ ਪਾਦੇਹਿ, ਨਾਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਨਖੇਹਿ ਵਾ।
ਨ ਜਙ੍ਘਾਹਿ ਨ ਊਰੂਹਿ, ਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਸਰੇਨ ਵਾ।
ਲਿਙ੍ਗੰ ਜਾਤਿਮਯੰ ਨੇਵ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਸੁ ਜਾਤਿਸੁ॥

੬੧੬.‘‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਰੀਰੇਸੁ [ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਸਸਰੀਰੇਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਮਨੁਸ੍ਸੇਸ੍ਵੇਤੰ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਵੋਕਾਰਞ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਸਮਞ੍ਞਾਯ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੬੧੭.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਗੋਰਕ੍ਖੰ ਉਪਜੀਵਤਿ।
ਏਵੰ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਕਸ੍ਸਕੋ ਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੧੮.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪੇਨ ਜੀਵਤਿ।
ਏਵੰ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਸਿਪ੍ਪਿਕੋ ਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੧੯.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਵੋਹਾਰੰ ਉਪਜੀਵਤਿ।
ਏਵੰ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਵਾਣਿਜੋ ਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੦.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਪਰਪੇਸ੍ਸੇਨ ਜੀਵਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਪੇਸ੍ਸਿਕੋ [ਪੇਸ੍ਸਕੋ (ਕ॰)] ਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੧.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਉਪਜੀਵਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਚੋਰੋ ਏਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੨.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਇਸ੍ਸਤ੍ਥਂ ਉਪਜੀਵਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਯੋਧਾਜੀਵੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੩.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਪੋਰੋਹਿਚ੍ਚੇਨ ਜੀਵਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਯਾਜਕੋ ਏਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੪.‘‘ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ, ਗਾਮਂ ਰਟ੍ਠਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਤਿ।

ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਰਾਜਾ ਏਸੋ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੨੫.‘‘ਨ ਚਾਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਯੋਨਿਜਂ ਮਤ੍ਤਿਸਮ੍ਭਵਂ।

ਭੋਵਾਦਿ ਨਾਮ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਸਚੇ [ਸ ਵੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਹੋਤਿ ਸਕਿਞ੍ਚਨੋ।

ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੨੬.‘‘ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਜਨਂ ਛੇਤ੍ਵਾ, ਸੋ ਵੇ ਨ ਪਰਿਤਸ੍ਸਤਿ।

ਸਙ੍ਗਾਤਿਗਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੨੭.‘‘ਛੇਤ੍ਵਾ ਨਦ੍ਧਿਂ ਵਰਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਸਨ੍ਦਾਨਂ ਸਹਨੁਕ੍ਕਮਂ।

ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਲਿਘਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੨੮.‘‘ਅਕ੍ਕੋਸਂ ਵਧਬਨ੍ਧਞ੍ਚ, ਅਦੁਟ੍ਠੋ ਯੋ ਤਿਤਿਕ੍ਖਤਿ।

ਖਨ੍ਤੀਬਲਂ ਬਲਾਨੀਕਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੨੯.‘‘ਅਕ੍ਕੋਧਨਂ ਵਤਵਨ੍ਤਂ, ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਦਂ।

ਦਨ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤਿਮਸਾਰੀਰਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੦.‘‘ਵਾਰਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਵ, ਆਰਗ੍ਗੇਰਿਵ ਸਾਸਪੋ।

ਯੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੧.‘‘ਯੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਇਧੇਵ ਖਯਮਤ੍ਤਨੋ।

ਪਨ੍ਨਭਾਰਂ ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੨.‘‘ਗਮ੍ਭੀਰਪਞ੍ਞਂ ਮੇਧਾਵਿਂ, ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦਂ।

ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੩.‘‘ਅਸੰਸਟ੍ਠਂ ਗਹਟ੍ਠੇਹਿ, ਅਨਾਗਾਰੇਹਿ ਚੂਭਯਂ।
ਅਨੋਕਸਾਰਿਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੪.‘‘ਨਿਧਾਯ ਦਣ੍ਡਂ ਭੂਤੇਸੁ, ਤਸੇਸੁ ਥਾਵਰੇਸੁ ਚ।
ਯੋ ਨ ਹਨ੍ਤਿ ਨ ਘਾਤੇਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੫.‘‘ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧੇਸੁ, ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬੁਤਂ।
ਸਾਦਾਨੇਸੁ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੬.‘‘ਯਸ੍ਸ ਰਾਗੋ ਚ ਦੋਸੋ ਚ, ਮਾਨੋ ਮਕ੍ਖੋ ਚ ਪਾਤਿਤੋ।
ਸਾਸਪੋਰਿਵ ਆਰਗ੍ਗਾ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੭.‘‘ਅਕਕ੍ਕਸਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਂ, ਗਿਰਂ ਸਚ੍ਚਮੁਦੀਰਯੇ।
ਯਾਯ ਨਾਭਿਸਜੇ ਕਞ੍ਚਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੮.‘‘ਯੋਧ ਦੀਘਂ ਵ ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ, ਅਣੁਂ ਥੂਲਂ ਸੁਭਾਸੁਭਂ।
ਲੋਕੇ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਦਿਯਤਿ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੩੯.‘‘ਆਸਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮ੍ਹਿ ਚ।
ਨਿਰਾਸਾਸਂ [ਨਿਰਾਸਯਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਨਿਰਾਸਕਂ (?)] ਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੦.‘‘ਯਸ੍ਸਾਲਯਾ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾਯ ਅਕਥਂਕਥੀ।
ਅਮਤੋਗਧਮਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੧.‘‘ਯੋਧ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚ ਪਾਪਞ੍ਚ, ਉਭੋ ਸਙ੍ਗਮੁਪਚ੍ਚਗਾ।
ਅਸੋਕਂ ਵਿਰਜਂ ਸੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੨.‘‘ਚਨ੍ਦਂਵ ਵਿਮਲਂ ਸੁਦ੍ਧਂ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਮਨਾਵਿਲਂ।
ਨਨ੍ਦੀਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੩.‘‘ਯੋਮਂ ਪਲਿਪਥਂ ਦੁਗ੍ਗਂ, ਸਂਸਾਰਂ ਮੋਹਮਚ੍ਚਗਾ।
ਤਿਣ੍ਣੋ ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਝਾਯੀ, ਅਨੇਜੋ ਅਕਥਂਕਥੀ।
ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੪.‘‘ਯੋਧ ਕਾਮੇ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਅਨਾਗਾਰੋ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ।
ਕਾਮਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੫.‘‘ਯੋਧ ਤਣ੍ਹਂ ਪਹਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਅਨਾਗਾਰੋ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ।
ਤਣ੍ਹਾਭਵਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੬.‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਨੁਸਕਂ ਯੋਗਂ, ਦਿਬ੍ਬਂ ਯੋਗਂ ਉਪਚ੍ਚਗਾ।
ਸਬ੍ਬਯੋਗਵਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੭.‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਰਤਿਞ੍ਚ ਅਰਤਿਂ, ਸੀਤਿਭੂਤਂ ਨਿਰੂਪਧਿਂ।
ਸਬ੍ਬਲੋਕਾਭਿਭੁਂ ਵੀਰਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੮.‘‘ਚੁਤਿਂ ਯੋ ਵੇਦਿ [ਯੋ’ਵੇਤਿ (?) ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕੇ ੯੯ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ] ਸੱਤਾਨਂ, ਉਪਪੱਤਿਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ।
ਅਸੱਤਂ ਸੁਗਤਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੪੯.‘‘ਯਸ੍ਸ ਗਤਿਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੇਵਾ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਮਾਨੁਸਾ।
ਖੀਣਾਸਵਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੫੦.‘‘ਯਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਚ, ਮਜ੍ਝੇ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।
ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੫੧.‘‘ਉਸਭਂ ਪਵਰਂ ਵੀਰਂ, ਮਹੇਸਿਂ ਵਿਜਿਤਾਵਿਨਂ।
ਅਨੇਜਂ ਨ੍ਹਾਤਕਂ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੫੨.‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਯੋ ਵੇਦਿ [ਯੋ’ਵੇਤਿ (?) ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕੇ ੯੯ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਾ], ਸਗ੍ਗਾਪਾਯਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਅਥੋ ਜਾਤਿਕ੍ਖਯਂ ਪੱਤੋ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ॥

੬੫੩.‘‘ਸਮਞ੍ਞਾ ਹੇਸਾ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, ਨਾਮਗੋੱਤਂ ਪਕਪ੍ਪਿਤਂ।
ਸਮ੍ਮੁਚ੍ਚਾ ਸਮੁਦਾਗਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਕਪ੍ਪਿਤਂ॥

੬੫੪.‘‘ਦੀਘਰੱਤਮਨੁਸਯਿਤਂ, ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਮਜਾਨਤਂ।
ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਨੋ [ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਤੇ (ਅਟ੍ਠ॰) ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੬੦] ਪਬ੍ਰੁਵਨ੍ਤਿ, ਜਾਤਿਯਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੫੫.‘‘ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਚ੍ਚਾ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤਿ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੬੫੬.‘‘ਕਸ੍ਸਕੋ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ, ਸਿਪ੍ਪਿਕੋ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ।
ਵਾਣਿਜੋ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ, ਪੇਸ੍ਸਿਕੋ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ॥

੬੫੭.‘‘ਚੋਰੋਪਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ, ਯੋਧਾਜੀਵੋਪਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ।
ਯਾਜਕੋ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਹੋਤਿ, ਰਾਜਾਪਿ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮੁਨਾ॥

੬੫੮.‘‘ਏਵਮੇਤਂ ਯਥਾਭੂਤਂ, ਕਮ੍ਮਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ।
ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਦਸ੍ਸਾ, ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਕੋਵਿਦਾ॥

੬੫੯.‘‘ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਵਤ੍ਤਤਿ ਲੋਕੋ, ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਵਤ੍ਤਤਿ ਪਜਾ।
ਕਮ੍ਮਨਿਬਨ੍ਧਨਾ ਸਤ੍ਤਾ, ਰਥਸ੍ਸਾਣੀਵ ਯਾਯਤੋ॥

੬੬੦.‘‘ਤਪੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ, ਸਂਯਮੇਨ ਦਮੇਨ ਚ।
ਏਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਹੋਤਿ, ਏਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮੁਤ੍ਤਮਂ॥

੬੬੧.‘‘ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਨ੍ਤੋ ਖੀਣਪੁਨਬ੍ਭਵੋ।
ਏਵਂ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਜਾਨਾਹਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਕੋ ਵਿਜਾਨਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾ ਮਾਣਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ…ਪੇ॰… ਉਪਾਸਕੇ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤੇ [ਪਾਣੁਪੇਤਂ (ਕ॰)] ਸਰਣਂ ਗਤੇ’’ਤਿ।

ਵਾਸੇਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਂ ਨਵਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੦. ਕੋਕਾਲਿਕਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ, ਪਾਪਿਕਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਨਂ ਵਸਂ ਗਤਾ’’ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕੋਕਾਲਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਾ ਹੇਵਂ, ਕੋਕਾਲਿਕ, ਮਾ ਹੇਵਂ, ਕੋਕਾਲਿਕ! ਪਸਾਦੇਹਿ, ਕੋਕਾਲਿਕ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ। ਪੇਸਲਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ’’ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ…ਪੇ॰… ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸਦ੍ਧਾਯਿਕੋ ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ, ਅਥ ਖੋ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ, ਪਾਪਿਕਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਨਂ ਵਸਂ ਗਤਾ’’ਤਿ। ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੋਕਾਲਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਾ ਹੇਵਂ, ਕੋਕਾਲਿਕ , ਮਾ ਹੇਵਂ, ਕੋਕਾਲਿਕ! ਪਸਾਦੇਹਿ, ਕੋਕਾਲਿਕ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ। ਪੇਸਲਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਚਿਰਪ੍ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਕੋਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤੀਹਿ ਪਿਲ਼ਕਾਹਿ ਸਬ੍ਬੋ ਕਾਯੋ ਫੁਟੋ [ਫੁਟ੍ਠੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਹੋਸਿ; ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮੁਗ੍ਗਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਮੁਗ੍ਗਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਲ਼ਾਯਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਕਲ਼ਾਯਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੋਲਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਕੋਲਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕੋਲਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਕੋਲਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਮਲਕਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਆਮਲਕਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬੇਲ਼ੁਵਸਲਾਟੁਕਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਬੇਲ਼ੁਵਸਲਾਟੁਕਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਿਲ੍ਲਮਤ੍ਤਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ; ਬਿਲ੍ਲਮਤ੍ਤਿਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਪੁਬ੍ਬਞ੍ਚ ਲੋਹਿਤਞ੍ਚ ਪਗ੍ਘਰਿਂਸੁ। ਅਥ ਖੋ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨੇਵਾਬਾਧੇਨ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਚ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਦੁਮਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਘਾਤੇਤ੍ਵਾ ।

ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਵਣ੍ਣੋ ਕੇਵਲਕਪ੍ਪਂ ਜੇਤਵਨਂ ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ । ਏਕਮਨ੍ਤਂ, ਠਿਤੋ ਖੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕੋਕਾਲਿਕੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ; ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਦੁਮਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਘਾਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ; ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਤ੍ਤਿੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ...ਪੇ॰... ਇਦਮਵੋਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ, ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾ ਮੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵਨ੍ਤਰਧਾਯੀ''ਤਿ।

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕੀਵਦੀਘੰ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਦੁਮੇ ਨਿਰਯੇ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣ''ਨ੍ਤਿ? ''ਦੀਘੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਦੁਮੇ ਨਿਰਯੇ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣੰ; ਤੰ ਨ ਸੁਕਰੰ ਸਙ੍ਖਾਤੁੰ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਮਾ [ਉਪਮੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਕ੍ਕਾ, ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ –

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿਖਾਰਿਕੋ ਕੋਸਲਕੋ ਤਿਲਵਾਹੋ; ਤਤੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਏਕਮੇਕੰ ਤਿਲੰ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ। ਖਿਪ੍ਪਤਰੰ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੀਸਤਿਖਾਰਿਕੋ ਕੋਸਲਕੋ ਤਿਲਵਾਹੋ ਇਮਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਯੰ ਪਰਿਯਾਦਾਨੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਨਤ੍ਵੇਵ ਏਕੋ ਅਬ੍ਬੁਦੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਅਬਬੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਅਬਬਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਅਹਹੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਅਹਹਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਅਟਟੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਅਟਟਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਕੁਮੁਦੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਕੁਮੁਦਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਸੋਗਨ੍ਧਿਕੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਸੋਗਨ੍ਧਿਕਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਉਪ੍ਪਲਕੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਉਪ੍ਪਲਕਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕੋ ਨਿਰਯੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵੀਸਤਿ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾ ਨਿਰਯਾ ਏਵਮੇਕੋ ਪਦੁਮੋ ਨਿਰਯੋ। ਪਦੁਮੰ ਖੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਰਯੰ ਕੋਕਾਲਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਆਘਾਤੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ, ਇਦੰ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੬੬੨.''ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਜਾਤਸ੍ਸ, ਕੁਠਾਰੀ [ਕੁਧਾਰੀ (ਕ॰)] ਜਾਯਤੇ ਮੁਖੇ।
ਯਾਯ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨੰ, ਬਾਲੋ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੰ ਭਣੰ॥

੬੬੩.''ਯੋ ਨਿਨ੍ਦਿਯੰ ਪਸੰਸਤਿ, ਤੰ ਵਾ ਨਿਨ੍ਦਤਿ ਯੋ ਪਸੰਸਿਯੋ।
ਵਿਚਿਨਾਤਿ ਮੁਖੇਨ ਸੋ ਕਲਿੰ, ਕਲਿਨਾ ਤੇਨ ਸੁਖੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ॥

੬੬੪.''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਅਯੰ ਕਲਿ, ਯੋ ਅਕ੍ਖੇਸੁ ਧਨਪਰਾਜਯੋ।
ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਸਹਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ, ਅਯਮੇਵ ਮਹਤ੍ਤਰੋ [ਮਹਨ੍ਤਕਰੋ (ਸੀ॰)] ਕਲਿ।
ਯੋ ਸੁਗਤੇਸੁ ਮਨੰ ਪਦੋਸਯੇ॥

੬੬੫.''ਸਤੰ ਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦਾਨੰ, ਛਤ੍ਤਿੰਸਤਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਅਬ੍ਬੁਦਾਨਿ [ਅਬ੍ਬੁਦਾਨੰ (ਕ॰)]।
ਯਮਰਿਯਗਰਹੀ ਨਿਰਯੰ ਉਪੇਤਿ, ਵਾਚੰ ਮਨਞ੍ਚ ਪਣਿਧਾਯ ਪਾਪਕੰ॥

੬੬੬.''ਅਭੂਤਵਾਦੀ ਨਿਰਯੰ ਉਪੇਤਿ, ਯੋ ਵਾਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਕਰੋਮਿਚਾਹ।
ਉਭੋਪਿ ਤੇ ਪੇਚ੍ਚ ਸਮਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਨਿਹੀਨਕਮ੍ਮਾ ਮਨੁਜਾ ਪਰਤ੍ਥ॥

੬੬੭.''ਯੋ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਨਰਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪੋਸਸ੍ਸ ਅਨਙ੍ਗਣਸ੍ਸ।

ਤਮੇਵ ਬਾਲੰ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਪਾਪੰ, ਸੁਖੁਮੋ ਰਜੋ ਪਟਿਵਾਤੰਵ ਖਿਤ੍ਤੋ॥

੬੬੮.''ਯੋ ਲੋਭਗੁਣੇ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਵਚਸਾ ਪਰਿਭਾਸਤਿ ਅਞ੍ਞੇ।
ਅਸਦ੍ਧੋ ਕਦਰਿਯੋ ਅਵਦਞ੍ਞੂ, ਮਚ੍ਛਰਿ ਪੇਸੁਣਿਯੰ [ਪੇਸੁਣਿਯਸ੍ਮਿੰ (ਬਹੂਸੁ)] ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੋ॥

੬੬੯.''ਮੁਖਦੁਗ੍ਗ ਵਿਭੂਤ ਅਨਰਿਯ, ਭੂਨਹੁ [ਭੁਨਹਤ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪਾਪਕ ਦੁਕ੍ਕਟਕਾਰਿ।
ਪੁਰਿਸਨ੍ਤ ਕਲੀ ਅਵਜਾਤ, ਮਾ ਬਹੁਭਾਣਿਧ ਨੇਰਯਿਕੋਸਿ॥

੬੭੦.''ਰਜਮਾਕਿਰਸੀ ਅਹਿਤਾਯ, ਸਨ੍ਤੇ ਗਰਹਸਿ ਕਿਬ੍ਬਿਸਕਾਰੀ।
ਬਹੂਨਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ਗਚ੍ਛਸਿ ਖੋ ਪਪਤੰ ਚਿਰਰਤ੍ਤੰ॥

੬੭੧.''ਨ ਹਿ ਨਸ੍ਸਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਕਮ੍ਮੰ, ਏਤਿ ਹਤੰ ਲਭਤੇਵ ਸੁਵਾਮਿ।
ਦੁਕ੍ਖੰ ਮਨ੍ਦੋ ਪਰਲੋਕੇ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਕਿਬ੍ਬਿਸਕਾਰੀ॥

੬੭੨.''ਅਯੋਸਙ੍ਕੁਸਮਾਹਤਟ੍ਠਾਨੰ , ਤਿਣ੍ਹਧਾਰਮਯਸੂਲਮੁਪੇਤਿ।
ਅਥ ਤਤ੍ਤਅਯੋਗੁਲ਼ਸਨ੍ਨਿਭੰ, ਭੋਜਨਮਤ੍ਥਿ ਤਥਾ ਪਤਿਰੂਪੰ॥

੬੭੩.''ਨ ਹਿ ਵਗ੍ਗੁ ਵਦਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾ, ਨਾਭਿਜਵਨ੍ਤਿ ਨ ਤਾਣਮੁਪੇਨ੍ਤਿ।
ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਸਨ੍ਥਤੇ ਸਯਨ੍ਤਿ [ਸੇਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਗਿਨਿਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ॥

੬੭੪.''ਜਾਲੇਨ ਚ ਓਨਹਿਯਾਨ, ਤਤ੍ਥ ਹਨਨ੍ਤਿ ਅਯੋਮਯਕੂਟੇਭਿ [ਅਯੋਮਯਕੂਟੇਹਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਅਨ੍ਧੰਵ ਤਿਮਿਸਮਾਯਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਵਿਤਤਞ੍ਹਿ ਯਥਾ ਮਹਿਕਾਯੋ॥

੬੭੫.''ਅਥ ਲੋਹਮਯੰ ਪਨ ਕੁਮ੍ਭਿੰ, ਗਿਨਿਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ।
ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਹਿ ਤਾਸੁ ਚਿਰਰਤ੍ਤੰ, ਅਗ੍ਗਿਨਿਸਮਾਸੁ [ਗਿਨਿਸ੍ਸਮਾਸੁ (ਕ॰)] ਸਮੁਪ੍ਪਿਲਵਾਤੇ॥

੬੭੬.''ਅਥ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਮਿਸ੍ਸੇ, ਤਤ੍ਥ ਕਿੰ ਪਚ੍ਚਤਿ ਕਿਬ੍ਬਿਸਕਾਰੀ।
ਯੰ ਯੰ ਦਿਸਕੰ [ਦਿਸਤੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਅਧਿਸੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਸਮ੍ਫੁਸਮਾਨੋ॥

੬੭੭.''ਪੁਲ਼ਵਾਵਸਥੇ ਸਲਿਲਸ੍ਮਿੰ, ਤਤ੍ਥ ਕਿੰ ਪਚ੍ਚਤਿ ਕਿਬ੍ਬਿਸਕਾਰੀ।
ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਹਿ ਤੀਰਮਪਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਸਮਾ ਹਿ ਸਮਨ੍ਤਕਪਲ੍ਲਾ॥

੬੭੮.''ਅਸਿਪਤ੍ਤਵਨੰ ਪਨ ਤਿਣ੍ਹੰ, ਤੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਛਿਦਗਤ੍ਤਾ।
ਜਿਵ੍ਹੰ ਬਲਿਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਆਰਜਯਾਰਜਯਾ ਵਿਹਨਨ੍ਤਿ॥

੬੭੯.''ਅਥ ਵੇਤਰਣਿੰ ਪਨ ਦੁਗ੍ਗੰ, ਤਿਣ੍ਹਧਾਰਖੁਰਧਾਰਮੁਪੇਨ੍ਤਿ।
ਤਤ੍ਥ ਮਨ੍ਦਾ ਪਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਾਪਕਰਾ ਪਾਪਾਨਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ॥

੬੮੦.''ਖਾਦਨ੍ਤਿ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਰੁਦਨ੍ਤੇ, ਸਾਮਾ ਸਬਲਾ ਕਾਕੋਲਗਣਾ ਚ।

ਸੋਣਾ ਸਿङ्ਗਾਲਾ [ਸਿਗਾਲਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਟਿਗਿਦ੍ਧਾ [ਪਟਿਗਿਜ੍ਝਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਕੁਲਲਾ ਵਾਯਸਾ ਚ [ਕੁਲਲਾ ਚ ਵਾਯਸਾ (?)] ਵਿਤੁਦਨ੍ਤਿ॥

੬੮੧.‘‘ਕਿਚ੍ਛਾ ਵਤਯਂ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਿ, ਯਂ ਜਨੋ ਫੁਸਤਿ [ਪਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਕਿਬ੍ਬਿਸਕਾਰੀ।
ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਜੀਵਿਤਸੇਸੇ, ਕਿਚ੍ਚਕਰੋ ਸਿਯਾ ਨਰੋ ਨ ਚਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇ॥

੬੮੨.‘‘ਤੇ ਗਣਿਤਾ ਵਿਦੂਹਿ ਤਿਲਵਾਹਾ, ਯੇ ਪਦੁਮੇ ਨਿਰਯੇ ਉਪਨੀਤਾ।
ਨਹੁਤਾਨਿ ਹਿ ਕੋਟਿਯੋ ਪਞ੍ਚ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੋਟਿਸਤਾਨਿ ਪੁਨਞ੍ਞਾ [ਪਨਯਜੇ (ਕ॰)]॥

੬੮੩.‘‘ਯਾਵ ਦੁਖਾ [ਦੁਕ੍ਖਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਦੁਕ੍ਖ (ਪੀ॰ ਕ॰)] ਨਿਰਯਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਤਾਵ ਚਿਰਂ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ।
ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਚਿਪੇਸਲਸਾਧੁਗੁਣੇਸੁ, ਵਾਚਂ ਮਨਂ ਸਤਤਂ [ਪਕਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਰਿਰਕ੍ਖੇ’’ਤਿ॥

ਕੋਕਾਲਿਕਸੁਤ੍ਤਂ ਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੧. ਨਾਲਕਸੁਤ੍ਤਂ

੬੮੪.ਆਨਨ੍ਦਜਾਤੇ ਤਿਦਸਗਣੇ ਪਤੀਤੇ, ਸਕ੍ਕਞ੍ਚ ਇਨ੍ਦਂ ਸੁਚਿਵਸਨੇ ਚ ਦੇਵੇ।
ਦੁਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰਿਵ ਥੋਮਯਨ੍ਤੇ, ਅਸਿਤੋ ਇਸਿ ਅਦ੍ਦਸ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰੇ॥

੬੮੫.ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਦੇਵੇ ਮੁਦਿਤਮਨੇ ਉਦਗ੍ਗੇ, ਚਿਤ੍ਤਿਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਨ ਇਦਮਵੋਚ [ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਮਵੋਚਾਸਿ (ਸੀ॰)] ਤਤ੍ਥ।
‘‘ਕਿਂ ਦੇਵਸਙ੍ਘੋ ਅਤਿਰਿਵ ਕਲ੍ਯਰੂਪੋ, ਦੁਸ੍ਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਮਯਥ [ਭਮਯਥ (ਸੀ॰)] ਕਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ॥

੬੮੬.‘‘ਯਦਾਪਿ ਆਸੀ ਅਸੁਰੇਹਿ ਸङ्ਗਮੋ, ਜਯੋ ਸੁਰਾਨਂ ਅਸੁਰਾ ਪਰਾਜਿਤਾ॥
ਤਦਾਪਿ ਨੇਤਾਦਿਸੋ ਲੋਮਹਂਸਨੋ, ਕਿਮਬ੍ਭੁਤਂ ਦਟ੍ਠੁ ਮਰੂ ਪਮੋਦਿਤਾ॥

੬੮੭.‘‘ਸੇਲ੍ਲੇਨ੍ਤਿ ਗਾਯਨ੍ਤਿ ਚ ਵਾਦਯਨ੍ਤਿ ਚ, ਭੁਜਾਨਿ ਫੋਟੇਨ੍ਤਿ [ਪੋਠੇਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਪੋਥੇਨ੍ਤਿ (ਕ॰)] ਚ ਨਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਚ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਵੋਹਂ ਮੇਰੁਮੁਦ੍ਧਵਾਸਿਨੇ, ਧੁਨਾਥ ਮੇ ਸਂਸਯਂ ਖਿਪ੍ਪ ਮਾਰਿਸਾ’’॥

੬੮੮.‘‘ਸੋ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਰਤਨਵਰੋ ਅਤੁਲ੍ਯੋ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਹਿਤਸੁਖਤ੍ਥਾਯ [ਹਿਤਸੁਖਤਾਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਜਾਤੋ।
ਸਕ੍ਯਾਨ ਗਾਮੇ ਜਨਪਦੇ ਲੁਮ੍ਬਿਨੇਯ੍ਯੇ, ਤੇਨਮ੍ਹ ਤੁਟ੍ਠਾ ਅਤਿਰਿਵ ਕਲ੍ਯਰੂਪਾ॥

੬੮੯.‘‘ਸੋ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮੋ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਨਰਾਸਭੋ ਸਬ੍ਬਪਜਾਨਮੁਤ੍ਤਮੋ।
ਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਿ ਚਕ੍ਕਮਿਸਿਵ੍ਹਯੇ ਵਨੇ, ਨਦਂਵ ਸੀਹੋ ਬਲਵਾ ਮਿਗਾਭਿਭੂ’’॥

੬੯੦.ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤੁਰਿਤਮਵਸਰੀ ਸੋ, ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਸ੍ਸ ਤਦ ਭਵਨਂ ਉਪਾਵਿਸਿ [ਉਪਾਗਮਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।
ਨਿਸਜ੍ਜ ਤਤ੍ਥ ਇਦਮਵੋਚਾਸਿ ਸਕ੍ਯੇ, ‘‘ਕੁਹਿਂ ਕੁਮਾਰੋ ਅਹਮਪਿ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ’’॥

੬੯੧.ਤਤੋ ਕੁਮਾਰਂ ਜਲਿਤਮਿਵ ਸੁਵਣ੍ਣਂ, ਉਕ੍ਕਾਮੁਖੇਵ ਸੁਕੁਸਲਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠਂ [ਸੁਕੁਸਲੇਨ ਸਮ੍ਪਹਟ੍ਠਂ (ਕ॰)]।
ਦਦ੍ਦਲ੍ਲਮਾਨਂ [ਦਦ੍ਦਲ੍ਹਮਾਨਂ (ਕ॰)] ਸਿਰਿਯਾ ਅਨੋਮਵਣ੍ਣਂ, ਦਸ੍ਸੇਸੁ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਸਿਤਵ੍ਹਯਸ੍ਸ ਸਕ੍ਯਾ॥

੬੯੨.ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਂ ਸਿਖਿਮਿਵ ਪਜ੍ਜਲਨ੍ਤਂ, ਤਾਰਾਸਭਂਵ ਨਭਸਿਗਮਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ।
ਸੂਰਿਯਂ ਤਪਨ੍ਤਂ ਸਰਦਰਿਵਬ੍ਭਮੁਤ੍ਤਂ, ਆਨਨ੍ਦਜਾਤੋ ਵਿਪੁਲਮਲਤ੍ਥ ਪੀਤਿਂ॥

੬੯੩.ਅਨੇਕਸਾਖਞ੍ਚ ਸਹਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਂ, ਛਤ੍ਤਂ ਮਰੂ ਧਾਰਯੁਮਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ।
ਸੁਵਣ੍ਣਦਣ੍ਡਾ ਵੀਤਿਪਤਨ੍ਤਿ ਚਾਮਰਾ, ਨ ਦਿਸ੍ਸਰੇ ਚਾਮਰਛਤ੍ਤਗਾਹਕਾ॥

੬੯੪.ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਟੀ ਕਣ੍ਹਸਿਰਿਵ੍ਹਯੋ ਇਸਿ, ਸੁਵਣ੍ਣਨਿਕ੍ਖਂ ਵਿਯ ਪਣ੍ਡੁਕਮ੍ਬਲੇ।
ਸੇਤਞ੍ਚ ਛਤ੍ਤਂ ਧਰਿਯਨ੍ਤ [ਧਾਰਿਯਨ੍ਤ (ਸ੍ਯਾ॰), ਧਾਰਯਨ੍ਤਂ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਮੁਦ੍ਧਨਿ, ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਸੁਮਨੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ॥

੬੯੫.ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਕ੍ਯਪੁਙ੍ਗਵਂ, ਜਿਗੀਸਤੋ [ਜਿਗਿਂਸਕੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਲਕ੍ਖਣਮਨ੍ਤਪਾਰਗੂ।
ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਗਿਰਮਬ੍ਭੁਦੀਰਯਿ, ‘‘ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯਂ ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਮੁਤ੍ਤਮੋ’’ [ਦਿਪਦਾਨਮੁਤ੍ਤਮੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]॥

੬੯੬.ਅਥਤ੍ਤਨੋ ਗਮਨਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ, ਅਕਲ੍ਯਰੂਪੋ ਗਲ਼ਯਤਿ ਅਸ੍ਸੁਕਾਨਿ।
ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਸਕ੍ਯਾ ਇਸਿਮਵੋਚੁਂ ਰੁਦਨ੍ਤਂ,
‘‘ਨੋ ਚੇ ਕੁਮਾਰੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ’’॥

੬੯੭.ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਸਕ੍ਯੇ ਇਸਿਮਵੋਚ ਅਕਲ੍ਯੇ, ‘‘ਨਾਹਂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਹਿਤਮਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ।
ਨ ਚਾਪਿਮਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਨ ਓਰਕਾਯਂ ਅਧਿਮਾਨਸਾ [ਅਧਿਮਨਸਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਭਵਾਥ॥

੬੯੮.‘‘ਸਮ੍ਬੋਧਿਯਗ੍ਗਂ ਫੁਸਿਸ੍ਸਤਾਯਂ ਕੁਮਾਰੋ, ਸੋ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸੀ।
ਵਤ੍ਤੇਸ੍ਸਤਾਯਂ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ, ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਸ੍ਸ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ॥

੬੯੯.‘‘ਮਮਞ੍ਚ ਆਯੁ ਨ ਚਿਰਮਿਧਾਵਸੇਸੋ, ਅਥਨ੍ਤਰਾ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਕਾਲਕਿਰਿਯਾ।
ਸੋਹਂ ਨ ਸੋਸ੍ਸਂ [ਸੁਸ੍ਸਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਸਮਧੁਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ, ਤੇਨਮ੍ਹਿ ਅਟ੍ਟੋ ਬ੍ਯਸਨਂਗਤੋ ਅਘਾਵੀ’’॥

੭੦੦.ਸੋ ਸਾਕਿਯਾਨਂ ਵਿਪੁਲਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਪੀਤਿਂ, ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਮ੍ਹਾ ਨਿਗ੍ਗਮਾ [ਨਿਰਗਮਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਨਿਗਮਾ (ਕ॰ ਸੀ॰), ਨਿਰਗਮ (ਪੀ॰)] ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ।
ਸੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਂ ਸਯਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੋ, ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਅਸਮਧੁਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੇ॥

੭੦੧.‘‘ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਘੋਸਂ ਯਦ [ਯਦਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪਰਤੋ ਸੁਣਾਸਿ, ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਤ੍ਤੋ ਵਿਵਰਤਿ ਧਮ੍ਮਮਗ੍ਗਂ।
ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਤਤ੍ਥ ਸਮਯਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਮਾਨੋ [ਸਯਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਯਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਚਰਸ੍ਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ’’॥

੭੦੨.ਤੇਨਾਨੁਸਿਟ੍ਠੋ ਹਿਤਮਨੇਨ ਤਾਦਿਨਾ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਰਮਵਿਸੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਿਨਾ।
ਸੋ ਨਾਲਕੋ ਉਪਚਿਤਪੁਞ੍ਞਸਞ੍ਚਯੋ, ਜਿਨਂ ਪਤਿਕ੍ਖਂ [ਪਤਿ + ਇਕ੍ਖਂ = ਪਤਿਕ੍ਖਂ] ਪਰਿਵਸਿ ਰਕ੍ਖਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ॥

੭੦੩.ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਘੋਸਂ ਜਿਨਵਰਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਨੇ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਦਿਸ੍ਵਾ ਇਸਿਨਿਸਭਂ ਪਸਨ੍ਨੋ।
ਮੋਨੇਯ੍ਯਸੇਟ੍ਠਂ ਮੁਨਿਪਵਰਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ, ਸਮਾਗਤੇ ਅਸਿਤਾਵ੍ਹਯਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇਤਿ॥

ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭੦੪.‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਮੇਤਂ ਵਚਨਂ, ਅਸਿਤਸ੍ਸ ਯਥਾਤਥਂ।
ਤਂ ਤਂ ਗੋਤਮ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ ਪਾਰਗੁਂ॥

੭੦੫.‘‘ਅਨਗਾਰਿਯੁਪੇਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਜਿਗੀਸਤੋ।
ਮੁਨਿ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਪੁਟ੍ਠੋ, ਮੋਨੇਯ੍ਯਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਪਦਂ’’॥

੭੦੬.‘‘ਮੋਨੇਯ੍ਯਂ ਤੇ ਉਪਞ੍ਞਿਸ੍ਸਂ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ) ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਂ।
ਹਨ੍ਦ ਤੇ ਨਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਨ੍ਥਮ੍ਭਸ੍ਸੁ ਦਲ੍ਹੋ ਭਵ॥

੭੦੭.‘‘ਸਮਾਨਭਾਗਂ ਕੁਬ੍ਬੇਥ, ਗਾਮੇ ਅਕ੍ਕੁਟ੍ਠਵਨ੍ਦਿਤਂ।
ਮਨੋਪਦੋਸਂ ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਸਨ੍ਤੋ ਅਨੁਣ੍ਣਤੋ ਚਰੇ॥

੭੦੮.‘‘ਉਚ੍ਚਾਵਚਾ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤਿ, ਦਾਯੇ ਅਗ੍ਗਿਸਿਖੂਪਮਾ।
ਨਾਰਿਯੋ ਮੁਨਿਂ ਪਲੋਭੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਸੁ ਤਂ ਮਾ ਪਲੋਭਯੁਂ॥

੭੦੯.‘‘ਵਿਰਤੋ ਮੇਥੁਨਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇ ਪਰੋਪਰੇ [ਪਰੋਵਰੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਵਰਾਵਰੇ (ਸ੍ਯਾ॰)]।
ਅਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਅਸਾਰਤ੍ਤੋ, ਪਾਣੇਸੁ ਤਸਥਾਵਰੇ॥

੭੧੦.‘‘ਯਥਾ ਅਹਂ ਤਥਾ ਏਤੇ, ਯਥਾ ਏਤੇ ਤਥਾ ਅਹਂ।
ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪਮਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਨ ਹਨੇਯ੍ਯ ਨ ਘਾਤਯੇ॥

੭੧੧.‘‘ਹਿਤ੍ਵਾ ਇਚ੍ਛਞ੍ਚ ਲੋਭਞ੍ਚ, ਯਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ।
ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਰੇਯ੍ਯ ਨਰਕਂ ਇਮਂ॥

੭੧੨.‘‘ਊਨੂਦਰੋ ਮਿਤਾਹਾਰੋ, ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਸ੍ਸ ਅਲੋਲੁਪੋ।
ਸਦਾ [ਸ ਵੇ (ਪੀ॰)] ਇਚ੍ਛਾਯ ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ, ਅਨਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ॥

੭੧੩.‘‘ਸ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ, ਵਨਨ੍ਤਮਭਿਹਾਰਯੇ।
ਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸ੍ਮਿਂ, ਆਸਨੂਪਗਤੋ ਮੁਨਿ॥

੭੧੪.‘‘ਸ ਝਾਨਪਸੁਤੋ ਧੀਰੋ, ਵਨਨ੍ਤੇ ਰਮਿਤੋ ਸਿਯਾ।
ਝਾਯੇਥ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸ੍ਮਿਂ, ਅਤ੍ਤਾਨਮਭਿਤੋਸਯਂ॥

੭੧੫.‘‘ਤਤੋ ਰਤ੍ਯਾ ਵਿਵਸਾਨੇ [ਵਿਵਸਨੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਗਾਮਨ੍ਤਮਭਿਹਾਰਯੇ।
ਅਵ੍ਹਾਨਂ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਅਭਿਹਾਰਞ੍ਚ ਗਾਮਤੋ॥

੭੧੬.‘‘ਨ ਮੁਨੀ ਗਾਮਮਾਗਮ੍ਮ, ਕੁਲੇਸੁ ਸਹਸਾ ਚਰੇ।
ਘਾਸੇਸਨਂ ਛਿਨ੍ਨਕਥੋ, ਨ ਵਾਚਂ ਪਯੁਤਂ ਭਣੇ॥

੭੧੭.‘‘ਅਲਤ੍ਥਂ ਯਦਿਦਂ ਸਾਧੁ, ਨਾਲਤ੍ਥਂ ਕੁਸਲਂ ਇਤਿ।
ਉਭਯੇਨੇਵ ਸੋ ਤਾਦੀ, ਰੁਕ੍ਖਂਵੁਪਨਿਵਤ੍ਤਤਿ [ਰੁਕ੍ਖਂਵੁ’ਪਤਿਵਤ੍ਤਤਿ (ਕ॰), ਰੁਕ੍ਖਂਵ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)]॥

੭੧੮.‘‘ਸ ਪਤ੍ਤਪਾਣਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ, ਅਮੂਗੋ ਮੂਗਸਮ੍ਮਤੋ।
ਅਪ੍ਪਂ ਦਾਨਂ ਨ ਹੀਲ਼ੇਯ੍ਯ, ਦਾਤਾਰਂ ਨਾਵਜਾਨਿਯਾ॥

੭੧੯.‘‘ਉਚ੍ਚਾਵਚਾ ਹਿ ਪਟਿਪਦਾ, ਸਮਣੇਨ ਪਕਾਸਿਤਾ।
ਨ ਪਾਰਂ ਦਿਗੁਣਂ ਯਨ੍ਤਿ, ਨਯਿਦਂ ਏਕਗੁਣਂ ਮੁਤਂ॥

੭੨੦.‘‘ਯਸ੍ਸ ਚ ਵਿਸਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਛਿਨ੍ਨਸੋਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਕਿਚ੍ਚਾਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਹੀਨਸ੍ਸ, ਪਰਿਲ਼ਾਹੋ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

੭੨੧.‘‘ਮੋਨੇਯ੍ਯਂ ਤੇ ਉਪਞ੍ਞਿਸ੍ਸਂ, ਖੁਰਧਾਰੂਪਮੋ ਭਵੇ।
ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਤਾਲੁਮਾਹਚ੍ਚ, ਉਦਰੇ ਸਞ੍ਞਤੋ ਸਿਯਾ॥

੭੨੨.‘‘ਅਲੀਨਚਿਤ੍ਤੋ ਚ ਸਿਯਾ, ਨ ਚਾਪਿ ਬਹੁ ਚਿਨ੍ਤਯੇ।
ਨਿਰਾਮਗਨ੍ਧੋ ਅਸਿਤੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਾਯਣੋ॥

੭੨੩.‘‘ਏਕਾਸਨਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖੇਥ, ਸਮਣੂਪਾਸਨਸ੍ਸ ਚ।
ਏਕਤ੍ਤਂ ਮੋਨਮਕ੍ਖਾਤਂ, ਏਕੋ ਚੇ ਅਭਿਰਮਿਸ੍ਸਸਿ।
ਅਥ ਭਾਹਿਸਿ [ਭਾਸਿਹਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਦਸਦਿਸਾ॥

੭੨੪.‘‘ਸੁਤ੍ਵਾ ਧੀਰਾਨਂ ਨਿਗ੍ਘੋਸਂ, ਝਾਯੀਨਂ ਕਾਮਚਾਗਿਨਂ।
ਤਤੋ ਹਿਰਿਞ੍ਚ ਸਦ੍ਧਞ੍ਚ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਕੁਬ੍ਬੇਥ ਮਾਮਕੋ॥

੭੨੫.‘‘ਤਂ ਨਦੀਹਿ ਵਿਜਾਨਾਥ, ਸੋਬ੍ਭੇਸੁ ਪਦਰੇਸੁ ਚ।
ਸਣਨ੍ਤਾ ਯਨ੍ਤਿ ਕੁਸੋਬ੍ਭਾ [ਕੁਸ੍ਸੁਬ੍ਭਾ (ਸੀ॰)], ਤੁਣ੍ਹੀਯਨ੍ਤਿ ਮਹੋਦਧੀ॥

੭੨੬.‘‘ਯਦੂਨਕਂ ਤਂ ਸਣਤਿ, ਯਂ ਪੂਰਂ ਸਨ੍ਤਮੇਵ ਤਂ।
ਅਡ੍ਢਕੁਮ੍ਭੂਪਮੋ ਬਾਲੋ, ਰਹਦੋ ਪੂਰੋਵ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੭੨੭.‘‘ਯਂ ਸਮਣੋ ਬਹੁਂ ਭਾਸਤਿ, ਉਪੇਤਂ ਅਤ੍ਥਸਞ੍ਹਿਤਂ।
ਜਾਨਂ ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਜਾਨਂ ਸੋ ਬਹੁ ਭਾਸਤਿ॥

੭੨੮.‘‘ਯੋ ਚ ਜਾਨਂ ਸਂਯਤਤ੍ਤੋ, ਜਾਨਂ ਨ ਬਹੁ ਭਾਸਤਿ।
ਸ ਮੁਨੀ ਮੋਨਮਰਹਤਿ, ਸ ਮੁਨੀ ਮੋਨਮਜ੍ਝਗਾ’’ਤਿ॥

ਨਾਲਕਸੁਤ੍ਤਂ ਏਕਾਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੨. ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸੁਤ੍ਤਂ

ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ । ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ –

‘‘‘ਯੇ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਰਿਯਾ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਸਮ੍ਬੋਧਗਾਮਿਨੋ, ਤੇਸਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਰਿਯਾਨਂ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾਨਂ ਸਮ੍ਬੋਧਗਾਮੀਨਂ ਕਾ ਉਪਨਿਸਾ ਸਵਨਾਯਾ’ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸੁ, ਤੇ ਏਵਮਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ – ‘ਯਾਵਦੇਵ ਦ੍ਵਯਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਞਾਣਾਯਾ’ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚ ਦ੍ਵਯਤਂ ਵਦੇਥ?

(੧) ‘‘ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ – ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਾ, ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਤਾ’’ਤਿ।

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੨੯.‘‘ਯੇ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਥੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਂ।
ਯਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਸੇਸਂ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ।
ਤਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮਗਾਮਿਨਂ॥

੭੩੦.‘‘ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਹੀਨਾ ਤੇ, ਅਥੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ।
ਅਭਬ੍ਬਾ ਤੇ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ, ਤੇ ਵੇ ਜਾਤਿਜਰੂਪਗਾ॥

੭੩੧.‘‘ਯੇ ਚ ਦੁਕ੍ਖਂ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਥੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਂ।
ਯਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਸੋ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਸੇਸਂ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ।
ਤਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਂ ਪਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੂਪਸਮਗਾਮਿਨਂ॥

੭੩੨.‘‘ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਅਥੋ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ।
ਭਬ੍ਬਾ ਤੇ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯ, ਨ ਤੇ ਜਾਤਿਜਰੂਪਗਾ’’ਤਿ॥

(੨) ‘‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ’ਤਿ, ਇਤਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸੁ; ‘ਸਿਯਾ’ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪਧਿਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਉਪਧੀਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ…ਪੇ॰… ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੩੩.‘‘ਉਪਧਿਨਿਦਾਨਾ ਪਭਵਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਮਨੇਕਰੂਪਾ।
ਯੋ ਵੇ ਅਵਿਦ੍ਵਾ ਉਪਧਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦੁਕ੍ਖਮੁਪੇਤਿ ਮਨ੍ਦੋ।
ਤਸ੍ਮਾ ਪਜਾਨਂ ਉਪਧਿਂ ਨ ਕਯਿਰਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਜਾਤਿਪ੍ਪਭਵਾਨੁਪਸ੍ਸੀ’’ਤਿ॥

(੩) ‘‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ’ਤਿ, ਇਤਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸੁ; ‘ਸਿਯਾ’ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ।

ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੨੩੪.‘‘ਜਾਤਿਮਰਣਸਂਸਾਰਂ , ਯੇ ਵਜਨ੍ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ।
ਇਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਞਥਾਭਾਵਂ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯੇਵ ਸਾ ਗਤਿ॥

੨੩੫.‘‘ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹਾਯਂ ਮਹਾਮੋਹੋ, ਯੇਨਿਦਂ ਸਂਸਿਤਂ ਚਿਰਂ।
ਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾ ਚ ਯੇ ਸਤ੍ਤਾ, ਨ ਤੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ [ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪੁਨਬ੍ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ॥

(੪) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਖਾਰਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੨੩੬.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਖਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੨੩੭.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਙ੍ਖਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਸਮਥਾ, ਸਞ੍ਞਾਨਂ ਉਪਰੋਧਨਾ।
ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਖਕ੍ਖਯੋ ਹੋਤਿ, ਏਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਥਾਤਥਂ॥

੨੩੮.‘‘ਸਮ੍ਮਦ੍ਦਸਾ ਵੇਦਗੁਨੋ, ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤਾ।
ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਮਾਰਸਂਯੋਗਂ, ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ [ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪੁਨਬ੍ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ॥

(੫) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੨੩੯.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ।
ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੨੪੦.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਚ੍ਚਯਾ।
ਵਿਞ੍ਞਾਣੂਪਸਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ॥

(੬) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੨੪੧.‘‘ਤੇਸਂ ਫਸ੍ਸਪਰੇਤਾਨਂ, ਭਵਸੋਤਾਨੁਸਾਰਿਨਂ।
ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ, ਆਰਾ ਸਂਯੋਜਨਕ੍ਖਯੋ॥

੭੪੨.‘‘ਯੇ ਚ ਫਸ੍ਸੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ, ਅਞ੍ਞਾਯੁਪਸਮੇ [ਪਞ੍ਞਾਯ ਉਪਸਮੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਰਤਾ।

ਤੇ ਵੇ ਫਸ੍ਸਾਭਿਸਮਯਾ, ਨਿਚ੍ਛਾਤਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ’’ਤਿ॥

(੭) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਵੇਦਨਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯੰ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੪੩.‘‘ਸੁਖੰ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖੰ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਸਹ।

ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ, ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ ਵੇਦਿਤੰ॥

੭੪੪.‘‘ਏਤੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾਨ, ਮੋਸਧਮ੍ਮੰ ਪਲੋਕਿਨੰ [ਪਲੋਕਿਤੰ (ਸੀ॰)]।

ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਵਯੰ ਪਸ੍ਸੰ, ਏਵੰ ਤਤ੍ਥ ਵਿਜਾਨਤਿ [ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ (ਕ॰ ਸੀ॰)]।

ਵੇਦਨਾਨੰ ਖਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨਿਚ੍ਛਾਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ’’ਤਿ॥

(੮) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਤਣ੍ਹਾਯ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯੰ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੪੫.‘‘ਤਣ੍ਹਾਦੁਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨ ਸੰਸਰੰ।

ਇਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਞਥਾਭਾਵੰ, ਸੰਸਾਰੰ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ॥

੭੪੬.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਤਣ੍ਹੰ [ਤਣ੍ਹਾ (ਬਹੂਸੁ) ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕੇ ੧੫ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੰ] ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੰ।

ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਅਨਾਦਾਨੋ, ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ’’ਤਿ॥

(੯) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਉਪਾਦਾਨਾਨੰ [ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯੰ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੪੭.‘‘ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ, ਭੂਤੋ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਿਗਚ੍ਛਤਿ।

ਜਾਤਸ੍ਸ ਮਰਣੰ ਹੋਤਿ, ਏਸੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੭੪੮.‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਯਾ, ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤਾ।

ਜਾਤਿਕ੍ਖਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵ’’ਨ੍ਤਿ॥

(੧੦) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਆਰਮ੍ਭਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਆਰਮ੍ਭਾਨੰ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯੰ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰੰ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੪੯.‘‘ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਆਰਮ੍ਭਪਚ੍ਚਯਾ।

ਆਰਮ੍ਭਾਨੰ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੭੫੦.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਰਮ੍ਭਪਚ੍ਚਯਾ।
ਸਬ੍ਬਾਰਮ੍ਭਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜ, ਅਨਾਰਮ੍ਭੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਨੋ॥

੭੫੧.‘‘ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਵਤਣ੍ਹਸ੍ਸ, ਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਵਿਕ੍ਖੀਣੋ [ਵਿਤਿਣ੍ਣੋ (ਸੀ॰)] ਜਾਤਿਸਂਸਾਰੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ’’ਤਿ॥

(੧੧) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਆਹਾਰਾਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੫੨.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਆਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਆਹਾਰਾਨਂ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੭੫੩.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਆਹਾਰਪਚ੍ਚਯਾ।
ਸਬ੍ਬਾਹਾਰਂ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ, ਸਬ੍ਬਾਹਾਰਮਨਿਸ੍ਸਿਤੋ॥

੭੫੪.‘‘ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ, ਆਸਵਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ।
ਸਙ੍ਖਾਯ ਸੇਵੀ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠੋ, ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ [ਸਙ੍ਖਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨੋਪੇਤਿ ਵੇਦਗੂ’’ਤਿ॥

(੧੨) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਇਞ੍ਜਿਤਪਚ੍ਚਯਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਇਞ੍ਜਿਤਾਨਂ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਸਵਿਰਾਗਨਿਰੋਧਾ ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੫੫.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਇਞ੍ਜਿਤਪਚ੍ਚਯਾ।
ਇਞ੍ਜਿਤਾਨਂ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵੋ॥

੭੫੬.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਇਞ੍ਜਿਤਪਚ੍ਚਯਾ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਏਜਂ ਵੋਸ੍ਸਜ੍ਜ, ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਉਪਰੁਨ੍ਧਿਯ।
ਅਨੇਜੋ ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ, ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ’’ਤਿ॥

(੧੩) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਚਲਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਨ ਚਲਤੀਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੫੭.‘‘ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਨ ਚਲਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਚ ਉਪਾਦਿਯਂ।
ਇਤ੍ਥਭਾਵਞ੍ਞਥਾਭਾਵਂ, ਸਂਸਾਰਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ॥

੭੫੮.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਨਿਸ੍ਸਯੇਸੁ ਮਹਬ੍ਭਯਂ।
ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਅਨੁਪਾਦਾਨੋ, ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ’’ਤਿ॥

(੧੪) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਰੂਪੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਰੂਪਾ [ਆਰੁਪ੍ਪਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਨ੍ਤਤਰਾਤਿ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਅਰੂਪੇਹਿ ਨਿਰੋਧੋ ਸਨ੍ਤਤਰੋਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੫੯.‘‘ਯੇ ਚ ਰੂਪੂਪਗਾ ਸਤ੍ਤਾ, ਯੇ ਚ ਅਰੂਪਟ੍ਠਾਯਿਨੋ [ਆਰੁਪ੍ਪਵਾਸਿਨੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।

ਨਿਰੋਧਂ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤਾ, ਆਗਨ੍ਤਾਰੋ ਪੁਨਬ੍ਭਵਂ॥

੭੬੦.‘‘ਯੇ ਚ ਰੂਪੇ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ, ਅਰੂਪੇਸੁ ਅਸਣ੍ਠਿਤਾ [ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।

ਨਿਰੋਧੇ ਯੇ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਜਨਾ ਮਚ੍ਚੁਹਾਯਿਨੋ’’ਤਿ॥

(੧੫) ‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ...ਪੇ॰... ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਮਾਰਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਂ ਤਦਮਰਿਯਾਨਂ ਏਤਂ ਮੁਸਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਯਂ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਮੁਸਾਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਂ, ਤਦਮਰਿਯਾਨਂ ਏਤਂ ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੬੧.‘‘ਅਨਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਤਮਾਨਿਂ [ਅਤ੍ਤਮਾਨੀ (ਸ੍ਯਾ॰), ਅਤ੍ਤਮਾਨਂ (ਪੀ॰ ਕ॰)], ਪਸ੍ਸ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ।

ਨਿਵਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿਂ, ਇਦਂ ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਤਿ॥

੭੬੨.‘‘ਯੇਨ ਯੇਨ ਹਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਤਂ ਹੋਤਿ ਅਞ੍ਞਥਾ।

ਤਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾ ਹੋਤਿ, ਮੋਸਧਮ੍ਮਞ੍ਹਿ ਇਤ੍ਤਰਂ॥

੭੬੩.‘‘ਅਮੋਸਧਮ੍ਮਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ, ਤਦਰਿਯਾ ਸਚ੍ਚਤੋ ਵਿਦੂ।

ਤੇ ਵੇ ਸਚ੍ਚਾਭਿਸਮਯਾ, ਨਿਚ੍ਛਾਤਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ’’ਤਿ॥

(੧੬) ‘‘‘ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ’ਤਿ, ਇਤਿ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸੁ; ‘ਸਿਯਾ’ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। ਕਥਞ੍ਚ ਸਿਯਾ? ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਮਾਰਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਯਾ ਪਜਾਯ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਂ, ਤਦਮਰਿਯਾਨਂ ਏਤਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ, ਅਯਮੇਕਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ । ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਂ ਤਦਮਰਿਯਾਨਂ ਏਤਂ ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਞ੍ਞਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਂ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਿਨੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਫਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਫਲਂ ਪਾਟਿਕਙ੍ਖਂ – ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਾ, ਸਤਿ ਵਾ ਉਪਾਦਿਸੇਸੇ ਅਨਾਗਾਮਿਤਾਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਇਦਂ ਵਤ੍ਵਾਨ ਸੁਗਤੋ ਅਥਾਪਰਂ ਏਤਦਵੋਚ ਸਤ੍ਥਾ –

੭੬੪.‘‘ਰੂਪਾ ਸਦ੍ਦਾ ਰਸਾ ਗਨ੍ਧਾ, ਫਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚ ਕੇਵਲਾ।

ਇਟ੍ਠਾ ਕਨ੍ਤਾ ਮਨਾਪਾ ਚ, ਯਾਵਤਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੭੬੫.‘‘ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਏਤੇ ਵੋ ਸੁਖਸਮ੍ਮਤਾ।

ਯਤ੍ਥ ਚੇਤੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨੇਸਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਮਤਂ॥

੭੬੬.‘‘ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਰਿਯੇਹਿ, ਸਕ੍ਕਾਯਸ੍ਸੁਪਰੋਧਨਂ।

ਪਚ੍ਚਨੀਕਮਿਦਂ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਲੋਕੇਨ ਪਸ੍ਸਤਂ॥

੭੬੭.‘‘ਯਂ ਪਰੇ ਸੁਖਤੋ ਆਹੁ, ਤਦਰਿਯਾ ਆਹੁ ਦੁਕ੍ਖਤੋ।
ਯਂ ਪਰੇ ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਆਹੁ, ਤਦਰਿਯਾ ਸੁਖਤੋ ਵਿਦੂ॥

੭੬੮.‘‘ਪਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੁਰਾਜਾਨਂ, ਸਮ੍ਪਮੂਲ੍ਹੇਤ੍ਥਵਿਦ੍ਦਸੁ [ਸਮ੍ਪਮੂਲ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਵਿਦ੍ਦਸੁ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਸਮ੍ਮੂਲ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਵਿਦ੍ਦਸੁ (?)]।
ਨਿਵੁਤਾਨਂ ਤਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਅਪਸ੍ਸਤਂ॥

੭੬੯.‘‘ਸਤਞ੍ਚ ਵਿਵਟਂ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕੋ ਪਸ੍ਸਤਾਮਿਵ।
ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਵਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੋਵਿਦਾ॥

੭੭੦.‘‘ਭਵਰਾਗਪਰੇਤੇਹਿ , ਭਵਸੋਤਾਨੁਸਾਰਿਭਿ।
ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਾਨੁਪਨ੍ਨੇਹਿ, ਨਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਸਮ੍ਬੁਧੋ॥

੭੭੧.‘‘ਕੋ ਨੁ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਮਰਿਯੇਹਿ, ਪਦਂ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੁਮਰਹਤਿ।
ਯਂ ਪਦਂ ਸਮ੍ਮਦਞ੍ਞਾਯ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਨਾਸਵਾ’’ਤਿ॥

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚ [ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਖੋ (ਸੀ॰)] ਪਨ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਮਿਂ ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂਤਿ।

ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸੁਤ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਸਚ੍ਚਂ ਉਪਧਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਚ, ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਪਞ੍ਚਮਂ।
ਫਸ੍ਸਵੇਦਨਿਯਾ ਤਣ੍ਹਾ, ਉਪਾਦਾਨਾਰਮ੍ਭਆਹਾਰਾ।
ਇਞ੍ਜਿਤਂ ਚਲਿਤਂ ਰੂਪਂ, ਸਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸੋਲ਼ਸਾਤਿ॥

ਮਹਾਵਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਪਧਾਨਞ੍ਚ, ਸੁਭਾਸਿਤਞ੍ਚ ਸੁਨ੍ਦਰਿ।
ਮਾਘਸੁਤ੍ਤਂ ਸਭਿਯੋ ਚ, ਸੇਲੋ ਸਲ੍ਲਞ੍ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਚਾਪਿ ਕੋਕਾਲਿ, ਨਾਲਕੋ ਦ੍ਵਯਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ।
ਦ੍ਵਾਦਸੇਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਮਹਾਵਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

੪. ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕਾਮਸੁਤ੍ਤੰ

੭੭੨.ਕਾਮੰ ਕਾਮਯਮਾਨਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਚੇ ਤੰ ਸਮਿਜ੍ਝਤਿ।
ਅਦ੍ਧਾ ਪੀਤਿਮਨੋ ਹੋਤਿ, ਲਦ੍ਧਾ ਮਚ੍ਚੋ ਯਦਿਚ੍ਛਤਿ॥

੭੭੩.ਤਸ੍ਸ ਚੇ ਕਾਮਯਾਨਸ੍ਸ [ਕਾਮਯਮਾਨਸ੍ਸ (ਕ॰)], ਛਨ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ।
ਤੇ ਕਾਮਾ ਪਰਿਹਾਯਨ੍ਤਿ, ਸਲ੍ਲਵਿਦ੍ਧੋਵ ਰੁਪ੍ਪਤਿ॥

੭੭੪.ਯੋ ਕਾਮੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤਿ, ਸਪ੍ਪਸ੍ਸੇਵ ਪਦਾ ਸਿਰੋ।
ਸੋਮੰ [ਸੋ ਇਮੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵਿਸਤ੍ਤਿਕੰ ਲੋਕੇ, ਸਤੋ ਸਮਤਿਵਤ੍ਤਤਿ॥

੭੭੫.ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਹਿਰਞ੍ਞੰ ਵਾ, ਗਵਸ੍ਸੰ [ਗਵਾਸ੍ਸੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਦਾਸਪੋਰਿਸੰ।
ਥਿਯੋ ਬਨ੍ਧੂ ਪੁਥੁ ਕਾਮੇ, ਯੋ ਨਰੋ ਅਨੁਗਿਜ੍ਝਤਿ॥

੭੭੬.ਅਬਲਾ ਨੰ ਬਲੀਯਨ੍ਤਿ, ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੇਨੰ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾ।
ਤਤੋ ਨੰ ਦੁਕ੍ਖਮਨ੍ਵੇਤਿ, ਨਾਵੰ ਭਿਨ੍ਨਮਿਵੋਦਕੰ॥

੭੭੭.ਤਸ੍ਮਾ ਜਨ੍ਤੁ ਸਦਾ ਸਤੋ, ਕਾਮਾਨਿ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇ।
ਤੇ ਪਹਾਯ ਤਰੇ ਓਘੰ, ਨਾਵੰ ਸਿਤ੍ਵਾਵ [ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ (ਸੀ॰)] ਪਾਰਗੂਤਿ॥

ਕਾਮਸੁਤ੍ਤੰ ਪਠਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੨. ਗੁਹਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤੰ

੭੭੮.ਸਤ੍ਤੋ ਗੁਹਾਯੰ ਬਹੁਨਾਭਿਛਨ੍ਨੋ, ਤਿਟ੍ਠੰ ਨਰੋ ਮੋਹਨਸ੍ਮਿੰ ਪਗਾਲ਼੍ਹੋ।
ਦੂਰੇ ਵਿਵੇਕਾ ਹਿ ਤਥਾਵਿਧੋ ਸੋ, ਕਾਮਾ ਹਿ ਲੋਕੇ ਨ ਹਿ ਸੁਪ੍ਪਹਾਯਾ॥

੭੭੯.ਇਚ੍ਛਾਨਿਦਾਨਾ ਭਵਸਾਤਬਦ੍ਧਾ, ਤੇ ਦੁਪ੍ਪਮੁਞ੍ਚਾ ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞਮੋਕ੍ਖਾ।
ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਰੇ ਵਾਪਿ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨਾ, ਇਮੇਵ ਕਾਮੇ ਪੁਰਿਮੇਵ ਜਪ੍ਪੰ॥

੭੮੦.ਕਾਮੇਸੁ ਗਿਦ੍ਧਾ ਪਸੁਤਾ ਪਮੂਲ਼੍ਹਾ, ਅਵਦਾਨਿਯਾ ਤੇ ਵਿਸਮੇ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ।
ਦੁਕ੍ਖੂਪਨੀਤਾ ਪਰਿਦੇਵਯਨ੍ਤਿ, ਕਿੰਸੂ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ ਇਤੋ ਚੁਤਾਸੇ॥

੭੮੧.ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖੇਥ ਇਧੇਵ ਜਨ੍ਤੁ, ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਜਞ੍ਞਾ ਵਿਸਮਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ।
ਨ ਤਸ੍ਸ ਹੇਤੂ ਵਿਸਮੰ ਚਰੇਯ੍ਯ, ਅਪ੍ਪਞ੍ਹਿਦੰ ਜੀਵਿਤਮਾਹੁ ਧੀਰਾ॥

੭੮੨.ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਲੋਕੇ ਪਰਿਫਨ੍ਦਮਾਨੰ, ਪਜੰ ਇਮੰ ਤਣ੍ਹਗਤੰ ਭਵੇਸੁ।

ਹੀਨਾ ਨਰਾ ਮਚ੍ਚੁਮੁਖੇ ਲਪਨ੍ਤਿ, ਅਵੀਤਤਣ੍ਹਾਸੇ ਭਵਾਭਵੇਸੁ॥

੭੮੩.ਮਮਾਯਿਤੇ ਪਸ੍ਸਥ ਫਨ੍ਦਮਾਨੇ, ਮਚ੍ਛੇਵ ਅਪ੍ਪੋਦਕੇ ਖੀਣਸੋਤੇ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਮਮੋ ਚਰੇਯ੍ਯ, ਭਵੇਸੁ ਆਸਤ੍ਤਿਮਕੁਬ੍ਬਮਾਨੋ॥

੭੮੪.ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਛਨ੍ਦੰ, ਫਸ੍ਸੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਅਨਾਨੁਗਿਦ੍ਧੋ।
ਯਦਤ੍ਤਗਰਹੀ ਤਦਕੁਬ੍ਬਮਾਨੋ, ਨ ਲਿਪ੍ਪਤੀ [ਨ ਲਿਮ੍ਪਤੀ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਦਿਟ੍ਠਸੁਤੇਸੁ ਧੀਰੋ॥

੭੮੫.ਸਞ੍ਞੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਵਿਤਰੇਯ੍ਯ ਓਘੰ, ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਸੁ ਮੁਨਿ ਨੋਪਲਿਤ੍ਤੋ।
ਅਬ੍ਬੂਲ੍ਹਸਲ੍ਲੋ ਚਰਮਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਨਾਸੀਸਤੀ [ਨਾਸਿੰਸਤੀ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਕਮਿਮੰ ਪਰਞ੍ਚਾਤਿ॥

ਗੁਹਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤੰ ਦੁਤਿਯੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੩. ਦੁਟ੍ਠਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤੰ

੭੮੬.ਵਦਨ੍ਤਿ ਵੇ ਦੁਟ੍ਠਮਨਾਪਿ ਏਕੇ, ਅਥੋਪਿ ਵੇ ਸਚ੍ਚਮਨਾ ਵਦਨ੍ਤਿ।
ਵਾਦਞ੍ਚ ਜਾਤੰ ਮੁਨਿ ਨੋ ਉਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੁਨੀ ਨਤ੍ਥਿ ਖਿਲੋ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ॥

੭੮੭.ਸਕਞ੍ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਕਥਮਚ੍ਚਯੇਯ੍ਯ, ਛਨ੍ਦਾਨੁਨੀਤੋ ਰੁਚਿਯਾ ਨਿਵਿਟ੍ਠੋ।
ਸਯੰ ਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਪਕੁਬ੍ਬਮਾਨੋ, ਯਥਾ ਹਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ਤਥਾ ਵਦੇਯ੍ਯ॥

੭੮੮.ਯੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਵਤਾਨਿ ਜਨ੍ਤੁ, ਅਨਾਨੁਪੁਟ੍ਠੋਵ ਪਰੇਸ [ਪਰਸ੍ਸ (ਕ॰)] ਪਾਵ [ਪਾਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਅਨਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਕੁਸਲਾ ਤਮਾਹੁ, ਯੋ ਆਤੁਮਾਨੰ ਸਯਮੇਵ ਪਾਵ॥

੭੮੯.ਸਨ੍ਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਤ੍ਤੋ, ਇਤਿਹਨ੍ਤਿ ਸੀਲੇਸੁ ਅਕਤ੍ਥਮਾਨੋ।
ਤਮਰਿਯਧਮ੍ਮੰ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਸੁਸ੍ਸਦਾ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ॥

੭੯੦.ਪਕਪ੍ਪਿਤਾ ਸਙ੍ਖਤਾ ਯਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾ, ਪੁਰਕ੍ਖਤਾ [ਪੁਰੇਕ੍ਖਤਾ (ਸੀ॰)] ਸਨ੍ਤਿ ਅਵੀਵਦਾਤਾ।
ਯਦਤ੍ਤਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਆਨਿਸੰਸੰ, ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਕੁਪ੍ਪਪਟਿਚ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿੰ॥

੭੯੧.ਦਿਟ੍ਠੀਨਿਵੇਸਾ ਨ ਹਿ ਸ੍ਵਾਤਿਵਤ੍ਤਾ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤੰ।
ਤਸ੍ਮਾ ਨਰੋ ਤੇਸੁ ਨਿਵੇਸਨੇਸੁ, ਨਿਰਸ੍ਸਤੀ ਆਦਿਯਤੀ ਚ ਧਮ੍ਮੰ॥

੭੯੨.ਧੋਨਸ੍ਸ ਹਿ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ, ਪਕਪ੍ਪਿਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿ ਭਵਾਭਵੇਸੁ।
ਮਾਯਞ੍ਚ ਮਾਨਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਧੋਨੋ, ਸ ਕੇਨ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਅਨੂਪਯੋ ਸੋ॥

੭੯੩.ਉਪਯੋ ਹਿ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਉਪੇਤਿ ਵਾਦੰ, ਅਨੂਪਯੰ ਕੇਨ ਕਥੰ ਵਦੇਯ੍ਯ।
ਅਤ੍ਤਾ ਨਿਰਤ੍ਤਾ [ਅਤ੍ਤੰ ਨਿਰਤ੍ਤੰ (ਬਹੂਸੁ)] ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਧੋਸਿ ਸੋ ਦਿਟ੍ਠਿਮਿਧੇਵ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ॥

ਦੁਟ੍ਠਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤੰ ਤਤਿਯੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੪. ਸੁਦ੍ਧਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤਂ

੭੯੪.ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸੁਦ੍ਧਂ ਪਰਮਂ ਅਰੋਗਂ, ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸਂਸੁਦ੍ਧਿ ਨਰਸ੍ਸ ਹੋਤਿ।
ਏਵਾਭਿਜਾਨਂ [ਏਤਾਭਿਜਾਨਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ, ਸੁਦ੍ਧਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਞਾਣਂ॥

੭੯੫.ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਚੇ ਸੁਦ੍ਧਿ ਨਰਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, ਞਾਣੇਨ ਵਾ ਸੋ ਪਜਹਾਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ।
ਅਞ੍ਞੇਨ ਸੋ ਸੁਜ੍ਝਤਿ ਸੋਪਧੀਕੋ, ਦਿਟ੍ਠੀ ਹਿ ਨਂ ਪਾਵ ਤਥਾ ਵਦਾਨਂ॥

੭੯੬.ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਸੁਦ੍ਧਿਮਾਹ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੁਤੇ ਸੀਲਵਤੇ ਮੁਤੇ ਵਾ।
ਪੁਞ੍ਞੇ ਚ ਪਾਪੇ ਚ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ, ਅਤ੍ਤਞ੍ਜਹੋ ਨਯਿਧ ਪਕੁਬ੍ਬਮਾਨੋ॥

੭੯੭.ਪੁਰਿਮਂ ਪਹਾਯ ਅਪਰਂ ਸਿਤਾਸੇ, ਏਜਾਨੁਗਾ ਤੇ ਨ ਤਰਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਂ।
ਤੇ ਉਗ੍ਗਹਾਯਨ੍ਤਿ ਨਿਰਸ੍ਸਜਨ੍ਤਿ, ਕਪੀਵ ਸਾਖਂ ਪਮੁਞ੍ਚਂ ਗਹਾਯਂ [ਪਮੁਖਂ ਗਹਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰), ਪਮੁਞ੍ਚ ਗਹਾਯ (ਕ॰)]॥

੭੯੮.ਸਯਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤਾਨਿ ਜਨ੍ਤੁ, ਉਚ੍ਚਾਵਚਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤੋ।
ਵਿਦ੍ਵਾ ਚ ਵੇਦੇਹਿ ਸਮੇਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ, ਨ ਉਚ੍ਚਾਵਚਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞੋ॥

੭੯੯.ਸ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸੇਨਿਭੂਤੋ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਵ ਸੁਤਂ ਮੁਤਂ ਵਾ।
ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਂ ਵਿਵਟਂ ਚਰਨ੍ਤਂ, ਕੇਨੀਧ ਲੋਕਸ੍ਮਿ ਵਿਕਪ੍ਪਯੇਯ੍ਯ॥

੮੦੦.ਨ ਕਪ੍ਪਯਨ੍ਤਿ ਨ ਪੁਰੇਕ੍ਖਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਨ ਤੇ ਵਦਨ੍ਤਿ।
ਆਦਾਨਗਨ੍ਥਂ ਗਥਿਤਂ ਵਿਸਜ੍ਜ, ਆਸਂ ਨ ਕੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ॥

੮੦੧.ਸੀਮਾਤਿਗੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ਞਤ੍ਵਾ ਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵ [ਞਤ੍ਵਾ ਚ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰)] ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤਂ।
ਨ ਰਾਗਰਾਗੀ ਨ ਵਿਰਾਗਰਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸੀਧ ਨਤ੍ਥੀ ਪਰਮੁਗ੍ਗਹੀਤਨ੍ਤਿ॥

ਸੁਦ੍ਧਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੫. ਪਰਮਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤਂ

੮੦੨.ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠੀਸੁ ਪਰਿਬ੍ਬਸਾਨੋ, ਯਦੁਤ੍ਤਰਿ ਕੁਰੁਤੇ ਜਨ੍ਤੁ ਲੋਕੇ।
ਹੀਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਤਤੋ ਸਬ੍ਬਮਾਹ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵਾਦਾਨਿ ਅਵੀਤਿਵਤ੍ਤੋ॥

੮੦੩.ਯਦਤ੍ਤਨੀ ਪਸ੍ਸਤਿ ਆਨਿਸਂਸਂ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੁਤੇ ਸੀਲਵਤੇ [ਸੀਲਬ੍ਬਤੇ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮੁਤੇ ਵਾ।
ਤਦੇਵ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਮੁਗ੍ਗਹਾਯ, ਨਿਹੀਨਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਮਞ੍ਞਂ॥

੮੦੪.ਤਂ ਵਾਪਿ ਗਨ੍ਥਂ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਹੀਨਮਞ੍ਞਂ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਵ ਸੁਤਂ ਮੁਤਂ ਵਾ, ਸੀਲਬ੍ਬਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੇਯ੍ਯ॥

੮੦੫.ਦਿਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਨ ਕਪ੍ਪਯੇਯ੍ਯ, ਞਾਣੇਨ ਵਾ ਸੀਲਵਤੇਨ ਵਾਪਿ।

ਸਮੋਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਮਨੂਪਨੇਯ੍ਯ, ਹੀਨੇ ਨ ਮਞ੍ਞੇਥ ਵਿਸੇਸਿ ਵਾਪਿ॥

੮੦੬.ਅਤ੍ਤੰ ਪਹਾਯ ਅਨੁਪਾਦਿਯਾਨੋ, ਞਾਣੇਪਿ ਸੋ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਨੋ ਕਰੋਤਿ।
ਸ ਵੇ ਵਿਯਤ੍ਤੇਸੁ [ਵਿਯੁਤ੍ਤੇਸੁ (ਸੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰), ਦ੍ਵਿਯਤ੍ਤੇਸੁ (ਕ॰)] ਨ ਵਗ੍ਗਸਾਰੀ, ਦਿਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ [ਦਿਟ੍ਠਿਮਪਿ (ਕ॰)] ਸੋ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ॥

੮੦੭.ਯਸ੍ਸੂਭਯਨ੍ਤੇ ਪਣਿਧੀਧ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਵਾਭਵਾਯ ਇਧ ਵਾ ਹੁਰੰ ਵਾ।
ਨਿਵੇਸਨਾ ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤੰ॥

੮੦੮.ਤਸ੍ਸੀਧ ਦਿਟ੍ਠੇ ਵ ਸੁਤੇ ਮੁਤੇ ਵਾ, ਪਕਪ੍ਪਿਤਾ ਨਤ੍ਥਿ ਅਣੂਪਿ ਸਞ੍ਞਾ।
ਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਦਿਟ੍ਠਿਮਨਾਦਿਯਾਨੰ, ਕੇਨੀਧ ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਕਪ੍ਪਯੇਯ੍ਯ॥

੮੦੯.ਨ ਕਪ੍ਪਯਨ੍ਤਿ ਨ ਪੁਰੇਕ੍ਖਰੋਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਪਿ ਤੇਸੰ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਾਸੇ।
ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੀਲਵਤੇਨ ਨੇਯ੍ਯੋ, ਪਾਰਙ੍ਗਤੋ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਤਾਦੀਤਿ॥

ਪਰਮਟ੍ਠਕਸੁਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਚਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੬. ਜਰਾਸੁਤ੍ਤੰ

੮੧੦.ਅਪ੍ਪੰ ਵਤ ਜੀਵਿਤੰ ਇਦੰ, ਓਰੰ ਵਸ੍ਸਸਤਾਪਿ ਮਿਯ੍ਯਤਿ [ਮੀਯਤਿ (ਸੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰)]।
ਯੋ ਚੇਪਿ ਅਤਿਚ੍ਚ ਜੀਵਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਜਰਸਾਪਿ ਮਿਯ੍ਯਤਿ॥

੮੧੧.ਸੋਚਨ੍ਤਿ ਜਨਾ ਮਮਾਯਿਤੇ, ਨ ਹਿ ਸਨ੍ਤਿ [ਨ ਹਿ ਸਨ੍ਤਾ (ਸੀ॰), ਨ ਹੀ ਸਨ੍ਤਿ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਨਿਚ੍ਚਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਾ।
ਵਿਨਾਭਾਵਸਨ੍ਤਮੇਵਿਦੰ, ਇਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਾਗਾਰਮਾਵਸੇ॥

੮੧੨.ਮਰਣੇਨਪਿ ਤੰ ਪਹੀਯਤਿ [ਪਹਿਯ੍ਯਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਯੰ ਪੁਰਿਸੋ ਮਮਿਦਨ੍ਤਿ [ਮਮਯਿਦਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਮਮਾਯਨ੍ਤਿ (ਕ॰)] ਮਞ੍ਞਤਿ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ [ਏਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾਨ (ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ), ਏਤਮ੍ਪਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵ (?)] ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਨ ਮਮਤ੍ਤਾਯ ਨਮੇਥ ਮਾਮਕੋ॥

੮੧੩.ਸੁਪਿਨੇਨ ਯਥਾਪਿ ਸਙ੍ਗਤੰ, ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਪੁਰਿਸੋ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਪਿਯਾਯਿਤੰ ਜਨੰ, ਪੇਤੰ ਕਾਲਕਤੰ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ॥

੮੧੪.ਦਿਟ੍ਠਾਪਿ ਸੁਤਾਪਿ ਤੇ ਜਨਾ, ਯੇਸੰ ਨਾਮਮਿਦੰ ਪਵੁਚ੍ਚਤਿ [ਨਾਮਮੇਵਾ ਵਸਿਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਨਾਮੰਯੇਵਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਕ੍ਖੇਯ੍ਯੰ ਪੇਤਸ੍ਸ ਜਨ੍ਤੁਨੋ॥

੮੧੫.ਸੋਕਪ੍ਪਰਿਦੇਵਮਚ੍ਛਰੰ [ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਮਚ੍ਛਰੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰), ਸੋਕੰ ਪਰਿਦੇਵਮਚ੍ਛਰੰ (?)], ਨ ਜਹਨ੍ਤਿ ਗਿਦ੍ਧਾ ਮਮਾਯਿਤੇ।
ਤਸ੍ਮਾ ਮੁਨਯੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹੰ, ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਚਰਿੰਸੁ ਖੇਮਦਸ੍ਸਿਨੋ॥

੮੧੬.ਪਤਿਲੀਨਚਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਭਜਮਾਨਸ੍ਸ ਵਿਵਿਤ੍ਤਮਾਸਨੰ।

ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਮਾਹੁ ਤਸ੍ਸ ਤਂ, ਯੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਭਵਨੇ ਨ ਦਸ੍ਸਯੇ॥

੮੧੭.ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮੁਨੀ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਪਿਯਂ ਕੁਬ੍ਬਤਿ ਨੋਪਿ ਅਪ੍ਪਿਯਂ।
ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਿਦੇਵਮਚ੍ਛਰਂ, ਪਣ੍ਣੇ ਵਾਰਿ ਯਥਾ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ [ਲਿਪ੍ਪਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]॥

੮੧੮.ਉਦਬਿਨ੍ਦੁ ਯਥਾਪਿ ਪੋਕ੍ਖਰੇ, ਪਦੁਮੇ ਵਾਰਿ ਯਥਾ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ।
ਏਵਂ ਮੁਨਿ ਨੋਪਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਂ ਮੁਤੇਸੁ ਵਾ॥

੮੧੯.ਧੋਨੋ ਨ ਹਿ ਤੇਨ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਂ ਮੁਤੇਸੁ ਵਾ।
ਨਾਞ੍ਞੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਿਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਹਿ ਸੋ ਰਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਵਿਰਜ੍ਜਤੀਤਿ॥

ਜਰਾਸੁਤ੍ਤਂ ਛਟ੍ਠਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੭. ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਂ

੮੨੦.‘‘ਮੇਥੁਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ) ਵਿਘਾਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮਾਰਿਸ।
ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਤਵ ਸਾਸਨਂ, ਵਿਵੇਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਸੇ॥

੮੨੧.‘‘ਮੇਥੁਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ, (ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਮੁਸ੍ਸਤੇ ਵਾਪਿ ਸਾਸਨਂ।
ਮਿਚ੍ਛਾ ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨਾਰਿਯਂ॥

੮੨੨.‘‘ਏਕੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਮੇਥੁਨਂ ਯੋ ਨਿਸੇਵਤਿ।
ਯਾਨਂ ਭਨ੍ਤਂ ਵ ਤਂ ਲੋਕੇ, ਹੀਨਮਾਹੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਂ॥

੮੨੩.‘‘ਯਸੋ ਕਿਤ੍ਤਿ ਚ ਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਹਾਯਤੇ ਵਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖੇਥ, ਮੇਥੁਨਂ ਵਿਪ੍ਪਹਾਤਵੇ॥

੮੨੪.‘‘ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੇਹਿ ਪਰੇਤੋ ਸੋ, ਕਪਣੋ ਵਿਯ ਝਾਯਤਿ।
ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸਂ ਨਿਗ੍ਘੋਸਂ, ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿ ਤਥਾਵਿਧੋ॥

੮੨੫.‘‘ਅਥ ਸਤ੍ਥਾਨਿ ਕੁਰੁਤੇ, ਪਰਵਾਦੇਹਿ ਚੋਦਿਤੋ।
ਏਸ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਮਹਾਗੇਧੋ, ਮੋਸਵਜ੍ਜਂ ਪਗਾਹਤਿ॥

੮੨੬.‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਸਮਞ੍ਞਾਤੋ, ਏਕਚਰਿਯਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੋ।
ਅਥਾਪਿ [ਸ ਚਾਪਿ (ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ)] ਮੇਥੁਨੇ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਮਨ੍ਦੋਵ ਪਰਿਕਿਸ੍ਸਤਿ [ਪਰਿਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰)]॥

੮੨੭.‘‘ਏਤਮਾਦੀਨਵਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਮੁਨਿ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੇ ਇਧ।
ਏਕਚਰਿਯਂ ਦਲ੍ਹਂ ਕਯਿਰਾ, ਨ ਨਿਸੇਵੇਥ ਮੇਥੁਨਂ॥

੮੨੮.‘‘ਵਿਵੇਕਞ੍ਞੇਵ ਸਿਕ੍ਖੇਥ, ਏਤਦਰਿਯਾਨਮੁਤ੍ਤਮਂ।

ਨ ਤੇਨ ਸੇਟ੍ਠੋ ਮਞ੍ਞੇਥ, ਸ ਵੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਸਨ੍ਤਿਕੇ॥

੮੨੯.‘‘ਰਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਨਿਨੋ ਚਰਤੋ, ਕਾਮੇਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨੋ।
ਓਘਤਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਪਿਹਯਨ੍ਤਿ, ਕਾਮੇਸੁ ਗਧਿਤਾ [ਗਥਿਤਾ (ਸੀ॰)] ਪਜਾ’’ਤਿ॥

ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੮. ਪਸੂਰਸੁਤ੍ਤਂ

੮੩੦.ਇਧੇਵ ਸੁਦ੍ਧਿ ਇਤਿ ਵਾਦਯਨ੍ਤਿ [ਵਿਦਿਯਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਨਾਞ੍ਞੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਾਹੁ।
ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਤਤ੍ਥ ਸੁਭਂ ਵਦਾਨਾ, ਪਚ੍ਚੇਕਸਚ੍ਚੇਸੁ ਪੁਥੂ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ॥

੮੩੧.ਤੇ ਵਾਦਕਾਮਾ ਪਰਿਸਂ ਵਿਗਯ੍ਹ, ਬਾਲਂ ਦਹਨ੍ਤੀ ਮਿਥੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ।
ਵਦਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਞ੍ਞਸਿਤਾ ਕਥੋਜ੍ਜਂ, ਪਸਂਸਕਾਮਾ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ॥

੮੩੨.ਯੁਤ੍ਤੋ ਕਥਾਯਂ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ, ਪਸਂਸਮਿਚ੍ਛਂ ਵਿਨਿਘਾਤਿ ਹੋਤਿ।
ਅਪਾਹਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਮਙ੍ਕੁ ਹੋਤਿ, ਨਿਨ੍ਦਾਯ ਸੋ ਕੁਪ੍ਪਤਿ ਰਨ੍ਧਮੇਸੀ॥

੮੩੩.ਯਮਸ੍ਸ ਵਾਦਂ ਪਰਿਹੀਨਮਾਹੁ, ਅਪਾਹਤਂ ਪਞ੍ਹਵਿਮਂਸਕਾਸੇ।
ਪਰਿਦੇਵਤਿ ਸੋਚਤਿ ਹੀਨਵਾਦੋ, ਉਪਚ੍ਚਗਾ ਮਨ੍ਤਿ ਅਨੁਤ੍ਥੁਨਾਤਿ॥

੮੩੪.ਏਤੇ ਵਿਵਾਦਾ ਸਮਣੇਸੁ ਜਾਤਾ, ਏਤੇਸੁ ਉਗ੍ਘਾਤਿ ਨਿਘਾਤਿ ਹੋਤਿ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਰਮੇ ਕਥੋਜ੍ਜਂ, ਨ ਹਞ੍ਞਦਤ੍ਥਤ੍ਥਿਪਸਂਸਲਾਭਾ॥

੮੩੫.ਪਸਂਸਿਤੋ ਵਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਹੋਤਿ, ਅਕ੍ਖਾਯ ਵਾਦਂ ਪਰਿਸਾਯ ਮਜ੍ਝੇ।
ਸੋ ਹਸ੍ਸਤੀ ਉਣ੍ਣਮਤੀ [ਉਨ੍ਨਮਤੀ (?)] ਚ ਤੇਨ, ਪਪ੍ਪੁਯ੍ਯ ਤਮਤ੍ਥਂ ਯਥਾ ਮਨੋ ਅਹੁ॥

੮੩੬.ਯਾ ਉਣ੍ਣਤੀ [ਉਨ੍ਨਤੀ (?)] ਸਾਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤਭੂਮਿ, ਮਾਨਾਤਿਮਾਨਂ ਵਦਤੇ ਪਨੇਸੋ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਵਿਵਾਦਯੇਥ, ਨ ਹਿ ਤੇਨ ਸੁਦ੍ਧਿਂ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ॥

੮੩੭.ਸੂਰੋ ਯਥਾ ਰਾਜਖਾਦਾਯ ਪੁਟ੍ਠੋ, ਅਭਿਗਜ੍ਜਮੇਤਿ ਪਟਿਸੂਰਮਿਚ੍ਛਂ।
ਯੇਨੇਵ ਸੋ ਤੇਨ ਪਲੇਹਿ ਸੂਰ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਨਤ੍ਥਿ ਯਦਿਦਂ ਯੁਧਾਯ॥

੮੩੮.ਯੇ ਦਿਟ੍ਠਿਮੁਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਿਵਾਦਯਨ੍ਤਿ [ਵਿਵਾਦਿਯਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਚ ਵਾਦਯਨ੍ਤਿ।
ਤੇ ਤ੍ਵਂ ਵਦਸ੍ਸੁ ਨ ਹਿ ਤੇਧ ਅਤ੍ਥਿ, ਵਾਦਮ੍ਹਿ ਜਾਤੇ ਪਟਿਸੇਨਿਕਤ੍ਤਾ॥

੮੩੯.ਵਿਸੇਨਿਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਯੇ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਦਿਟ੍ਠੀਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਅਵਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ।
ਤੇਸੁ ਤ੍ਵਂ ਕਿਂ ਲਭੇਥੋ ਪਸੂਰ, ਯੇਸੀਧ ਨਤ੍ਥੀ ਪਰਮੁਗ੍ਗਹੀਤਂ॥

੮੪੦.ਅਥ ਤ੍ਵਂ ਪਵਿਤਕ੍ਕਮਾਗਮਾ, ਮਨਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ।

ਧੋਨੇਨ ਯੁਗਂ ਸਮਾਗਮਾ, ਨ ਹਿ ਤ੍ਵਂ ਸਕ੍ਖਸਿ ਸਮ੍ਪਯਾਤਵੇਤਿ॥

ਪਸੂਰਸੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੯. ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਸੁਤ੍ਤਂ

੮੪੧."ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਤਣ੍ਹਂ ਅਰਤਿਂ ਰਗਞ੍ਚ [ਅਰਤਿਞ੍ਚ ਰਾਗਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਨਾਹੋਸਿ ਛਨ੍ਦੋ ਅਪਿ ਮੇਥੁਨਸ੍ਮਿਂ।
ਕਿਮੇਵਿਦਂ ਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪੁਣ੍ਣਂ, ਪਾਦਾਪਿ ਨਂ ਸਮ੍ਫੁਸਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛੇ"॥

੮੪੨."ਏਤਾਦਿਸਂ ਚੇ ਰਤਨਂ ਨ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਨਾਰਿਂ ਨਰਿਨ੍ਦੇਹਿ ਬਹੂਹਿ ਪਤ੍ਥਿਤਂ।
ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਸੀਲਵਤਂ ਨੁ ਜੀਵਿਤਂ [ਸੀਲਵਤਾਨੁਜੀਵਿਤਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)], ਭਵੂਪਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਵਦੇਸਿ ਕੀਦਿਸਂ"॥

੮੪੩."ਇਦਂ ਵਦਾਮੀਤਿ ਨ ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, (ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਤਿ [ਮਾਗਨ੍ਦਿਯਾਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਭਗਵਾ)
ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤਂ।
ਪਸ੍ਸਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੀਸੁ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ,
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਨ੍ਤਿਂ ਪਚਿਨਂ ਅਦਸ੍ਸਂ"॥

੮੪੪."ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ ਯਾਨਿ ਪਕਪ੍ਪਿਤਾਨਿ, (ਇਤਿ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋ [ਮਾਗਨ੍ਦਿਯੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)])
ਤੇ ਵੇ ਮੁਨੀ ਬ੍ਰੂਸਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਸਨ੍ਤੀਤਿ ਯਮੇਤਮਤ੍ਥਂ,
ਕਥਂ ਨੁ ਧੀਰੇਹਿ ਪਵੇਦਿਤਂ ਤਂ"॥

੮੪੫."ਨ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਨ ਸੁਤਿਯਾ ਨ ਞਾਣੇਨ, (ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨਾਪਿ ਨ ਸੁਦ੍ਧਿਮਾਹ।
ਅਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਸ੍ਸੁਤਿਯਾ ਅਞਾਣਾ,
ਅਸੀਲਤਾ ਅਬ੍ਬਤਾ ਨੋਪਿ ਤੇਨ।
ਏਤੇ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ,
ਸਨ੍ਤੋ ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਵਂ ਨ ਜਪ੍ਪੇ"॥

੮੪੬."ਨੋ ਚੇ ਕਿਰ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਨ ਸੁਤਿਯਾ ਨ ਞਾਣੇਨ, (ਇਤਿ ਮਾਗਣ੍ਡਿਯੋ)
ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨਾਪਿ ਨ ਸੁਦ੍ਧਿਮਾਹ।
ਅਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਸ੍ਸੁਤਿਯਾ ਅਞਾਣਾ,
ਅਸੀਲਤਾ ਅਬ੍ਬਤਾ ਨੋਪਿ ਤੇਨ।
ਮਞ੍ਞਾਮਹਂ ਮੋਮੁਹਮੇਵ ਧਮ੍ਮਂ,
ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਏਕੇ ਪਚ੍ਚੇਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ"॥

੮੪੭."ਦਿਟ੍ਠਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਨੁਪੁਚ੍ਛਮਾਨੋ, (ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤੇਸੁ ਪਮੋਹਮਾਗਾ [ਸਮੋਹਮਾਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]।
ਇਤੋ ਚ ਨਾਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਅਣੁਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਞਂ,

ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਵਂ ਮੋਮੁਹਤੋ ਦਹਾਸਿ॥

੮੪੮.‘‘ਸਮੋ ਵਿਸੇਸੀ ਉਦ ਵਾ ਨਿਹੀਨੋ, ਯੋ ਮਞ੍ਞਤੀ ਸੋ ਵਿਵਦੇਥ ਤੇਨ।
ਤੀਸੁ ਵਿਧਾਸੁ ਅਵਿਕਮ੍ਪਮਾਨੋ, ਸਮੋ ਵਿਸੇਸੀਤਿ ਨ ਤਸ੍ਸ ਹੋਤਿ॥

੮੪੯.‘‘ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਿਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਮੁਸਾਤਿ ਵਾ ਸੋ ਵਿਵਦੇਥ ਕੇਨ।
ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਂ ਵਿਸਮਂ ਵਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸ ਕੇਨ ਵਾਦਂ ਪਟਿਸਂਯੁਜੇਯ੍ਯ॥

੮੫੦.‘‘ਓਕਂ ਪਹਾਯ ਅਨਿਕੇਤਸਾਰੀ, ਗਾਮੇ ਅਕੁਬ੍ਬਂ ਮੁਨਿ ਸਨ੍ਥਵਾਨਿ [ਸਨ੍ਧਵਾਨਿ (ਕ॰)]।
ਕਾਮੇਹਿ ਰਿਤ੍ਤੋ ਅਪੁਰੇਕ੍ਖਰਾਨੋ, ਕਥਂ ਨ ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਜਨੇਨ ਕਯਿਰਾ॥

੮੫੧.‘‘ਯੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਵਿਚਰੇਯ੍ਯ ਲੋਕੇ, ਨ ਤਾਨਿ ਉਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਦੇਯ੍ਯ ਨਾਗੋ।
ਜਲਮ੍ਬੁਜਂ [ਏਲਮ੍ਬੁਜਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਕਣ੍ਡਕਂ ਵਾਰਿਜਂ ਯਥਾ, ਜਲੇਨ ਪਙ੍ਕੇਨ ਚਨੂਪਲਿਤ੍ਤਂ।
ਏਵਂ ਮੁਨੀ ਸਨ੍ਤਿਵਾਦੋ ਅਗਿਦ੍ਧੋ, ਕਾਮੇ ਚ ਲੋਕੇ ਚ ਅਨੂਪਲਿਤ੍ਤੋ॥

੮੫੨.‘‘ਨ ਵੇਦਗੂ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾਯਕੋ [ਨ ਵੇਦਗੂ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨ ਮੁਤਿਯਾ, ਸ ਮਾਨਮੇਤਿ ਨ ਹਿ ਤਮ੍ਮਯੋ ਸੋ।
ਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਨੋਪਿ ਸੁਤੇਨ ਨੇਯ੍ਯੋ, ਅਨੂਪਨੀਤੋ ਸ ਨਿਵੇਸਨੇਸੁ॥

੮੫੩.‘‘ਸਞ੍ਞਾਵਿਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਥਾ, ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸਨ੍ਤਿ ਮੋਹਾ।
ਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਯੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸੁਂ, ਤੇ ਘਟ੍ਟਯਨ੍ਤਾ [ਘਟ੍ਟਮਾਨਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ’’ਤਿ॥

ਮਾਗਣ੍ਡਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਨਵਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੦. ਪੁਰਾਭੇਦਸੁਤ੍ਤਂ

੮੫੪.‘‘ਕਥਂਦਸ੍ਸੀ ਕਥਂਸੀਲੋ, ਉਪਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।
ਤਂ ਮੇ ਗੋਤਮ ਪਬ੍ਰੂਹਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਉਤ੍ਤਮਂ ਨਰਂ’’॥

੮੫੫.‘‘ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਪੁਰਾ ਭੇਦਾ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ) ਪੁਬ੍ਬਮਨ੍ਤਮਨਿਸ੍ਸਿਤੋ।
ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਨੁਪਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਰਕ੍ਖਤਂ॥

੮੫੬.‘‘ਅਕ੍ਕੋਧਨੋ ਅਸਨ੍ਤਾਸੀ, ਅਵਿਕਤ੍ਥੀ ਅਕੁਕ੍ਕੁਚੋ।
ਮਨ੍ਤਭਾਣੀ [ਮਨ੍ਤਾਭਾਣੀ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਅਨੁਦ੍ਧਤੋ, ਸ ਵੇ ਵਾਚਾਯਤੋ ਮੁਨਿ॥

੮੫੭.‘‘ਨਿਰਾਸਤ੍ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ, ਅਤੀਤਂ ਨਾਨੁਸੋਚਤਿ।
ਵਿਵੇਕਦਸ੍ਸੀ ਫਸ੍ਸੇਸੁ, ਦਿਟ੍ਠੀਸੁ ਚ ਨ ਨੀਯਤਿ [ਨਿਯ੍ਯਤਿ (ਬਹੂਸੁ)]॥

੮੫੮.‘‘ਪਤਿਲੀਨੋ ਅਕੁਹਕੋ, ਅਪਿਹਾਲੁ ਅਮਚ੍ਛਰੀ।
ਅਪ੍ਪਗਬ੍ਭੋ ਅਜੇਗੁਚ੍ਛੋ, ਪੇਸੁਣੇਯ੍ਯੇ ਚ ਨੋ ਯੁਤੋ॥

੮੫੯.‘‘ਸਾਤਿਯੇਸੁ ਅਨਸ੍ਸਾਵੀ, ਅਤਿਮਾਨੇ ਚ ਨੋ ਯੁਤੋ।

ਸਣ੍ਹੋ ਚ ਪਟਿਭਾਨਵਾ [ਪਟਿਭਾਣਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)], ਨ ਸਦ੍ਧੋ ਨ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ॥

੮੬੦.‘‘ਲਾਭਕਮ੍ਯਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਅਲਾਭੇ ਚ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ।

ਅਵਿਰੁਦ੍ਧੋ ਚ ਤਣ੍ਹਾਯ, ਰਸੇਸੁ ਨਾਨੁਗਿਜ੍ਝਤਿ॥

੮੬੧.‘‘ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਦਾ ਸਤੋ, ਨ ਲੋਕੇ ਮਞ੍ਞਤੇ ਸਮਂ।

ਨ ਵਿਸੇਸੀ ਨ ਨੀਚੇਯ੍ਯੋ, ਤਸ੍ਸ ਨੋ ਸਨ੍ਤਿ ਉਸ੍ਸਦਾ॥

੮੬੨.‘‘ਯਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਨਾ [ਨਿਸ੍ਸਯਤਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨਤ੍ਥਿ, ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ।

ਭਵਾਯ ਵਿਭਵਾਯ ਵਾ, ਤਣ੍ਹਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

੮੬੩.‘‘ਤਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਉਪਸਨ੍ਤੋਤਿ, ਕਾਮੇਸੁ ਅਨਪੇਕ੍ਖਿਨਂ।

ਗਨ੍ਥਾ ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤਰੀ ਸੋ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਂ॥

੮੬੪.‘‘ਨ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਪਸਵੋ, ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਅਤ੍ਤਾ ਵਾਪਿ ਨਿਰਤ੍ਤਾ ਵਾ [ਅਤ੍ਤਂ ਵਾਪਿ ਨਿਰਤ੍ਤਂ ਵਾ (ਬਹੂਸੁ)], ਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ॥

੮੬੫.‘‘ਯੇਨ ਨਂ ਵਜ੍ਜੁਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ, ਅਥੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ।

ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਪੁਰਕ੍ਖਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਾਦੇਸੁ ਨੇਜਤਿ॥

੮੬੬.‘‘ਵੀਤਗੇਧੋ ਅਮਚ੍ਛਰੀ, ਨ ਉਸ੍ਸੇਸੁ ਵਦਤੇ ਮੁਨਿ।

ਨ ਸਮੇਸੁ ਨ ਓਮੇਸੁ, ਕਪ੍ਪਂ ਨੇਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ॥

੮੬੭.‘‘ਯਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਸਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸਤਾ ਚ ਨ ਸੋਚਤਿ।

ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸ ਵੇ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥

ਪੁਰਾਭੇਦਸੁਤ੍ਤਂ ਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੧. ਕਲਹਵਿਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ

੮੬੮.‘‘ਕੁਤੋਪਹੂਤਾ ਕਲਹਾ ਵਿਵਾਦਾ, ਪਰਿਦੇਵਸੋਕਾ ਸਹਮਚ੍ਛਰਾ ਚ।

ਮਾਨਾਤਿਮਾਨਾ ਸਹਪੇਸੁਣਾ ਚ, ਕੁਤੋਪਹੂਤਾ ਤੇ ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹਿ’’॥

੮੬੯.‘‘ਪਿਯਪ੍ਪਹੂਤਾ ਕਲਹਾ ਵਿਵਾਦਾ,

ਪਰਿਦੇਵਸੋਕਾ ਸਹਮਚ੍ਛਰਾ ਚ।

ਮਾਨਾਤਿਮਾਨਾ ਸਹਪੇਸੁਣਾ ਚ,

ਮਚ੍ਛੇਰਯੁਤ੍ਤਾ ਕਲਹਾ ਵਿਵਾਦਾ।

ਵਿਵਾਦਜਾਤੇਸੁ ਚ ਪੇਸੁਣਾਨਿ’’॥

੮੭੦.‘‘ਪਿਯਾ ਸੁ [ਪਿਯਾਨੁ (ਸਜਾ॰), ਪਿਯਸ੍ਸੁ (ਕ॰)] ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਯੇ ਚਾਪਿ [ਯੇ ੵਾਪਿ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਭਾ ੵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ।

ਆਸਾ ਚ ਨਿਟ੍ਠਾ ਚ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਯੇ ਸਮ੍ਪਰਾਯਾਯ ਨਰਸ੍ਸ ਹੋਨ੍ਤਿ’’॥

੮੭੧.‘‘ਛਨ੍ਦਾਨਿਦਾਨਾਨਿ ਪਿਯਾਨਿ ਲੋਕੇ, ਯੇ ਚਾਪਿ ਲੋਭਾ ੵਿਚਰਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ।

ਆਸਾ ਚ ਨਿਟ੍ਠਾ ਚ ਇਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਯੇ ਸਮ੍ਪਰਾਯਾਯ ਨਰਸ੍ਸ ਹੋਨ੍ਤਿ’’॥

੮੭੨.‘‘ਛਨ੍ਦੋ ਨੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨੋ, ੵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ ਚਾਪਿ [ੵਾਪਿ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)] ਕੁਤੋਪਹੂਤਾ।

ਕੋਧੋ ਮੋਸੵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਕਥਂਕਥਾ ਚ, ਯੇ ੵਾਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਸਮਣੇਨ ੵੁਤ੍ਤਾ’’॥

੮੭੩.‘‘ਸਾਤਂ ਅਸਾਤਨ੍ਤਿ ਯਮਾਹੁ ਲੋਕੇ, ਤਮੂਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਹੋਤਿ ਛਨ੍ਦੋ।

ਰੂਪੇਸੁ ਦਿਸ੍ੵਾ ੵਿਭੵਂ ਭੵਞ੍ਚ, ੵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕੁਬ੍ਬਤਿ [ਕੁਰੁਤੇ (ਬਹੂਸੁ)] ਜਨ੍ਤੁ ਲੋਕੇ॥

੮੭੪.‘‘ਕੋਧੋ ਮੋਸੵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਕਥਂਕਥਾ ਚ, ਏਤੇਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਦ੍ੵਯਮੇੵ ਸਨ੍ਤੇ।

ਕਥਂਕਥੀ ਞਾਣਪਥਾਯ ਸਿਕ੍ਖੇ, ਞਤ੍ੵਾ ਪੵੁਤ੍ਤਾ ਸਮਣੇਨ ਧਮ੍ਮਾ’’॥

੮੭੫.‘‘ਸਾਤਂ ਅਸਾਤਞ੍ਚ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨਾ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਨ੍ਤੇ ਨ ਭੵਨ੍ਤਿ ਹੇਤੇ।

ੵਿਭੵਂ ਭੵਞ੍ਚਾਪਿ ਯਮੇਤਮਤ੍ਥਂ, ਏਤਂ ਮੇ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਯਤੋਨਿਦਾਨਂ’’॥

੮੭੬.‘‘ਫਸ੍ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਾਤਂ ਅਸਾਤਂ, ਫਸ੍ਸੇ ਅਸਨ੍ਤੇ ਨ ਭੵਨ੍ਤਿ ਹੇਤੇ।

ੵਿਭੵਂ ਭੵਞ੍ਚਾਪਿ ਯਮੇਤਮਤ੍ਥਂ, ਏਤਂ ਤੇ ਪਬ੍ਰੂਮਿ ਇਤੋਨਿਦਾਨਂ’’॥

੮੭੭.‘‘ਫਸ੍ਸੋ ਨੁ ਲੋਕਸ੍ਮਿ ਕੁਤੋਨਿਦਾਨੋ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਚਾਪਿ ਕੁਤੋਪਹੂਤਾ।

ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਅਸਨ੍ਤੇ ਨ ਮਮਤ੍ਤਮਤ੍ਥਿ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ੵਿਭੂਤੇ ਨ ਫੁਸਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਾ’’॥

੮੭੮.‘‘ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਫਸ੍ਸੋ, ਇਚ੍ਛਾਨਿਦਾਨਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਾਨਿ।

ਇਚ੍ਛਾਯਸਨ੍ਤ੍ਯਾ ਨ ਮਮਤ੍ਤਮਤ੍ਥਿ, ਰੂਪੇ ੵਿਭੂਤੇ ਨ ਫੁਸਨ੍ਤਿ ਫਸ੍ਸਾ’’॥

੮੭੯.‘‘ਕਥਂਸਮੇਤਸ੍ਸ ੵਿਭੋਤਿ ਰੂਪਂ, ਸੁਖਂ ਦੁਖਞ੍ਚਾਪਿ [ਦੁਖਂ ੵਾਪਿ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)] ਕਥਂ ੵਿਭੋਤਿ।

ਏਤਂ ਮੇ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਯਥਾ ੵਿਭੋਤਿ, ਤਂ ਜਾਨਿਯਾਮਾਤਿ [ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਮੇ ਮਨੋ ਅਹੁ’’॥

੮੮੦.‘‘ਨ ਸਞ੍ਞਸਞ੍ਞੀ ਨ ੵਿਸਞ੍ਞਸਞ੍ਞੀ, ਨੋਪਿ ਅਸਞ੍ਞੀ ਨ ੵਿਭੂਤਸਞ੍ਞੀ।

ਏੵਂਸਮੇਤਸ੍ਸ ੵਿਭੋਤਿ ਰੂਪਂ, ਸਞ੍ਞਾਨਿਦਾਨਾ ਹਿ ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾ’’॥

੮੮੧.‘‘ਯਂ ਤਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹ ਅਕਿਤ੍ਤਯੀ ਨੋ,

ਅਞ੍ਞਂ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹਿ।

ਏਤ੍ਤਾੵਤਗ੍ਗਂ ਨੁ [ਨੋ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰)] ੵਦਨ੍ਤਿ ਹੇਕੇ,

ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਂ ਇਧ ਪਣ੍ਡਿਤਾਸੇ।

ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ੵਦਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤੋ॥

੮੮੨.‘‘ਏਤ੍ਤਾਵਤਗ੍ਗਮ੍ਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਹੇਕੇ, ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਂ ਇਧ ਪਣ੍ਡਿਤਾਸੇ।
ਤੇਸਂ ਪਨੇਕੇ ਸਮਯਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸੇ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ॥

੮੮੩.‘‘ਏਤੇ ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਸ੍ਸਿਤਾਤਿ, ਞਤ੍ਵਾ ਮੁਨੀ ਨਿਸ੍ਸਯੇ ਸੋ ਵਿਮਂਸੀ।
ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨ ਵਿਵਾਦਮੇਤਿ, ਭਵਾਭਵਾਯ ਨ ਸਮੇਤਿ ਧੀਰੋ’’ਤਿ॥

ਕਲਹਵਿਵਾਦਸੁਤ੍ਤਂ ਏਕਾਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੨. ਚੂਲ਼ਬਯੂਹਸੁਤ੍ਤਂ [ਚੂਲ਼ਵਿਯੂਹਸੁਤ੍ਤਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਨਿਦ੍ਦੇਸ)]

੮੮੪.ਸਕਂਸਕਂਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਬ੍ਬਸਾਨਾ, ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਨਾਨਾ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ।
ਯੋ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਸ ਵੇਦਿ ਧਮ੍ਮਂ, ਇਦਂ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਮਕੇਵਲੀ ਸੋ॥

੮੮੫.ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਿਵਾਦਯਨ੍ਤਿ, ਬਾਲੋ ਪਰੋ ਅਕ੍ਕੁਸਲੋਤਿ [ਅਕੁਸਲੋਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਚਾਹੁ।
ਸਚ੍ਚੋ ਨੁ ਵਾਦੋ ਕਤਮੋ ਇਮੇਸਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਹੀਮੇ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ॥

੮੮੬.ਪਰਸ੍ਸ ਚੇ ਧਮ੍ਮਮਨਾਨੁਜਾਨਂ, ਬਾਲੋਮਕੋ [ਬਾਲੋ ਮਗੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਹੋਤਿ ਨਿਹੀਨਪਞ੍ਞੋ।
ਸਬ੍ਬੇਵ ਬਾਲਾ ਸੁਨਿਹੀਨਪਞ੍ਞਾ, ਸਬ੍ਬੇਵਿਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਬ੍ਬਸਾਨਾ॥

੮੮੭.ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਚੇਵ ਨ ਵੀਵਦਾਤਾ, ਸਂਸੁਦ੍ਧਪਞ੍ਞਾ ਕੁਸਲਾ ਮੁਤੀਮਾ।
ਨ ਤੇਸਂ ਕੋਚਿ ਪਰਿਹੀਨਪਞ੍ਞੋ [ਕੋਚਿਪਿ ਨਿਹੀਨਪਞ੍ਞੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਦਿਟ੍ਠੀ ਹਿ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਤਥਾ ਸਮਤ੍ਤਾ॥

੮੮੮.ਨ ਵਾਹਮੇਤਂ ਤਥਿਯਨ੍ਤਿ [ਤਥਿਵਨ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਬ੍ਰੂਮਿ, ਯਮਾਹੁ ਬਾਲਾ ਮਿਥੁ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ।
ਸਕਂਸਕਂਦਿਟ੍ਠਿਮਕਂਸੁ ਸਚ੍ਚਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਬਾਲੋਤਿ ਪਰਂ ਦਹਨ੍ਤਿ॥

੮੮੯.ਯਮਾਹੁ ਸਚ੍ਚਂ ਤਥਿਯਨ੍ਤਿ ਏਕੇ, ਤਮਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇ [ਅਞ੍ਞੇਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਅਞ੍ਞੇ ਚ (?)] ਤੁਚ੍ਛਂ ਮੁਸਾਤਿ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਗਯ੍ਹ ਵਿਵਾਦਯਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਏਕਂ ਸਮਣਾ ਵਦਨ੍ਤਿ॥

੮੯੦.ਏਕਞ੍ਹਿ ਸਚ੍ਚਂ ਨ ਦੁਤੀਯਮਤ੍ਥਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਜਾ ਨੋ ਵਿਵਦੇ ਪਜਾਨਂ।
ਨਾਨਾ ਤੇ [ਨਾਨਾਤੋ (ਕ॰)] ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸਯਂ ਥੁਨਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਏਕਂ ਸਮਣਾ ਵਦਨ੍ਤਿ॥

੮੯੧.ਕਸ੍ਮਾ ਨੁ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾ, ਪਵਾਦਿਯਾਸੇ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ।
ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਸੁਤਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਨਾਨਾ, ਉਦਾਹੁ ਤੇ ਤਕ੍ਕਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਿ॥

੮੯੨.ਨ ਹੇਵ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਨਾਨਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਞ੍ਞਾਯ ਨਿਚ੍ਚਾਨਿ ਲੋਕੇ।
ਤਕ੍ਕਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੀਸੁ ਪਕਪ੍ਪਯਿਤ੍ਵਾ, ਸਚ੍ਚਂ ਮੁਸਾਤਿ ਦ੍ਵਯਧਮ੍ਮਮਾਹੁ॥

੮੯੩.ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੁਤੇ ਸੀਲਵਤੇ ਮੁਤੇ ਵਾ, ਏਤੇ ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਮਾਨਦਸ੍ਸੀ।
ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਹਸ੍ਸਮਾਨੋ, ਬਾਲੋ ਪਰੋ ਅਕ੍ਕੁਸਲੋਤਿ ਚਾਹ॥

੮੯੪.ਯੇਨੇਵ ਬਾਲੋਤਿ ਪਰੰ ਦਹਾਤਿ, ਤੇਨਾਤੁਮਾਨੰ ਕੁਸਲੋਤਿ ਚਾਹ।
ਸਯਮਤ੍ਤਨਾ ਸੋ ਕੁਸਲੋ ਵਦਾਨੋ, ਅਞ੍ਞੰ ਵਿਮਾਨੇਤਿ ਤਦੇਵ ਪਾਵ॥

੮੯੫.ਅਤਿਸਾਰਦਿਟ੍ਠਿਯਾਵ ਸੋ ਸਮਤ੍ਤੋ, ਮਾਨੇਨ ਮਤ੍ਤੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਾਨੀ।
ਸਯਮੇਵ ਸਾਮੰ ਮਨਸਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ, ਦਿਟ੍ਠੀ ਹਿ ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਤਥਾ ਸਮਤ੍ਤਾ॥

੮੯੬.ਪਰਸ੍ਸ ਚੇ ਹਿ ਵਚਸਾ ਨਿਹੀਨੋ, ਤੁਮੋ ਸਹਾ ਹੋਤਿ ਨਿਹੀਨਪਞ੍ਞੋ।
ਅਥ ਚੇ ਸਯੰ ਵੇਦਗੂ ਹੋਤਿ ਧੀਰੋ, ਨ ਕੋਚਿ ਬਾਲੋ ਸਮਣੇਸੁ ਅਤ੍ਥਿ॥

੮੯੭.ਅਞ੍ਞੰ ਇਤੋ ਯਾਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੰ, ਅਪਰਦ੍ਧਾ ਸੁਦ੍ਧਿਮਕੇਵਲੀ ਤੇ [ਸੁਦ੍ਧਿਮਕੇਵਲੀਨੋ (ਸੀ॰)]।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਿਤ੍ਥ੍ਯਾ ਪੁਥੁਸੋ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਰਾਗੇਨ ਹਿ ਤੇਭਿਰਤ੍ਤਾ [ਤ੍ਯਾਭਿਰਤ੍ਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]॥

੮੯੮.ਇਧੇਵ ਸੁਦ੍ਧਿ ਇਤਿ ਵਾਦਯਨ੍ਤਿ, ਨਾਞ੍ਞੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਾਹੁ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਤਿਤ੍ਥ੍ਯਾ ਪੁਥੁਸੋ ਨਿਵਿਟ੍ਠਾ, ਸਕਾਯਨੇ ਤਤ੍ਥ ਦਲ੍ਹੰ ਵਦਾਨਾ॥

੮੯੯.ਸਕਾਯਨੇ ਵਾਪਿ ਦਲ੍ਹੰ ਵਦਾਨੋ, ਕਮੇਤ੍ਥ ਬਾਲੋਤਿ ਪਰੰ ਦਹੇਯ੍ਯ।
ਸਯਮੇਵ ਸੋ ਮੇਧਗਮਾਵਹੇਯ੍ਯ [ਮੇਧਕੰ ਆਵਹੇਯ੍ਯ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਪਰੰ ਵਦੰ ਬਾਲਮਸੁਦ੍ਧਿਧਮ੍ਮੰ॥

੯੦੦.ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਪਮਾਯ, ਉਦ੍ਧੰ ਸ [ਉਦ੍ਧੰ ਸੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਵਾਦਮੇਤਿ।
ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਨਿ, ਨ ਮੇਧਗੰ ਕੁਬ੍ਬਤਿ ਜਨ੍ਤੁ ਲੋਕੇਤਿ॥

ਚੂਲ਼ਬ੍ਯੂਹਸੁਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਾਦਸਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੧੩. ਮਹਾਬ੍ਯੂਹਸੁਤ੍ਤੰ

੯੦੧.ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਿਬ੍ਬਸਾਨਾ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵਿਵਾਦਯਨ੍ਤਿ [ਵਿਵਾਦਿਯਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।
ਸਬ੍ਬੇਵ ਤੇ ਨਿਨ੍ਦਮਨ੍ਵਾਨਯਨ੍ਤਿ, ਅਥੋ ਪਸੰਸਮ੍ਪਿ ਲਭਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ॥

੯੦੨.ਅਪ੍ਪਞ੍ਹਿ ਏਤੰ ਨ ਅਲੰ ਸਮਾਯ, ਦੁਵੇ ਵਿਵਾਦਸ੍ਸ ਫਲਾਨਿ ਬ੍ਰੂਮਿ।
ਏਤਮ੍ਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਵਿਵਾਦਯੇਥ, ਖੇਮਾਭਿਪਸ੍ਸੰ ਅਵਿਵਾਦਭੂਮਿੰ॥

੯੦੩.ਯਾ ਕਾਚਿਮਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ ਪੁਥੁਜ੍ਜਾ, ਸਬ੍ਬਾਵ ਏਤਾ ਨ ਉਪੇਤਿ ਵਿਦ੍ਵਾ।
ਅਨੂਪਯੋ ਸੋ ਉਪਯੰ ਕਿਮੇਯ੍ਯ, ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੁਤੇ ਖਨ੍ਤਿਮਕੁਬ੍ਬਮਾਨੋ॥

੯੦੪.ਸੀਲੁਤ੍ਤਮਾ ਸਞ੍ਞਮੇਨਾਹੁ ਸੁਦ੍ਧਿੰ, ਵਤੰ ਸਮਾਦਾਯ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਸੇ।
ਇਧੇਵ ਸਿਕ੍ਖੇਮ ਅਥਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿੰ, ਭਵੂਪਨੀਤਾ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ॥

੯੦੫.ਸਚੇ ਚੁਤੋ ਸੀਲਵਤਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਵੇਧਤੀ [ਸ ਵੇਧਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕਮ੍ਮ ਵਿਰਾਧਯਿਤ੍ਵਾ।
ਪਜਪ੍ਪਤੀ ਪਤ੍ਥਯਤੀ ਚ ਸੁਦ੍ਧਿੰ, ਸਤ੍ਥਾਵ ਹੀਨੋ ਪਵਸੰ ਘਰਮ੍ਹਾ॥

੯੦੬.ਸੀਲਬ੍ਬਤੰ ਵਾਪਿ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬਂ, ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਾਵਜ੍ਜਨਵਜ੍ਜਮੇਤੰ।
ਸੁਦ੍ਧਿੰ ਅਸੁਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਪਤ੍ਥਯਾਨੋ, ਵਿਰਤੋ ਚਰੇ ਸਨ੍ਤਿਮਨੁਗ੍ਗਹਾਯ॥

੯੦੭.ਤਮੂਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤੰ ਵਾ, ਅਥਵਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠੰ ਵ ਸੁਤੰ ਮੁਤੰ ਵਾ।
ਉਦ੍ਧਂਸਰਾ ਸੁਦ੍ਧਿਮਨੁਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤਿ, ਅਵੀਤਤਣ੍ਹਾਸੇ ਭਵਾਭਵੇਸੁ॥

੯੦੮.ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਸ੍ਸ ਹਿ ਜਪ੍ਪਿਤਾਨਿ, ਪਵੇਧਿਤੰ ਵਾਪਿ ਪਕਪ੍ਪਿਤੇਸੁ।
ਚੁਤੂਪਪਾਤੋ ਇਧ ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ਸ ਕੇਨ ਵੇਧੇਯਜ ਕੁਹਿੰਵ ਜਪ੍ਪੇ [ਕੁਹਿਞ੍ਚ ਜਪ੍ਪੇ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਕ॰), ਕੁਹਿੰ ਪਜਪ੍ਪੇ (ਪੀ॰) ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬੋ]॥

੯੦੯.ਯਮਾਹੁ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਮਨ੍ਤਿ ਏਕੇ, ਤਮੇਵ ਹੀਨਨ੍ਤਿ ਪਨਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇ।
ਸਚ੍ਚੋ ਨੁ ਵਾਦੋ ਕਤਮੋ ਇਮੇਸਂ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਹੀਮੇ ਕੁਸਲਾ ਵਦਾਨਾ॥

੯੧੦.ਸਕਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਮਾਹੁ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਪਨ ਹੀਨਮਾਹੁ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਵਿਵਾਦਯਨ੍ਤਿ, ਸਕਂ ਸਕਂ ਸਮ੍ਮੁਤਿਮਾਹੁ ਸਚ੍ਚਂ॥

੯੧੧.ਪਰਸ੍ਸ ਚੇ ਵਮ੍ਭਯਿਤੇਨ ਹੀਨੋ, ਨ ਕੋਚਿ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸੇਸਿ ਅਸ੍ਸ।
ਪੁਥੂ ਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਂ, ਨਿਹੀਨਤੋ ਸਮ੍ਹਿ ਦਲ੍ਹਂ ਵਦਾਨਾ॥

੯੧੨.ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪੂਜਾਪਿ ਨੇਸਂ ਤਥੇਵ, ਯਥਾ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ ਸਕਾਯਨਾਨਿ।
ਸਬ੍ਬੇਵ ਵਾਦਾ [ਸਬ੍ਬੇ ਪਵਾਦਾ (ਸਜਾ॰)] ਤਥਿਯਾ [ਤਥਿਵਾ (ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ)] ਭਵੇਯਜੁਂ, ਸੁਦ੍ਧੀ ਹਿ ਨੇਸਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਮੇਵ॥

੯੧੩.ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਰਨੇਯਜਮਤ੍ਥਿ, ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਛੇਯਜ ਸਮੁਗ੍ਗਹੀਤੰ।
ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵਾਦਾਨਿ ਉਪਾਤਿਵਤ੍ਤੋ, ਨ ਹਿ ਸੇਟ੍ਠਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਂ॥

੯੧੪.ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਤਥੇਵ ਏਤੰ, ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਏਕੇ ਪਚ੍ਚੇਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿੰ।
ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਚੇ ਕਿਞ੍ਹਿ ਤੁਮਸ੍ਸ ਤੇਨ, ਅਤਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿੰ॥

੯੧੫.ਪਸ੍ਸਂ ਨਰੋ ਦਕ੍ਖਤਿ [ਦਕ੍ਖਿਤਿ (ਸੀ॰)] ਨਾਮਰੂਪਂ, ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਵਾ ਞਸ੍ਸਤਿ ਤਾਨਿਮੇਵ।
ਕਾਮਂ ਬਹੁਂ ਪਸ੍ਸਤੁ ਅਪ੍ਪਕਂ ਵਾ, ਨ ਹਿ ਤੇਨ ਸੁਦ੍ਧਿੰ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ॥

੯੧੬.ਨਿਵਿਸ੍ਸਵਾਦੀ ਨ ਹਿ ਸੁਬ੍ਬਿਨਾਯੋ, ਪਕਪ੍ਪਿਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿ ਪੁਰੇਕ੍ਖਰਾਨੋ।
ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਤਤ੍ਥ ਸੁਭਂ ਵਦਾਨੋ, ਸੁਦ੍ਧਿਂਵਦੋ ਤਤ੍ਥ ਤਥਦ੍ਦਸਾ ਸੋ॥

੯੧੭.ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕਪ੍ਪਮੁਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖਾ [ਸਙ੍ਖਂ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)], ਨ ਦਿਟ੍ਠਿਸਾਰੀ ਨਪਿ ਞਾਣਬਨ੍ਧੁ।
ਞਤ੍ਵਾ ਚ ਸੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ [ਸਮ੍ਮਤਿਯੋ (ਸਜਾ॰)] ਪੁਥੁਜ੍ਜਾ, ਉਪੇਕ੍ਖਤੀ ਉਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ॥

੯੧੮.ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜ ਗਨ੍ਥਾਨਿ ਮੁਨੀਧ ਲੋਕੇ, ਵਿਵਾਦਜਾਤੇਸੁ ਨ ਵਗ੍ਗਸਾਰੀ।
ਸਨ੍ਤੋ ਅਸਨ੍ਤੇਸੁ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸੋ, ਅਨੁਗ੍ਗਹੋ ਉਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞੇ॥

੯੧੯.ਪੁਬ੍ਬਾਸਵੇ ਹਿਤ੍ਵਾ ਨਵੇ ਅਕੁਬ੍ਬਂ, ਨ ਛਨ੍ਦਗੂ ਨੋਪਿ ਨਿਵਿਸ੍ਸਵਾਦੀ।
ਸ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੇਹਿ ਧੀਰੋ, ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ [ਨ ਲਿਪ੍ਪਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਲੋਕੇ ਅਨਤ੍ਤਗਰਹੀ॥

੯੨੦.ਸ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਸੇਨਿਭੂਤੋ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਵ ਸੁਤਂ ਮੁਤਂ ਵਾ।
ਸ ਪਨ੍ਨਭਾਰੋ ਮੁਨਿ ਵਿਪ੍ਪਮੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਨੂਪਰਤੋ ਨ ਪਤ੍ਥਿਯੋਤਿ॥

ਮਹਾਬ੍ਯੂਹਸੁਤ੍ਤਂ ਤੇਰਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੪. ਤੁਵਟਕਸੁਤ੍ਤਂ

੯੨੧.‘‘ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁ [ਆਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਵਿਵੇਕਂ ਸਨ੍ਤਿਪਦਞ੍ਚ ਮਹੇਸਿ।
ਕਥਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਨੁਪਾਦਿਯਾਨੋ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਕਿਞ੍ਚਿ’’॥

੯੨੨.‘‘ਮੂਲਂ ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾਯ, (ਇਤਿ ਭਗਵਾ)
ਮਨ੍ਤਾ ਅਸ੍ਮੀਤਿ ਸਬ੍ਬਮੁਪਰੁਨ੍ਧੇ [ਸਬ੍ਬਮੁਪਰੁਦ੍ਧੇ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)]।
ਯਾ ਕਾਚਿ ਤਣ੍ਹਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ,
ਤਾਸਂ ਵਿਨਯਾ [ਵਿਨਯਾਯ (?)] ਸਦਾ ਸਤੋ ਸਿਕ੍ਖੇ॥

੯੨੩.‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਮਭਿਜਞ੍ਞਾ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਥਵਾਪਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।
ਨ ਤੇਨ ਥਾਮਂ [ਮਾਨਂ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਕੁਬ੍ਬੇਥ, ਨ ਹਿ ਸਾ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਸਤਂ ਵੁਤ੍ਤਾ॥

੯੨੪.‘‘ਸੇਯ੍ਯੋ ਨ ਤੇਨ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ, ਨੀਚੇਯ੍ਯੋ ਅਥਵਾਪਿ ਸਰਿਕ੍ਖੋ।
ਫੁਟ੍ਠੋ [ਪੁਟ੍ਠੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਅਨੇਕਰੂਪੇਹਿ, ਨਾਤੁਮਾਨਂ ਵਿਕਪ੍ਪਯਂ ਤਿਟ੍ਠੇ॥

੯੨੫.‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਮੇਵੁਪਸਮੇ , ਨ ਅਞ੍ਞਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤਿਮੇਸੇਯ੍ਯ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਤ੍ਤਾ ਕੁਤੋ ਨਿਰਤ੍ਤਾ ਵਾ॥

੯੨੬.‘‘ਮਜ੍ਝੇ ਯਥਾ ਸਮੁਦ੍ਦਸ੍ਸ, ਊਮਿ ਨੋ ਜਾਯਤੀ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ।
ਏਵਂ ਠਿਤੋ ਅਨੇਜਸ੍ਸ, ਉਸ੍ਸਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ’’॥

੯੨੭.‘‘ਅਕਿਤ੍ਤਯੀ ਵਿਵਟਚਕ੍ਖੁ, ਸਕ੍ਖਿਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਸ੍ਸਯਵਿਨਯਂ।
ਪਟਿਪਦਂ ਵਦੇਹਿ ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਅਥਵਾਪਿ ਸਮਾਧਿਂ’’॥

੯੨੮.‘‘ਚਕ੍ਖੁਹਿ ਨੇਵ ਲੋਲਸ੍ਸ, ਗਾਮਕਥਾਯ ਆਵਰਯੇ ਸੋਤਂ।
ਰਸੇ ਚ ਨਾਨੁਗਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਮਮਾਯੇਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ॥

੯੨੯.‘‘ਫਸ੍ਸੇਨ ਯਦਾ ਫੁਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪਰਿਦੇਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ।
ਭਵਞ੍ਚ ਨਾਭਿਜਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਭੇਰਵੇਸੁ ਚ ਨ ਸਮ੍ਪਵੇਧੇਯ੍ਯ॥

੯੩੦.‘‘ਅਨ੍ਨਾਨਮਥੋ ਪਾਨਾਨਂ, ਖਾਦਨੀਯਾਨਂ ਅਥੋਪਿ ਵਤ੍ਥਾਨਂ।

ਲਦ੍ਧਾ ਨ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਕਯਿਰਾ, ਨ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਸੇ ਤਾਨਿ ਅਲਭਮਾਨੋ॥

੯੩੧.''ਝਾਯੀ ਨ ਪਾਦਲੋਲਸ੍ਸ, ਵਿਰਮੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।
ਅਥਾਸਨੇਸੁ ਸਯਨੇਸੁ, ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ॥

੯੩੨.''ਨਿਦ੍ਦਂ ਨ ਬਹੁਲੀਕਰੇਯ੍ਯ, ਜਾਗਰਿਯਂ ਭਜੇਯ੍ਯ ਆਤਾਪੀ।
ਤਨ੍ਦਿਂ ਮਾਯਂ ਹਸ੍ਸਂ ਖਿਡ੍ਡਂ, ਮੇਥੁਨਂ ਵਿਪ੍ਪਜਹੇ ਸਵਿਭੂਸਂ॥

੯੩੩.''ਆਥਬ੍ਬਣਂ ਸੁਪਿਨਂ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਨੋ ਵਿਦਹੇ ਅਥੋਪਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ।
ਵਿਰੁਤਞ੍ਚ ਗਬ੍ਭਕਰਣਂ, ਤਿਕਿਚ੍ਛਂ ਮਾਮਕੋ ਨ ਸੇਵੇਯ੍ਯ॥

੯੩੪.''ਨਿਨ੍ਦਾਯ ਨਪ੍ਪਵੇਧੇਯ੍ਯ, ਨ ਉਣ੍ਣਮੇਯ੍ਯ ਪਸਂਸਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ।
ਲੋਭਂ ਸਹ ਮਚ੍ਛਰਿਯੇਨ, ਕੋਧਂ ਪੇਸੁਣਿਯਞ੍ਚ ਪਨੁਦੇਯ੍ਯ॥

੯੩੫.''ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਉਪਵਾਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ।
ਗਾਮੇ ਚ ਨਾਭਿਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਲਾਭਕਮ੍ਯਾ ਜਨਂ ਨ ਲਪਯੇਯ੍ਯ॥

੯੩੬.''ਨ ਚ ਕਤ੍ਥਿਤਾ ਸਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਚ ਵਾਚਂ ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯ।
ਪਾਗਬ੍ਭਿਯਂ ਨ ਸਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਕਥਂ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਂ ਨ ਕਥਯੇਯ੍ਯ॥

੯੩੭.''ਮੋਸਵਜ੍ਜੇ ਨ ਨੀਯੇਥ, ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਠਾਨਿ ਨ ਕਯਿਰਾ।
ਅਥ ਜੀਵਿਤੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯ, ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨ ਨਾਞ੍ਞਮਤਿਮਞ੍ਞੇ॥

੯੩੮.''ਸੁਤ੍ਵਾ ਰੁਸਿਤੋ ਬਹੁਂ ਵਾਚਂ, ਸਮਣਾਨਂ ਵਾ ਪੁਥੁਜਨਾਨਂ [ਪੁਥੁਵਚਨਾਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)]।
ਫਰੁਸੇਨ ਨੇ ਨ ਪਟਿਵਜ੍ਜਾ, ਨ ਹਿ ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਸੇਨਿਕਰੋਨ੍ਤਿ॥

੯੩੯.''ਏਤਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯ, ਵਿਚਿਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਦਾ ਸਤੋ ਸਿਕ੍ਖੇ।
ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ, ਸਾਸਨੇ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਨ ਪਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ॥

੯੪੦.''ਅਭਿਭੂ ਹਿ ਸੋ ਅਨਭਿਭੂਤੋ, ਸਕ੍ਖਿਧਮ੍ਮਮਨੀਤਿਹਮਦਸ੍ਸੀ।
ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਸਦਾ ਨਮਸ੍ਸਮਨੁਸਿਕ੍ਖੇ''ਤਿ॥

ਤੁਵਟਕਸੁਤ੍ਤਂ ਚੁਦ੍ਦਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

੧੫. ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਂ

੯੪੧.''ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾ ਭਯਂ ਜਾਤਂ, ਜਨਂ ਪਸ੍ਸਥ ਮੇਧਗਂ।
ਸਂਵੇਗਂ ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਥਾ ਸਂਵਿਜਿਤਂ ਮਯਾ॥

੯੪੨.''ਫਨ੍ਦਮਾਨਂ ਪਜਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਮਚ੍ਛੇ ਅਪ੍ਪੋਦਕੇ ਯਥਾ।

ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੇਹਿ ਬ੍ਯਾਰੁਦ੍ਧੇ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਂ ਭਯਮਾਵਿਸਿ॥

੯੪੩.‘‘ਸਮਨ੍ਤਮਸਾਰੋ ਲੋਕੋ, ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਸਮੇਰਿਤਾ।
ਇਚ੍ਛਂ ਭਵਨਮਤ੍ਤਨੋ, ਨਾਦ੍ਦਸਾਸਿਂ ਅਨੋਸਿਤਂ॥

੯੪੪.‘‘ਓਸਾਨੇਤ੍ਵੇਵ ਬ੍ਯਾਰੁਦ੍ਧੇ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਮੇ ਅਰਤੀ ਅਹੁ।
ਅਥੇਤ੍ਥ ਸਲ੍ਲਮਦ੍ਦਕ੍ਖਿਂ, ਦੁਦ੍ਦਸਂ ਹਦਯਨਿਸ੍ਸਿਤਂ॥

੯੪੫.‘‘ਯੇਨ ਸਲ੍ਲੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਦਿਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਵਿਧਾਵਤਿ।
ਤਮੇਵ ਸਲ੍ਲਮਬ੍ਬੁਯ੍ਹ, ਨ ਧਾਵਤਿ ਨ ਸੀਦਤਿ॥

੯੪੬.‘‘ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਗੀਯਨ੍ਤਿ [ਸਿਕ੍ਖਾਨੁਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ (ਕ॰)], ਯਾਨਿ ਲੋਕੇ ਗਧਿਤਾਨਿ।
ਨ ਤੇਸੁ ਪਸੁਤੋ ਸਿਯਾ, ਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਾਮੇ।
ਸਿਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਤ੍ਤਨੋ॥

੯੪੭.‘‘ਸਚ੍ਚੋ ਸਿਯਾ ਅਪ੍ਪਗਬ੍ਭੋ, ਅਮਾਯੋ ਰਿਤ੍ਤਪੇਸੁਣੋ।
ਅਕ੍ਕੋਧਨੋ ਲੋਭਪਾਪਂ, ਵੇਵਿਚ੍ਛਂ ਵਿਤਰੇ ਮੁਨਿ॥

੯੪੮.‘‘ਨਿਦ੍ਦਂ ਤਨ੍ਦਿਂ ਸਹੇ ਥੀਨਂ, ਪਮਾਦੇਨ ਨ ਸਂਵਸੇ।
ਅਤਿਮਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਨਸੋ ਨਰੋ॥

੯੪੯.‘‘ਮੋਸਵਜ੍ਜੇ ਨ ਨੀਯੇਥ, ਰੂਪੇ ਸ੍ਨੇਹਂ ਨ ਕੁਬ੍ਬਯੇ।
ਮਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਸਾਹਸਾ ਵਿਰਤੋ ਚਰੇ॥

੯੫੦.‘‘ਪੁਰਾਣਂ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਨਵੇ ਖਨ੍ਤਿਂ ਨ ਕੁਬ੍ਬਯੇ।
ਹਿਯ੍ਯਮਾਨੇ ਨ ਸੋਚੇਯ੍ਯ, ਆਕਾਸਂ ਨ ਸਿਤੋ ਸਿਯਾ॥

੯੫੧.‘‘ਗੇਧਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਮਹੋਘੋਤਿ, ਆਜਵਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਜਪ੍ਪਨਂ।
ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਕਪ੍ਪਨਂ, ਕਾਮਪਙ੍ਕੋ ਦੁਰਚ੍ਚਯੋ॥

੯੫੨.‘‘ਸਚ੍ਚਾ ਅਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ [ਅਵੋਕ੍ਕਮਂ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਮੁਨਿ, ਥਲੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਸਬ੍ਬਂ ਸੋ [ਸਬ੍ਬਸੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜ, ਸ ਵੇ ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੯੫੩.‘‘ਸ ਵੇ ਵਿਦ੍ਵਾ ਸ ਵੇਦਗੂ, ਞਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ।
ਸਮ੍ਮਾ ਸੋ ਲੋਕੇ ਇਰਿਯਾਨੋ, ਨ ਪਿਹੇਤੀਧ ਕਸ੍ਸਚਿ॥

੯੫੪.‘‘ਯੋਧ ਕਾਮੇ ਅਚ੍ਚਤਰਿ, ਸਙ੍ਗਂ ਲੋਕੇ ਦੁਰਚ੍ਚਯਂ।
ਨ ਸੋ ਸੋਚਤਿ ਨਾਜ੍ਝੇਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਸੋਤੋ ਅਬਨ੍ਧਨੋ॥

੯੫੫.‘‘ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਵਿਸੋਸੇਹਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਮਾਹੁ ਕਿਞ੍ਚਨਂ।

ਮਜ੍ਝੇ ਚੇ ਨੋ ਗਹੇਸ੍ਸਸਿ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਸਿ॥

੯੫੬.‘‘ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿੰ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਮਮਾਯਿਤੰ।
ਅਸਤਾ ਚ ਨ ਸੋਚਤਿ, ਸ ੧ੇ ਲੋਕੇ ਨ ਜੀਯਤਿ॥

੯੫੭.‘‘ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਇਦੰ ਮੇਤਿ, ਪਰੇਸੰ ੧ਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਨੰ।
ਮਮਤ੍ਤੰ ਸੋ ਅਸੰ੧ਿਨ੍ਦੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਮੇਤਿ ਨ ਸੋਚਤਿ॥

੯੫੮.‘‘ਅਨਿਟ੍ਠੁਰੀ ਅਨਨੁਗਿਦ੍ਧੋ, ਅਨੇਜੋ ਸਬ੍ਬਧੀ ਸਮੋ।
ਤਮਾਨਿਸੰਸੰ ਪਬ੍ਰੂਮਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਅ੧ਿਕਮ੍ਪਿਨੰ॥

੯੫੯.‘‘ਅਨੇਜਸ੍ਸ ੧ਿਜਾਨਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਾਚਿ ਨਿਸਙ੍ਖਤਿ [ਨਿਸਙ੍ਖਿਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]॥
੧ਿਰਤੋ ਸੋ ੧ਿਯਾਰਬ੍ਭਾ, ਖੇਮੰ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਧਿ॥

੯੬੦.‘‘ਨ ਸਮੇਸੁ ਨ ਓਮੇਸੁ, ਨ ਉਸ੍ਸੇਸੁ ੧ਦਤੇ ਮੁਨਿ।
ਸਨ੍ਤੋ ਸੋ ੧ੀਤਮਚ੍ਛਰੋ, ਨਾਦੇਤਿ ਨ ਨਿਰਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤੰ ਪਨ੍ਨਰਸਮੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੧੬. ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤੰ

੯੬੧.‘‘ਨ ਮੇ ਦਿਟ੍ਠੋ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ)
ਨ ਸੁਤੋ ਉਦ ਕਸ੍ਸਚਿ।
ਏ੧ੰ ੧ਗ੍ਗੁ੧ਦੋ ਸਤ੍ਥਾ,
ਤੁਸਿਤਾ ਗਣਿਮਾਗਤੋ॥

੯੬੨.‘‘ਸਦੇ੧ਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਸਬ੍ਬੰ ਤਮੰ ੧ਿਨੋਦੇਤ੍੧ਾ, ਏਕੋ੧ ਰਤਿਮਜ੍ਝਗਾ॥

੯੬੩.‘‘ਤੰ ਬੁਦ੍ਧੰ ਅਸਿਤੰ ਤਾਦਿੰ, ਅਕੁਹੰ ਗਣਿਮਾਗਤੰ।
ਬਹੂਨਮਿਧ ਬਦ੍ਧਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਹੇਨ ਆਗਮੰ॥

੯੬੪.‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ੧ਿਜਿਗੁਚ੍ਛਤੋ, ਭਜਤੋ ਰਿਤ੍ਤਮਾਸਨੰ।
ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ ਸੁਸਾਨੰ ੧ਾ, ਪਬ੍ਬਤਾਨੰ ਗੁਹਾਸੁ ੧ਾ॥

੯੬੫.‘‘ਉਚ੍ਚਾ੧ਚੇਸੁ ਸਯਨੇਸੁ, ਕੀ੧ਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਭੇਰ੧ਾ।
ਯੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ੧ੇਧੇਯ੍ਯ, ਨਿਗ੍ਘੋਸੇ ਸਯਨਾਸਨੇ॥

੯੬੬.‘‘ਕਤੀ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾ ਲੋਕੇ, ਗਚ੍ਛਤੋ ਅਗਤੰ ਦਿਸੰ।
ਯੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਸਮ੍ਭ੧ੇ, ਪਨ੍ਤਮ੍ਹਿ ਸਯਨਾਸਨੇ॥

੯੬੭.‘‘ਕਜਾਸ੍ਸ ਬਜਪ੍ਪਥਯੋ ਅਸ੍ਸੁ, ਕਜਾਸ੍ਸਸ੍ਸੁ ਇਧ ਗੋਚਰਾ।
ਕਾਨਿ ਸੀਲਬ੍ਬਤਾਨਾਸ੍ਸੁ, ਪਹਿਤਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ॥

੯੬੮.‘‘ਕਂ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਦਾਯ, ਏਕੋਦਿ ਨਿਪਕੋ ਸਤੋ।
ਕਮ੍ਮਾਰੋ ਰਜਤਸ੍ਸੇਵ, ਨਿਦ੍ਧਮੇ ਮਲਮਤ੍ਤਨੋ’’॥

੯੬੯.‘‘ਵਿਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨਸ੍ਸ ਯਦਿਦਂ ਫਾਸੁ, (ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਰਿਤ੍ਤਾਸਨਂ ਸਯਨਂ ਸੇਵਤੋ ਚੇ।
ਸਮ੍ਬੋਧਿਕਾਮਸ੍ਸ ਯਥਾਨੁਧਮ੍ਮਂ,
ਤਂ ਤੇ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ ਯਥਾ ਪਜਾਨਂ॥

੯੭੦.‘‘ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਧੀਰੋ ਭਯਾਨਂ ਨ ਭਾਯੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋ ਸਪਰਿਯਨ੍ਤਚਾਰੀ।
ਡਂਸਾਧਿਪਾਤਾਨਂ ਸਰੀਸਪਾਨਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਫਸ੍ਸਾਨਂ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ॥

੯੭੧.‘‘ਪਰਧਮ੍ਮਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਸਨ੍ਤਸੇਯ੍ਯ, ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਤੇਸਂ ਬਹੁਭੇਰਵਾਨਿ।
ਅਥਾਪਰਾਨਿ ਅਭਿਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯ, ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਿ ਕੁਸਲਾਨੁਏਸੀ॥

੯੭੨.‘‘ਆਤਙ੍ਕਫਸ੍ਸੇਨ ਖੁਦਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋ, ਸੀਤਂ ਅਤੁਣ੍ਹਂ [ਅਚ੍ਚੁਣ੍ਹਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਧਿਵਾਸਯੇਯ੍ਯ।
ਸੋ ਤੇਹਿ ਫੁਟ੍ਠੋ ਬਹੁਧਾ ਅਨੋਕੋ, ਵੀਰਿਯਂ ਪਰਕ੍ਕਮ੍ਮਦਲ੍ਹਂ ਕਰੇਯ੍ਯ॥

੯੭੩.‘‘ਥੇਯ੍ਯਂ ਨ ਕਾਰੇ [ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਨ ਮੁਸਾ ਭਣੇਯ੍ਯ, ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਫਸ੍ਸੇ ਤਸਥਾਵਰਾਨਿ।
ਯਦਾਵਿਲਤ੍ਤਂ ਮਨਸੋ ਵਿਜਞ੍ਞਾ, ਕਣ੍ਹਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੋਤਿ ਵਿਨੋਦਯੇਯ੍ਯ॥

੯੭੪.‘‘ਕੋਧਾਤਿਮਾਨਸ੍ਸ ਵਸਂ ਨ ਗਚ੍ਛੇ, ਮੂਲਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਪਲਿਖਞ੍ਞ ਤਿਟ੍ਠੇ।
ਅਥਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ, ਅਦ੍ਧਾ ਭਵਨ੍ਤੋ ਅਭਿਸਮ੍ਭਵੇਯ੍ਯ॥

੯੭੫.‘‘ਪਞ੍ਞਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਪੀਤਿ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਯੇ ਤਾਨਿ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਿ।
ਅਰਤਿਂ ਸਹੇਥ ਸਯਨਮ੍ਹਿ ਪਨ੍ਤੇ, ਚਤੁਰੋ ਸਹੇਥ ਪਰਿਦੇਵਧਮ੍ਮੇ॥

੯੭੬.‘‘ਕਿਂਸੂ ਅਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਕੁਵਂ ਵਾ [ਕੁਧ ਵਾ (ਕ॰), ਕੁਥ ਵਾ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਅਸਿਸ੍ਸਂ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਤ ਸੇਤ੍ਥ ਕ੍ਵਜ੍ਜ ਸੇਸ੍ਸਂ।
ਏਤੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਪਰਿਦੇਵਨੇਯ੍ਯੇ, ਵਿਨਯੇਥ ਸੇਖੋ ਅਨਿਕੇਤਚਾਰੀ॥

੯੭੭.‘‘ਅਨ੍ਨਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧਾ ਵਸਨਞ੍ਚ ਕਾਲੇ, ਮਤ੍ਤਂ ਸੋ ਜਞ੍ਞਾ ਇਧ ਤੋਸਨਤ੍ਥਂ।
ਸੋ ਤੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤੋ ਯਤਚਾਰਿ ਗਾਮੇ, ਰੁਸਿਤੋਪਿ ਵਾਚਂ ਫਰੁਸਂ ਨ ਵਜ੍ਜਾ॥

੯੭੮.‘‘ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁ ਨ ਚ ਪਾਦਲੋਲੋ, ਝਾਨਾਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਬਹੁਜਾਗਰਸ੍ਸ।
ਉਪੇਕ੍ਖਮਾਰਬ੍ਭ ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤੋ, ਤਕ੍ਕਾਸਯਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਿਯੂਪਛਿਨ੍ਦੇ॥

੯੭੯.‘‘ਚੁਦਿਤੋ ਵਚੀਭਿ ਸਤਿਮਾਭਿਨਨ੍ਦੇ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸੁ ਖਿਲਂ ਪਭਿਨ੍ਦੇ।

ਵਾਚੰ ਪਮੁਞ੍ਚੇ ਕੁਸਲਂ ਨਾਤਿਵੇਲਂ, ਜਨਵਾਦਧਮ੍ਮਾਯ ਨ ਚੇਤਯੇਯ੍ਯ॥

੯੮੦.‘‘ਅਥਾਪਰਂ ਪਞ੍ਚ ਰਜਾਨਿ ਲੋਕੇ, ਯੇਸਂ ਸਤੀਮਾ ਵਿਨਯਾਯ ਸਿਕ੍ਖੇ।
ਰੂਪੇਸੁ ਸਦ੍ਦੇਸੁ ਅਥੋ ਰਸੇਸੁ, ਗਨ੍ਧੇਸੁ ਫਸ੍ਸੇਸੁ ਸਹੇਥ ਰਾਗਂ॥

੯੮੧.‘‘ਏਤੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਵਿਨੇਯ੍ਯ ਛਨ੍ਦਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਮਾ ਸੁਵਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ।
ਕਾਲੇਨ ਸੋ ਸਮ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਵੀਮਂਸਮਾਨੋ,
ਏਕੋਦਿਭੂਤੋ ਵਿਹਨੇ ਤਮਂ ਸੋ’’ਤਿ॥

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ ਸੋਲ਼ਸਮਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ। ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗੋ ਚਤੁਤ੍ਥੋ

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਕਾਮਂ ਗੁਹਞ੍ਚ ਦੁਟ੍ਠਾ ਚ, ਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਪਰਮਾ ਜਰਾ।
ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਚ ਪਸੂਰੋ ਚ, ਮਾਗਣ੍ਡਿ ਪੁਰਾਭੇਦਨਂ॥

ਕਲਹਂ ਦ੍ਵੇ ਚ ਬ੍ਯੂਹਾਨਿ [ਬ੍ਯੂਹਾਨਿ (ਸੀ॰)], ਪੁਨਦੇਵ ਤੁਵਟ੍ਟਕਂ।
ਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਵਰਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਥੇਰਪੁਟ੍ਠੇਨ [ਥੇਰਪਞ੍ਹੇਨ (ਸੀ॰), ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੇਨ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸੋਲ਼ਸ।
ਇਤਿ ਏਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਾਨਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਿਕਾਤਿ॥

੫. ਪਾਰਾਯਨਵਗ੍ਗੋ

ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ

੯੮੨.ਕੋਸਲਾਨਂ ਪੁਰਾ ਰਮ੍ਮਾ, ਅਗਮਾ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥਂ।
ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਂ ਪਤ੍ਥਯਾਨੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਨ੍ਤਪਾਰਗੂ॥

੯੮੩.ਸੋ ਅਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਵਿਸਯੇ, ਅਲ਼ਕਸ੍ਸ [ਮੁਲ਼ਕਸ੍ਸ (ਸ੍ਯਾ॰), ਮੂਲ਼੍ਹਕਸ੍ਸ (ਕ॰), ਮਲ਼ਕਸ੍ਸ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਸਮਾਸਨੇ।
ਵਸਿ ਗੋਧਾਵਰੀਕੂਲੇ, ਉਞ੍ਛੇਨ ਚ ਫਲੇਨ ਚ॥

੯੮੪.ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ, ਗਾਮੋ ਚ ਵਿਪੁਲੋ ਅਹੁ।
ਤਤੋ ਜਾਤੇਨ ਆਯੇਨ, ਮਹਾਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿ॥

੯੮੫.ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਤ੍ਵਾਨ, ਪੁਨ ਪਾਵਿਸਿ ਅਸ੍ਸਮਂ।
ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਪਵਿਟ੍ਠਮ੍ਹਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਆਗਞ੍ਛਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ॥

੯੮੬.ਉਗ੍ਘਟ੍ਟਪਾਦੋ ਤਸਿਤੋ [ਤਸ੍ਸਿਤੋ (ਕ॰)], ਪਙ੍ਕਦਨ੍ਤੋ ਰਜਸ੍ਸਿਰੋ।
ਸੋ ਚ ਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ, ਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਯਾਚਤਿ॥

੯੮੭.ਤਮੇਨਂ ਬਾਵਰੀ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਆਸਨੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਯਿ।
ਸੁਖਞ੍ਚ ਕੁਸਲਂ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਇਦਂ ਵਚਨਮਬ੍ਰਵਿ॥

੯੮੮.''ਯਂ ਖੋ ਮਮ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਸਜ੍ਜਿਤਂ ਮਯਾ।
ਅਨੁਜਾਨਾਹਿ ਮੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਮੇ''॥

੯੮੯.''ਸਚੇ ਮੇ ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸ, ਭਵਂ ਨਾਨੁਪਦਸ੍ਸਤਿ।
ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਤੁ ਸਤ੍ਤਧਾ''॥

੯੯੦.ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਕੁਹਕੋ, ਭੇਰਵਂ ਸੋ ਅਕਿਤ੍ਤਯਿ।
ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਬਾਵਰੀ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਅਹੁ॥

੯੯੧.ਉਸ੍ਸੁਸ੍ਸਤਿ ਅਨਾਹਾਰੋ, ਸੋਕਸਲ੍ਲਸਮਪ੍ਪਿਤੋ।
ਅਥੋਪਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਝਾਨੇ ਨ ਰਮਤੀ ਮਨੋ॥

੯੯੨.ਉਤ੍ਰਸ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਥਕਾਮਿਨੀ।
ਬਾਵਰਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ, ਇਦਂ ਵਚਨਮਬ੍ਰਵਿ॥

੯੯੩.''ਨ ਸੋ ਮੁਦ੍ਧਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਕੁਹਕੋ ਸੋ ਧਨਤ੍ਥਿਕੋ।
ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਮੁਦ੍ਧਪਾਤੇ ਵਾ, ਞਾਣਂ ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ''॥

੯੯੪.‘‘ਭੋਤੀ ਚਰਹਿ ਜਾਨਾਸਿ, ਤੰ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ।
ਮੁਦ੍ਧੰ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਞ੍ਚ, ਤੰ ਸੁਣੋਮ ਵਚੋ ਤਵ’’॥

੯੯੫.‘‘ਅਹਮ੍ਪੇਤੰ ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਞਾਣਮੇਤ੍ਥ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਮੁਦ੍ਧਨਿ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤੇ ਚ, ਜਿਨਾਨੰ ਹੇਤ੍ਥ [ਮੁਦ੍ਧੰ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤੋ ਚ, ਜਿਨਾਨੰ ਹੇਤ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)] ਦਸ੍ਸਨੰ’’॥

੯੯੬.‘‘ਅਥ ਕੋ ਚਰਹਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਸ੍ਮਿੰ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਲੇ [ਪੁਥਵਿਮਣ੍ਡਲੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]।
ਮੁਦ੍ਧੰ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਞ੍ਚ, ਤੰ ਮੇ ਅਕ੍ਖਾਹਿ ਦੇਵਤੇ’’॥

੯੯੭.‘‘ਪੁਰਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਾ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਲੋਕਨਾਯਕੋ।
ਅਪਚ੍ਚੋ ਓਕ੍ਕਾਕਰਾਜਸ੍ਸ, ਸਕਜਪੁਤ੍ਤੋ ਪਭਙ੍ਕਰੋ॥

੯੯੮.‘‘ਸੋ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨ ਪਾਰਗੂ।
ਸਬ੍ਬਾਭਿਞ੍ਞਾਬਲਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇਸੁ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯੰ ਪਤ੍ਤੋ, ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ ਉਪਧਿਕ੍ਖਯੇ॥

੯੯੯.‘‘ਬੁਦ੍ਧੋ ਸੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ, ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਤੰ ਤ੍ਵੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਪੁਚ੍ਛਸ੍ਸੁ, ਸੋ ਤੇ ਤੰ ਬਜਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ’’॥

੧੦੦੦.ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਵਚੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਉਦਗ੍ਗੋ ਬਾਵਰੀ ਅਹੁ।
ਸੋਕਸ੍ਸ ਤਨੁਕੋ ਆਸਿ, ਪੀਤਿਞ੍ਚ ਵਿਪੁਲੰ ਲਭਿ॥

੧੦੦੧.ਸੋ ਬਾਵਰੀ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਉਦਗ੍ਗੋ, ਤੰ ਦੇਵਤੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ ਵੇਦਜਾਤੋ।
‘‘ਕਤਮਮ੍ਹਿ ਗਾਮੇ ਨਿਗਮਮ੍ਹਿ ਵਾ ਪਨ, ਕਤਮਮ੍ਹਿ ਵਾ ਜਨਪਦੇ ਲੋਕਨਾਥੋ।
ਯਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਪਸ੍ਸੇਮੁ [ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਮਸ੍ਸੇਮੁ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)], ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਦ੍ਵਿਪਦੁਤ੍ਤਮੰ’’ [ਦ੍ਵਿਪਦੁਤ੍ਤਮੰ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)],॥

੧੦੦੨.‘ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਕੋਸਲਮਨ੍ਦਿਰੇ ਜਿਨੋ, ਪਹੂਤਪਞ੍ਞੋ ਵਰਭੂਰਿਮੇਧਸੋ।
ਸੋ ਸਕਜਪੁਤ੍ਤੋ ਵਿਧੁਰੋ ਅਨਾਸਵੋ, ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਸ੍ਸ ਵਿਦੂ ਨਰਾਸਭੋ’’॥

੧੦੦੩.ਤਤੋ ਆਮਨ੍ਤਯੀ ਸਿਸ੍ਸੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਨ੍ਤਪਾਰਗੇ।
‘‘ਏਥ ਮਾਣਵਾ ਅਕ੍ਖਿਸ੍ਸੰ, ਸੁਣਾਥ ਵਚਨੰ ਮਮ॥

੧੦੦੪.‘ਯਸ੍ਸੇਸੋ ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਲੋਕੇ, ਪਾਤੁਭਾਵੋ ਅਭਿਣ੍ਹਸੋ।
ਸ੍ਵਾਜ੍ਜ ਲੋਕਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਇਤਿ ਵਿਸ੍ਸੁਤੋ।
ਖਿਪ੍ਪੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿੰ, ਪਸ੍ਸਵ੍ਹੋ ਦ੍ਵਿਪਦੁਤ੍ਤਮੰ’’॥

੧੦੦੫.‘ਕਥੰ ਚਰਹਿ ਜਾਨੇਮੁ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਅਜਾਨਤੰ ਨੋ ਪਬ੍ਰੂਹਿ, ਯਥਾ ਜਾਨੇਮੁ ਤੰ ਮਯੰ’’॥

੧੦੦੬. ‘‘ਆਗਤਾਨਿ ਹਿ ਮਨ੍ਤੇਸੁ, ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾ।
ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਾਨਿ ਚ [ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਿੰਸਾ ਚ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰), ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਿੰਸ ਤਾਨਿ (?)] ਬਜਾਕ੍ਖਾਤਾ, ਸਮਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਸੋ॥

੧੦੦੭. ‘‘ਯਸ੍ਸੇਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਗਤ੍ਤੇਸੁ, ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾ।
ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਤਸ੍ਸ ਗਤਿਯੋ, ਤਤਿਯਾ ਹਿ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ॥

੧੦੦੮. ‘‘ਸਚੇ ਅਗਾਰਂ ਆਵਸਤਿ [ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ (ਕ॰)], ਵਿਜੇਯ੍ਯ ਪਥਵਿਂ ਇਮਂ।
ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ, ਧਮ੍ਮੇਨਮਨੁਸਾਸਤਿ॥

੧੦੦੯. ‘‘ਸਚੇ ਚ ਸੋ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਅਗਾਰਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ।
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ [ਵਿਵਤ੍ਤਚ੍ਛਦ੍ਦੋ (ਸੀ॰)] ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਰਹਾ ਭਵਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ॥

੧੦੧੦. ‘‘ਜਾਤਿਂ ਗੋਤ੍ਤਞ੍ਚ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਮਨ੍ਤੇ ਸਿਸ੍ਸੇ ਪੁਨਾਪਰੇ।
ਮੁਦ੍ਧਂ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਞ੍ਚ, ਮਨਸਾਯੇਵ ਪੁਚ੍ਛਥ॥

੧੦੧੧. ‘‘ਅਨਾਵਰਣਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਯਦਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।
ਮਨਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਞ੍ਹੇ, ਵਾਚਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜੇਸ੍ਸਤਿ’’॥

੧੦੧੨. ਬਾਵਰਿਸ੍ਸ ਵਚੋ ਸੁਤ੍ਵਾ, ਸਿਸ੍ਸਾ ਸੋਲ਼ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ।
ਅਜਿਤੋ ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ, ਪੁਣ੍ਣਕੋ ਅਥ ਮੇਤ੍ਤਗੂ॥

੧੦੧੩. ਧੋਤਕੋ ਉਪਸੀਵੋ ਚ, ਨਨ੍ਦੋ ਚ ਅਥ ਹੇਮਕੋ।
ਤੋਦੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਾ ਦੁਭਯੋ, ਜਤੁਕਣ੍ਣੀ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

੧੦੧੪. ਭਦ੍ਰਾਵੁਧੋ ਉਦਯੋ ਚ, ਪੋਸਾਲੋ ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਮੋਘਰਾਜਾ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਿਙ੍ਗਿਯੋ ਚ ਮਹਾਇਸਿ॥

੧੦੧੫. ਪਚ੍ਚੇਕਗਣਿਨੋ ਸਬ੍ਬੇ, ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸੁਤਾ।
ਝਾਯੀ ਝਾਨਰਤਾ ਧੀਰਾ, ਪੁਬ੍ਬਵਾਸਨਵਾਸਿਤਾ॥

੧੦੧੬. ਬਾਵਰਿਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਨਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ।
ਜਟਾਜਿਨਧਰਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਪਕ੍ਕਾਮੁਂ ਉਤ੍ਤਰਾਮੁਖਾ॥

੧੦੧੭. ਅਲ਼ਕਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਪੁਰਿਮਾਹਿਸ੍ਸਤਿਂ [ਪੁਰਿਮਂ ਮਾਹਿਸ੍ਸਤਿਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਪੁਰਂ ਮਾਹਿਸ੍ਸਤਿਂ (ਸਜਾ॰)] ਤਦਾ।
ਉਜ੍ਜੇਨਿਞ੍ਚਾਪਿ ਗੋਨਦ੍ਧਂ, ਵੇਦਿਸਂ ਵਨਸਵ੍ਹਯਂ॥

੧੦੧੮. ਕੋਸਮ੍ਬਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਾਕੇਤਂ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਞ੍ਚ ਪੁਰੁਤ੍ਤਮਂ।
ਸੇਤਬ੍ਯਂ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ, ਕੁਸਿਨਾਰਞ੍ਚ ਮਨ੍ਦਿਰਂ॥

੧੦੧੯. ਪਾਵਞ੍ਚ ਭੋਗਨਗਰਂ, ਵੇਸਾਲਿਂ ਮਾਗਧਂ ਪੁਰਂ।

ਪਾਸਾਣਕਂ ਚੇਤਿਯਞ੍ਚ, ਰਮਣੀਯਂ ਮਨੋਰਮਂ॥

੧੦੨੦ਤਸਿਤੋਵ◌ੁਦਕਂ ਸੀਤਂ, ਮਹਾਲਾਭਂਵ ਵ◌ਾਣਿਜੋ।
ਛਾਯਂ ਘਮ੍ਮਾਭਿਤਤ੍ਤੋਵ, ਤੁਰਿਤਾ ਪਬ੍ਬਤਮਾਰੁਹੁਂ॥

੧੦੨੧ਭਗਵ◌ਾ ਤਮ੍ਹਿ ਸਮਯੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪੁਰਕ੍ਖਤੋ।
ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਸੀਹੋਵ ਨਦਤੀ ਵਨੇ॥

੧੦੨੨ਅਜਿਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਬੁਦ੍ਧਂ, ਸਤਰਂਸਿਂ [ਵ◌ੀਤਰਂਸਿਂਵ (ਸ੍ਯਾ॰), ਸਤਰਂਸੀਵ (ਕ॰), ਪੀਤਰਂਸੀਵ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)] ਵ ਭਾਣੁਮਂ।
ਚਨ੍ਦਂ ਯਥਾ ਪਨ੍ਨਰਸੇ, ਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਉਪਾਗਤਂ॥

੧੦੨੩ਅਥਸ੍ਸ ਗਤ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾਨ, ਪਰਿਪੂਰਞ੍ਚ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ।
ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਹਟ੍ਠੋ, ਮਨੋਪਞ੍ਹੇ ਅਪੁਚ੍ਛਥ॥

੧੦੨੪'ਆਦਿਸ੍ਸ ਜਮ੍ਮਨਂ [ਜਪ੍ਪਨਂ (ਕ॰)] ਬ੍ਰੂਹਿ, ਗੋਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਸਲਕ੍ਖਣਂ [ਬ੍ਰੂਹਿਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)]।
ਮਨ੍ਤੇਸੁ ਪਾਰਮਿਂ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਤਿ ਵ◌ਾਚੇਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''॥

੧੦੨੫'ਵ◌ੀਸਂ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਆਯੁ, ਸੋ ਚ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਬਾਵਰੀ।
ਤੀਣਿਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਾ ਗਤ੍ਤੇ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਵ◌ੇਦਾਨ ਪਾਰਗੂ॥

੧੦੨੬'ਲਕ੍ਖਣੇ ਇਤਿਹਾਸੇ ਚ, ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਸਕੇਟੁਭੇ।
ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਵ◌ਾਚੇਤਿ, ਸਧਮ੍ਮੇ ਪਾਰਮਿਂ ਗਤੋ''॥

੧੦੨੭'ਲਕ੍ਖਣਾਨਂ ਪਵ◌ਿਚਯਂ, ਬਾਵਰਿਸ੍ਸ ਨਰੁਤ੍ਤਮ।
ਕਙ੍ਖਚ੍ਛਿਦ [ਤਣ੍ਹਚ੍ਛਿਦ (ਬਹੂਸੁ)] ਪਕਾਸੇਹਿ, ਮਾ ਨੋ ਕਙ੍ਖਾਯਿਤਂ ਅਹੁ''॥

੧੦੨੮'ਮੁਖਂ ਜਿਵ◌੍ਹਾਯ ਛਾਦੇਤਿ, ਉਣ੍ਣਸ੍ਸ ਭਮੁਕਨ੍ਤਰੇ।
ਕੋਸੋਹਿਤਂ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਂ, ਏਵ◌ਂ ਜਾਨਾਹਿ ਮਾਣਵ''॥

੧੦੨੯ਪੁਚ੍ਛਞ੍ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਸੁਣਨ੍ਤੋ, ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਪਞ੍ਹੇ ਵ◌ਿਯਾਕਤੇ।
ਵ◌ਿਚਿਨ੍ਤੇਤਿ ਜਨੋ ਸਬ੍ਬੋ, ਵ◌ੇਦਜਾਤੋ ਕਤਞ੍ਜਲੀ॥

੧੦੩੦'ਕੋ ਨੁ ਦੇਵ◌ੋ ਵ◌ਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵ◌ਾ, ਇਨ੍ਦੋ ਵ◌ਾਪਿ ਸੁਜਮ੍ਪਤਿ।
ਮਨਸਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਞ੍ਹੇ, ਕਮੇਤਂ ਪਟਿਭਾਸਤਿ॥

੧੦੩੧'ਮੁਦ੍ਧਂ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਞ੍ਚ, ਬਾਵਰੀ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ।
ਤਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ ਭਗਵ◌ਾ, ਕਙ੍ਖਂ ਵ◌ਿਨਯ ਨੋ ਇਸੇ''॥

੧੦੩੨'ਅਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਮੁਦ੍ਧਾਤਿ ਜਾਨਾਹਿ, ਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਮੁਦ੍ਧਾਧਿਪਾਤਿਨੀ।
ਸਦ੍ਧਾਸਤਿਸਮਾਧੀਹਿ, ਛਨ੍ਦਵ◌ੀਰਿਯੇਨ ਸਂਯੁਤਾ''॥

੧੦੩੩. ਤਤੋ ਵੇਦੇਨ ਮਹਤਾ, ਸਨ੍ਥਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾਨ ਮਾਣਵੋ।
ਏਕੰਸਂ ਅਜਿਨਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਪਤਿ॥

੧੦੩੪. ‘ਬਾਵਰੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭੋਤੋ, ਸਹ ਸਿਸ੍ਸੇਹਿ ਮਾਰਿਸ।
ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਸੁਮਨੋ, ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਤਿ ਚਕ੍ਖੁਮ’’॥

੧੦੩੫. ‘ਸੁਖਿਤੋ ਬਾਵਰੀ ਹੋਤੁ, ਸਹ ਸਿਸ੍ਸੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਤ੍ਵਞ੍ਚਾਪਿ ਸੁਖਿਤੋ ਹੋਹਿ, ਚਿਰਂ ਜੀਵਾਹਿ ਮਾਣਵ॥

੧੦੩੬. ‘ਬਾਵਰਿਸ੍ਸ ਚ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਬ੍ਬਸਂਸਯਂ।
ਕਤਾਵਕਾਸਾ ਪੁਚ੍ਛਵ੍ਹੋ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨਸਿਚ੍ਛਥ’’॥

੧੦੩੭. ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਕਤੋਕਾਸੋ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਨ ਪਞ੍ਜਲੀ।
ਅਜਿਤੋ ਪਠਮਂ ਪਞ੍ਹਂ, ਤਤ੍ਥ ਪੁਚ੍ਛਿ ਤਥਾਗਤਂ॥

ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧. ਅਜਿਤਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੩੮. ‘ਕੇਨਸ੍ਸੁ ਨਿਵੁਤੋ ਲੋਕੋ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਅਜਿਤੋ)
ਕੇਨਸ੍ਸੁ ਨਪ੍ਪਕਾਸਤਿ।
ਕਿਸ੍ਸਾਭਿਲੇਪਨਂ ਬ੍ਰੂਸਿ, ਕਿਂਸੁ ਤਸ੍ਸ ਮਹਬ੍ਭਯਂ’’॥

੧੦੩੯. ‘ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨਿਵੁਤੋ ਲੋਕੋ, (ਅਜਿਤਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਵੇਵਿਚ੍ਛਾ ਪਮਾਦਾ ਨਪ੍ਪਕਾਸਤਿ।
ਜਪ੍ਪਾਭਿਲੇਪਨਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਦੁਕ੍ਖਮਸ੍ਸ ਮਹਬ੍ਭਯਂ’’॥

੧੦੪੦. ‘ਸਵਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸੋਤਾ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਅਜਿਤੋ)
ਸੋਤਾਨਂ ਕਿਂ ਨਿਵਾਰਣਂ।
ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਕੇਨ ਸੋਤਾ ਪਿਧਿਯਜਰੇ’’ [ਪਿਥਿਯਜਰੇ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰), ਪਿਥੀਯਰੇ (ਸੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰), ਪਿਧੀਯਰੇ (?)]॥

੧੦੪੧. ‘ਯਾਨਿ ਸੋਤਾਨਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ, (ਅਜਿਤਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਸਤਿ ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਰਣਂ।
ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੇ ਪਿਧਿਯਜਰੇ’’॥

੧੦੪੨. ‘ਪਞ੍ਞਾ ਚੇਵ ਸਤਿ ਯਞ੍ਚ [ਸਤੀ ਚੇਵ (ਸੀ॰), ਸਤੀ ਚ (ਸਜਾ॰), ਸਤੀ ਚਾਪਿ (ਪੀ॰ ਨਿਦ੍ਦੇਸ), ਸਤਿ ਚਾਪਿ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)],
(ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਅਜਿਤੋ)
ਨਾਮਰੂਪਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ।

ਏਤਂ ਮੇ ਪੁਟ੍ਠੋ ਪਬ੍ਰੂਹਿ, ਕਤ੍ਥੇਤਂ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ''॥

੧੦੪੩.‘ਯਮੇਤਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ, ਅਜਿਤ ਤਂ ਵਦਾਮਿ ਤੇ।
ਯਤ੍ਥ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਅਸੇਸਂ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ।
ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਏਤ੍ਥੇਤਂ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ''॥

੧੦੪੪.‘ਯੇ ਚ ਸਙ੍ਖਾਤਧਮ੍ਮਾਸੇ, ਯੇ ਚ ਸੇਖਾ ਪੁਥੂ ਇਧ।
ਤੇਸਂ ਮੇ ਨਿਪਕੋ ਇਰਿਯਂ, ਪੁਟ੍ਠੋ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਮਾਰਿਸ''॥

੧੦੪੫.‘ਕਾਮੇਸੁ ਨਾਭਿਗਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯ, ਮਨਸਾਨਾਵਿਲੋ ਸਿਯਾ।
ਕੁਸਲੋ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ, ਸਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇ''ਤਿ॥

ਅਜਿਤਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਪਠਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੪੬.‘ਕੋਧ ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ ਲੋਕੇ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ)
ਕਸ੍ਸ ਨੋ ਸਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ।
ਕੋ ਉਭਨ੍ਤਮਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਮਜ੍ਝੇ ਮਨ੍ਤਾ ਨ ਲਿਪ੍ਪਤਿ [ਲਿਮ੍ਪਤਿ (ਕ॰)]।
ਕਂ ਬ੍ਰੂਸਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਤਿ, ਕੋ ਇਧ ਸਿਬ੍ਬਿਨਿਮਚ੍ਚਗਾ''॥

੧੦੪੭.‘ਕਾਮੇਸੁ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾ, (ਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਸਦਾ ਸਤੋ।
ਸਙ੍ਖਾਯ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਸ੍ਸ ਨੋ ਸਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ॥

੧੦੪੮.‘ਸੋ ਉਭਨ੍ਤਮਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਮਜ੍ਝੇ ਮਨ੍ਤਾ ਨ ਲਿਪ੍ਪਤਿ।
ਤਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋਤਿ, ਸੋ ਇਧ ਸਿਬ੍ਬਿਨਿਮਚ੍ਚਗਾ''ਤਿ॥

ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਦੁਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਪੁਣ੍ਣਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੪੯.‘ਅਨੇਜਂ ਮੂਲਦਸ੍ਸਾਵਿ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣਕੋ)
ਅਤ੍ਥਿ [ਅਤ੍ਥੀ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਞ੍ਹੇਨ ਆਗਮਂ।
ਕਿਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਇਸਯੋ ਮਨੁਜਾ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦੇਵਤਾਨਂ।
ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿਂਸੁ ਪੁਥੂਧ ਲੋਕੇ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ''॥

੧੦੫੦.‘ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਇਸਯੋ ਮਨੁਜਾ, (ਪੁਣ੍ਣਕਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦੇਵਤਾਨਂ।
ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿਂਸੁ ਪੁਥੂਧ ਲੋਕੇ, ਆਸੀਸਮਾਨਾ ਪੁਣ੍ਣਕ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ [ਇਤ੍ਥਭਾਵਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]।

ਜਰਂ ਸਿਤਾ ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿਂਸੁ''॥

੧੦੫੧'.ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਇਸਯੋ ਮਨੁਜਾ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣਕੋ)
ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦੇਵਤਾਨਂ।
ਯਞ੍ਞਮਕਪ੍ਪਯਿਂਸੁ ਪੁਥੂਧ ਲੋਕੇ, ਕਚ੍ਚਿਸ੍ਸੁ ਤੇ ਭਗਵਾ ਯਞ੍ਞਪਥੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾ।
ਅਤਾਰੁਂ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਜਰਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ''॥

੧੦੫੨'.ਆਸੀਸਨ੍ਤਿ ਥੋਮਯਨ੍ਤਿ, ਅਭਿਜਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਜੁਹਨ੍ਤਿ। (ਪੁਣ੍ਣਕਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਕਾਮਾਭਿਜਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਲਾਭਂ, ਤੇ ਯਾਜਯੋਗਾ ਭਵਰਾਗਰਤ੍ਤਾ।
ਨਾਤਰਿਂਸੁ ਜਾਤਿਜਰਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ''॥

੧੦੫੩'.ਤੇ ਚੇ ਨਾਤਰਿਂਸੁ ਯਾਜਯੋਗਾ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪੁਣ੍ਣਕੋ)
ਯਞ੍ਞੇਹਿ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਜਰਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ।
ਅਥ ਕੋ ਚਰਹਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ, ਅਤਾਰਿ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਜਰਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ''॥

੧੦੫੪'.ਸਙ੍ਖਾਯ ਲੋਕਸ੍ਮਿ ਪਰੋਪਰਾਨਿ [ਪਰੋਵਰਾਨਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], (ਪੁਣ੍ਣਕਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਯਸ੍ਸਿਞ੍ਜਿਤਂ ਨਤ੍ਥਿ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ।
ਸਨ੍ਤੋ ਵਿਧੂਮੋ ਅਨੀਘੋ ਨਿਰਾਸੋ, ਅਤਾਰਿ ਸੋ ਜਾਤਿਜਰਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਮੀ''ਤਿ॥

ਪੁਣ੍ਣਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਤਤਿਯਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਮੇਤ੍ਤਗੂਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੫੫'.ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਮੇਤ੍ਤਗੂ)
ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਤਂ ਵੇਦਗੁਂ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਂ।
ਕੁਤੋ ਨੁ ਦੁਕ੍ਖਾ ਸਮੁਦਾਗਤਾ ਇਮੇ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਮਨੇਕਰੂਪਾ''॥

੧੦੫੬'.ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵੇ ਮਂ ਪਭਵਂ ਅਪੁਚ੍ਛਸਿ, (ਮੇਤ੍ਤਗੂਤਿ ਭਗਵਾ)
ਤਂ ਤੇ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ ਯਥਾ ਪਜਾਨਂ।
ਉਪਧਿਨਿਦਾਨਾ ਪਭਵਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਮਨੇਕਰੂਪਾ॥

੧੦੫੭'.ਯੋ ਵੇ ਅਵਿਦ੍ਵਾ ਉਪਧਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਦੁਕ੍ਖਮੁਪੇਤਿ ਮਨ੍ਦੋ।
ਤਸ੍ਮਾ ਪਜਾਨਂ ਉਪਧਿਂ ਨ ਕਯਿਰਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਜਾਤਿਪ੍ਪਭਵਾਨੁਪਸ੍ਸੀ''॥

੧੦੫੮'.ਯਂ ਤਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹ ਅਕਿਤ੍ਤਯੀ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਂ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮ [ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਤਦਿਙ੍ਘ ਬ੍ਰੂਹਿ।
ਕਥਂ ਨੁ ਧੀਰਾ ਵਿਤਰਨ੍ਤਿ ਓਘਂ, ਜਾਤਿਂ ਜਰਂ ਸੋਕਪਰਿਦ੍ਦਵਞ੍ਚ।
ਤਂ ਮੇ ਮੁਨਿ ਸਾਧੁ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ, ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਵਿਦਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ''॥

੧੦੫੯.‘ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਧਮ੍ਮਂ, (ਮੇਤ੍ਤਗੂਤਿ ਭਗਵਾ)
ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨੀਤਿਹਂ।
ਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਚਰਂ, ਤਰੇ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਂ’’॥

੧੦੬੦.‘ਤਞ੍ਚਾਹਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ, ਮਹੇਸਿ ਧਮ੍ਮਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਚਰਂ, ਤਰੇ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕਂ’’॥

੧੦੬੧.‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਸਿ, (ਮੇਤ੍ਤਗੂਤਿ ਭਗਵਾ)
ਉਦ੍ਧਂ ਅਧੋ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚਾਪਿ ਮਜ੍ਝੇ।
ਏਤੇਸੁ ਨਨ੍ਦਿਞ੍ਚ ਨਿਵੇਸਨਞ੍ਚ, ਪਨੁਜ੍ਜ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਭਵੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇ॥

੧੦੬੨.‘ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਸਤੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਰਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਮਾਯਿਤਾਨਿ।
ਜਾਤਿਂ ਜਰਂ ਸੋਕਪਰਿਦ੍ਦਵਞ੍ਚ, ਇਧੇਵ ਵਿਦ੍ਵਾ ਪਜਹੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਖਂ’’॥

੧੦੬੩.‘ਏਤਾਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਵਚੋ ਮਹੇਸਿਨੋ, ਸੁਕਿਤ੍ਤਿਤਂ ਗੋਤਮਨੂਪਧੀਕਂ।
ਅਦ੍ਧਾ ਹਿ ਭਗਵਾ ਪਹਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਵਿਦਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ॥

੧੦੬੪.‘ਤੇ ਚਾਪਿ ਨੂਨਪ੍ਪਜਹੇਯ੍ਯੁ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਯੇ ਤ੍ਵਂ ਮੁਨਿ ਅਟ੍ਠਿਤਂ ਓਵਦੇਯ੍ਯ।
ਤਂ ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ ਸਮੇਚ੍ਚ ਨਾਗ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਮਂ ਭਗਵਾ ਅਟ੍ਠਿਤਂ ਓਵਦੇਯ੍ਯ’’॥

੧੦੬੫.‘ਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵੇਦਗੁਮਾਭਿਜਞ੍ਞਾ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਕਾਮਭਵੇ ਅਸਤ੍ਤਂ।
ਅਦ੍ਧਾ ਹਿ ਸੋ ਓਘਮਿਮਂ ਅਤਾਰਿ, ਤਿਣ੍ਣੋ ਚ ਪਾਰਂ ਅਖਿਲੋ ਅਕਙ੍ਖੋ॥

੧੦੬੬.‘ਵਿਦ੍ਵਾ ਚ ਯੋ [ਸੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਵੇਦਗੂ ਨਰੋ ਇਧ, ਭਵਾਭਵੇ ਸਙ੍ਗਮਿਮਂ ਵਿਸਜ੍ਜ।
ਸੋ ਵੀਤਤਣ੍ਹੋ ਅਨੀਘੋ ਨਿਰਾਸੋ, ਅਤਾਰਿ ਸੋ ਜਾਤਿਜਰਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਮੀ’’ਤਿ॥

ਮੇਤ੍ਤਗੂਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਚਤੁਤ੍ਥੀ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਧੋਤਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੬੭.‘ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਧੋਤਕੋ)
ਵਾਚਾਭਿਕਙ੍ਖਾਮਿ ਮਹੇਸਿ ਤੁਯ੍ਹਂ।
ਤਵ ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਨਿਗ੍ਘੋਸਂ, ਸਿਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਤ੍ਤਨੋ’’॥

੧੦੬੮.‘ਤੇਨਹਾਤਪ੍ਪਂ ਕਰੋਹਿ, (ਧੋਤਕਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਇਧੇਵ ਨਿਪਕੋ ਸਤੋ।
ਇਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਨਿਗ੍ਘੋਸਂ, ਸਿਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮਤ੍ਤਨੋ’’॥

੧੦੬੯.‘ਪਸ੍ਸਾਮਹਂ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਿਰਿਯਮਾਨਂ।
ਤਂ ਤਂ ਨਮਸ੍ਸਾਮਿ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਪਮੁਞ੍ਚ ਮਂ ਸਕ੍ਕ ਕਥਂਕਥਾਹਿ’’॥

੧੦੭੦‘.ਨਾਹੰ ਸਹਿਸ੍ਸਾਮਿ [ਸਮਿਸ੍ਸਾਮਿ (ਸਜਾ॰), ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ (ਸੀ॰), ਸਮੀਹਾਮਿ (ਪੀ॰)] ਪਮੋਚਨਾਯ, ਕਥੰਕਥਿੰ ਧੋਤਕ ਕਞ੍ਚਿ ਲੋਕੇ।
ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੇਟ੍ਠੰ ਅਭਿਜਾਨਮਾਨੋ [ਆਜਾਨਮਾਨੋ (ਸੀ॰ ਸਜਾ॰ ਪੀ॰)], ਏਵੰ ਤੁਵੰ ਓਘਮਿਮੰ ਤਰੇਸਿ’’॥

੧੦੭੧‘.ਅਨੁਸਾਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ ਕਰੁਣਾਯਮਾਨੋ, ਵਿਵੇਕਧਮ੍ਮੰ ਯਮਹੰ ਵਿਜਞ੍ਞੰ।
ਯਥਾਹੰ ਆਕਾਸੋਵ ਅਬਜਾਪਜ੍ਜਮਾਨੋ, ਇਧੇਵ ਸਨ੍ਤੋ ਅਸਿਤੋ ਚਰੇਯ੍ਯੰ’’॥

੧੦੭੨‘.ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤੇ ਸਨ੍ਤਿੰ, (ਧੋਤਕਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨੀਤਿਹੰ।
ਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਚਰੰ, ਤਰੇ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕੰ’’॥

੧੦੭੩‘.ਤਞ੍ਚਾਹੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ, ਮਹੇਸਿ ਸਨ੍ਤਿਮੁਤ੍ਤਮੰ।
ਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਚਰੰ, ਤਰੇ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕੰ’’॥

੧੦੭੪‘.ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਸਿ, (ਧੋਤਕਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਉਦ੍ਧੰ ਅਧੋ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚਾਪਿ ਮਜ੍ਝੇ।
ਏਤੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗੋਤਿ ਲੋਕੇ, ਭਵਾਭਵਾਯ ਮਾਕਾਸਿ ਤਣ੍ਹ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਧੋਤਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਪਞ੍ਚਮੀ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਉਪਸੀਵਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੭੫‘.ਏਕੋ ਅਹੰ ਸਕ੍ਕ ਮਹਨ੍ਤਮੋਘੰ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਉਪਸੀਵੋ)
ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਨੋ ਵਿਸਹਾਮਿ ਤਾਰਿਤੁੰ।
ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਯੰ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਓਘਮਿਮੰ ਤਰੇਯ੍ਯੰ’’॥

੧੦੭੬‘.ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞੰ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਸਤਿਮਾ, (ਉਪਸੀਵਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਰਸ੍ਸੁ ਓਘੰ।
ਕਾਮੇ ਪਹਾਯ ਵਿਰਤੋ ਕਥਾਹਿ, ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੰ ਨਤ੍ਤਮਹਾਭਿਪਸ੍ਸ’’ [ਰਤ੍ਤਮਹਾਭਿਪਸ੍ਸ (ਸਜਾ॰), ਰਤ੍ਤਮਹੰ ਵਿਪਸ੍ਸ (ਕ॰)]॥

੧੦੭੭‘.ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ ਯੋ ਵੀਤਰਾਗੋ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਉਪਸੀਵੋ)
ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞੰ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞੰ।
ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਰਮੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ [ਧਿਮੁਤ੍ਤੋ (ਕ॰)], ਤਿਟ੍ਠੇ ਨੁ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਨੁਯਾਯੀ’’ [ਅਨਾਨੁਵਾਯੀ (ਸਜਾ॰ ਕ॰)]॥

੧੦੭੮‘.ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਕਾਮੇਸੁ ਯੋ ਵੀਤਰਾਗੋ, (ਉਪਸੀਵਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞੰ ਨਿਸ੍ਸਿਤੋ ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਞੰ।
ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਪਰਮੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਨੁਯਾਯੀ’’॥

੧੦੭੯‘.ਤਿਟ੍ਠੇ ਚੇ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਨੁਯਾਯੀ, ਪੂਗਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ।

ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੋ ਸੀਤਿਸਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਚਵੇਥ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸ''॥

੧੦੮੦.‘ਅਚ੍ਚੀ ਯਥਾ ਵਾਤਵੇਗੇਨ ਖਿਤ੍ਤਾ [ਖਿਤ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰), ਖਿਤ੍ਤੋ (ਪੀ॰)], (ਉਪਸੀਵਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਅਤ੍ਥਂ ਪਲੇਤਿ ਨ ਉਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖਂ।
ਏਵਂ ਮੁਨੀ ਨਾਮਕਾਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਅਤ੍ਥਂ ਪਲੇਤਿ ਨ ਉਪੇਤਿ ਸਙ੍ਖਂ''॥

੧੦੮੧.‘ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੋ ਸੋ ਉਦ ਵਾ ਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਦਾਹੁ ਵੇ ਸਸ੍ਸਤਿਯਾ ਅਰੋਗੋ।
ਤਂ ਮੇ ਮੁਨੀ ਸਾਧੁ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ, ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਵਿਦਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ''॥

੧੦੮੨.‘ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਸ੍ਸ ਨ ਪਮਾਣਮਤ੍ਥਿ, (ਉਪਸੀਵਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਯੇਨ ਨਂ ਵਜ੍ਜੁਂ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ।
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਸਮੋਹਤੇਸੁ, ਸਮੂਹਤਾ ਵਾਦਪਥਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ''ਤਿ॥

ਉਪਸੀਵਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਛਟ੍ਠੀ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਨਨ੍ਦਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੮੩.‘ਸਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ ਮੁਨਯੋ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ)
ਜਨਾ ਵਦਨ੍ਤਿ ਤਯਿਦਂ ਕਥਂਸੁ।
ਞਾਣੂਪਪਨ੍ਨਂ ਨੋ ਮੁਨਿਂ [ਮੁਨਿ ਨੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਵਦਨ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਵੇ ਜੀਵਿਤੇਨੂਪਪਨ੍ਨਂ''॥

੧੦੮੪.‘ਨ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਨ ਸੁਤਿਯਾ ਨ ਞਾਣੇਨ, (ਨ ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨ) [( ) ਨਤ੍ਥਿ ਸੀ॰-ਪੀ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ]
ਮੁਨੀਧ ਨਨ੍ਦ ਕੁਸਲਾ ਵਦਨ੍ਤਿ।
ਵਿਸੇਨਿਕਤ੍ਵਾ ਅਨੀਘਾ ਨਿਰਾਸਾ, ਚਰਨ੍ਤਿ ਯੇ ਤੇ ਮੁਨਯੋਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ''॥

੧੦੮੫.‘ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਸੇ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ)
ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸੁਤੇਨਾਪਿ [ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਸੁਤੇਨਾਪਿ (ਸੀ॰), ਦਿਟ੍ਠੇ ਸੁਤੇਨਾਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।
ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ, ਅਨੇਕਰੂਪੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।
ਕਚ੍ਚਿਸ੍ਸੁ ਤੇ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਯਤਾ ਚਰਨ੍ਤਾ, ਅਤਾਰੁ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਜਰਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ।
ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ''॥

੧੦੮੬.‘ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਸੇ, (ਨਨ੍ਦਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸੁਤੇਨਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।
ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ, ਅਨੇਕਰੂਪੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।
ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਯਤਾ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਨਾਰਿਂਸੁ ਜਾਤਿਜਰਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ''॥

੧੦੮੭.‘ਯੇ ਕੇਚਿਮੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਸੇ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਨਨ੍ਦੋ)
ਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸੁਤੇਨਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।
ਸੀਲਬ੍ਬਤੇਨਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ, ਅਨੇਕਰੂਪੇਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿਂ।

ਤੇ ਚੇ ਮੁਨਿ [ਸਚੇ ਮੁਨਿ (ਸੀ॰)] ਬ੍ਰੂਸਿ ਅਨੋਘਤਿਣ੍ਣੇ, ਅਥ ਕੋ ਚਰਹਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ।
ਅਤਾਰਿ ਜਾਤਿਞ੍ਚ ਜਰਞ੍ਚ ਮਾਰਿਸ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ ਤੰ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤੰ''॥

੧੦੮੮‘.ਨਾਹੰ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਸੇ, (ਨਨ੍ਦਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਜਾਤਿਜਰਾਯ ਨਿਵੁਤਾਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ।
ਯੇ ਸੀਧ ਦਿਟ੍ਠੰਵ ਸੁਤੰ ਮੁਤੰ ਵਾ, ਸੀਲਬ੍ਬਤੰ ਵਾਪਿ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬੰ।
ਅਨੇਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬੰ, ਤਣ੍ਹੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਅਨਾਸਵਾਸੇ।
ਤੇ ਵੇ ਨਰਾ ਓਘਤਿਣ੍ਣਾਤਿ ਬ੍ਰੂਮਿ''॥

੧੦੮੯‘.ਏਤਾਭਿਨਨ੍ਦਾਮਿ ਵਚੋ ਮਹੇਸਿਨੋ, ਸੁਕਿਤ੍ਤਿਤੰ ਗੋਤਮਨੂਪਧੀਕੰ।
ਯੇ ਸੀਧ ਦਿਟ੍ਠੰ ਵ ਸੁਤੰ ਮੁਤੰ ਵਾ, ਸੀਲਬ੍ਬਤੰ ਵਾਪਿ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬੰ।
ਅਨੇਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਪਹਾਯ ਸਬ੍ਬੰ, ਤਣ੍ਹੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਅਨਾਸਵਾਸੇ।
ਅਹਮ੍ਪਿ ਤੇ ਓਘਤਿਣ੍ਣਾਤਿ ਬ੍ਰੂਮੀ''ਤਿ॥

ਨਨ੍ਦਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਸਤ੍ਤਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਹੇਮਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੯੦‘.ਯੇ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯਾਕੰਸੁ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਹੇਮਕੋ)
ਹੁਰੰ ਗੋਤਮਸਾਸਨਾ।
ਇਚ੍ਚਾਸਿ ਇਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਇਤਿਹੀਤਿਹੰ।
ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਤਕ੍ਕਵਡ੍ਢਨੰ, ਨਾਹੰ ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਰਮਿੰ॥

੧੦੯੧‘.ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮੇ ਧਮ੍ਮਮਕ੍ਖਾਹਿ, ਤਣ੍ਹਾਨਿਗ੍ਘਾਤਨੰ ਮੁਨਿ।
ਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤੋ ਚਰੰ, ਤਰੇ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕੰ''॥

੧੦੯੨‘.ਇਧ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਿਞ੍ਞਾਤੇਸੁ, ਪਿਯਰੂਪੇਸੁ ਹੇਮਕ।
ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਿਨੋਦਨੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਦਮਚ੍ਚੁਤੰ॥

੧੦੯੩‘.ਏਤਦਞ੍ਞਾਯ ਯੇ ਸਤਾ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ।
ਉਪਸਨ੍ਤਾ ਚ ਤੇ ਸਦਾ, ਤਿਣ੍ਣਾ ਲੋਕੇ ਵਿਸਤ੍ਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ॥

ਹੇਮਕਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਅਟ੍ਠਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਤੋਦੇਯ੍ਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੯੪‘.ਯਸ੍ਮਿੰ ਕਾਮਾ ਨ ਵਸਨ੍ਤਿ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਤੋਦੇਯ੍ਯੋ)
ਤਣ੍ਹਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਕਥੰਕਥਾ ਚ ਯੋ ਤਿਣ੍ਣੋ, ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਕੀਦਿਸੋ''॥

੧੦੯੫.‘ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਮਾ ਨ ਵਸਨ੍ਤਿ, (ਤੋਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਤਣ੍ਹਾ ਯਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਕਥਂਕਥਾ ਚ ਯੋ ਤਿਣ੍ਣੋ, ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਨਾਪਰੋ’’॥

੧੦੯੬.‘ਨਿਰਾਸਸੋ ਸੋ ਉਦ ਆਸਸਾਨੋ, ਪਞ੍ਞਾਣਵਾ ਸੋ ਉਦ ਪਞ੍ਞਕਪ੍ਪੀ।
ਮੁਨਿਂ ਅਹਂ ਸਕ੍ਕ ਯਥਾ ਵਿਜਞ੍ਞਂ, ਤਂ ਮੇ ਵਿਯਾਚਿਕ੍ਖ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ’’॥

੧੦੯੭.‘ਨਿਰਾਸਸੋ ਸੋ ਨ ਚ ਆਸਸਾਨੋ, ਪਞ੍ਞਾਣਵਾ ਸੋ ਨ ਚ ਪਞ੍ਞਕਪ੍ਪੀ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੋਦੇਯ੍ਯ ਮੁਨਿਂ ਵਿਜਾਨ, ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਕਾਮਭਵੇ ਅਸਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਤੋਦੇਯ੍ਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਨਵਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਕਪ੍ਪਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੦੯੮.‘ਮਜ੍ਝੇ ਸਰਸ੍ਮਿਂ ਤਿਟ੍ਠਤਂ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪੋ)
ਓਘੇ ਜਾਤੇ ਮਹਬ੍ਭਯੇ।
ਜਰਾਮਚ੍ਚੁਪਰੇਤਾਨਂ, ਦੀਪਂ ਪਬ੍ਰੂਹਿ ਮਾਰਿਸ।
ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਮੇ ਦੀਪਮਕ੍ਖਾਹਿ, ਯਥਾਯਿਦਂ ਨਾਪਰਂ ਸਿਯਾ’’॥

੧੦੯੯.‘ਮਜ੍ਝੇ ਸਰਸ੍ਮਿਂ ਤਿਟ੍ਠਤਂ, (ਕਪ੍ਪਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਓਘੇ ਜਾਤੇ ਮਹਬ੍ਭਯੇ।
ਜਰਾਮਚ੍ਚੁਪਰੇਤਾਨਂ, ਦੀਪਂ ਪਬ੍ਰੂਮਿ ਕਪ੍ਪ ਤੇ॥

੧੧੦੦.‘ਅਕਿਞ੍ਚਨਂ ਅਨਾਦਾਨਂ, ਏਤਂ ਦੀਪਂ ਅਨਾਪਰਂ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਇਤਿ [ਨਿਬ੍ਬਾਨਮੀਤਿ (ਸੀ॰)] ਨਂ ਬ੍ਰੂਮਿ, ਜਰਾਮਚ੍ਚੁਪਰਿਕ੍ਖਯਂ॥

੧੧੦੧.‘ਏਤਦਞ੍ਞਾਯ ਯੇ ਸਤਾ, ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ।
ਨ ਤੇ ਮਾਰਵਸਾਨੁਗਾ, ਨ ਤੇ ਮਾਰਸ੍ਸ ਪਦ੍ਧਗੂ’’ਤਿ [ਪਟ੍ਠਗੂਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]॥

ਕਪ੍ਪਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਦਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਜਤੁਕਣ੍ਣਿਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੦੨.‘ਸੁਤ੍ਵਾਨਹਂ ਵੀਰਮਕਾਮਕਾਮਿਂ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਜਤੁਕਣ੍ਣਿ)
ਓਘਾਤਿਗਂ ਪੁਟ੍ਠੁਮਕਾਮਮਾਗਮਂ।
ਸਨ੍ਤਿਪਦਂ ਬ੍ਰੂਹਿ ਸਹਜਨੇਤ੍ਤ, ਯਥਾਤਚ੍ਛਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰੂਹਿ ਮੇ ਤਂ॥

੧੧੦੩.‘ਭਗਵਾ ਹਿ ਕਾਮੇ ਅਭਿਭੁਯ੍ਯ ਇਰਿਯਤਿ, ਆਦਿਚ੍ਚੋਵ ਪਥਵਿਂ ਤੇਜੀ ਤੇਜਸਾ।
ਪਰਿਤ੍ਤਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਮੇ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞ, ਆਚਿਕ੍ਖ ਧਮ੍ਮਂ ਯਮਹਂ ਵਿਜਞ੍ਞਂ।
ਜਾਤਿਜਰਾਯ ਇਧ ਵਿਪ੍ਪਹਾਨਂ’’॥

੧੧੦੪‘.ਕਾਮੇਸੁ ਵਿਨਯ ਗੇਧੰ, (ਜਤੁਕਣ੍ਣੀਤਿ ਭਗਵਾ) ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੰ ਦਟ੍ਠੁ ਖੇਮਤੋ।
ਉਗ੍ਗਹੀਤੰ ਨਿਰਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਮਾ ਤੇ ਵਿਜ੍ਜਿਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਨੰ॥

੧੧੦੫‘.ਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤੰ ਵਿਸੋਸੇਹਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਤੇ ਮਾਹੁ ਕਿਞ੍ਚਨੰ।
ਮਜ੍ਝੇ ਚੇ ਨੋ ਗਹੇਸ੍ਸਸਿ, ਉਪਸਨ੍ਤੋ ਚਰਿਸ੍ਸਸਿ॥

੧੧੦੬‘.ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਮਿੰ, ਵੀਤਗੇਧਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਆਸਵਾਸ੍ਸ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਯੇਹਿ ਮਚ੍ਚੁਵਸੰ ਵਜੇ’’ਤਿ॥

ਜਤੁਕਣ੍ਣਿਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਏਕਾਦਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਭਦ੍ਰਾਵੁਧਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੦੭‘.ਓਕਞ੍ਜਹੰ ਤਣ੍ਹਚ੍ਛਿਦੰ ਅਨੇਜੰ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਭਦ੍ਰਾਵੁਧੋ)
ਨਨ੍ਦਿਞ੍ਜਹੰ ਓਘਤਿਣ੍ਣੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ।
ਕਪ੍ਪਞ੍ਜਹੰ ਅਭਿਯਾਚੇ ਸੁਮੇਧੰ, ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਨਾਗਸ੍ਸ ਅਪਨਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਇਤੋ॥

੧੧੦੮‘.ਨਾਨਾਜਨਾ ਜਨਪਦੇਹਿ ਸਙ੍ਗਤਾ, ਤਵ ਵੀਰ ਵਾਕ੍ਯੰ ਅਭਿਕਙ੍ਖਮਾਨਾ।
ਤੇਸੰ ਤੁਵੰ ਸਾਧੁ ਵਿਯਾਕਰੋਹਿ, ਤਥਾ ਹਿ ਤੇ ਵਿਦਿਤੋ ਏਸ ਧਮ੍ਮੋ’’॥

੧੧੦੯‘.ਆਦਾਨਤਣ੍ਹੰ ਵਿਨਯੇਥ ਸਬ੍ਬੰ, (ਭਦ੍ਰਾਵੁਧਾਤਿ ਭਗਵਾ)
ਉਦ੍ਧੰ ਅਧੋ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚਾਪਿ ਮਜ੍ਝੇ।
ਯੰ ਯਞ੍ਹਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਮੁਪਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਮਾਰੋ ਅਨ੍ਵੇਤਿ ਜਨ੍ਤੁੰ॥

੧੧੧੦‘.ਤਸ੍ਮਾ ਪਜਾਨੰ ਨ ਉਪਾਦਿਯੇਥ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤੋ ਕਿਞ੍ਚਨੰ ਸਬ੍ਬਲੋਕੇ।
ਆਦਾਨਸਤ੍ਤੇ ਇਤਿ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, ਪਜੰ ਇਮੰ ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯੇ ਵਿਸਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਭਦ੍ਰਾਵੁਧਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਦ੍ਵਾਦਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਉਦਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੧੧‘.ਝਾਯਿੰ ਵਿਰਜਮਾਸੀਨੰ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਉਦਯੋ) ਕਤਕਿਚ੍ਚੰ ਅਨਾਸਵੰ।
ਪਾਰਗੁੰ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਹੇਨ ਆਗਮੰ।
ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਬ੍ਰੂਹਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਨੰ’’॥

੧੧੧੨‘.ਪਹਾਨੰ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਾਨੰ, (ਉਦਯਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨ ਚੂਭਯੰ।
ਥਿਨਸ੍ਸ ਚ ਪਨੂਦਨੰ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਨੰ ਨਿਵਾਰਣੰ॥

੧੧੧੩‘.ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਸੰਸੁਦ੍ਧੰ, ਧਮ੍ਮਤਕ੍ਕਪੁਰੇਜਵੰ।
ਅਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ ਪਬ੍ਰੂਮਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਭੇਦਨੰ’’॥

੧੧੧੪‘ਕਿੰਸੁ ਸੰਯੋਜਨੋ ਲੋਕੋ, ਕਿੰਸੁ ਤਸ੍ਸ ਵਿਚਾਰਣੰ।
ਕਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਹਾਨੇਨ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ’’॥

੧੧੧੫‘ਨਨ੍ਦਿਸੰਯੋਜਨੋ ਲੋਕੋ, ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਚਾਰਣੰ।
ਤਣ੍ਹਾਯ ਵਿਪ੍ਪਹਾਨੇਨ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ’’॥

੧੧੧੬‘ਕਥੰ ਸਤਸ੍ਸ ਚਰਤੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ।
ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪੁਟ੍ਠੁਮਾਗਮ੍ਮ, ਤੰ ਸੁਣੋਮ ਵਚੋ ਤਵ’’॥

੧੧੧੭‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ, ਵੇਦਨੰ ਨਾਭਿਨਨ੍ਦਤੋ।
ਏਵੰ ਸਤਸ੍ਸ ਚਰਤੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ’’ਤਿ॥

ਉਦਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਤੇਰਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਪੋਸਾਲਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੧੮‘ਯੋ ਅਤੀਤੰ ਆਦਿਸਤਿ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪੋਸਾਲੋ) ਅਨੇਜੋ ਛਿਨ੍ਨਸੰਸਯੋ।
ਪਾਰਗੁੰ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਹੇਨ ਆਗਮੰ॥

੧੧੧੯‘ਵਿਭੂਤਰੂਪਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ , ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਹਾਯਿਨੋ।
ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਚ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਪਸ੍ਸਤੋ।
ਞਾਣੰ ਸਕ੍ਕਾਨੁਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਕਥੰ ਨੇਯ੍ਯੋ ਤਥਾਵਿਧੋ’’॥

੧੧੨੦‘ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ ਸਬ੍ਬਾ, (ਪੋਸਾਲਾਤਿ ਭਗਵਾ) ਅਭਿਜਾਨੰ ਤਥਾਗਤੋ।
ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਮੇਨੰ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਤਪ੍ਪਰਾਯਣੰ॥

੧੧੨੧‘ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਸਮ੍ਭਵੰ ਞਤ੍ਵਾ, ਨਨ੍ਦੀ ਸੰਯੋਜਨੰ ਇਤਿ।
ਏਵਮੇਤੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਤਤੋ ਤਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ।
ਏਤੰ [ਏਵੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਞਾਣੰ ਤਥੰ ਤਸ੍ਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਵੁਸੀਮਤੋ’’ਤਿ॥

ਪੋਸਾਲਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਚੁਦ੍ਦਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੫. ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੨੨‘ਦ੍ਵਾਹੰ ਸਕ੍ਕੰ ਅਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਮੋਘਰਾਜਾ)
ਨ ਮੇ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ ਚਕ੍ਖੁਮਾ।
ਯਾਵਤਤਿਯਞ੍ਚ ਦੇਵੀਸਿ, ਬ੍ਯਾਕਰੋਤੀਤਿ ਮੇ ਸੁਤੰ॥

੧੧੨੩‘ਅਯੰ ਲੋਕੋ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ ਸਦੇਵਕੋ।
ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਤੇ ਨਾਭਿਜਾਨਾਤਿ, ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸਸ੍ਸਿਨੋ॥

੧੧੨੪‘.ਏਵਂ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੁਦਸ੍ਸਾਵਿਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਞ੍ਹੇਨ ਆਗਮਂ।

ਕਥਂ ਲੋਕਂ ਅਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੁਂ, ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ’’॥

੧੧੨੫‘.ਸੁਞ੍ਞਤੋ ਲੋਕਂ ਅਵੇਕ੍ਖਸ੍ਸੁ, ਮੋਘਰਾਜ ਸਦਾ ਸਤੋ।

ਅਤ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਂ ਊਹਚ੍ਚ, ਏਵਂ ਮਚ੍ਚੁਤਰੋ ਸਿਯਾ।

ਏਵਂ ਲੋਕਂ ਅਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੁਂ, ਮਚ੍ਚੁਰਾਜਾ ਨ ਪਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਮੋਘਰਾਜਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਪਨ੍ਨਰਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬. ਪਿਙ੍ਗਿਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ

੧੧੨੬‘.ਜਿਣ੍ਣੋਹਮਸ੍ਮਿ ਅਬਲੋ ਵੀਤਵਣ੍ਣੋ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪਿਙ੍ਗਿਯੋ)

ਨੇਤ੍ਤਾ ਨ ਸੁਦ੍ਧਾ ਸਵਨਂ ਨ ਫਾਸੁ।

ਮਾਹਂ ਨਸ੍ਸਂ ਮੋਮੁਹੋ ਅਨ੍ਤਰਾਵ

ਆਚਿਕ੍ਖ ਧਮ੍ਮਂ ਯਮਹਂ ਵਿਜਞ੍ਞਂ।

ਜਾਤਿਜਰਾਯ ਇਧ ਵਿਪ੍ਪਹਾਨਂ’’॥

੧੧੨੭‘.ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਰੂਪੇਸੁ ਵਿਹਞ੍ਞਮਾਨੇ, (ਪਿਙ੍ਗਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)

ਰੁਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਰੂਪੇਸੁ ਜਨਾ ਪਮਤ੍ਤਾ।

ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਵਂ ਪਿਙ੍ਗਿਯ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ,

ਜਹਸ੍ਸੁ ਰੂਪਂ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਾਯ’’॥

੧੧੨੮‘.ਦਿਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਦਿਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ, ਉਦ੍ਧਂ ਅਧੋ ਦਸ ਦਿਸਾ ਇਮਾਯੋ।

ਨ ਤੁਯ੍ਹਂ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਅਸੁਤਂ ਅਮੁਤਂ [ਅਸੁਤਂ ਅਮੁਤਂ ਵਾ (ਸੀ॰), ਅਸੁਤਾਮੁਤਂ ਵਾ (ਸ੍ਯਾ॰), ਅਸੁਤਂ’ਮੁਤਂ ਵਾ (ਪੀ॰)], ਅਥੋ

ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਂ ਕਿਞ੍ਚਨਮਤ੍ਥਿ [ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਤ੍ਥਿ (ਸ੍ਯਾ॰), ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ (ਪੀ॰), ਕਿਞ੍ਚਿਨਮਤ੍ਥਿ (ਕ॰)] ਲੋਕੇ।

ਆਚਿਕ੍ਖ ਧਮ੍ਮਂ ਯਮਹਂ ਵਿਜਞ੍ਞਂ, ਜਾਤਿਜਰਾਯ ਇਧ ਵਿਪ੍ਪਹਾਨਂ’’॥

੧੧੨੯‘.ਤਣ੍ਹਾਧਿਪਨ੍ਨੇ ਮਨੁਜੇ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ, (ਪਿਙ੍ਗਿਯਾਤਿ ਭਗਵਾ)

ਸਨ੍ਤਾਪਜਾਤੇ ਜਰਸਾ ਪਰੇਤੇ।

ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਵਂ ਪਿਙ੍ਗਿਯ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ, ਜਹਸ੍ਸੁ ਤਣ੍ਹਂ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਾਯਾ’’ਤਿ॥

ਪਿਙ੍ਗਿਯਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾ ਸੋਲ਼ਸਮਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਯਨਤ੍ਥੁਤਿਗਾਥਾ

ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਪਾਸਾਣਕੇ ਚੇਤਿਯੇ, ਪਰਿਚਾਰਕਸੋਲ਼ਸਾਨਂ [ਪਰਿਚਾਰਕਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਪੁਟ੍ਠੋ ਪੁਟ੍ਠੋ ਪਞ੍ਹਂ [ਪਞ੍ਹੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਚੇਪਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਮਞ੍ਞਾਯ ਧਮ੍ਮਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੇਵ ਜਰਾਮਰਣਸ੍ਸ ਪਾਰਂ। ਪਾਰਙ੍ਗਮਨੀਯਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਸ੍ਸ ਪਾਰਾਯਨਨ੍ਤੇਵ [ਪਾਰਾਯਣਂਤ੍ਵੇਵ (ਸੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰)] ਅਧਿਵਚਨਂ।

੧੧੩੦.ਅਜਿਤੋ ਤਿਸ੍ਸਮੇਤ੍ਤੇਯ੍ਯੋ, ਪੁਣ੍ਣਕੋ ਅਥ ਮੇਤ੍ਤਗੂ।
ਧੋਤਕੋ ਉਪਸੀਵੋ ਚ, ਨਨ੍ਦੋ ਚ ਅਥ ਹੇਮਕੋ॥

੧੧੩੧.ਤੋਦੇਯ੍ਯ-ਕਪ੍ਪਾ ਦੁਭਯੋ, ਜਤੁਕਣ੍ਣੀ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਭਦ੍ਰਾਵੁਧੋ ਉਦਯੋ ਚ, ਪੋਸਾਲੋ ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ।
ਮੋਘਰਾਜਾ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਿਙ੍ਗਿਯੋ ਚ ਮਹਾਇਸਿ॥

੧੧੩੨.ਏਤੇ ਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਾਗਚ੍ਛੁਂ, ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਚਰਣਂ ਇਸਿਂ।
ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਿਪੁਣੇ ਪਞ੍ਹੇ, ਬੁਦ੍ਧਸੇਟ੍ਠਂ ਉਪਾਗਮੁਂ॥

੧੧੩੩.ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਬ੍ਯਾਕਾਸਿ, ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਟ੍ਠੋ ਯਥਾਤਥਂ।
ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ, ਤੋਸੇਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮੁਨਿ॥

੧੧੩੪.ਤੇ ਤੋਸਿਤਾ ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ, ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਦਿਚ੍ਚਬਨ੍ਧੁਨਾ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਮਚਰਿਂਸੁ, ਵਰਪਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ॥

੧੧੩੫.ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤਂ।
ਤਥਾ ਯੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਗਚ੍ਛੇ ਪਾਰਂ ਅਪਾਰਤੋ॥

੧੧੩੬.ਅਪਾਰਾ ਪਾਰਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਮਗ੍ਗਮੁਤ੍ਤਮਂ।
ਮਗ੍ਗੋ ਸੋ ਪਾਰਂ ਗਮਨਾਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਯਨਂ ਇਤਿ॥

ਪਾਰਾਯਨਾਨੁਗੀਤਿਗਾਥਾ

੧੧੩੭.‘‘ਪਾਰਾਯਨਮਨੁਗਾਯਿਸ੍ਸਂ, (ਇਚ੍ਚਾਯਸ੍ਮਾ ਪਿਙ੍ਗਿਯੋ)
ਯਥਾਦ੍ਦਕ੍ਖਿ ਤਥਾਕ੍ਖਾਸਿ, ਵਿਮਲੋ ਭੂਰਿਮੇਧਸੋ।
ਨਿਕ੍ਕਾਮੋ ਨਿਬ੍ਬਨੋ [ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਨਾਗੋ, ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ ਮੁਸਾ ਭਣੇ॥

੧੧੩੮.‘‘ਪਹੀਨਮਲਮੋਹਸ੍ਸ , ਮਾਨਮਕ੍ਖਪ੍ਪਹਾਯਿਨੋ।
ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਕਿਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਿਰਂ ਵਣ੍ਣੂਪਸਞ੍ਹਿਤਂ॥

੧੧੩੯.‘‘ਤਮੋਨੁਦੋ ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਮਨ੍ਤਚਕ੍ਖੁ, ਲੋਕਨ੍ਤਗੂ ਸਬ੍ਬਭਵਾਤਿਵਤ੍ਤੋ।
ਅਨਾਸਵੋ ਸਬ੍ਬਦੁਕ੍ਖਪਹੀਨੋ, ਸਚ੍ਚਵ੍ਹਯੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮੇ ਉਪਾਸਿਤੋ ਮੇ॥

੧੧੪੦.‘‘ਦਿਜੋ ਯਥਾ ਕੁਬ੍ਬਨਕਂ ਪਹਾਯ, ਬਹੁਪ੍ਫਲਂ ਕਾਨਨਮਾਵਸੇਯ੍ਯ।
ਏਵਂ ਪਹਂ ਅਪ੍ਪਦਸ੍ਸੇ ਪਹਾਯ, ਮਹੋਦਧਿਂ ਹਂਸੋਰਿਵ ਅਜ੍ਝਪਤ੍ਤੋ॥

੧੧੪੧.‘‘ਯੇਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯਾਕਂਸੁ, ਹੁਰਂ ਗੋਤਮਸਾਸਨਾ।
ਇਚ੍ਚਾਸਿ ਇਤਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਇਤਿਹਿਤਿਹਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤਕ੍ਕਵਡ੍ਢਨਂ॥

੧੧੪੨‘.ਏਕੋ ਤਮਨੁਦਾਸਿਨੋ, ਜੁਤਿਮਾ ਸੋ ਪਭਙ੍ਕਰੋ।
ਗੋਤਮੋ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾਣੋ, ਗੋਤਮੋ ਭੂਰਿਮੇਧਸੋ॥

੧੧੪੩‘.ਯੋ ਮੇ ਧਮ੍ਮਮਦੇਸੇਸਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਮਕਾਲਿਕਂ।
ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਮਨੀਤਿਕਂ , ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਉਪਮਾ ਕ੍ਵਚਿ’’॥

੧੧੪੪‘.ਕਿਂਨੁ ਤਮ੍ਹਾ ਵਿਪ੍ਪਵਸਸਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਪਿਙ੍ਗਿਯ।
ਗੋਤਮਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾਣਾ, ਗੋਤਮਾ ਭੂਰਿਮੇਧਸਾ॥

੧੧੪੫‘.ਯੋ ਤੇ ਧਮ੍ਮਮਦੇਸੇਸਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਮਕਾਲਿਕਂ।
ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਮਨੀਤਿਕਂ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਉਪਮਾ ਕ੍ਵਚਿ’’॥

੧੧੪੬‘.ਨਾਹਂ ਤਮ੍ਹਾ ਵਿਪ੍ਪਵਸਾਮਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ।
ਗੋਤਮਾ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞਾਣਾ, ਗੋਤਮਾ ਭੂਰਿਮੇਧਸਾ॥

੧੧੪੭‘.ਯੋ ਮੇ ਧਮ੍ਮਮਦੇਸੇਸਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਮਕਾਲਿਕਂ।
ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯਮਨੀਤਿਕਂ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਉਪਮਾ ਕ੍ਵਚਿ॥

੧੧੪੮‘.ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਨਂ ਮਨਸਾ ਚਕ੍ਖੁਨਾਵ, ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ।
ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਵਿਵਸੇਮਿ ਰਤ੍ਤਿਂ, ਤੇਨੇਵ ਮਞ੍ਞਾਮਿ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਂ॥

੧੧੪੯‘.ਸਦ੍ਧਾ ਚ ਪੀਤਿ ਚ ਮਨੋ ਸਤਿ ਚ, ਨਾਪੇਨ੍ਤਿ ਮੇ ਗੋਤਮਸਾਸਨਮ੍ਹਾ।
ਯਂ ਯਂ ਦਿਸਂ ਵਜਤਿ ਭੂਰਿਪਞ੍ਞੋ, ਸ ਤੇਨ ਤੇਨੇਵ ਨਤੋਹਮਸ੍ਮਿ॥

੧੧੫੦‘.ਜਿਣ੍ਣਸ੍ਸ ਮੇ ਦੁਬ੍ਬਲਥਾਮਕਸ੍ਸ, ਤੇਨੇਵ ਕਾਯੋ ਨ ਪਲੇਤਿ ਤਤ੍ਥ।
ਸਂਕਪ੍ਪਯਨ੍ਤਾਯ [ਸਂਕਪ੍ਪਯਤ੍ਤਾਯ (ਸੀ॰)] ਵਜਾਮਿ ਨਿਚ੍ਚਂ, ਮਨੋ ਹਿ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਤੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ॥

੧੧੫੧‘.ਪਙ੍ਕੇ ਸਯਾਨੋ ਪਰਿਫਨ੍ਦਮਾਨੋ, ਦੀਪਾ ਦੀਪਂ ਉਪਪ੍ਲਵਿਂ [ਉਪਲ੍ਲਵਿਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਨਿਦ੍ਦੇਸ)]।
ਅਥਦ੍ਦਸਾਸਿਂ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ, ਓਘਤਿਣ੍ਣਮਨਾਸਵਂ’’॥

੧੧੫੨‘.ਯਥਾ ਅਹੂ ਵਕ੍ਕਲਿ ਮੁਤ੍ਤਸਦ੍ਧੋ, ਭਦ੍ਰਾਵੁਧੋ ਆਲ਼ਵਿ ਗੋਤਮੋ ਚ।
ਏਵਮੇਵ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਪਮੁਞ੍ਚਸ੍ਸੁ ਸਦ੍ਧਂ,
ਗਮਿਸ੍ਸਸਿ ਤ੍ਵਂ ਪਿਙ੍ਗਿਯ ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਪਾਰਂ’’ [ਮਚ੍ਚੁਧੇਯ੍ਯਪਾਰਂ (ਸੀ॰)]॥

੧੧੫੩‘.ਏਸ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸੀਦਾਮਿ, ਸੁਤ੍ਵਾਨ ਮੁਨਿਨੋ ਵਚੋ।
ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਖਿਲੋ ਪਟਿਭਾਨਵਾ॥

੧੧੫੪‘.ਅਧਿਦੇਵੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਸਬ੍ਬਂ ਵੇਦਿ ਵਰੋਵਰਂ [ਪਰੋ ਵਰਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਪਰੋ ਪਰਂ (ਨਿਦ੍ਦੇਸ)]।

ਪਞ੍ਹਾਨਨ੍ਤੁਕਰੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਕਙ੍ਖੀਨਂ ਪਟਿਜਾਨਤਂ॥

੧੧੫੫‘ਅਸਂਹੀਰਂ ਅਸਙ੍ਕੁਪ੍ਪਂ, ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਉਪਮਾ ਕ੍ਵਚਿ।
ਅਦ੍ਧਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨ ਮੇਤ੍ਥ ਕਙ੍ਖਾ, ਏਵਂ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਪਾਰਾਯਨਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਮੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦਾਨਂ –

੧. ਉਰਗੋ [ਇਮਾ ਉਦ੍ਦਾਨਗਾਥਾਯੋ ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਨ ਸਨ੍ਤਿ] ਧਨਿਯੋਪਿ ਚ, ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣੋ ਕਸਿ ਚ।
ਚੁਨ੍ਦੋ ਭਵੋ ਪੁਨਦੇਵ, ਵਸਲੋ ਚ ਕਰਣੀਯਞ੍ਚ।
ਹੇਮਵਤੋ ਅਥ ਯਕ੍ਖੋ, ਵਿਜਯਸੁਤ੍ਤਂ ਮੁਨਿਸੁਤ੍ਤਵਰਨ੍ਤਿ॥

੨. ਪਠਮਕਟ੍ਠਵਰੋ ਵਰਵਗ੍ਗੋ, ਦ੍ਵਾਦਸਸੁਤ੍ਤਧਰੋ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੋ।
ਦੇਸਿਤੋ ਚਕ੍ਖੁਮਤਾ ਵਿਮਲੇਨ, ਸੁਯ੍ਯਤਿ ਵਗ੍ਗਵਰੋ ਉਰਗੋਤਿ॥

੩. ਰਤਨਾਮਗਨ੍ਧੋ ਹਿਰਿਮਙ੍ਗਲਨਾਮੋ, ਸੁਚਿਲੋਮਕਪਿਲੋ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਧਮ੍ਮੋ।
ਨਾਵਾ [ਨਾਥ (ਕ॰)] ਕਿਂਸੀਲਉਟ੍ਠਹਨੋ ਚ, ਰਾਹੁਲੋ ਚ ਪੁਨਪਿ ਵਙ੍ਗੀਸੋ॥

੪. ਸਮ੍ਮਾਪਰਿਬ੍ਬਾਜਨੀਯੋਪਿ ਚੇਤ੍ਥ, ਧਮ੍ਮਿਕਸੁਤ੍ਤਵਰੋ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੋ।
ਚੁਦ੍ਦਸਸੁਤ੍ਤਧਰੋ ਦੁਤਿਯਮ੍ਹਿ, ਚੂਲ਼ਕਵਗ੍ਗਵਰੋਤਿ ਤਮਾਹੁ॥

੫. ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਪਧਾਨਸੁਭਾਸਿਤਨਾਮੋ, ਪੂਰਲ਼ਾਸੋ ਪੁਨਦੇਵ ਮਾਘੋ ਚ।
ਸਭਿਯਂ ਕੇਣਿਯਮੇਵ ਸਲ੍ਲਨਾਮੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਵਰੋ ਕਾਲਿਕੋਪਿ ਚ॥

੬. ਨਾਲਕਸੁਤ੍ਤਵਰੋ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸੀ ਤਥਾ ਪੁਨਦੇਵ।
ਦ੍ਵਾਦਸਸੁਤ੍ਤਧਰੋ ਤਤਿਯਮ੍ਹਿ, ਸੁਯ੍ਯਤਿ ਵਗ੍ਗਵਰੋ ਮਹਾਨਾਮੋ॥

੭. ਕਾਮਗੁਹਟ੍ਠਕਦੁਟ੍ਠਕਨਾਮਾ , ਸੁਦ੍ਧਵਰੋ ਪਰਮਟ੍ਠਕਨਾਮੋ।
ਜਰਾ ਮੇਤ੍ਤਿਯਵਰੋ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੋ, ਪਸੂਰਮਾਗਣ੍ਡਿਯਾ ਪੁਰਾਭੇਦੋ॥

੮. ਕਲਹਵਿਵਾਦੋ ਉਭੋ ਵਿਯੂਹਾ ਚ, ਤੁਵਟਕਅਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ।
ਸੋਲ਼ਸਸੁਤ੍ਤਧਰੋ ਚਤੁਤ੍ਥਮ੍ਹਿ, ਅਟ੍ਠਕਵਗ੍ਗਵਰੋਤਿ ਤਮਾਹੁ॥

੯. ਮਗਧੇ ਜਨਪਦੇ ਰਮਣੀਯੇ, ਦੇਸਵਰੇ ਕਤਪੁਞ੍ਞਨਿਵੇਸੇ।
ਪਾਸਾਣਕਚੇਤਿਯਵਰੇ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤੇ, ਵਸਿ ਭਗਵਾ ਗਣਸੇਟ੍ਠੋ॥

੧੦. ਉਭਯਵਾਸਮਾਗਤਿਯਮ੍ਹਿ [ਉਭਯਂ ਵਾ ਪੁਣ੍ਣਸਮਾਗਤਂ ਯਮ੍ਹਿ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਯਾ ਪਰਿਸਾਯ।
ਸੋਲ਼ਸਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਕਿਰ ਪੁਟ੍ਠੋ, ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਞ੍ਹਕਮ੍ਮਿਯਾ।
ਨਿਪ੍ਪਕਾਸਯਿ ਧਮ੍ਮਮਦਾਸਿ॥

੧੧. ਅਤ੍ਥਪਕਾਸਕਬਜਞ੍ਜਨਪੁਣ੍ਣੰ, ਧਮ੍ਮਮਦੇਸੇਸਿ ਪਰਖੇਮਜਨਿਯੰ [ਵਰੰ ਖਮਨੀਯੰ (ਕ॰)]।
ਲੋਕਹਿਤਾਯ ਜਿਨੋ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ, ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਬਹੁਧਮ੍ਮਵਿਚਿਤ੍ਤੰ।
ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਪਮੋਚਨਹੇਤੁੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੨. ਬਜਞ੍ਜਨਮਤ੍ਥਪਦੰ ਸਮਯੁਤ੍ਤੰ [ਬਜਞ੍ਜਨਮਤ੍ਥਪਦਸਮਯੁਤ੍ਤੰ (ਸਜਾ॰)], ਅਕ੍ਖਰਸਞ੍ਞਿਤਓਪਮਗਾਲ੍ਹੰ।
ਲੋਕਵਿਚਾਰਣਞਾਣਪਭਗ੍ਗੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੩. ਰਾਗਮਲੇ ਅਮਲੰ ਵਿਮਲਗ੍ਗੰ, ਦੋਸਮਲੇ ਅਮਲੰ ਵਿਮਲਗ੍ਗੰ।
ਮੋਹਮਲੇ ਅਮਲੰ ਵਿਮਲਗ੍ਗੰ, ਲੋਕਵਿਚਾਰਣਞਾਣਪਭਗ੍ਗੰ।
ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੪. ਕ੍ਲੇਸਮਲੇ ਅਮਲੰ ਵਿਮਲਗ੍ਗੰ, ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਮਲੇ ਅਮਲੰ ਵਿਮਲਗ੍ਗੰ।
ਲੋਕਵਿਚਾਰਣਞਾਣਪਭਗ੍ਗੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੫. ਆਸਵਬਨ੍ਧਨਯੋਗਾਕਿਲੇਸੰ, ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਚ ਤੀਣਿ ਮਲਾਨਿ।
ਤਸ੍ਸ ਕਿਲੇਸਪਮੋਚਨਹੇਤੁੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੬. ਨਿਮ੍ਮਲਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਪਨੂਦੰ, ਰਾਗਵਿਰਾਗਮਨੇਜਮਸੋਕੰ।
ਸਨ੍ਤਪਣੀਤਸੁਦੁੱਦਸਧਮ੍ਮੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੭. ਰਾਗਞ੍ਚ ਦੋਸਕਮਭਞ੍ਜਿਤਸਨ੍ਤੰ [ਦੋਸਞ੍ਚ ਭਞ੍ਜਿਤਸਨ੍ਤੰ (ਸਜਾ॰)], ਯੋਨਿਚਤੁਗ੍ਗਤਿਪਞ੍ਚਵਿਞ੍ਞਾਣੰ।
ਤਣ੍ਹਾਰਤਚ੍ਛਦਨਤਾਣਲਤਾਪਮੋਕ੍ਖੰ [ਤਣ੍ਹਾਤਲਰਤਚ੍ਛੇਦਨਤਾਣਪਮੋਕ੍ਖੰ (ਸਜਾ॰)], ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੮. ਗਮ੍ਭੀਰਦੁੱਦਸਸਣ੍ਹਨਿਪੁਣੰ, ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨਿਯੰ ਨਿਪੁਣਤ੍ਥੰ।
ਲੋਕਵਿਚਾਰਣਞਾਣਪਭਗ੍ਗੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੧੯. ਨਵਙ੍ਗਕੁਸੁਮਮਾਲਗੀਵੇਯ੍ਯੰ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਵਿਭਤ੍ਤੰ।
ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਮਗ੍ਗਧਰੰ ਵਰਯਾਨੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੨੦. ਸੋਮੁਪਮੰ ਵਿਮਲੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਅਣ੍ਣਵਮੂਪਮਰਤਨਸੁਚਿਤ੍ਤੰ।
ਪੁਪ੍ਫਸਮੰ ਰਵਿਮੂਪਮਤੇਜੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋ॥

੨੧. ਖੇਮਸਿਵੰ ਸੁਖਸੀਤਲਸਨ੍ਤੰ, ਮਚ੍ਚੁਤਤਾਣਪਰੰ ਪਰਮਤ੍ਥੰ।
ਤਸ੍ਸ ਸੁਨਿਬ੍ਬੁਤਦਸ੍ਸਨਹੇਤੁੰ, ਦੇਸਯਿ ਸੁਤ੍ਤਵਰੰ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗੋਤਿ॥

ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤਪਾਲ਼ਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।